

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЯШЕЛ ҮЗЭН МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ОЛЫ ЖЭКЕ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

КАРАР

«15» февраль, 2019 ел,

№ 149

Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының
«Олы Жэке авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге
территориясен төзекләнדרү кагыйдэләрен раслау турында

Россия Федерациясе Торак кодексына, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законга, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәгә 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законына, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Олы Жэке авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына таянып, Олы Жэке авыл жирлеге Советы карар чыгарды.:

1. Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Олы Жэке авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясен төзекләнדרү кагыйдэләрен өлеге карарга кушымта нигезендә расларга.

2. Үз көчен югалткан дип танырга:

-Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Олы Жэке авыл жирлеге Советының 2014 елның 18 июлендәгә 122 нче номерлы «Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы «Олы Жэке авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясен төзекләнדרү кагыйдэләрен раслау турында " карары

-Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Олы Жэке авыл жирлеге Советының 2014 елның 18 июлендәгә 122 нче номерлы «Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы «Олы Жэке авыл жирлеге «муниципаль берәмлеге территориясен төзекләнדרү кагыйдэләрен раслау турында» карарына үзгәрешләр кертү турында Олы Жэке авыл жирлеге Советының 2017 елның 24 ноябрдәгә 87 номерлы карары

-Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Олы Жэке авыл жирлеге Советының 2018 елның 12 нче июлендә кабул ителгән 115 нче номерлы «Олы Жэке авыл жирлеге Советының 2014 елның 18 июлендә кабул ителгән 122 нче номерлы «Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы «Олы Жэке авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясен төзекләнדרү кагыйдэләрен раслау турында "карарына үзгәрешләр кертү турында" карары

3. Өлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мөгълүмат рәсми порталында урнаштыру (<http://pravo.tatarstan.ru> Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталы составында Зеленодольск муниципаль районы сайтында (<http://zelenodolsk.tatarstan.ru>) «Интернет» мөгълүмати-телекоммуникация челтәрендә, шулай ук мөгълүмат стендларында Олы Жэке авыл жирлеге адресы буенча түбәндәгә адреслар буенча: Олы Яке авылы, Мэктэп урамы, 1 йорт (жирлек администрациясе бинасы), Олы Яке авылы, Мэктэп урамы, 1а йорт (авыл мәдәният йорты бинасы), Каратмән авылы, Клуб урамы, 23 йорт (авыл клубы бинасы), Уразлы авылы, Дуслык урамы, 3 йорт (авыл клубы бинасы)

4. Өлеге карарның үтөлешен контрольдә тотуны үзем артынан калдырам.

Олы Жэке Авыл Жирлеге Башлыгы
авыл жирлеге башлыгы,
Совет рәисе

Ф. А.Фәйзуллина

Карар белән расланган
Олы Жәке авыл советы
жирлеге Советының 2019 елның 15 февралендәге 149 номерлы карары

ТЕРРИТОРИЯНЕ ТӨЗЕКЛӘНДЕРҮ КАГЫЙДӨЛӘРЕ
«ОЛЫ ЖӘКЕ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ»
ЗЕЛЕНОДОЛЬСК МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ

Кисәк 1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1.1. Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Олы Жәке авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләре (алга таба – кагыйдәләр), Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Олы Жәке авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территорияләрен карап тоту һәм жыештыру буенча тәртип һәм таләпләр билгели (алга таба-кагыйдәләр) – муниципаль берәмлек), шул исәптән Ел фасыллары буенча яшел утыртмаларны, кече архитектура формаларын, стационар булмаган сәүдә объектларын, хезмәт күрсәтү өлкәсенең стационар булмаган объектларын, төзекләндерү элементларын тоту тәртибен, биналарның фасадларын ремонтлау һәм буяу эшләрен башкару тәртибен, каты көнкүреш калдыкларын жыю һәм чыгару тәртибен, юлларны эксплуатацияләү, территорияне яктырту, Күмү һәм жирләү урыннарын карап тоту, территория мохитенең һәркем өчен мөмкин булуын, территорияне бәйрәмчә рәсмиләштерү максатларында, чисталык, тәртип, югары эстетик сыйфатларны һәм яшәү мохитенең уңайлылыгын тәэмин итү, шулай ук әлеге кагыйдәләргә бозган өчен җаваплылыкны күздә тоту.

1.2. Әлеге кагыйдәләр муниципаль берәмлекнең бөтен территориясендә гамәлдә, муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан биналарның, корылмаларның хужалары һәм арендаторлары булган барлык юридик, физик һәм вазыйфаи затлар тарафыннан үтәләргә тиеш. Төзекләндерү, карап тоту һәм жыештыру муниципаль берәмлекнең бөтен территориясе һәм анда урнашкан барлык биналар (торак йортларны да кертеп), корылмалар, инженерлык коммуникацияләре һәм корылмалары (алга таба - биналар, корылмалар) төзекләндерелергә, карап торырга һәм жыештырылырга тиеш.

1.3. Муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү һәм карап тоту өлкәсендәге мөнәсәбәтләргә хокукый жайга салу Россия Федерациясе Конституциясе, Россия Федерациясе Граждан кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Конституциясе, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, башка федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә гамәлгә ашырыла, Россия Федерациясе региональ үсеш министрлыгының 2011 елның 27 декабрендәге 613 номерлы боерыгы, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Олы Жәке авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы, Олы Жәке авыл жирлегенең башка муниципаль хокукый актлары һәм әлеге Кагыйдәләр белән расланган Муниципаль берәмлекләр территорияләрен төзекләндерү буенча нормаларны һәм кагыйдәләргә эшләү буенча методик рекомендацияләр.

1.4. Әлеге Кагыйдәләрдә түбәндәге төшенчәләр кулланыла:

Территорияне төзекләндерү - муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләре белән билгеләнгән чаралар комплексын тормышка ашыру, муниципаль берәмлек территориясенең санитар һәм эстетик торышын тәэмин итүгә һәм яхшыртуга, торак пунктларның территорияләрен һәм мондый территорияләрдә урнашкан объектларны, шул исәптән гомуми файдаланудагы территорияләргә, жир кишәрлекләрен, биналарны, төзелмәләргә, корылмаларны, якин-тирә территорияне карап тотуға юнәлтелгән эшчәнлек.

Төзекләндерү чараларына түбәндәгеләр керә:

- биналарның, корылмаларның, урамнарның, майданнарның, тротуарларның фасадларын ремонтлау, проектлау, бизәү һәм төсләр белән бизәү, шулай ук аларны тышкы яктырту буенча эшләр башкару;
- жирлек халкының күпләп ял итү өчен шартлар тудыру һәм халык күпләп ял итә торган урыннарны төзекләндерүгә оештыру;
- вакытлы объектларны функциональ-нигезләнгән урнаштыру;
- муниципаль берәмлекнең бәйрәмчә бизәлеше;
- муниципаль берәмлек территориясен яшелләндерү;
- коммуналь һәм башка калдыкларны жыю, туплау, саклау, чыгару, транспортировкауны оештыру һ. б.;
- жирле эһәмияттәге автомобиль юлларын тоту, эксплуатацияләү (алга таба-автомобиль юллары);
- урнаштыру, төзү, тоту, инженерлык, коммуникацион челтәрләргә, биналар, корылмалар, техник корылмалар һәм элементлар, шул исәптән су белән тәэмин итү, канализация, энергия белән тәэмин итү, жылылык белән тәэмин итү һ. б.

Территорияне төзеклөндерү элементлары-декоратив, техник, планлаштыру, конструктив жайланмалар, яшеллөндерү элементлары, жиһазларның һәм бизәлешнең төрле төрлөрө, шул исәптән биналарның фасадлары, төзелмәләр, корылмалар, кече архитектура формалары, стандарт булмаган корылмалар, мәғлүмат щитлары һәм территорияне төзеклөндерүнең состав өлөшлөрө буларак кулланыла торган күрсәткечләр, шул исәптән:

- йортлар, биналар, корылмалар фасадлары, шулай ук арка юллары порталлары, түбөләр, коймалар һәм саклагыч рәшәткәләр, түбөләр, козырькалар, тәрәзәләр, керү төркөмнөрө, керү ишеклөрө, балконнар, тышкы баскычлар, эркерлар, лоджияләр, карнизлар, столляр әйберлөрө, ставни, су-Көнчыгыш торбалары, фасадларны өстәмә жиһазлау, йорт яны территориялөрө;
- коймалар (коймалар), коймалар, капкалар;
- бәйрәм бизәлеше предметлары;
- сыйфатсыз стационар булмаган корылмалар, вакытлыча объектлар, корылмалар;
- жәяүлеләр коммуникациялөрө;
- транспорт, инженерлык коммуникациялөрөнөң техник зоналары, инженерлык коммуникациялөрө, су саклау зоналары;
- балалар, спорт майданчыклары һәм башкалар.;
- төзелеш майданчыклары, ремонт, реконструкция объектлары һәм башкалар;
- контейнер майданчыклары, калдыкларны саклау, туплау урыннары;
- хайваннарны йөртү һәм өйрөтү өчен майданчыклар;
- муниципаль берәмлек территориясендә автостоянкалар, транспорт чараларын урнаштыру һәм саклау майданчыклары;
- яктырту элементлары (тышкы сәнгать яктырту);
- тышкы мәғлүматны урнаштыру элементлары һәм реклама конструкциялөрө;
- капитал төзелеш объектлары элементлары;
- кече архитектура формалары;
- яшеллөндерү элементлары;
- урам коммуналь-көнкүреш һәм техник жиһазлар (аерым урнашкан урам жиһазлары объектлары, тукталыш пунктлары, телефон будкалары, мәғлүмат һәм реклама урнаштыру өчен объектлар (тумбалар, стендлар, табло, урам сәгать жайланмалары һәм башка шундый корылмалар яки жайланмалар), жәмәгать бәдрәфлөрө, урналар һәм чүп жыючылар);
- су жайланмалары;
- территорияне инженерлык әзерләү һәм яклау элементлары;
- йөгертмә;
- һәм башкалар.

Төзеклөндерү элементларының нормалаштырыла торган комплексы - муниципаль берәмлек территориясендә куркынычсыз, уңайлы һәм кызыкты мохит булдыру өчен төзеклөндерү элементларын минималь яраштырып тору.

Төзеклөндерү элементларының нормалаштырыла торган комплексы жирле нормалар һәм территорияне төзеклөндерү кагыйдәлөрө составында жирле үзидарә органы тарафыннан билгеләнә.

Төзеклөндерү эшлөрө алып барыла торган территория - муниципаль берәмлек территориясен төзеклөндерү объектлары: майданчыклар, ишегаллары, кварталлар, функциональ-планлаштыру белемә, административ округлар һәм шөһәр округлары территориялөрө, шулай ук бердәм шөһәр төзелеше регламентациясе (сак зоналары) яки визуаль-киң кабул итү принцибы буенча бүлөп бирелә торган территорияләр (төзелешле майдан, яқындагы территория һәм төзелешле урам), муниципаль берәмлекнең башка территориялөрө, шул исәптән:

- күп катлы йортлар, индивидуаль торак төзелеше, Биналарны эксплуатацияләү һәм аларга хезмәт күрсәтү, төзелеш өчен бирелгән биналар, корылмалар урнаштыру өчен жир участоклары, шулай ук административ һәм офис биналары, мәгариф, фән, сәламәтлек саклау һәм социаль тәэминат, физик культура, спорт, мәдәният, сәнгать һәм мәдәният объектлары, гараж, бакчачылык һәм башка объектлар урнаштыру өчен билгеләнгән жир участоклары;
- майданнар, урамнар, юллар, автомобиль юллары, Яр Чаллы, скверлар, бульварлар, бакчалары, парклар, урман парклары, пляжлар, балалар, спорт һәм спорт-уен майданчыклары һәм башка шундый объектлар;
- аеруча саклана торган табигый территорияләр һәм тарихи-мәдәни өһәмияттәге жирләр;
- жирләү урыннары;
- яшел үсентеләр белән шөгыйльләнүче яшел үсентеләр;
- ясалма юл корылмалары;
- барлык төр транспорт вокзаллары станциялөрөнөң территориялөрө һәм капитал корылмалары, транспорт чараларын саклау һәм техник хезмәт күрсәтү урыннары, юл сервисы объектлары;
- причаллар, дебаркадерлар, кече суднолар стоянкалары, яр бие корылмалары, Корылмалар, көймәләр станциялөрө һәм башкалар.;
- житештерү һәм куллану калдыкларын жыю һәм чыгару өчен урыннар, жиһазлар һәм корылмалар һ. б.;
- житештерү объектлары һәм зоналары территориялөрөн, инженерлык инфраструктурасы зоналарын, махсус билгеләнгән зоналарны, чүплеклөрне дә кертеп, житештерү һәм куллану

калдыктарын күмү өчен полигоннарны, шул исәптән аларны күмү өчен, ассенизация һәм компостлау кырларын, үлөт базларын, шулай ук тиешле санитар-саклау зоналарын да кертөп, төзөклөндөрү объектлары.

Территорияләрне - муниципаль берәмлек территориясен төзөклөндөрү нормаларында һәм территорияләрне төзөклөндөрү кагыйдөлөрөндө билгеләнгән объектлар: төзөклөндөрү элементларын нормалаштырыла торган комплекс, аларны әлеге территориядә урнаштыру кагыйдөлөрө һәм кагыйдөлөрө. Мондый территорияләр түбөндөгеләр булырга мөмкин: төрлө функциональ билгеләнешле майданчыктар, жәяүлөләр коммуникацияләре, юл йөрү урыннары, жәмәгать киңлекләре, участкалар һәм торак төзөлөш зоналары, житештерү төзөлөшөнөң санитар-сак зоналары, рекреация объектлары, торак пунктның урам-юл чөлтөрө, инженерлык коммуникацияләренөң техник (сак-эксплуатация) зоналары.

Территорияләрне жыештыру-житештерү һәм куллану калдыктарын жыю, махсус билгеләнгән урыннарга чыгару, башка чүп-чар, кар чыгару, шулай ук халыкның экологик һәм санитар-эпидемиологик иминлеген тәмин итүгә һәм әйләнә-тирөлөкне саклауга юнөлтөлгән башка чаралар. Карап тоту һәм жыештыру өчен беркетөлгән территория-жир кишөрлекләренөң кадастр планнары, аренда килешүлөрө яки башка килешүлөр, карарлар белән билгеләнгән чикләрдөгө территория.

Яшеллөндөрү-үсөмлек компонентларын актив кулланып, муниципаль берәмлек мохитен формалаштыруны тәмин итө торган территорияне төзөклөндөрү һәм ландшафт оешмасы, шулай ук муниципаль берәмлек территориясендө элек барлыкка килгән яки башта булган табигый мохитне саклау.

Гомуми файдаланудагы яшеллөндөрөлгән территорияләр - гомуми файдалану территорияләрендө урнашкан скверлар, парклар, бакчалар һәм бульварлар; Чиклөнгән территория - предприятияләренөң, оешмаларның, учреждениеләрнөң яшеллөндөрөлгән территорияләре;

Махсус билгеләнештөгө яшеллөндөрөлгән территорияләр-санитар зоналар, су саклау зоналары, зиратларны яшеллөндөрү, питомниклар үсөнтөлөр;

Хужалык майданчыгы-торак зонада урнаштырылган киёмнөрне киптерү майданчыгы, чүп жыючылар өчен майданчыктар, келәмнөрне чистарту һәм йорт әйбөрлөрөн киптерү майданчыгы; Яшел үсөнтөлөр-агач, агач-куак, куаклык һәм үлөн үсө торган үсөмлек.

Ул утырту һәм парк корылмалары өчен фон һәм ландшафт композициясенөң мөстөкыйль элементы булып тора.

Каты көнкүрөш калдыктары (каты көнкүрөш калдыктары) - физик затлар тарафыннан куллану процессында торак урыннарында барлыкка килө торган калдыктар, шулай ук физик затлар тарафыннан шөхси һәм көнкүрөш ихтыяжларын канөгәтлөндөрү максатларында торак урыннарында куллану барышында үзлөрөнөң куллану үзөнчөлөклөрөн югалткан товарлар. Каты коммуналь калдыктар шулай ук юридик затлар, шөхси эшмөкөрлөр эшчөнлегө процессында барлыкка килө торган калдыктар һәм физик затлар тарафыннан куллану процессында торак биналарда барлыкка килө торган калдыктар составы буенча мондый калдыктар да керө.

Зур габаритлы калдыктар-каты коммуналь калдыктар (мебель, көнкүрөш техникасы, торак биналарны агымдагы ремонтлаудан калдыктар һ. б.), аларның күлөмө аларны контейнерларда урнаштырып куярга мөмкинлек бирми

Каты көнкүрөш калдыктарын чыгару графигы-каты көнкүрөш калдыктарын чыгару килешүөнөң состав өлөшө, каты көнкүрөш калдыктары күлөмө һәм чыгару вакыты күрсөтөлгән.

Каты көнкүрөш калдыктарын чыгару графигын өзү - маршрут, каты көнкүрөш калдыктарын чыгаруның сөгәтлөлөп графигын үтөмөү.

Контейнер майданчыгы-әйләнә-тирө мохитне саклау өлкөсендө Россия Федерациясө законнары һәм халыкның санитар-эпидемиологик иминлеген тәмин итү өлкөсендө Россия Федерациясө законнары талөплөрө нигезендө төзөлгән һәм контейнерлар һәм бункерлар урнаштыру өчен билгеләнгән каты коммуналь калдыктар туплау урыны .

Каты коммуналь калдыктарны, зур габаритлы калдыктардан тыш, урнаштыру өчен билгеләнгән Контейнер - чүп жыючы.

Зур габаритлы калдыктарны туплау өчен билгеләнгән Бункер - чүп жыючы .

Житештерү һәм куллану калдыктары (алга таба - калдыктар) - житештерү, эшлөр башкару, хөзмөтлөр күрсөтү процессында яисө куллану процессында барлыкка килгән матдөлөр яисө предметлар, аларны бетөрү өчен билгеләнгән яисө закон талөплөрө нигезендө бетөрөлөргө тиеш Калдыктарны сортировкалау-житештерү һәм куллану калдыктарын аеру һәм (яки) көлү, билгелө бер критерийлар нигезендө, сыйфат ягыннан аеручы өлөшлөргө туры килө.

Каты көнкүрөш калдыктары жыю (КГМ) - эш чүп-чарларын чистарту, контейнерлар тутыру һәм контейнер майданчыктарын чистарту белән бөйлө чаралар комплексы. КГМ жыю-контейнер майданчыгы территориясендө (бункер-туплаучы булмаса) КГМ складлау чаралары яисө кгм территориясеннән жыөлган бункерларны комплекслы жыю.

Каты коммуналь калдыктарны чыгару - каты коммуналь калдыктарны жыю урыннарыннан аларны эшкөртү, утильлөштерү, зарарсызландыру, күмү өчен файдаланыла торган объектларга кадөр ташу.

Каты көнкүрөш калдыктарын чыгару турында килешү (КГМ) - заказчы һәм подрядчы чүп-чар чыгару оешмасы арасында төзөлгән юридик көчкө ия язма килешү (КГМ).

Каты көнкүрөш калдыктарын чыгару графигы-каты көнкүрөш калдыктарын чыгару килешүенөң состав өлөшө (КГМ), каты көнкүрөш калдыктары күлөмө (КГМ) һәм чыгару вакыты күрсәтелгән; Чүп - чарны-житештерү һәм куллану калдыктары жыелган, аларны рөхсәтсез (рөхсәтсез) ташлау (урнаштыру) яисә складлау нәтижәсендә барлыкка килгән, күлөмө буенча 1 куб метрдан артмаган. Рөхсәтсез чүп-чар ташлау - рөхсәтсез калдыктар ташлау яисә каты көнкүрөш калдыктары ташлау, КГМ, житештерү һәм төзелеш калдыктары, юридик яки физик затлар эшчәнлеге барышында барлыкка килгән башка чүп-чар 50 кв. м. дан артык майданда һәм 30 куб. м. дан артык майданда. Калдыктарны утильләштерү-товарлар (продукция) житештерү, эшләр башкару, хезмәтләр күрсәтү өчен калдыктарны кабат куллану, шул исәптән турыдан-туры билгеләнешле калдыктарны (рециклинг) кабат куллану, аларны тиешле эзерлектән (регенерация) соң житештерү циклына кире кайтару, шулай ук аларны кабат куллану өчен файдалы компонентлар чыгару (рекуперация) . Калдыктарны зарарсызландыру-калдыктарның массаларын киметү, аларның составын, физик һәм химик үзенчәлекләрен үзгәртү (шул исәптән кешенөң сәламәтлегенә һәм әйләнә-тирәлеккә тискәре йогынтыны киметү максатларында).

Йорт салу-аның янәшәсендәге жир участогы белән шәхси торак йорт.

Төзелеш объекты паспорты-объектның исеме, төзүче (заказчы), эш башкаручының (подрядчы, генподрядчының) исеме, объект буенча эшләрне башкаручы фамилиясе, вазыйфасы һәм телефон номерлары, эшләрне башлау һәм тәмамлау вакыты, төзелеш объектында билгеләнгән объект схемасы күрсәтелгән мәгълүмат щиты.

Жир участокларының хокукка ия булуучылары (алга таба – хокукка ия булуучылар) милек формасына, нинди ведомствога ия булуына карамастан, жир кишәрлеген милек итеп алган теләсә нинди юридик һәм физик затлар, даими (срогы чикләнмәгән), түлөүсез вакытлыча файдалануга, гомерлек мирас итеп биләү, арендага, субарендка билгеләнгән тәртиптә санала.

Якын-тирә территория-мондый жир кишәрлеге барлыкка килгән очракта, бина, корылма, жир участогы янындагы Гомуми файдаланудагы территория һәм аның чикләре тәртип нигезендә муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләре белән билгеләнгән, Россия Федерациясе субъекты законы белән билгеләнгән (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексының 1 статьясындагы 37 пункты).

Беркетелгән территория-әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән тәртиптә, милек формасына, тоту һәм санитар чистарту өчен ведомствога карамыйча, юридик яки физик затка беркетелгән жир кишәрлеге.

Беркетелгән территория тора:

- хокукка ия булуучылар өчен-жирдән файдалану территориясеннән һәм якындагы территориядән;
- биналар һәм корылмалар хужалары һәм арендаторлары, шулай ук алар янындагы территорияләрдән тора.

Ишегалды территориясе-торак бина янындагы һәм гомуми кулланыштагы, шул исәптән анда яшәүче, периметр буенча торак биналар, корылмалар, коймалар белән чикләнгән затлар территориясе. Ишегалды территориясендә балалар майданчыклары, ял итү урыннары, автомобильләр парковкалары, яшел үсентеләр һәм башка жәмәгать файдаланылышы объектлары урнаштырыла.

Балалар майданчыгы-Р 53102-2008 ГОСТ таләпләренә туры китереп тулы күләмдә жиһазландырылган майданчык. Терминнар һәм билгеләү»

Территорияне санитар жыештыру – үз эченә алган чаралар комплексы:

- беркетелгән һәм якын-тирә территорияне даими, вакытында жыештыру;
- житештерү һәм куллану калдыктарын, каты, сыек һәм азык-төлек калдыктарын жыю һәм чыгару;
- вакытында урып-жыю һәм кардан һәм боздан чистарту;
- биналар, корылмалар һәм кече архитектура формаларын чисталыкта тоту.

Биналарны, корылмаларны карап тоту-объектлар белән яки объектларда үткөрелә торган план-кисәтү чаралары комплексы:

- төзәтү торышын саклау;
- вакытыннан алда тузуны, картаюны, жимерелүне, үлүне кисәтү;
- эксплуатацияләү, хезмәт итү вакытын арттыру;
- ватык, кимчелекләрне, кимчелекләрне, житешсезлекләренә бетерү;
- бирелгән техник шартларга яки күрсәтмәләргә туры китереп, тышкы кыяфәтне торгызу һәм яхшырту.

Эчтәлек һәм санитар чистарту объектлары булып тора:

- машиналар йөрү өлөшө һәм жәяүлеләр тротуарлар проспектлар, урамнар һәм тыкрыктар, тыкрыктар;
- майданнар, күперләр, юлүткәргечләр, баскычлар, кичү юллары;
- парклар, урман парклары, скверлар, бакчалары, аллеялар, газоннар, агачлар, куаклар;
- спорт һәм балалар майданчыклары, аттракционнар майданчыклары(урыннары), стадионнар, жәйге эстрада майданчыклары, пляжлар, бөдрәфләр, вокзал, көймәләр һәм коткару станцияләре;
- фасадлар, биналар һәм корылмалар диварлары, коймалар, коймалар, капкалар;
- төзелеш майданчыклары;
- кече архитектура формалары һәм конструкцияләре (беседкалар, күлгә асмалары, беседкалар, беседкалар, чөчөк түтәлләре, эскәмияләр, фонтаннар, урналар, реклама стендлары, декоратив

һәм комлык бассейннары, коймалар, телефон будкалары (асылмалы), автотранспортны көтү павильоннары);

- инженерлык коммуналь инфраструктура объектлары (пар казаннары, чистарту корылмалары, насос станцияләре, трансформатор подстанцияләре корылмалары, кайнар һәм салкын су, газ биру өчен торба үткәргечләр, канализация агымнары, яңгыр һәм тал суы бүлөп биру өчен торба үткәргечләр, яңгыр канализациясе һәм гомумсплав канализациясе коелары, субүлгеч (дренаж) канаулар һәм желоба, урам утлары баганалары (таянычлар), калдыкларны жыю өчен контейнерлар һәм аларны урнаштыру өчен майданчыклар һ. б.);

- монументаль-декоратив сәнгать эсәрләре, һәйкәлләр, тарихи һәм архитектура кыйммәткә ия объектлар;

- су чыганаклары, чишмәләр һәм су объектлары;

- үзгәлтүләргән хужалык-эчә торган су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналарын тәзу (арт. су скважиналар, каптажларны, чишмәләргә һәм коеларны тәзекләндерү һәм ремонтлау);

- зират;

- базарлар, кишетләр, сәүдә павильоннары, киосклар, палаткалар, лотоклар;

- жәмәгәт транспортының утырту майданчыклары;

- торак йортлар, административ һәм сәнәгәт биналары;

- сәүдә, жәмәгәт туклануы һәм мәдәни-көнкреш билгеләнешендәге объектлар;

- торак төзелеш зонасында, шулай ук гараж-төзелеш кооперативлары территорияләрендә һәм гаражларның күпләп жыелу урыннарында урнашкан шәхси гаражлар, күмәк һәм түләүле автостоянкалар;

- бакча, дача, яшелчәчелек берләшмәләре.

Беркетелгән территорияләргә карап тоту һәм жыештыру өчен җаваплы затлар (алга таба - җаваплы затлар) - жир кишәрлекләргә, биналар, төзелмәләр, корылмалар һәм ясалма корылмалар, жир асты инженерлык коммуникацияләргә, шулай ук төзелгән шартнамәләр нигезендә территорияләргә карап тоту һәм жыештыру эшләргә башкаручы физик затлар һәм юридик затлар. Җаваплы затлар-әлеге Кагыйдәләр нигезендә жыештыру һәм тоту өчен территория беркетелгән юридик, вазыйфаи һәм физик затлар.

Җаваплы затлар булып тора:

- хокукка ия булгучылар, йорт хужалары;

- биналарның, төзелмәләргә һәм корылмаларның хужалары (арендаторлары, кулланучылар) һәм милекчеләргә, яисә аларның бер өлеш, шулай ук биналарда, корылмаларда урнашкан биналарның хужалары (арендаторлары, кулланучылар);

- жир мөнәсәбәтләргә катнашучыларның барысы да.

Башкаручылар – муниципаль берәмлек территорияләргә жыештыручы, житештерү һәм куллану калдыкларын бу урынга жыю һәм чыгару, объектларны һәм территорияләргә тәзекләндерү һәм саклау буенча башка эшләр һәм хезмәтләр күрсәтүгә юридик, вазыйфаи һәм физик затлар.

Буш урын-табигый (гранит отвесная дивары, сулыклар яр буе линиясе) яисә ясалма (коймалар һәм башка киртәләр, бина дивары, төзелмәләр һәм корылмалар) чикләүләр булмаган территория.

Тротуар-асфальт-бетон яисә башка капламы булган жәяүлеләр зонасы, урам һәм урам буйлап 1,5 метрдан да ким булмаган киңлектәге юллар.

Авария хәлендәге эшләр-инженерлык коммуникацияләргә, башка объектларда кешеләргә иминлегенә турыдан-туры куркыныч янаучы куркынычны бетерү өчен жир эшләргә башкаручы таләп итә торган зыян күргән очракта, ремонт-торгызу эшләргә;

Ордерны гамәлдән чыгару-объектта эшләр житештерү хокукын мөхрүм итү;

Ташландык транспорт чарасы – милекчә тарафыннан алты ай вакытка калдырылган һәм аннан да күбрәк хәлдә (ишекләр, кузов пыяласы, кузовның башка элементлары, кертелмәгән ишекләр булмау, ишекләр һәм т.п. исраф итү мөмкинлегә булмау аркасында), шулай ук билгеләнеш буенча файдалану билгеләргә булган (спущенные көпчәкләргә, төгәрмәчләргә яки башка конструктив детальләр булмау һәм башкалар), һәм шул ук вакытта гомуми файдалану урыннарында (йорт яны территорияләргә (йорт яны территорияләргә) була торган), транспорт чараларын (транспорт чараларын урнаштыру өчен махсус билгеләнгән урыннардан тыш) саклау өчен билгеләнмәгән яисә транспорт чараларын (парковкала, парковка урыннары, түләүле автостоянкалар, гаражлардан яки башка биналардан, техниканы саклау өчен билгеләнгән биналардан тыш) урнаштыру өчен махсус билгеләнгән урыннарда озак вакыт (алты ай һәм аннан да күбрәк) булган яисә транспорт чараларын, жәяүлеләр үтүгә, территориягә жыештыруга, ашыгыч хезмәт автомашиналары, башка махсус транспорт чаралары, подъездларга чүп жыю машиналарыннан тыш керү өчен билгеләнгән урыннарда, жирлек территориясен тәзекләндерү кагыйдәләргә таләпләргә бозып урнаштырылган һәм чүп контейнерлары. Ташланган транспорт чарасы автомобильләргә йөрүенә, жәяүлеләр үтүгә, территориягә жыештыруга, ашыгыч хезмәтләр автомашиналарын, башка махсус транспортны, подъездларга чүп жыю машиналарын, чүп контейнерларын йөртүгә, шулай ук потенциал террористик куркынычны бетерү максатларында билгеләнгән төрлүгә эвакуацияләргә тиеш.

Транспорт чараларын урнаштыру өчен махсус билгеләнгән урыннар – закон нигезендә оештырылган автомобиль стоянкалары, гаражлар, ремонт остаханәләргә һәм башка биналар, техника саклау (хезмәт күрсәтү) өчен билгеләнгән биналар; Россия Федерациясә Министрлар

Советы-Россия Федерациясе Хөкүмәтенә «юл хәрәкәте кагыйдәләре турында » 1993 ел, 23 октябрь, 1090 нчы карары белән расланган Россия Федерациясе Юл хәрәкәте кагыйдәләре нигезендә билгеләнгән парковкалар (парковка урыннары).

Төзекләндерү - бозылган төзекләндерүне норматив актларның техник таләпләренә туры килә торган халәتكә китерү; елның салкын вакытында объектын эшләү мөмкинлеген күздә тоткан төзекләндерү өлешчә яңадан торгызу рәхсәт ителә;

Юл-транспорт чаралары хәрәкәте өчен файдаланыла торган жир полосасы яисә ясалма корылманың өслеге. Юл бер яки берничә машиналар йөрү өлешен, шулай ук трамвай юлларын, тротуарларны, юл кырыйларын һәм алар булганда бүлү полосаларын үз эченә ала;

Юл киеме-түбә, нигез һәм өстәмә катлау (суыту, жылылык изоляциясе, дренажирующие һ. б.) булган юлның конструктив элементы.);

Техник заказчы - төзүче тарафыннан вәкаләт бирелгән һәм төзүче исемнән инженерлык эзләнүләрен үтәү турында, проект документларын әзерләү, капитал төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләү, капитал ремонтлау, сүтү турында килешүләр төзи торган юридик зат өлешчә эш төрләрен башкаруга биремнәр әзерли, инженерлык эзләнүләрен башкаручы һәм (яки) проект документларын әзерләүне, төзелеш, реконструкцияләүне, капитал ремонт, капитал төзелеш объектларын сүтеп ташлый торган затларга, өлешчә төр эшләргә башкару өчен кирәкле материаллар һәм документлар бирә. , проект документларын раслай, капитал төзелеш объектын файдалануга тапшыруга рәхсәт алу өчен кирәкле документларны имзалый, шөһәр төзелеш эшчәнлегенә турындагы законнарда каралган башка функцияләргә гәмәлгә ашыра (алга таба - техник заказчы функцияләре). Техник заказчының функцияләре бары тик инженерлык эзләнүләр, архитектура-төзелеш проектка, төзелеш, реконструкция, капитал ремонт, капитал төзелеш объектларын сүтү өлкәсендә үзгәртүгә кайлашы торган оешма өлешчә, 48 статьяның 4_1 өлешендә, 52 статьяның 2_1 һәм 2_2 өлешләрендә, 55_31 статьясының 5 һәм 6 өлешләрендә каралган очраклардан тыш гына үтәргә мөмкин.

Жир эшләре - жир катламын тигезләү, жир өслеген башкача каплау һәм (яки) төзекләндерү объектларын төзгәндә, реконструкцияләгәндә, капитал яки агымдагы ремонтлаганда, монтажлаганда һәм аларның аерым элементларын, реклама конструкцияләрен, жир асты түшәү (шул исәптән кабель элементларын күчәргә өчен), инженерлык-техник чөптөрләргә инженерлык-техник тәмин итү процессында билгеләнгән урынга урнаштыру (шул исәптән күчәргә өчен) үз эченә алган эшләр комплексы, электр чөптәргә хуҗалыгы объектлары, шулай ук өлешчә кагыйдә таләпләренә туры китереп, жир эшләргә башкаруга махсус язма рәхсәт нигезендә тикшерү эшләргә үткәргәндә;

Эшләр житештерү зонасы-эшләр житештерү өчен бүлеп бирелгән территория, шулай ук эшләр башкаруда кулланыла торган территория, шул исәптән материалларны, жайланмаларны, механизмнарны, көчкерү шөһәрчөкләргә вакытлыча урнаштыру өчен;

Инженерлык коммуникацияләргә-жир асты һәм жир өсте чөптөрләргә, ачык һәм ябык канализация трассалары, электр, жылылык, газ, су белән тәмин итү, элемент чөптөрләргә, Электротранспорт элемент чөптөрләргә, шулай ук аларда Корылмалар;

Капитал ремонт - капитал төзелеш объектларын капитал ремонтлау (линия объектлардан тыш) - капитал төзелеш объектларының яисә мондый конструкцияләргә элементларын алыштыру һәм (яки) торгызу, капитал төзелеш объектларын яки аларның элементларын инженерлык-техник тәмин итү системаларын һәм инженерлык-техник тәмин итү чөптөрләргә алмаштыру һәм (яки) яңадан торгызу, шулай ук төзүче конструкцияләргә мондый конструкцияләргә күрсәткөчләргә яхшыртучы элементларны һәм (яки) күрсәтелгән элементларны торгызу.

Гомуми файдаланудагы территорияләргә гәмәлдәге, планлаштырылган (үзгәртелә торган, яңа төзелә торган) чөкләргә һәм сызык объектлар белән шөһәйләнүчә һәм (яки) Линия объектлар урнаштыру өчен билгеләнгән территорияләргә чөкләргә билгели торган линияләргә .

Өченчә категория объект - вакытлыча, сезонлы яки ярдәмчә билгеләнештәге биналар һәм корылмалар, шул исәптән жәмәгәт бәдрәфләргә, спорт майданчылары;

Муниципаль берәмлек Башкарма комитеты тарафыннан бирелә торган жир эшләргә башкаруга хокук бирүчә Ордер-документ;

Жир асты инженерлык корылмаларының һәм коммуникацияләргә сак зонасы-Жир асты инженер коммуникацияләргә буенда (тирәсендә) урнашкан территория, аның чөкләргә законнар һәм башка норматив хокукый актлар нигезендә өлешчә Корылмалар һәм коммуникацияләргә хуҗалары белән килештермичә эшчәнлеккә теләсә нинди төрләргә үткәргә тыела торган объект категориясенә, шулай ук жир асты инженер корылмалары һәм коммуникацияләргә торышын, карап тотуны һәм эксплуатацияләргә гәмәлгә ашыручы органнар белән килештермичә һәм башка төр норматив хокукый актлар нигезендә билгеләнә;

Боерык – муниципаль берәмлеккә автомобиль юллары буенча хәрәкәткә вакытлыча чөкләргә яисә туктатуга Башкарма комитет рәхсәте;

Капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү (линия объектларыннан тыш) - Капитал төзелеш объектынның, аның өлешләргә (бөкләргә, катлар саны, майданның, күләннән) параметрларын үзгәртү, шул исәптән үзгәртеп кору, капитал төзелеш объектын киңәйтү, шулай ук Капитал төзелеш объектынның төзелеш конструкцияләргә алмаштырудан һәм (яки) яңадан торгыздан тыш, мондый конструкцияләргә аерым элементларына шундый ук яисә башка

күрсәткечләрән яхшыртучы элементларны һәм (яисә) торгыздан тыш, Капиталь төзелеш объектының ;

Килешүче оешмалар-оешмалар, учреждениеләр, шулай ук кызыксынган затлар - үзләренең ризалыгын бирә һәм эшләр башкаруга шартлар бирә торган җир участкалары хокукына ия булучылар;

Төзелеш майданы-төзелеш, реконструкция, капитал ремонт объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән тәртиптә бирелгән (яки кулланыла торган) җир кишәрлеге, шулай ук материалларны һәм конструкцияләрне складлау, машина һәм механизмнарны, вакытлыча биналар һәм корылмалар урнаштыру өчен билгеләнгән тәртиптә бирелгән (реконструкция, капитал ремонт чорында));

Ордерның гамәлдә булуын туктатып тору-ачыкланган җитешсезлекләрне тулысынча бетергәнчегә кадәр чорда эшләрне башкаруны вакытлыча тыю;

Эшләр җитештерүче-Җир, төзелеш һәм ремонт эшләрән башкаручы юридик яки физик зат (генподрядчы да, субподрядчы да));

Проект (төзелеш, эшләр җитештерүне оештыру) - билгеләнгән тәртиптә текст рәвешендә һәм карталар (схемалар) рәвешендә материалларны үз эченә алган һәм объект һәм аның өлешләрән төзүне һәм үзгәртеп коруны тәмин итү өчен архитектура, конструктив һәм инженер-техник чишелешләрне билгели торган, шулай ук эшләр җитештерү урынында урнашкан объектка ремонт (капиталь ремонт) үткөрү өчен билгеләнгән проект документлары;

Ремонт-объектның төзеклеген һәм эшкә яраклылыгын (шул исәптән аның эксплуатацион характеристикаларын) торгызу эшләре, кирәк булганда башкарыла торган, аларны башкаруда объектның ышанычлылыгы һәм иминлегенә конструктив һәм башка характеристикаларына кагылмый торган эшләр.

Мәгълүмат урнаштыру чаралары-конструкцияләр, Корылмалар, техник җайланмалар, сәнгать элементлары һәм мәгълүмат тарату өчен билгеләнгән башка йөртүчеләр.

Тышкы мәгълүматны урнаштыру чарасы - «кулланучылар хокукларын яклау турында» Федераль законның 9 статьясы нигезендә мәҗбүри булган мәгълүматны кулланучыларга җиткерү өчен биналарны мәгълүмати рәсмиләштерү максатларында товар сату, хезмәт күрсәтү урынында оешма һәм (яки) турыдан-туры билгеләнә торган мәгълүмат конструкциясе булган территорияне төзекләндерү элементы, ә атап әйткәндә - оешманың фирма исеме(исеме), аның урнашкан урыны (адресы)һәм аның эш режимы, шулай ук закон үз көченә урнаштырырга яки эшлекле әйләнеш гадәтәннән чыгып урнашырга тиешле һәм реклама белән бәйлә максатларны күздә тотмаган мәгълүмат. «Тышкы мәгълүматны урнаштыру чаралары» һәм «тышкы мәгълүмат чарасы» төшенчәләре бердәй.

Стационар булмаган сәүдә объекты-инженер-техник тәмин итү челтәрләренә тоташу (технологик тоташтыру) булмауга карамастан, җир участогы белән ныклы бәйләнмәгән вакытлыча корылма яки вакытлыча корылма, шул исәптән күчмә корылма .

Яңгыр канализациясе (яңгыр канализациясе) - өске (яңгыр, тал), су сибү һәм дренаж суларын транспортлау өчен билгеләнгән инженерлык корылмалары (желоблар, яңгыр кирәк-яраклары, лотоклар һәм торбалар, коелар, канава) белән технологик бәйлә комплекс.

Йорт билгеләре-аншлаг бинасында (корылмада, корылмада) урнашкан аншлаг (урамның исеме, майданы, проспекты күрсәтеп), номер билгесен (йортның һәм корпусның номерын күрсәткече), подъезд һәм фатирларның номерын күрсәткече, инвалидлар өчен объектны ала алырлык халыкара символын, флагодержатели, истәлекле такталар, полигонометрик билге, янғын гидрантының күрсәткече, грунт геодезия билгеләре күрсәткече, магистрале камералары һәм суүткәргеч челтәр кое күрсәткечләре, җирлек канализациясенә канализация күрсәткече, Корылмалар күрсәткече җир асты газүткәргечләре;

Җир кишәрлеге - Җир өслегенә бер өлеше, аның чикләре федераль законнар нигезендә билгеләнгән;

Бинаның проект колер паспорты (фасадларның төсе) - килешенгән һәм билгеләнгән тәртиптә расланган документ, ул җирлек территориясендә урнашкан аерым бина фасадының бер архитектура һәм төс чишелешен билгели һәм аның тышкы бизәлешенә таләпләрне билгели;

Йорт яны территориясе-яшелләндерү элементлары, керү юллары, йорт подъездлары, майданчыклар (балалар, спорт майданчыклары, ял итү өчен, контейнерлар өчен, этләрне йөртү өчен) һәм өйгә хезмәт күрсәтү, эксплуатацияләү һәм төзекләндерү өчен билгеләнгән башка объектлар;

Транспорт чарасын юу-транспорт чарасы өслегеннән (шул исәптән кузов, тәгәрмәч, узеллар, агрегатлар), салоннан, кабинадан, кузовтан, тузаннан, пычрак, су һәм (яки) юу чараларын кулланып башка пычрату, һәм (яки) юу җайланмалары (щеток, кыргыч, гөбөкләр, ботак) һәм (яки) юу өчен билгеләнгән җайланмаларны тулысынча яки өлешчә бетерү белән бәйлә чаралар.

Транспорт чарасының юу машинасы-тузан, пычрак, башка пычраткыч матдәләр щеток, губок, ботак ярдәмендә юу, транспорт чарасыннан кулланыла торган су һәм (яки) юу чаралары белән бәйлә булмаса, шулай ук транспорт чарасын щеткалар һәм (яки) кыргыч ярдәмендә чистарту, кардан һәм (яки) наледи ярдәмендә чистарту;

Территорияләрне санитар карап тоту һәм төзекләндерү максаты белән беркетү тәртибе

Торак пунктларның территорияләрен төзекләндерү, аларның оештыру-хокукый формасына бәйсез рәвештә, шәхси жир чыгару һәм янәшәсендәге территория чикләре һәм аның янәшәсендәге территориянең кимендә биш метр чикләрендә, яки әлеге эшчәнлек төрен үтәү йөкләнгән махсуслаштырылган предприятиеләр һәм оешмалар тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Жирлек территорияләренең тиешле санитар торышын тәэмин итү, әйләнә-тирә мохитне пычратудан саклау һәм яклау чараларын тормышка ашыру максатыннан жирлек территориясә аны жыештыру һәм тиешле оештыру-хокукый формасына бәйсез рәвештә гражданныр, предприятиеләр, учреждениеләр, оешмалар өчен беркетелә:

Иортлар эчендәге күп катлы йортлар микрорайоннарының әлеге торак фондына хезмәт күрсәтүче торак предприятиеләренә беркетелә.

Торак-төзелеш кооперативлары (ТТК), торак милекчеләре ширкәтләре (ТСЖ), ведомство йортлары-ТТК, ТСЖ һәм ведомство торак фонды карамагындагы оешмалар яки торак фондка хезмәт күрсәтергә вәкаләтле оешмалар, шулай ук идарәче компанияләр, периметр буенча территориянең 5 метрдан да ким булмаган өлешә (урам ягынан - юл йөрү өлешенә кадәр) торак йортлардан (тротуарларны, автотранспорт өчен парковка, махсус транспорт мәйданчыклары, балалар мәйданчыклары, газоннар, подъезд өчен керү юлларын исәпкә алып).

Социаль өлкә учреждениеләре (мәктәпләр, мәктәпкәчә учреждениеләр, мәдәният, сәламәтлек саклау, физкультура һәм спорт учреждениеләре) - керү юллары, автотранспорт өчен парковкалар, жир бүлеп бирү чикләрендә, шулай ук периметр буенча 5 метрдан да ким булмаган киңлектәге территорияләр (урам ягынан - юлның машиналар йөрү өлешенә кадәр) беркетелгән.

Встроенных биналарда урнашкан социаль өлкә учреждениеләре территорияләрен жыештырган һәм карап тоткан өчен әлеге предприятиеләр җаваплы.

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының "Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының" Татарстан Республикасы территориясендә ваклап сату базарларын оештыру планын раслау турында "2007 ел, 19 июль, 311 нче карары белән расланган Татарстан Республикасы территориясендә ваклап сату базарларын оештыру планына үзгәрешләр керту хакында" 2007 ел, 19 июль, 311 нче карары

Шәхси йортлар (домовладельцы) өчен-жир бүлеп бирү чикләрендә участоклар, шулай ук периметр буенча 5 метрдан да ким булмаган киңлектәге территория (урам ягынан - юлның машиналар йөрү өлешенә кадәр), күрше жирдән файдаланучылар, шулай ук подъездлар, жәяүлеләр юллары жирлек юлына тоташтырганчыга кадәр.

Ваклап сату предприятиеләре (лареклар, киосклар, павильоннар, жәйге кафе һәм башка вакытлыча урам сәүдәсе объектлары) - периметр буенча сәүдә ноктасыннан 5 метрдан да ким булмаган күләмдә жир участкалары (урам ягынан - юлның машиналар йөрү өлешенә кадәр).

Сәүдә һәм жәмәгать туклануы предприятиеләре, автомагистральләрдә урнашкан заправка станцияләре өчен - жир чыгару чикләрендә, керү юллары, автотранспорт өчен парковкалар һәм периметр буенча 5 метрдан да ким булмаган киңлектәге территория (урам ягынан-юлның машиналар йөрү өлешенә кадәр), күрше жирдән файдаланучылар булмаганда.

Гараж кооперативлары - керү юллары, жир бүлеп бирү һәм периметр буенча 5 метрдан да ким булмаган территориядә (урам ягынан-юл йөрү өлешенә кадәр) жир кишәрлекләре.

Бакчачылык ширкәтләре һәм дача кооперативлары өчен - жир бүлеп бирү чикләрендә һәм периметр буенча 50 метрдан да ким булмаган ирекле киңлектәге жир участкалары. Шулай ук юлларның, керү юлларының һәм жир өсте периметры буенча 250 метр радиуста юл буйларының санитар-экологик торышы өчен дә җаваплы.

Аерым коммуналь билгеләнештәге житештерү корылмалары (ЦТП, ТП, ВЗУ, КНС һәм тдп.) периметр буенча 5 метрдан да ким булмаган (урам ягынан - юлның машиналар йөрү өлешенә кадәр) корылма диварларыннан яисә участок коймасыннан 5 метрдан да ким булмаган оешмалар өчен керү юллары.

Зират-корылмага хезмәт күрсәтүне башкаручы оешма һәм периметр буенча 5 метрдан да ким булмаган территориядә (урам ягынан - юлның машиналар йөрү өлешенә кадәр).

Контейнер мәйданчыклары һәм периметр буенча 5 метрдан да ким булмаган радиуста әйләнә - тирә территория (урам ягынан - юлның машиналар йөрү өлешенә кадәр) - мәйданчык хужалары яки каты көнкүреш калдыкларын (каты көнкүреш калдыкларын) чыгару килешүе буенча гамәлгә ашыручы предприятиеләр өчен.

Чит ил кулланучылары булмаган очракта (урам ягынан - юлның машиналар йөри торган өлешенә кадәр) 50 м киңлектәге базарларда - керү юллары, автотранспорт өчен парковкалар, жир өсте һәм аның янәшәсендәге территория чикләрендә участоклар (урам ягынан-юл йөрү өлешенә кадәр).

Урып-жыю эшләргән оештыру һәм житештерү өчен җаваплылык йөкләнә:

Тротуарлар буенча:

- урам һәм юл йөрү юллары буенда урнашкан яки машиналар йөрү өлешенән чыккан газон һәм торак биналарының подъездларыннан турыдан-туры чыкмый торган предприятиеләргә-алар машиналар йөрү өлешен жыештыруга җавап бирә торган норматив актлар белән беркетелгән предприятиеләргә;

- торак биналарының подъездларыннан, шулай ук ишегалды территорияләренә, ишегалларына керү юлларына, йорт биләмәләре территориясендә урнашкан жәяүлеләр юлларына турыдан - туры чыгу юллары булган предприятиеләр карамагында яки Идарәдә әлеге йорт салу урнашкан предприятиеләр;

- күперләрдә, юл үткәргечләрдә, эстакадаларда, шулай ук инженерлык корылмаларына һәм баскыч жыеннарына тоташкан техник тротуарларга-инженерлык корылмалары балансында булган предприятиеләргә.

Сарайлар, гаражлар, периметр буенча 5 метрдан да ким булмаган радиуста "ракета" һәм "пенал" кебек металл тентлар тирәсен жыештырган өчен (урам ягыннан - юлның машиналар йөрү өлешенә кадәр) төзелеш хужасы жаваплы.

Яшеллөндөрү объектлары (парклар, скверлар, ял зоналары, юлларның машиналар йөри торган өлеше буенда газоннар, бүлү полосаларының яшел зоналары, елга буенда су саклау зоналары) буенча - әлеге яшеллөндөрү объектлары урнашкан яки аларга норматив-хокукий актлар беркетелгән махсус оешмаларга яисә Мамадыш-Әкил башкарма комитеты тарафыннан аларга хезмәт күрсәтүгә контрактлар төзелгән.

Периметр буенча 5 метрдан да ким булмаган радиуста аерым басып торучы реклама объектлары янындагы территорияләргә (урам ягыннан - юлның машиналар йөри торган өлешенә кадәр) реклама конструкцияләргә - реклама конструкцияләргә хужаларына жыештырган өчен.

Төзелешләргә сүткөннән соң, озак вакыт файдаланылмый торган һәм үзләштерелми торган территорияләргә жыештырган һәм карап тоткан өчен - объектларны яки әлеге территориядән файдаланучыларга яки заказ бирүчеләргә бирелгән оешмаларга, төзелешләргә сүтү буенча эшләр башкаручы подрядчы оешмаларга.

Тирә - юньне жыештырган, төзеклөндөргән, тирә - юньне чиста тоткан, жир бүлеп бирү һәм периметр буенча 5 метрдан да ким булмаган киңлектөгә автоюллар (урам ягыннан-юлның машиналар йөрү өлешенә кадәр), жир асты сулары янәшәсендәге объектлар хужаларына.

Мачт янындагы территорияләргә һәм тротуарларда һәм яшел зоналарда урнашкан тышкы яктырту баганалары территорияләргә кул белән жыештырган өчен-әлеге территорияләргә урнашкан предприятиеләргә.

Коймалар, коймалар тоту, аларны вакытында буяу һәм игъланнар, реклама, листовкалар һәм граффити отчеты өчен жаваплылык үз милкәндә булган предприятие һәм оешмаларга йөкләнә.

Шөһәр пассажир транспортының утырту майданчыкларын - алар карамагында булган предприятиеләргә жыештырган өчен.

"Ракушка" һәм "пенал" кебек металл тентлар тирәсендә периметр буенча 5 метрдан да ким булмаган радиуста (урам ягыннан - юлның машиналар йөрү өлешенә кадәр) тирә-юньне жыештырган өчен тимент хужасы жавап бирә.

Көнкүреш чүп - чарын, сәүдә предприятиеләргә янындагы территориядән, автостоянкалар, гаражлар, түләүле парковкалар һәм башка шундый объектларны эксплуатацияләүче вазифа затлар алып чыккан өчен.

Бер бинада кулланучылар яки берничә кулланучы (арендатор) урнашкан булса, территорияне санитар карап тоту өчен жаваплылык бина хужасына яисә аның вәкаләтле вәкиленә йөкләнә. Бу очракта жаваплылык зоналарын чикләү шулай ук аренда килешүе яки бинаның барлык кулланучылары кул куйган килешү белән билгеләнергә мөмкин.

Чиктәш территорияләргә милкәтчеләргә ризалыгы житмәгән очракта килешү яктарның вәкаләтле вәкилләргә кул куйган беркетмә белән рәсмиләштерелгән жирлек администрациясә карары буенча гамәлгә ашырыла.

Вакытлыча хокукий актлар белән беркетелмәгән территорияләргә карап тоту муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен сатып алулар башкаруга контракт төзелгән оешмага йөкләнә.

Кисәк 2. ТЕРРИТОРИЯНЕ ТӨЗЕКЛӨНДӨРҮ ЭЛЕМЕНТЛАРЫ

2.1. Территорияне инженерлык эзерләү һәм яклау элементлары

2.1.1. Территорияне инженерлык эзерләү һәм яклау элементлары территорияләрдән куркынычсыз һәм файдалануның уңайлылыгын, аны яңа төзелеш яки реконструкция белән бәйлә табигий һәм техноген йогынтыдан яклауны тәэмин итә. Территорияне инженерлык эзерләү һәм яклау элементларын проектлау рельеф оештыру һәм өске суларның агынты буенча чаралар составында башкарыла.

2.1.2. Төзеклөндөрү проектлаганда рельеф оештыру бурычлары территориянең функциональ билгеләнешенә һәм аны үзгәртеп кору һәм реконструкцияләү максатларына бәйлә рәвештә билгеләнә. Реконструкцияләнгән торган территория рельефын оештыру, рельефны, туфрак катламын, булган яшел үсентеләргә максималь саклауга, өске су бүлү шартларын саклауга, төзелеш майданчыгында кысыла торган грунтлардан файдалануга юнәлдәргә.

2.1.3. Рельефны оештырганда калыңлыгы 150-200 мм булган туфракның уңдырышлы катламын һәм аны вакытлыча саклау өчен урын жиһазландыруны күздә тотарга кирәк, ә анда теләсә нинди төрнең нормадан артык пычрану булмавы расланган очракта - пычрактан саклау чаралары. Территориядә грунтны чөчү вакытында минераль грунтлардан һәм туфракның югары уңдырышлы катламнарыннан гына файдаланырга мөмкин.

2.1.4. Террасировании рельефа проектировать подпорные диварлар һәм откослар. Максималь рөхсәт ителгән углов откослар күләме грунт төрләренә бәйлә рәвештә билгеләнә.

2.1.5. Үткөрү откосларын ныгыту. Материалны һәм ныгыту технологиясен сайлау откосның урнашу урынына бәйлә, ул склонга механик йөклөнеш дәрәжәсә, склонның круизлары һәм формалаша торган мохит.

Жирлек төзелешендө ачык русел откосларын ныгытуны, сулыкка өске стока элэгүне һәм ярларны механик йөклөнешнең югары дәрәжәсе шартларында жиимерүне булдырмый кала торган материаллар һәм кабул итүләр кулланып алып барырга: терәк диварларны, дивар блоklarын кулланып, яр буйларын формалаштыру, плителәр белән тышлау һәм тегүләрне, тдп.

2.1.6. Подпорные диварлар проектировать белән аерманы исәпкә алып, высот сопрягаемых террас. Рельефның 0,4 метрдан ким булуы сәбәпле, бортлы таш яки табигий ташны окладка рәсмиләштерергә тәкъдим ителә. Рельефның 0,4 м артык төшүе вакытында терәк диварларны югары террасаның гравитацион (монолит, массалы кладкадан) тотрыклылыгын яки свай (юка анкерлы, свайные ротверки) төрләре белән терәү стогы буларак проектларга тәкъдим ителә.

2.1.7. Транспорт коммуникацияләрен урнаштырганда терәк диварларны һәм югары бровкаларны, ГОСТ Р 52289, ГОСТ 26804 нигезендә чикләргә. Шулай ук әлеге корылмалар буенда урнашкан жәяүлеләр сукачларын, терәк диварлар биеклегендә 1,0 м дан артык, ә чүкү - 2 м дан артык биеклектә урнаштыру 0,9 м дан да ким түгел.

2.1.8. Магистраль урамнар буенда урнашкан рельефның ясалма элементлары (терәк диварлар, жир өемнәре, уемкалар) тавыш саклау экраннары буларак файдаланыла ала.

2.1.9. Өслек суларының агымын проектлаганда, СНиП 2.04.03 белән эш итәргә кирәк. Стока оештырганда рельеф оештыру һәм су бирү жайланмаларының ачык яки ябык системасын оештыру мәсьәләләрен комплекслы хәл итүне тәэмин итә: су-Көнчыгыш торбалары (водостоклар), лотоклар, кюветлар, тизтоктар, яңгыр кирәк-яраклары коеларын. Өслекле су бүлешен жир эшләренәң минималь күләме белән проектлаштыру һәм туфракның эрозиясе мөмкинлеге булмаган тизлек белән су стогын күздә тоту.

2.1.10. Ачык су бирү жайланмаларын куллану Парклар һәм урман парклары территорияләре чикләрендә рәхсәт ителә. Көн буена яки бөтен периметр буенча (одерновка, таш куәт, монолит бетон, жыю тимер-бетон, керамика һ.б.) ачык лоткалар (канаулар, кюветлар), грунт төрләре белән бәйлә рәвештә кюветлар ташкыны кабул итәргә.

2.1.11. Су бирү элементларының өслегенә карап кабул ителә торган су тизлеген исәпкә алып минималь һәм максималь уклоннарны билгеләргә. Яңгыр сулары агымы мөмкин кадәр күбрәк булган рельеф участкаларында тизлекне (баскыч күчешләр) тәэмин итү.

2.1.12. Рекреация объектлары территорияләрендә су бүлү лотоклары газонлы жәяүлеләр коммуникациясенәң капламын тәэмин итә алалар, аларны куәт элементларыннан (яссы булыжник, колот яки брусчатка, таш плитка һ.б.) башкарырга киңәш ителә, ялганлыклар югары сыйфатлы балчык эретмәсе белән катырырга рәхсәт ителә.

2.1.13. Яңгыр кирәк-яраклары өчен коелар яңгыр канализациясенәң ябык системасы элементлары булып тора, проект рельефын киметү урыннарында билгеләнә: керү урыннарында һәм кварталлардан чыгу урыннарында, су керү агынан киселешләр алдыннан жәяүлеләр кичүе зоналарына, урамнарның машиналар йөри торган өлешләре лоткаларында, урамнарның озынлыгына карап (әлеге кагыйдәгә 2 нче кушымтаның 1 нче таблицасы). Мамадыш-Әкил авыл жирлегә территориясендә коеларны һәм испан майданчыкларын урнаштыру киңәш ителми.

2.1.14. Жәяүлеләр коммуникацияләрендә субүлгеч лоткалар яба торган рәшәткәләр урнаштырганда, ребра рәшәткәларның жәяүлеләр хәрәкәте юнәлеше буенча урнашмаска, ә кабыргалар арасында тишекләренәң киңлегә 15 мм дан артмаска тиеш.

2.1.15. Кызыл линияләрдә урам киңлегә 30 м дан артык һәм 30 промилле (3%) читендә яңгыр кирәк-яраклары арасындагы ераклыкны 60 м дан да артык түгел билгеләргә кирәк. Урамнарны, квартал эчендәгә юлларны, юлларны, бульварларны, елгаларга трасса торган скверларны яңгыр кирәк-яраклары арасындагы араны ике тапкыр арттырырга мөмкин. Канализация күләмен квартал эчендәгә территорияләр чикләрендә формалаштырганда аның чикләренә яңгыр канализациясен кертүне күз алдында тотарга кирәк, бу исәп-хисап белән нигезләргә кирәк.

2.2. Яшелләндерү

Санитар врачының " санпин 2.2.1. Агачлар һәм яшелләндерүнең төп төрләре: массивлар, төркемнәр, солитерлар, тере изгородлар, кулислар, бискетлар, шпалерлар, газоннар, чөчәк түтәлләре, төрле төр утыртмалар (аллея, гади, чөчәк бәйләмнәре һ.б.) булырга мөмкин. Агачлар төрләрен сайлауга бәйлә рәвештә, үсемлекләренәң күләмле-пространстволы структурасы билгеләнә һәм үзара һәм торак пункт төзелеше белән яшелләндерү территорияләре участкаларының визуаль-композицион һәм функциональ бәйләнешләре тәэмин ителә.

2.1.2. Муниципаль берәмлек территориясендә яшелләндерүнең ике төре кулланылырга мөмкин: стационар - үсемлекләренәң грунтка утырту һәм үсемлекләренәң махсус күчмә савытларга утырту (контейнерлар, вазоннар һәм тдп.). Стационар һәм мобиль яшелләндерү табигий һәм ясалма рельеф элементларында архитектура-Ландшафт объектларын (газоннар, бакчалары, чөчәк түтәлләре, куаклар һәм агачлар белән майданчыклар һәм тдп.) төзү өчен файдаланыла.

2.3. Яшелләндерү, яшелләндерү объекттын төзекләндерү эшләре, нинди формаларга карамастан төзекләндерү объекты милке бары тик муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты вәкаләтле органнары белән мәжбүри рәвештә килешенгән проект буенча гына үткәрелә. Яшелләндерүне проектлаштырганда исәпкә алырга: агачлар һәм куаклар утыртмаларының инженерлык чөлтәрләренә, биналар һәм корылмаларга минималь ераклыктары, ком, ямлар күләме һәм утыртмалар утырту өчен траншея (әлеге кагыйдәгә 2 нче кушымта). Торак пунктның төрле территорияләрендә мөмкин кадәр үсентеләр санын (әлеге кагыйдәгә карата 2 нче кушымтаның 3

нче таблицасын) үтәргә, төрле функциональ билгеләнештәге участокларда яшелләнделерелә торган территорияләрнең якинча процентын, утырту материалын сортировкалау өчен параметрларны һәм таләпләрне үтәргә (әлеге кагыйдәгә 2 нче кушымтаның 4-9 таблицаларын).

4.4. Муниципаль берәмлек территориясендә яшел үсентеләр системасын проектлау һәм формалаштыру жирлек экосистемасының үзрегуляциягә сәләтлеләген югалту факторларын (теге яки бу дәрәжәдә) исәпкә алып алып алып алып алып алып алып барырга. Үсентеләр һәм торак пунктның яшелләнделерелә торган территорияләре яшәүгә сәләтлеләген тәэмин итү өчен кирәк:

- хужалык эшчәнлегенә билгеләнгән режимнары һәм норматив рәхсәт ителгән рекреацион йөкләнеш зурлыгы нигезендә жирле әһәмияттәге махсус сакланыла торган табигать территорияләре зоналарында территорияне төзекләндерергә (әлеге кагыйдәгә 2 кушымтаның 10, 11 таблицалары));

- әйләнә - тирә территорияләрдән техноген йөкләнеш дәрәжәсен исәпкә алу;

- утырту өчен, антропоген факторлар йогынтысына аларның тотрыклылыгын исәпкә алып, жайлаштырылган утырту материалын сайлап алуны гамәлгә ашырырга.

1.2.5. Торак пунктның төрле территорияләрендә тискәре техноген һәм климатик факторлар йогынтысында саклагыч чыганаclarны формалаштырырга; берничә фактор йогынтысында территорияне функциональ билгеләнештәге иң әһәмиятле булган интенсивлык һәм (яки) алып баручыны сайларга.

4.1.1. Яклау өчен Нче жил кулланырга киңәш ителә Яшел ятмаларны ажурной конструкцияләр белән вертикальной сомкнутостью пологә 60-70%.

4.2. Тавыш ышыклау ятмалары бер йола яки күпъяллык гади агачлар рәвешендә 7 метрдан да ким булмаган проектларга тәкъдим ителә, алар арасында өлкән агач күсәләре арасында 8-10 метр (киң кырлы), 5 - 6 м (уртан куянлы), 3 - 4 м (кроль тар), покрон киңлеген куаклар белән тутырырга тәкъдим ителә. Тавышны киметүнең көтелгән дәрәжәсә 2 нче кушымтаның 7 нче таблицасында күрсәтелгән.

4.3. һаваның пычрану дәрәжәсә югары булган шартларда күп кенә агач-куак утыртмаларын формалаштырырга киңәш ителә: Яхшы жилләтү режимында - ябык типтагы (кронны юарга), жилләтү Начар режимда - ачык, фильтрлаучы тибындагы (крон юдырмасын).

2.3. Каплама төрләре

2.3.1. Әслек капламнары муниципаль берәмлек территориясендә Куркынычсыз һәм уңайлы хәрәкәт шартларын тәэмин ителәр, шулай ук мохитнең архитектур-сәнгать йөзен формалаштыралар. Муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү максатларында түбәндәге капламалар билгеләнә:

- асфальтобетоннан, Оцементобетоннан, табигый ташлардан һәм тдп. материаллардан торган каты (капиталь) монолит яки жыелма командалар;

- йомшак (жайсыз) - табигый яки ясалма сыпучык материалларыннан (ком, вак таш, гранит высеvкалар, керамзит, резин куян куян һ. б.) башкарыла торган, табигый халәттә, тыгызланган яки ныгытылган коры катнашмалар;

- үлән капламын әзерләү һәм утырту буенча махсус технологияләр буенча башкарыла торган газонные;

- югарыда күрсәтелгән катламнарның катнаш, кушылмаларын тәкъдим итүче (мәсәлән, газонга һәм тдпга күмелгән плитка).

2.3.2. Проектта кулланыла торган каплам төре шууга юл куймый торган ныклы, ремонт үткәргече, экологик яктан әһәмиятле итеп билгеләргә тәкъдим ителә. Иң чик йөкләнешне, хәрәкәтнең характерын һәм составын, проектлау вакытында гамәлдә булган янгынга каршы таләпләрне исәпкә алып, каплау төрләрен сайлап алырга; йомшак - аерым территорияләрне (балалар, спорт майданчыкларын, этләрне, йөрү юлларын һәм башка объектларны) төзекләндергәндә аларның специфик үзенчәлекләрен исәпкә алып.

2.3.3. Каты төр каплау киңәш ителә билгеләргә белән шероховатой өслегә белән коэффициент сцепления бу коры торышы кимендә 0,6, бу мокром-кимендә 0,4. Кафель, метлах плиткасы, урам коммуникацияләре территориясендә, жир өсте һәм жир асты кичүләрендә, баскычлар баскычларында, биналарның керү төркемнәре канатлы майданчыкларында ясалма һәм табигый таштан шома яки изоляцияләнгән плитәләр куллану рәхсәт ителми.

1.3.4. Жир асты суларын чыгаруны тәэмин итә торган каты катлам өслегә өстендә уклонны күздә тотарга кирәк - яңгыр канализациясе системасы булганда аны кимендә 4 промилле билгеләргә кирәк; яңгыр канализациясе системасы булмаганда-5 промилле. Максималь уклоннарны Транспорт һәм жәяүлеләрнең хәрәкәте шартларына бәйле рәвештә билгеләргә кирәк.

2.3.5. Муниципаль берәмлекнең ижтимагый урыннары территориясендә барлык киртәләр (юл, баскычлар, пандуслар, агачлар, яктырту, мөгълүмати һәм урам техник жиһазлары, шулай ук жәмәгать транспорты тукталышлары һәм урам аша чыгу урыннары зоналарында тротуар крае) тактиль каплау полосалары белән бүлеп бирергә кирәк. Тактиль катламны кирегә кадәр 0,8 метр арага, урам якларына, куркыныч участок башына кадәр, хәрәкәт юнәлешен үзгәртү һәм тмпга кадәр башларга киңәш ителә. Әгәр тактиль катламында 15 мм киң һәм 6 мм тирәнлектә озын көпшәле бородкалар бар икән, аларны хәрәкәт юнәлеше буенча урнашырга киңәш ителми.

2.3.6. Егәрлектә урнашкан агачлар өчен яклауның башка төрләре (көпшәле рәшәткәләр, бордюрлар, периметраль эскәмияләр һ. б.) булмаганда саклагычларның үтөлешен күздә тотарга

киңеш ителә радиусындагы капламнарның бер төрө-вак таш, галеч, газонлы «йөзлек». Защитное катлам булырга мөмкин үтөлгөн бер дәрәжәдә яки югарырак каплау жәяүлеләр коммуникацияләре.

2.3.7. Кулланыла торган капламаның колористик карарын формалаштырыла торган мохитнең төслө чишелешен исәпкә алып, ә торак пунктның иҗтимагый урыннары территорияләрендә - бу территорияләрнең чөчөк хәл итү концепциясенә туры килә торган итеп башкарырга тәкъдим ителә.

2.4. Каптыру

2.4.1. Өслекләргә сопряжения элементларына бортлы ташларның төрлө төрләрен, пандуслар, баскычлар кертә. Борт ташлары

2.4.2. Тротуар һәм машиналар йөрү өлөшөндә, кагыйдә буларак, юл борт ташлары билгеләнә. Борт ташлары юл йөрү өлөшө дәрәжәсеннән 150 мм ким булмаган күләмдә норматив артып китә, ул өслөк өслөгә ремонтлаганда да сакланырга тиеш. Газон белән каплату урыннарында автотранспорт керүне булдырмау өчен шәһәр һәм район әһәмиятендәге урамнарда, Шулай ук зур хезмәт күрсәтү объектлары каршындагы автостоянкалар майданчыкларында югары борт ташын куллану тәкъдим ителә.

2.4.3. Газон белән жәяүлеләр коммуникацияләрен каплауга бәйлә рәвештә, газон дәрәжәсеннән кимендә 50 мм артучы бакча бортын урнаштырырга мөмкин, бу газонны саклый һәм аның хезмәт итү вакытын арттырып, пычракка һәм үсемлек Чүп-чарына элөгүнә булдырмый кала. Жәяүлеләр зоналары территориясендә төрлө типтагы каплау өчен табигый материаллар (кирпеч, агач, валуны, керамик борт һәм т.д.) кулланырга мөмкин.

Баскычлар, баскычлар, пандуслар

4.4. Жәяүлеләр коммуникацияләреннән качып йөргөндә 60 промиллдан артык баскычлар урнаштыруны күздә тотарга кирәк. Сәламәтлек саклау учреждениеләре һәм башка объектлар урнашкан урыннарда жәяүлеләр коммуникацияләрендә, инвалидлар һәм картлар йортларында баскычлар һәм баскычлар, баскычлар, баскычлар 50 промиллдан артык йөргөндә, аларны пандус белән озатып йөргөндә, һичшиксез, күз алдында тотарга кирәк. Проектлау өчен билгеләнгән юл юллары белән яки башка очракларда жәяүлеләр коммуникацияләре чыкканда тротуарны каплап, юл катламы дәрәжәсенә төшерү өчен бордюрлы пандусны күздә тотарга кирәк.

2.4.5. Ачык баскычларны рельефның баскычларында проектлаганда баскычлар биеклегә 120 мм дан да артмаска тиеш, киңлегә - 400 мм дан да ким булмаска тиеш һәм чиккән баскычка таба 10-20 промилле. Һәр 10-12 баскычтан соң 1,5 метрдан да ким булмаган озынлыктагы майданчыклар оештырырга киңеш ителә. Барлык баскычлары тышкы баскычлар чикләрендә бер марша билгеләргә кирәк. Барлык буенча киңлегә һәм биеклегә подъем баскычлар. Торак пунктның барлыкка килгән территорияләрен реконструкцияләү шартларында баскычларның биеклегә 150 мм ка кадәр артырга мөмкин, ә баскычларның киңлегә һәм майданның озынлыгы 300 ммга кадәр һәм 1,0 метрга кадәр киметеләргә мөмкин.

2.4.6. Пандус мәжбүри төрлө булырга тиеш үтөлгән берсе берничә материал белән шороховатой текстура өслөгөнә башка горизонталь канавок. Гражданның өчен пандус конструкцияләр булмаса, мәжбүри рәвештә 75 мм биеклектәге Киртәле бортик һәм поручняны күздә тотарга кирәк. Подъем биеклегеннән пандус уклонуна бәйләлек өслөгә кагыйдәләргә карата 12 нче кушымтаның таблицасы буенча кабул итәргә киңеш ителә. Бордюрлы пандус уклонун, кагыйдә буларак, 1:12 кабул итәргә кирәк.

2.4.7. Пандус борылганда яки аның озынлыгы 9 метрдан да ким булмаска тиеш һәр 9 метр саен 1,5 х 1,5 м үлчәмле горизонталь майданчыкларны күз алдында тотарга кирәк. Горизонталь участокларны пандус башында һәм ахырында тирә-юньдәге өслекләрдән текстура һәм төс белән аерылып торган итеп башкарырга кирәк.

2.4.8. Ике як буенча да баскычлар яки пандусны мәжбүри төрлө 800 - 920 мм биеклектә түгәрәк яки турыпочмаклы чөчүнә күздә тотарга кирәк, кул белән каплау өчен уңайлы һәм дивардан 40 мм. баскычлар киңлегә белән 2,5 м һәм аннан да күбрәк аерым поручняларны күз алдында тотарга кирәк. Пандус яки баскычның озынлыгын һәр яктан кимендә 0,3 метрга, йомрыланып һәм шома концылары белән куярга. Проектлаганда кулның металл белән аралашуын тыя торган поручней конструкцияләрен күз алдында тоту.

2.4.9. Баскычны яки керү төркеме пандусын, крыльцны төзү, эксплуатацияләү, карап тоту бары тик муниципаль берәмлек Башкарма комитетының вәкаләтле органнары белән килештерелгән проект буенча гына гамәлгә ашырыла.

2.4.10. Баскычлар, пандуслар, терек диварлар, башка техник инженерлык корылмалары белән тыгыз бәйләнештә торган зоналарда 2.1.5 пункты нигезендә чаралар башкарырга. чын кагыйдәләр.

2.5. Коймалар

2.5.1. Муниципаль берәмлек территориясендә төзекләндерү максатларында төрлө киртәләргә куллануны күздә тотарга: билгеләнеше (декоратив, саклагыч, аларның кушылуы), биеклегә (Түбән - 0,3 - 1,0 м, урта - 1,1 - 1,7 м, югары - 1,8 - 3,0 м), материал төрө (тимер-бетон һәм башкалар), караш өчен үтә күренмәле, саңгыраулар), стационар дәрәжә (даими, вакытлыча, күчмә).

4.2. Киртәләргә проектлауны геолокацион урынга һәм ГОСТлар, сертификацияләнгән эшләнмәләр каталоглары, индивидуаль проектлау проектлары нигезендә билгеләргә кирәк.

1.5.2.1. Авыл жирилегенең магистральлере һәм транспорт корылмалары коймаларын 2.1.7 пункты нигезендә проектларга кирәк. чын кагыйдәләр.

1.5.2.2. Тарихи-мәдәни мирас һәйкәлләре территорияләрен коймаларын әлеге территорияләр өчен билгеләнгән регламентлар нигезендә башкарырга кирәк.

1.5.2.3. Ижтимагый, торақ, рекреацион билгеләнеш территорияләрендә саңғыраулар һәм тимер-бетон киртәләрне проектлау тыела. Декоратив металл коймалар куллану киңәш ителә.

2.5.3. Авто-мото транспорт чараларын газонга, Яшел усентелерге участкалар, балалар, спорт майданчыклары һәм газон аша троп таптату ихтимал, аларнып юлларга, автотранспорт стоянкаларына тоташкан урыннарда 0,5 м дан да ким булмаган саклагыч металл коймалар урнаштыру зарур. Киртәләрне яқынча 0,2 - 0,3 метр ераклыкта газон территориясендә урнаштырырга кирәк. Саклагыч коймаларны төзү, карап тоту, эксплуатацияләү өчен милекчеләр, баланс тотучылар, идарә итүче (хезмәт күрсәтүче) оешмалар, жир кишәрлекләрен, газоннардан, яшел үсентеләр булган участкалардан, балалар, спорт майданчыкларыннан файдаланучылар һәм башкалар җаваплы.

4.4. Жир асты корылмалары белән кисешкән урыннарда Урта һәм югары киртәләрне проектлаганда ремонт яки төзелеш эшләре башкарырга мөмкинлек бирә торган коймалар конструкцияләрен күздә тотарга кирәк.

2.5.5. Интенсив җәяүлеләр хәрәкәте зоналарында яисә төзелеш һәм реконструкция эшләрен җитештерү зоналарында агачлар үскән очракта яклауның башка төрләре булмаганда, 0,9 һәм аннан күбрәк биеклектәге саклагыч киртәләрне, 0,8 м һәм аннан күбрәк диаметрлы, яше, агач тоқымыннан һәм башка характеристикаларга карап күздә тотарга кирәк.

1.5.6. Ишегалды территориясен законсыз урнаштырылган киртәләрдән (баганалар, чылбыр, коймалар һәм тдп.) арындырырга торақ фондка хезмәт күрсәтүче оешмалар бурычлы.

2.5.7. Барлык очрақларда да заводтан чыгарылмаган Материаллардан, куллану калдыкларының элементлары (автомобиль покрышкалары, шиналар, пластик һәм пыяла шешәләр һ. б.) тарафыннан эшләнгән киртәләрне урнаштыру тыела, әгәр билгеләнгән тәртиптә килештерелгән проект документлары белән башкача каралмаган булса;

2.6. Кече архитектура формалары

2.6.1. Кече архитектура формаларына (МАФ) түбәндәгеләр керә: монументаль-декоратив бизу элементлары, мобиль һәм вертикаль яшелләндерү җайланмалары, су җайланмалары, жирлек жиһазлары, коммуналь-көнкүреш һәм техник жиһазлар. Кече архитектура формаларын проектлаганда һәм сайлаганда сертификацияләнгән эшләнмәләр каталогларыннан файдаланырга киңәш ителә. Тарихи төзелеш зоналары, шәһәрнең күп функцияле үзәкләре һәм кече архитектура формалары зоналары өчен индивидуаль проект эшләнмәләре нигезендә проект төзәргә тәкъдим ителә.

Яшелләндерү өчен җайланмалар

1.6.2. Рәсмиләштерү өчен, мобиль һәм вертикаль яшелләндерү кулланырга түбәндәге төр җайланмалар: трейжи, шпалеры, перголы, цветочницы, вазоны. Трельяж һәм шпалера-жиңел агач яки металл конструкцияләр рәвешендә решетки яшелләндерү өчен вьющимися яки опирающимися үсемлекләр, кулланылырга мөмкин оештыру өчен почмакларын тыныч ял итү, яшерергә нче кояш, коймалар майданчыклары, техник җайланмалар һәм корылмалар. Пергола - беседка, галерея яки навес рәвешендәге жиңел решетчатное корылма, ул «Яшел тоннель» буларак кулланыла, майданчыклар яки архитектура объектлары арасында күчү. Цветочницы, вазоны - зур булмаган емкость белән үсемлек җиртөм, алар высаживаются чөчәк кибетләре үсемлекләр.

Су җайланмалары

2.6.3. Су җайланмаларына фонтаннар, эчәргә яраклы фонтаннар, бюетлар, чишмәләр, декоратив сулыклар керә. Су җайланмалары декоратив-эстетик функция башкара, микроклимат, һава һәм акустик мохитны яхшырта. Барлык төр су җайланмаларын дренаж чөлтәренә һәм яңгыр канализациясенә артык су бирә торган су сиптерү торбалары белән тәэмин итәргә кирәк.

2.6.3.1. Фонтаннар индивидуаль проект эшләнмәләре нигезендә проектларга тәкъдим ителә.

2.6.3.2. Эчәргә яраклы фонтаннар типлаштырылган проект буенча да, махсус эшләнгән проект буенча да үтәлгән булырга мөмкин, аларны ял итү зоналарында урнаштырырга кирәк һәм спорт майданчыкларында тәкъдим ителә. Эчәргә яраклы фонтанны урнаштыру урыны һәм аңа яқын килү каты өслек белән жиһазландырылырга тиеш, биеклегә өлкәннәр өчен 90 см дан да артмаска һәм балалар өчен 70 см дан да артмаска тиеш.

2.6.3.3. Декоратив сулыкларны рельеф кулланып яки тигез өслектә газон, плитка өслеге, чөчәк түтәлләре, агач-куак утыртмалары белән бергә төзәргә кирәк.

Муниципаль берәмлек жиһазлары

4.4. Муниципаль берәмлек жиһазларына түбәндәгеләр керә: жәмәгать урыннары, рекреация һәм ишегаллары территорияләрендә урнашкан ял чабышларының төрле төрлөрә; эскәмияләр һәм өстәлләр-өстәл уеннары өчен майданчыкларда, жәйге кафе һәм башкалар.

2.6.4.1. Урнаштыру скамей предусматривать бу каты төрлөрөн каплау яки фундамент. Ял иту зоналарында, урман паркларында, балалар майданчыкларында йомшак өслеккә эскәмияләр урнаштыру рәхсәт ителә. Нигез булганда, аның бер өлеше үтәргә түгел чыгыш ясаучылар өстендә Жир өслеге. Олкен кешенеп ял иту өчен биеклеп каплау дереденнен алып утыргычлар яссылыгына кадәр 420-480 мм. чикләрендә кабул итерге.

2.6.4.2. Жирле әһәмияттәге махсус саклана торган табигать территорияләре территориясендә агач кисү, бүрәнәләр һәм коры почмаклар булмаган катламнарда эскәмияләр һәм өстәлләр үтәргә мөмкин.

2.6.4.3. Муниципаль берәмлек жиһазларының саны территориянең функциональ билгеләнүенә һәм бу территориядә килүчеләр санына бәйлә рәвештә билгеләнә.

Урам коммуналь-көнкүреш жиһазлары

2.6.5. Урам коммуналь-көнкүреш жиһазларына чүп жыючылар-контейнерлар һәм чүп савытлары керә. Теге яки бу төр коммуналь-көнкүреш жиһазларын сайлаганда төп таләпләр: экологик яктан чиста булу, куркынычсызлык (кискен почмаклар булмау), куллануда уңайлылык, чистартуның жиңеллеге, жәлеп итәрлек тышкы кыяфәте булырга мөмкин.

2.6.5.1. Муниципаль берәмлек территориясендә көнкүреш чүп-чарын жыю өчен урамнарда, майданнарда, рекреация объектларында аз -абаритлы (кече) контейнерлар (0,5 куб.м дан да ким) һәм (яки) чүп савытларын, аларны жыеннарда билгеләп, сәүдә һәм жәмәгать туклануы объектларына, жәмәгать билгеләнешендәге башка оешмаларга, жир асты кичүләре, торак йортлар һәм транспорт корылмаларына (вокзал, шәһәр яны электричкасы станцияләренә) кулланырга һәм урнаштырырга кирәк. Кече контейнерлар һәм урналар урнаштырганда (алда санап үтелгән объектларның мөжбүри билгеләнүен исәпкә алмыйча) Интервал түбәндәгечә булырга мөмкин: төп жәяүлеләр коммуникацияләрендә - 60 м дан артык түгел, муниципаль берәмлекнең башка территорияләрендә - 100 м дан да артык түгел. Шулай ук чүплекләргә жәмәгать транспорты тукталышларында куярга кирәк. Барлык очрактарда да жәяүлеләргә йөртүгә, инвалид һәм балалар коляскаларын йөртүгә комачауламаучы раслауны күз алдында тотарга кирәк. Өлеге максатлар өчен билгеләнмәгән савыт һәм савытларны (пластик һәм металл көнкүреш чиләкләре, банкар, тартмалар, тартмалар, бочки һәм тд.) чүп-чар жыю өчен куллану рәхсәт ителми.

2.6.5.2. Көнкүреш чүп-чарын жыю жиһазландырылган майданчыкта урнаштырылган төрле төрдәге контейнерларга һәм калдыкларны бетерүне тәмин итә торган машина һәм механизмнарга карап башкарылырга тиеш. Майданчыкны, аның тирәсендәге территорияне пычрату, чүпләү рәхсәт ителми. Контейнерлар хужасы территориясендә, махсус жиһазландырылган майданчыкта саклана ала.

Урам техник жиһазлары

2.6.6. Урам техник жиһазларына таксофоннарны каплау, почта тартмалары, су сату автоматлары һ.б., сәүдә палаткалары, инженерлык жиһазлары элементлары (инвалид коляскалары өчен күтәрелеш майданчыклары, күзәтү люкалары, яңгыр кирәк-яраклары коелары рәшәтмәләре, жир асты коммуникацияләренә вентиляция шахталары, телефон элементәсе шкафлары һәм т .п.) керә.

2.6.6.1. Урам техник жиһазларын урнаштыру жиһазларга уңайлы якин килүне тәмин итәргә һәм 35-01 СП 3 бүлегенә туры килергә тиеш.

2.6.6.2. Жәмәгать, торак, рекреацион билгеләнеш территорияләрендә таксофоннар урнаштырганда аларның электрошатуларын күз алдында тотарга кирәк. Таксофоннар урнаштыру урыннары канал (труба) телефон канализациясе һәм канал (труба) заклад жайланмаларын электроземтә өчен мөмкин кадәр якынауда проектларга тиеш.

2.6.7. Инженерлык жиһазлары элементларын рәсмиләштерү, карап тоту, файдалану формалаша торган мохитне төзекләндерү дәрәжәсен бозмый, хәрәкәт итү шартларын начарайта торган, техник шартларга каршы килә торган, шул исәптән:

- жәяүлеләр коммуникацияләре (шул исәптән урам аркылы чыгу юллары) территориясендә урнашкан күзәтү колодецларының люклары түбәләрен проектларга, монтажларга, монтажларга, якындагы өслеккә капланган бер дәрәжәдә тотарга кирәк, башка очракта тамганы 20 мм дан артмаган, ө люк һәм тротуар крайлары арасында зазорлар 15 мм артмаган;
- вентиляция шахталарын рәшәткә белән жиһазландырырга.

2.7. Уен һәм спорт жиһазлары

2.7.1. Муниципаль берәмлек территориясендә уен һәм спорт жиһазлары уен, физкультура-сәламәтләндерү жайланмалары, Корылмалар һәм (яки) аларның комплекслары белән тәкъдим ителгән. Балалар һәм яшүсмерләр өчен уен һәм спорт жиһазлары составын сайлаганда төрле яшь төркемнәренә анатоми-физиологик үзенчәлекләренә туры килүен тәмин итәргә кирәк (өлеге кагыйдәгә 2 нче кушымтаның 13 нче таблицасы).

Уен жиһазлары

2.7.2. Уен жиһазлары санитар-гигиена нормалары, баланың гомерен һәм сәламәтлеген саклау таләпләренә туры килергә, техник куллануда уңайлы һәм куркынычсыз, эстетик яктан булырга тиеш жәлеп итә, чистартырга һәм кардан һәм боздан. Уен һәм спорт жиһазларын ремонтлауны таләп итә торган төзөк булмаган һәм төзөк булмаган килеш файдалану тыела. Уен һәм спорт жиһазлары белән шөгильләнүче территориядә төзелеш материаллары, калдыклары, кар, боз урнаштыру, урнаштыру тыела.

Тәкъдим ителә куллану модульле жиһазлар тәэмин итүче вариантность сочетаний элементларын.

2.7.3. Уен жиһазлары материалына һәм аны эшкәртү шартларына таләпләр:

- су бетүне, усуну, януны, сколаны булдырмау өчен махсус эшкәртелгән каты агач токымыннан ясалган агач жиһаз; изоляцияләнгән, үткен почмаклар киселгән;

- металлны күбесенчә жиһазларның житешми торган конструкцияләре өчен кулланырга, ышанычлы кушылмаларга һәм тиешле эшкәртүгә ия булырга (дым чыдам буяу, коррозиягә каршы катлам); металлопластик кулланырга киңәш ителә (зарарланмый, тутмый, салкынга чыдам));

- бетон һәм тимер-бетон элементлары жиһазлар кирәк үтәргә берсе-бетон маркалы кимендә 300, морозостойкостью кимендә 150, ия шома өслекләре;

- пластик һәм полимерлардан ясалган жиһазларны шома өслекле һәм ачык, чиста төсле төсле буяулар белән, климат факторларының йогынтысыннан чәчәк атмый торган итеп башкарырга кирәк.

1.7.4. Уен жиһазларының конструкцияләренә карата таләпләрдә кискен почмакларны төшереп калдырырга, баланың тән өлешләрен атарга, аларның хәрәкәт халәтендә жиһаз элементлары астына элөгүнә; жиһазларга йөкләмә тулысынча бала кулы белән капланырга тиеш; эчке киңлектәге тирәнлектәге уен жиһазлары комплексына балаларга ашыгыч ярдәм күрсәтү өчен 500 мм ким булмаган диаметр белән эчкә тишек (икедән дә ким булмаган) керү мөмкинлеген күз алдында тотарга кирәк.

2.7.5. Балалар уен майданчыкларында уен жиһазларын урнаштырганда, әлеге кагыйдәләргә карата 15 нче кушымтаның п 2 нче таблицасы нигезендә минималь куркынычсызлык ераклыгын үтәргә кирәк. Әлеге ераклык чикләрендә майданчык территориясендә уен жиһазларының башка төрләрен, эскәмияләрен, урналарны, бортлы ташларны һәм каты өслек төрләрен, шулай ук ботакларны, кәүсәләрен, агач тамырларын урнаштыру рөхсәт ителми. Уен жиһазларының һәм аның аерым өлешләренә параметрларына карата таләпләр әлеге кагыйдәгә карата 14 нче кушымта нигезендә кабул итәргә.

Спорт жиһазлары

2.7.6. Спорт жиһазлары халыкның барлык яшь төркемнәре өчен билгеләнгән, спорт, физкультура майданчыкларында, яки рекреация составында махсус жиһазландырылган жәяүлеләр коммуникацияләрендә урнаштырыла. Махсус физкультура снарядлары һәм тренажерлар рөвешендәге спорт жиһазлары завод эшләп чыгару, шулай ук махсус эшкәртелгән өслекле бүрәнәдән һәм брусълардан эшләнгән булырга мөмкин (ярыклар, сколлар һәм тдп.булмау). Урнаштыру вакытында сертификацияләнгән жиһазлар каталогларына таянып эш итәргә.

2.7.7. Стационар булмаган уен, спорт, күңел ачу жиһазларын (батутлар, надув конструкцияләре, уен аттракционнары һ. б.) кулланган вакытта куркынычсыз эксплуатацияләү кагыйдәләре, шул исәптән ышанычлы ныгытылу һ. б. мәжбүри төртиптә үтәлгә тиеш.

2.7.8. Уен, спорт, күңел ачу жиһазларын (батутлар, кабартылган конструкцияләр, уен аттракционнары һ.б.) урнаштыру һәм сезонлы эксплуатацияләү муниципаль берәмлек Башкарма комитетының вәкаләтле органнары белән рөхсәт булганда (Килештерү), срокларны күрсәтеп рөхсәт ителә. Жиһазларны эксплуатацияләгәндә мәжбүри төртиптә жайланмалардан куркынычсыз файдалану һәм эксплуатацияләү кагыйдәләре урнаштырылган булырга тиеш (танышу өчен уңайлы һәм аңлаешлы итеп).

2.8. Яктырту һәм яктырту жиһазлары

2.8.1. Төрле шәһәр төзелеше шартларында муниципаль берәмлек территорияләрен ямьле зоналаштыру һәм светокомпозицион бурычларны хәл итү, шул исәптән кирәккә булган очракта, коммуналь, яктырту, архитектура һәм мәгълүмати яктыртуны күз алдында тотарга кирәк.

2.8.2. Төп өч төркемне проектлаганда яктырту жайланмаларының һәрберсен (функциональ, архитектур яктырту, яктылык мәгълүматы) тәэмин итәргә кирәк:

- селитеб территорияләрен ясалма яктырту һәм тышкы архитектур яктырту нормаларында каралган күләм һәм сыйфатлы күрсәткечләр (СНиП 23-05);

- электр жайланмалары урнаштыру кагыйдәләре (ПУЭ) буенча жайланмалар эшенең ышанычлылыгы, халыкка хезмәт күрсәтүче персоналның иминлеге һәм кирәкле очрактарда, вандализм аркасында саклану;

- кулланыла торган жайланмаларның экономиялелеге һәм энергоэффективлыгы, электр энергиясен рациональ бүлү һәм куллану;

- яктырту жайланмалары элементлары эстетикасы, аларның дизайны, материалларның һәм эшләнмәләренең сыйфаты, көндөзгә һәм төнгә вакытта кабул итүне исәпкә алып;

- жайланмаларның төрле режимнарында хезмәт күрсәтү һәм идарә итү уңайлылыгы.

Функциональ яктырту

2.8.3. Функциональ яктырту (ФО) Транспорт һәм жәяүлеләр зоналарында юл катламнарын һәм киңлекләрне стационар яктырту жайланмалары белән гамәлгә ашырыла. ФО урнаштыру, кагыйдә буларак, подразделяют бу гадәти, высомачтовые, парпетные, газонные һәм встроенные.

2.8.3.1. Гап-гади установках светильники располагать бу опорах (венчающие, консольные), подвесах яки фасадах (бра, плафоннар) биеклектә 3 кадәр 15 м.аларны кулланырга киңеш ителә. Транспорт һәм жәяүлеләр зоналарында буларак, иң традицион.

2.8.3.2. Югары сортлы жайланмаларда яктырту приборлары (прожекторлар яки яктырткычлар) 20 метрдан артык биеклектәге баганаларда урнашырга кирәк. Бу жайланмаларны киң киң киң киң киңлекләренә, транспорт чишелешләрен һәм магистральләренә, ачык паркингларны яктырту өчен файдаланырга киңеш ителә.

2.8.3.3. Парпет жайланмаларында яктырткычларны, сынык сызык ясап, яки пунктир белән 1,2 метрга кадәр биеклектә, юлүткәргечләренә, күперләренә, эстакадаларның, пандусларның, чишелешләренә машиналар йөрү өлешен киртәләүче, шулай ук тротуарлар һәм мөйданчыкларны көйләргә кирәк. Аларны кулланыуны техник-икътисадый һәм (яки) сәнгать аргументлары белән нигезләргә кирәк.

1.8.3.4. Газон яктырткычлар, гадәттә, хезмәт итә яктырту өчен газонов, цветников, жәяүлеләр юллары һәм мөйданчыклары. Алар жәмәгать урыннары һәм рекреация объектлары территорияләрендә минималь вандализм зоналарында каралырга мөмкин.

2.8.3.5. Баскычларда урнаштырылган яктырткычлар, терәк диварлар, коймалар, биналар һәм корылмалар цоколлары, МАФ, жәмәгать билгеләнешендәге территорияләренә жәяүлеләр зоналарын яктырту өчен файдаланырга киңеш ителә.

Архитектура яктырту

1.8.4. Архитектур яктырту (АЖ) кичке жирлектә сәнгатьчә чагылышлы визуаль мохит формалаштыру, архитектура, тарих һәм мөдәният һәйкәлләрен, инженерлык һәм монументаль сәнгать һәйкәлләрен, МАФ, доминант һәм истәлекле объектларны, Ландшафт композицияләрен ачыклау, яктылык ансамбльләре төзү өчен кулланыла. Ул, гадәттә, объектларны стационар яки вакытлы яктырту жайланмалары белән, нигездә, алгы өслекләрен тышкы яктырту белән башкарыла.

2.8.4.1. АЖ вакытлы жайланмаларына бәйрәм иллюминациясе керә: яктылык гирляндалары, чөлтәрләр, контур обтяжкалар, яктылык -ография элементлары, кыздыру лампаларынан панно һәм күләмле композицияләр, разрядлы, светодиодлар, яктылык үткәргечләр, яктылык проекцияләре, лазерлы рәсемнәр һәм т.п.

2.8.5. Архитектур яктырту максатларында шулай ук биналар, корылмалар, яшел үсентеләр фасадларына салына торган прожекторларны монтажлау өчен ФО - жайланмалары, иллюминация, яктылык һәм реклама өчен кулланыла ала.

Дөнъяви мәгълүмат

2.8.6. Дөнъяви мәгълүмат (СИ), шул исәптән дөнъяви реклама, жирлек киңлегендә жәяүлеләргә һәм автотранспорт йөртүчеләренә юнәлеш бирергә һәм авиакомпозицион бурычларны хәл итүдә катнашырга тиеш. Халык яшәеше уңайлылыгын бозмый торган гамәлдәге юл хәрәкәте кагыйдәләренә каршы килми торган, ут ансамбленә расчәт арасынан төгәл кабул итүен һәм гармониялеләген тәэмин итә торган мондый мәгълүмат элементларының урнаштырылуын, габаритларын, формасын һәм төсле параметрларын исәпкә алырга.

Чыганаклар света

2.8.7. ФО һәм АО стационар жайланмаларында энергоэффектив яктылык чыганаклары, эффектив яктырту приборлары һәм системалары, дизайн һәм эксплуатация характеристикалары буенча сыйфатлы эшләнмәләр һәм материаллар: терәкләр, кронштейннар, саклагыч рәшәткәләр, экраннар һәм гамәлдәге милли стандартлар таләпләренә жавап бирә торган конструктив элементлар кулланырга кирәк.

2.8.8. Чыганаклар света бу установках ФО сайларга, таләпләренә исәпкә алып, яхшырту юнәлеш бирү, формалаштыру уңайлы күрү шартлары, шулай ук, кирәк булган очракта, светоцветового зоналаштыру.

2.8.9. АО һәм СИ жайланмаларында барлыкка килгән яктылык һәм төсле адаптация шартларын исәпкә алып, ак яисә төсле ут чыганакларын һәм барлык төркемнәрнең яктырту жайланмалары уртак гамәлләре белән барлыкка килә торган суммар күрү эффектын исәпкә алып, бигрәк тә торап пунктның яисә яктылык ансамбленә конкрет киңлегендә эшләүче хроматик уты белән кулланырга тәкъдим ителә.

Транспорт һәм жәяүлеләр зоналарын яктырту

2.8.10. Транспорт һәм жәяүлеләр зоналары ФО установкаларында турыдан-туры, таркалган яки чагылдырылган утның Түбән полусферына юнәлдерелгән яктырткыч приборларны кулланыу. Чикләnmәгән яктылык бүлү белән яктырткычларны (үтә күрәнмәле яки яктылыкны чагылдыручы

материалдан шарлар тибындагы) куллану газон, фасадларда (бра һәм плафоннар тибындагы) һәм венчающими һәм консолье приборлар белән баганаларда рөхсәт ителә.

2.8.11. Урамнарның машиналар йөри торган өлешен һәм интенсив жәяүлеләр хәрәкәте зоналарында тротуарларны яктырту өчен төрле биеклектә яктырткычлы икеконсоль баганалар кулланырга кирәк.

2.8.12. ФО яктырткычлары Транспорт һәм жәяүлеләр зоналары тибын, урнашуны һәм аларны урнаштыру ысулын сайлау булдырыла торган масштабны исәпкә алып тормышка ашырырга. Жәяүлеләр зоналарында яктырткычлар урнаштыру биеклегенә, кагыйдә буларак, 3,5 метрдан да ким булмаган һәм 5,5 метрдан да артмаган Яктырткычлар (бра, плафоннар) биналарда урнашкан юлларны, тротуарларны һәм майданчыкларны яктырту өчен 3 метрдан да ким булмаган биеклектә билгеләнә ала.

2.8.13. Магистраль урамнарның машиналар йөри торган өлешен яктырту өчен урам яктырткычларының баганалары борт ташының шәхси чигендә 0,6 метрдан да ким булмаган мөмкин, жирле әһәмияттәге урам чөлтәрендә бу араны автобус булмаган очракта 0,3 метрга кадәр киметү рөхсәт ителә йөк машиналарының даими хәрәкәте. Янгын гидранты, урам һәм юлларның бер өлеше арасында таяныч булырга тиеш түгел.

2.8.14. Магистраль урамнар һәм юллар кисешкән урыннарда терәкләр тротуарларны яба башлаганчы һәм аларны урнаштыру линиясенә бердәм юлын бозмыйча, төрле керемнәрдән 1,5 м га якин булмаган тиеш.

Яктырту җайланмаларының эш режимнары

2.8.15. Электр энергиясен рациональ файдалану һәм торак пункт мохитенә визуаль төрлеләгән тәэмин итү максатларында барлык өч төркем яктырту җайланмаларын (ФО, АЖ, СИ) проектлаганда аларның түбәндәге эш режимнарын күздә тотарга кирәк:

- кичке будничный режим, анда барлык стационар җайланмалар ФО, АЖ һәм СИ эшли, моннан тыш, бәйрәм яктырту системаларынан тыш;

- төнге дежур режим, ФО, АЖ һәм СИ җайланмаларында Мамадыш-Әкил Башкарма комитетының яктырту нормалары һәм боерыклары белән рөхсәт ителә торган яктырту приборларының бер өлеше сүндерелергә мөмкин;

- бәйрәм режимы, тәүлек сәгәтләре һәм атна көннәрендә өч төркемгә стационар һәм вакытлы яктырту җайланмалары эшләп килә, алар Мамадыш-Әкил башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә;

- ФО һәм АОның стационар һәм вакытлы җайланмалары өчен рекреацион зоналарда (кышын, көзен) күздә тотылган сезонлы режим.

2.8.16. Яктырту җайланмаларының барлык төркемнәрен дә, ведомствога карамайча, кертү кич белән табиғый яктырту дәрәжәсен 20 лк кадәр киметкәндә башкарыла ала. Отключение җитештерергә:

- иртәнге 10 лк кадәр яктыртылыкны арттырганда ФО-җайланмалар; кичке режимга күчкәндә урам яктырткычларының бер өлешен өзеп кую вакыты Мамадыш-Әкил башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә, көндөзгә һәм төнге режимга жәяүлеләр тоннельләрен яктыртуны яңадан тоташтыра, шулай ук төнлә төнлә төнлә төнлә урам утларын кабызып һәм өзеп куярга кирәк;

- җайланмалар Мамадыш-Әкил башкарма комитеты карары нигезендә, ул күпчелек яктыртыла торган объектлар өчен кышкы һәм жәйге яртыеллыкка кичке режимны төн уртасына кадәр билгели, ә кайбер объектларда (вокзаллар, шәһәр төзелеше доминантлары, жирлекләргә һәм ТМП. га керү урыннары) җайланмалар закаттан алып таңга кадәр эшли ала;

- СИ җайланмалары тиешле ведомство яки хужаларны хәл итү буенча.

2.9. Тышкы реклама һәм мәгълүмат чаралары

2.9.1. Реклама конструкцияләрен һәм тышкы мәгълүмат чараларын урнаштыру, эксплуатацияләү, карап тоту һәм демонтажлау, муниципаль берәмлек территориясендә Реклама турында Россия Федерациясе законнары, Зеленодол муниципаль районы Советы карары белән расланган Зеленодол муниципаль районы территориясендә реклама конструкцияләрен һәм тышкы мәгълүмат чараларын урнаштыру тәртибе турындагы Нигезләмә һәм өлегә Кагыйдәләр нигезендә башкарыла. Нигезләмә белән реклама конструкцияләрен һәм тышкы мәгълүмат чараларына бердәм таләпләр билгеләнә. Нигезләмә таләпләрен бозып һәм каралмаган реклама конструкцияләрен һәм тышкы мәгълүмат чараларын урнаштыру, эксплуатацияләү, карап тоту рөхсәт ителми.

2.9.2. Тышкы реклама һәм мәгълүмат чаралары техник яктан төзек һәм эстетик яктан ухоженными булырга тиеш.

Тышкы реклама һәм мәгълүмат чаралары хужалары аларның тиешле торышын күзәтеп торырга, аларны вакытында ремонтларга һәм тышкы реклама һәм мәгълүмат чараларын урнаштыру урыннарын җыештырырга тиеш.

2.9.3. Рөхсәт ителми куллану тышкы реклама һәм мәгълүмат белән испорченным сурәте яки башка сурәтләре.

Реклама конструкциясендәге мәғлүматны бетергәндә реклама кыры баннер тукымасы якты тоннар белән алмаштырылырга тиеш.

Автотранспортны газоннарға илтүче реклама конструкцияләрендә сурәтләрне (плакатлар) алыштыру тыела.

Биналарда, корылмаларда, жир кишәрлекләрендә аларны урнаштырганда реклама конструкцияләре һәм тышкы мәғлүмат чаралары бинаның, корылмаларның архитектурасына туры килергә тиеш һәм жирлекнең, мәйданнарның, биналарның, төзелмәләренең һәм корылмаларның бердәм архитектур-сәнгати йөзен бозмаска тиеш.

Билгеләнгән бушлыктардан һәм режимлы табличкалардан тыш, реклама конструкцияләре, тышкы мәғлүмат чаралары вәкаләтле орган белән килештерелгән килешү, рөхсәт нигезендә урнаштырыла, эчтәлеге кулланыла һәм аның нигезендә тулысынча кулланыла.

Тышкы реклама һәм мәғлүматны аларға реклама яки мәғлүмати хәбәр урнаштырмыйча урнаштыру чараларын урнаштыру һәм эксплуатацияләү, мәғлүмат кырына зыян китерү, шулай ук тышкы реклама чараларын һәм мәғлүматны полиэтилен пленка һәм башка материаллар белән каплау рөхсәт ителми.

4.4. Реклама конструкцияләрен һәм тышкы мәғлүмат чараларын монтажлаганнан (демонтаждан) соң реклама конструкцияләре һәм (яки) тышкы мәғлүмат чаралары хужасы бозылган төзекләндерүне, урнаштыру урыннарын, шул исәптән электр жиһазларын, өч тәүлек эчендә торгызуны гамәлгә ашырырга тиеш.

2.9.5. Тышкы реклама һәм мәғлүмат чараларын тиешенчә тотмаган, жир кишәрлеген жыештырган һәм санитар тәртиптә тоту, аларны урнаштыру (монтажлау) һәм демонтаж өчен тышкы реклама һәм мәғлүмат чаралары хужалары жаваплы.

2.9.6. Кибетләр, жәмәгать туклануы предприятиеләре, көнкүреш хезмәте күрсәтү һәм мәдәни-тамаша предприятиеләре өчен яктылык элмәүләре һәм реклама урнаштыру Башкарма комитет органнары белән килештерелгән күрсәтмәләр һәм эскизлар буенча башкарыла.

2.9.7. Дөньяви реклама һәм элмә такталардан файдаланучы предприятиеләр аларны көн саен караңгы төшкөч кертәргә һәм янган газосвет торбаларын һәм электролампларын вакытында алмаштыруны тәэмин итәргә тиеш.

Шәһәр пассажир транспортының биналарында, койма, тукталышларында, яктырту баганаларында, агачларда нинди дә булса игъланнар һәм башка мәғлүмати хәбәрләрне ябыштыру һәм урнаштыру тыела.

2.9.8. Үз белдеге белән урнаштырылган реклама яки башка игъланнар, барлык объектларның (биналарның һәм корылмаларның фасадлары, кибетләренең, тышкы яктырту баганалары һәм тдп.) исемлекләрен һәм сурәтләрне бетерү буенча эшләрне оештыру, нинди ведомство булуга карамастан, торак предприятиеләренә, шулай ук әлеге объектларның милекчеләренә яки арендаторларына йөкләнә.

2.9.9. Милекчеләр, арендаторлар башка биналар, корылмалар, төзелгән биналар, киосклар, павильоннар, реклама конструкцияләре, тышкы мәғлүмат чаралары һәм тиешле бурычлар йөкләнгән башка затлар хокукка ия булырга тиеш, :

- әгәр мондый элмә, тышкы мәғлүмат, реклама эксплуатацияләnmәсә, зыян күрүчегә (арендатор (субарендатор) һәм башка очрактарга ия булса, тышкы мәғлүматны, реклама урнаштыру чарасын демонтажлау.

-фасадларда афишаларны, игъланнар, плакатлар һәм башка мәғлүмати-басма продукцияне, ут-техник жайланмаларны, тәрәзәләрне (шул исәптән тәрәзә чокырының эчке ягыннан), калган ишекләрдәге (шул исәптән эчке яктан: тышкы якка авышкан ишек өслегенә, пыяласы куелмаган ишекләргә (тышкы якка) куллану максатларында урнаштыру, файдалануга юл куймаска;

- тәртип табличкаларыннан тыш, реклама конструкцияләрен һәм тышкы мәғлүмат чараларын урнаштыруны, урнаштыруны, монтажлауны, карап тотуны, эксплуатацияләүне, бинаның стенасы, элементлары өслегенә, яшерен металл каркас кулланмыйча гына рөхсәт итмәскә.

2.9.10. Дөньяви реклама конструкцияләрен һәм тышкы мәғлүмат, элмә такталарын куллана торган предприятиеләр көн саен аларны тәүлекнең караңгы вакыты жәткөч кертәргә һәм янган газосвет трубаларын һәм электролампларын һәм башка электр-техник жайланмаларны алмаштыруны тәэмин итәргә тиеш.

2.9.11. Яшел Үзән муниципаль районы Советы карары белән расланган «Яшел Үзән муниципаль районы территориясендә реклама конструкцияләрен һәм тышкы мәғлүмат чараларын урнаштыру тәртибе турында Нигезләмә» таләпләрен бозып тышкы мәғлүмат чараларын, реклама конструкцияләрен урнаштыру, эксплуатацияләү, карап тоту рөхсәт ителми.

2.9.12. Тышкы реклама һәм мәғлүмат чараларын кысыклаганда корылмаларга һәм корылмаларга зыян китерү, шулай ук аларның бөтенлеген, ныклығын һәм тотрыкпылығын киметү рөхсәт ителми.

2.9.13. Шулай ук биналар фасадларында, корылмаларның тышкы стеналарында һәм киоскларда, коймаларда, павильоннарда, яктырту баганаларында, реклама конструкцияләрендә һәм тышкы мәғлүмат чараларында, авылларда һәм асфальтта һәм башка шундый максатлар өчен билгеләнмәгән урыннарда язмалар һәм сурәтләрне, граффити (урнаштыру ысулына карамастан) урнаштыру тыела.

Реклама конструкциялар һәм тышкы мәгълүмат чаралары булырга тиеш техник яктан исправными һәм эстетически ухоженными. Хужалары реклама конструкцияләре һәм тышкы мәгълүмат чаралары тиеш күзәтеп торырга, аларны тиешле торышы, житештерергә, аларны ремонтлау.

2.9.14. Рөхсәт ителми куллану реклама конструкциялар һәм тышкы мәгълүмат чаралары белән испорченным сурәте яки башка сурәтләре.

Реклама конструкциясендәге мәгълүматны бетергәндә реклама кыры баннер тукымасы якты тоннар белән алмаштырылырга тиеш.

2.10. Сыйфатсыз стационар булмаган корылмалар

2.1. Алар-ваклап сату, көнкүреш хезмәте күрсәтү һәм туклану объектлары, тукталыш павильоннары, жир өсте бәдрәф кабиналары, бокс гаражлар, башка төрле дәрәжәдәге объектлар. Корылмаларның бизәкләү материаллары санитар-гигиена таләпләренә, янғын куркынычсызлыгы нормаларына, жирлек дизайны һәм яктырту таләпләренә, жирлек мохитенең характерына һәм озак вакытка эксплуатацияләү шартларына җавап бирергә тиеш. Шул остеклении витрин кулланырга кирәк безосколочные, ударостойкие материаллар, куркынычсыз упрочняющие многослойные пленочные катламнары, поликарбонатные пыяла. Мини-маркетларны, мини-базларны, сәүдә рәтләрен проеклаганда тиз төзелә торган модульле комплексларны кулланырга кирәк.

2.1.2. Муниципаль берәмлек территориясендә некапиталь, стационар булмаган корылмаларны урнаштыру һәм эксплуатацияләү муниципаль берәмлек Башкарма комитетының вәкаләтле органнары белән төзекләндерү проекты (тышкы бизәлешнең эскиз проекты) нигезендә гамәлгә ашырыла һәм җәяүлеләр хәрәкәтенә комачауламаска, янғынга каршы таләпләренә бозмаска, алар урнашкан территорияне һәм бүлмәләренә инсоляцияләү шартларын, торак пункт мохитен начарайтырга һәм территорияне һәм төзелешләренә төзекләндерергә тиеш. Теркәлгән мәдәни һәйкәлләр саклау зоналары чикләрендә корылмаларны урнаштырганда аерым саклана торган табигать территорияләре зоналарында Корылмалар параметрлары (биеклеге, Киңлеге, Озынлыгы) функциональ билгеләнеше һәм аларны урнаштыруның башка шартлары һәйкәлләренә саклау, табигатьтән файдалану һәм әйләнә-тирә мохитне саклау буенча вәкаләтле органнар белән килештерелергә тиеш.

2.1.1. Вестибюль козырьлары, биналар аркаларында, газоннарында, майданчыкларда (балалар, ял итү, спорт, транспорт стоянкаларында), шәһәр пассажир транспортының утырту майданчыкларында, яңгыр сулары, су үткөрү һәм канализация челтәрләренә, торбаүткәргечләрнең сак зонасында, шулай ук тукталыш павильоннарыннан 10 м якына, 25 м - вентиляцион шахтадан, 20 м - торак урыннар тәрәзәләреннән, сәүдә предприятияләренә витриналары каршында, 3 м - агачның

2.1.2. «Пик» сәгатенә ике юнәлештә җәяүлеләр хәрәкәтенә фактик интенсивлыгы 700 пештан артмаган очракта, 4,5 м дан артык (шәһәр әһәмиятендәге урамнар) һәм 3 м дан артык (район һәм жирле әһәмияттәге урамнар) тротуарларда корылмалар урнаштыру мөмкин./Фәрит Мөхәмәтшин: "Телебез яшәсә, без дә яшәрбез!"

2.3. Ваклап сату, көнкүреш хезмәте күрсәтү һәм туклану предприятиеләре корылмаларын җәяүлеләр зоналары территорияләрендә, паркларда, торак пункт бакчаларында урнаштырырга тәкъдим ителә. Корылмалар каты өслек төрләренә билгеләнергә, яктырту җиһазлары, чүп - чар өчен кече контейнерлар, туклану корылмалары-бәдрәф кабиналары белән җиһазландырылырга тиеш (200 м майданлы жәмәгать бәдрәфләре булмаганда).

1.1.2. Тукталыш павильоннары урнаштыру урыннарда жир өсте пассажир транспорты тукталышларын күз алдында тотарга. Павильонны урнаштыру өчен 2,0 x 5,0 м һәм аннан да күбрәк үлчәмле каты өслекле майданчыкны күз алдында тотарга. Машиналар йөрү өлеше кырыннан якындагы павильонның конструкциясенә кадәр ераклыкны кимендә 3,0 м, павильонның Ян конструкцияләреннән алып агач кәүсәсенә кадәр ераклыкны компактлы куянлы агачлар өчен кимендә 2,0 м билгеләргә кирәк. Тукталыш пунктларын проеклаганда һәм тукталыш майданчыклары коймаларын урнаштырганда тиешле ГОСТ һәм СНиП белән эш итәргә кирәк.

2.1.2. Бәдрәф кабиналарын мәҗбүри урнаштыру жәмәгать бәдрәфләренә үткөрүчәнлек мөмкинлеге булмаган яисә җитәрлек булмаган очракта торак пункт территорияләрендә актив йөрүне күздә тотарга кирәк: массакүләм чаралар үткөрү урыннарында, эре сәүдә һәм хезмәт күрсәтү объектларында, рекреация объектлары территориясендә (паркларда, бакчаларында), жирлекләренә АЗС урнаштыру урыннарында, автостоянкаларда, шулай ук сәүдә һәм туклану биналарында. Бәдрәф кабиналарын йорт яны территориясендә урнаштыру рөхсәт ителми, шул ук вакытта торак һәм жәмәгать биналарына кадәр ераклык 20 метрдан да ким булмаска тиеш. Бәдрәф кабиналарын эксплуатацияләгәннән соң территорияне башта төзекләндерүне торгызырга кирәк.

2.11. Биналар, төзелмәләренә һәм корылмаларны рәсмиләштерү һәм җиһазлау

2.11.1. Бина җиһазларын проеклаштыру һәм эксплуатацияләү бинаның проект колернасы паспорты (фасадларны төсле хәл итү) һәм муниципаль берәмлекнең вәкаләтле органнары белән килештерелгән Корылмалар нигезендә гамәлгә ашырыла, үз эченә түбәндәгеләр керә:

диварларның тышкы өслеген тезористик хэл итү, түбә бизәү, бинаның конструктив элементлары жиһазларының кайбер мәсьәләләре (керү төркемнәре, крыльцо, цоколи һ. б.), антенна, су Көнчыгыш торбалары, отмосткалар, йорт билгеләре, саклагыч челтәрләр һәм т.п. Бинаны, керү группасын эксплуатацияләү рөхсәтеннән башка рөхсәт ителми.

2.11.2. Биналарның һәм корылмаларның колористик чишелешен муниципаль берәмлек урамнары һәм территорияләре төзелешенә гомуми төслә хэл итү концепциясен исәпкә алып проектларга кирәк.

2.11.2.1. Көймәләр һәм балконнар остекления, рамнарны алыштыру, торак пунктларның тарихи үзәкләрендә диварларны буяу шәһәр төзелешә регламенты составында урнаштыру мөмкинлеге.

2.11.2.2. Торак пунктның магистраль урамнары буйлап урнашкан биналарда тышкы кондиционерлар һәм антенналар-«тэлинкә» урнаштыру ишегалды фасадларын күз алдында тоту.

2.11.3. Жирлек биналарында һәм корылмаларында Татарстан Республикасының ике дүләт телендә түбәндәге йорт билгеләре, табличкалар мәжбүри рәвештә урнаштырылырга тиеш: урамның, мәйданы, проспектың исеме күрсәткече, йорт һәм корпусның номерын күрсәткече, подъезд һәм фатирларның номеры күрсәткече, инвалидларның үтемлеген халыкара символы, флагны төшерүчеләр, истәлекле такталар, полигонометрик билге, янгын гидрантының күрсәткече, грунт геодезик билгеләр күрсәткече, магистраль камералары һәм суүткәргеч челтәр коелары күрсәткечләре, жирлек канализациясенә канализация күрсәткече, жир асты газүткәргеч корылмаларының күрсәткече. Конкрет бинада йорт билгеләре составы һәм аларны урнаштыру шартлары биналарның урам-юл челтәренә бәйлә функциональ билгеләнеше һәм урыннары белән билгеләнә.

Жирлек биналары, корылмалары һәм торак йортлары Татарстан Республикасының ике дүләт телендә урам күрсәткечләре белән жиһазландырылырга тиеш.

2 бүлек. Биналардан һәм корылмалардан өскә су бүлүнә тәэмин итү өчен алар периметры буенча ышанычлы гидроизоляциялә отмосткалар урнаштыруны күздә тотарга. Отмостканың уклонун бинадан читкә кимендә 10 промилле кабул итәргә. Бина һәм корылмалар өчен отмосткалар киңлеге - 0,8 - 1,2 м, катлаулы геологик шартларда (карсталы грунтлар) - 1,5-3 м. бина хәяүлеләр коммуникациясенә кушылган очракта, отмостканың ролен гадәттә каты өслекле тротуар башкара.

2.11.5. Оештырганда су белән скатные түбәләр аша водосточные торбалар:

- бина стеналарында торбалар урнаштырганда фасадлар пластикасын бозмаска, ялган кушылмаларның герметиклыгын тәэмин итәргә һәм су агымының исәп-хисап күләмнәреннән чыгып, кирәкле үткөрү мөмкинлеген тәэмин итәргә;

- 200 мм дан артык торбадан чыга торган судагы ирекле рәвештә егылу биеклегенә юл куймаска;

- урыннарда торбадан төп хәяүлеләре коммуникацияләренә су агымын кирәктән ким булмаган каты катлам булуын, яки бу Кагыйдәләренң 2.1.14 пункты нигезендә ябылган яки ябылган рәшәткәләр белән капланган лотоклар урнаштыруны күздә тотарга);

- күздә тотарга дренаж урнаштыру урыннарында су стока берсе труба бу газон яки башка йомшак төрләрен каплау.

2.11.6. Торак, сәүдә һәм жәмәгать билгеләнешендәге биналарның керү төркемнәре яктырту жиһазлары, элмә такталары (козыряк), өслекләренә сопряжения элементлары (баскычлар һәм ТМП.), инвалидлар һәм аз хәрәкәтләнүче халык төркемнәре (пандуслар, перила) һәм башка кирәкле элементлар белән жиһазландырылырга тиеш.

2.11.6.1. Керү төркемнәре булганда каты өслеклә мөйданчыклар һәм яшелләндерү буенча төрле кабул итүләр булырга тиеш. Керү урыннарында мөйданчыкларны оештыру участок территориясе чикләрендә дә, килешү нигезендә урнаштырылган һәм эксплуатацияләнә торган жирлекнең ижтимагый территорияләрендә дә каралырга мөмкин.

2.11.6.2. Жиңел транспортны вакытлыча парклау өчен керү төркемнәре каршындагы мөйданның бер өлешен куллануны рөхсәт итәргә, шул ук вакытта хәяүлеләр агымын үткөрү өчен кирәкле узу киңлеге тәэмин ителсә, бу исәп-хисап (өлегә кагыйдәгә 3 нче кушымта) белән расланырга тиеш. Бу очракта аеручы элементлар (стационар яки күчмә коймалар), контейнер яшелләндерүне күздә тотарга кирәк.

2.11.6.3. Тротуарлар зонасында керү төркемнәре минималь норматив киң тротуарлы урам-юл челтәре булган очракта керү төркем элементлары (баскычлар, пандуслар, крыльцо, яшелләндерү) яндагы тротуарларга 0,5 метрдан да артмаска тиеш.

2.11.7. Хәяүлеләренә һәм чыгыш ясаучы паяла витриналар түбәдән кар катламы һәм боз сөңгеләре кимүдән саклау өчен, шулай ук боз сөңгеләре барлыкка килүне булдырмау өчен түбәнең тышкы периметры буенча электр контурын куллануыга кирәк.

2.11.8. Техник идәнгә керү ишекләре, подваллар, чарлактар, биналарның һәм корылмаларның түбәләре йозакка ябылырга тиеш.

2.11.9. Кибетләр, жәмәгать туклануы һәм халыкка көнкүреш хезмәте күрсәтү оешмалары витриналары яктырту җайланмалары белән жиһазландырылырга тиеш.

Витриналарны яктырту тәүлекнең караңгы вакыты җитү белән көн саен мәжбүри рәвештә башкарылырга тиеш.

2.11.10. Керү урыннары, биналар, корылмалар, витриналар, иллюминацияләр, элмә такталар, тышкы реклама һәм мәгълүмат объектлары, телевизион антенналар, кече архитектура формалары, шулай ук киосклар, павильоннар һәм лотоклар һ.б. булырга тиеш.

Яраксызга килгән, зарарланган, шулай ук ремонт таләп итүче керү төркемнәре, баскычлар, баскычлар, поручнялар, пандуслар, биналар һәм корылмаларның витражлары, витриналар, иллюминация, элмә такталар, тышкы реклама һәм мәгълүмат объектлары, телевизион антенна жайланмалары, шулай ук аларның конструктив элементлары, кече архитектура формалары, киосклар, павильоннар һәм лотоклар һ.б., аларны куркынычсыз эксплуатацияләү максатларында алыштырылырга яки ремонтланырга тиеш.

2.11.11. Керү төркемнәре булганда каты өслекле майданчыклар һәм яшелләндерү буенча төрле кабул итүләр булырга тиеш. Керү урыннарында майданчыкларны оештыру участок территориясе чикләрендә дә, килешү нигезендә урнаштырылган һәм эксплуатацияләнгән торган жирлекнең ижтимагый территорияләрендә дә каралырга мөмкин.

2.11.12. Тыю:

- күпфатирлы йортта биналарның милекчеләренең ризалыгы булмаса күпфатирлы йортта керү группасын урнаштыру;
- торак бина милекчеләренең ризалыгы булмаса керү группасын урнаштыру өчен балкон куллану;
- күпфатирлы йортларда урнашкан торак булмаган биналарның керү төркемнәрен вәкаләтле орган белән килештермичә үз белдеге белән урнаштыру.

2.12. Майданчык

2.12.1. Жирлек территориясендә балалар уеннары, өлкәннәр өчен ял итү, спорт белән шөгыльләнү, чүп жыючылар урнаштыру, этләрне урамда йөртү һәм дрессировкалау, автомобиль стоянкалары кебек майданчыкларның түбәндәге төрләрен проектларга тәкъдим ителә. Жирле өһәмияттәге махсус саклана торган табигый территорияләренең теркәлгән мәдәни мирас һәйкәлләре һәм зоналары чикләрендә майданчыкларны урнаштыру һәйкәлләрне саклау, табигатьтән файдалану һәм әйләнә-тирә мохитне саклау буенча вәкаләтле органнар белән килештерелергә тиеш.

Балалар майданчыклары

2.12.2. Балалар майданчыклары төрле яшьтәге балаларның уеннары һәм актив ялы өчен билгеләнгән: мәктәп алды (3 яшькә кадәр), мәктәпкәчә (7 яшькә кадәр), кече һәм урта мәктәп яшендәге (7-12 яшь). Майданчыклар төрле яшь төркемнәре өчен аерым майданчыклар рәвешендә яки яшь кызыксынулары буенча зоналаштырылган комплекслы уен майданчыклары буларак оештырыла ала. Балалар һәм яшүсмерләр өчен (12-16 яшь) спорт-уен комплекслары (микроскалодром, Велодром һәм ТМП.) һәм самокатларда, роликков доскаларында һәм тимеражкта шуу өчен махсус урыннар булдыру тәкъдим ителә.

2.1.3. Торак йортлар һәм жәмәгать биналары тәрәзәләреннән мәктәпкәчә яшьтәге балалар майданчыклары чикләренә кадәр ераклык 10 м дан да ким түгел, кече һәм урта мәктәп яшендәге - 20 м дан да ким түгел, комплекслы уен майданчыклары-40 м дан да ким түгел, спорт-уен комплекслары-100 м дан да ким түгел. төркем яки микрорайонның яшелләндерелгән Территорияләрендә, спорт-уен комплекслары һәм шуу өчен урыннар - торак район паркларында урнаштырырга.

2.1.2. Торак билгеләнешле территорияләрдә балалар уеннары өчен майданчыклар 1 кешегә 0,5-0,7 кв. м исәбеннән проектларга тиеш. Майданчыкларны урнаштыру күләме һәм шартлары балаларның яшь төркемнәренә һәм жирлектә торак төзелеш урыннарына бәйле проектларга тәкъдим ителә.

2.12.4.1. Мәктәп алды яшендәге балалар майданчыклары аз күләмдә булырга мөмкин (50 - 75 кв. м), аерым урнашырга яки өлкәннәр тыныч ял итү майданчыклары белән бергә булырга мөмкин - бу очракта майданчыкның гомуми майданы 80 кв. метрдан да ким булмаска тиеш.

2.12.4.2. Уен майданчыкларының оптималь күләмен мәктәпкәчә яшьтәге балалар өчен - 70 - 150 кв.м, мәктәп яшендәге балалар өчен - 100 - 300 кв. м, комплекслы уен майданчыклары - 900 - 1600 кв. м. билгеләргә тәкъдим ителә. Күрше балалар һәм өлкәннәр майданчыкларын куе яшел үсентеләр һәм (яки) декоратив диварлар белән аерырга киңәш ителә.

2.12.4.3. Тарихи яки югары тыгыз төзелеш шартларында майданчыкларның күләме гамәлдәге территориаль мөмкинлекләрдән чыгып, муниципаль берәмлекнең якин-тирә территорияләрендә яки әлеге Кагыйдәләренең 4.3.4 пункты нигезендә төзелеш составында норматив күрсәткечләренә компенсацияләү белән кабул ителергә мөмкин.

2.12.5. Балалар майданчыклары жәяүлеләр өчен транзит хәрәкәтеннән, юллардан, борылу майданчыкларыннан, кунак тукталышларыннан, чүп жыючыларны урнаштыру өчен майданчыклардан, автотранспорт чараларын даими һәм вакытлыча саклау участкаларыннан киртә булырга тиеш. Балалар майданнарына карашны юл йөрүдән һәм урамнардан оештырырга кирәк түгел. Балалар майданчыкларын яшел үсентеләр (агачлар, куаклар) изоляцияләү шарты белән, балалар майданчыклары чикләреннән кунак стоянкаларына һәм автотранспорт чараларын даими һәм вакытлыча саклау участкаларына кадәр – СанПиН, чүп жыючы майданнарны 20 метрдан 100 метрга кадәр кабул итәргә кирәк., шөһәр пассажир транспорты маршрутларының соңгы тукталышларында (50 м дан да ким түгел) туктаусыз-аермалы майданчыкларда.

2.1.2. Травматизм булмасын өчен балалар майданчыкларын үзгәртеп корганда территориядә чыгыш ясаучы төп яки аскы ботакларның, Жир өслеге өстендәге иске, киселгән жиһазларның (стойкалар, фундаментларның), жиргә зыян күрмәгән металл чокырларның (кагыйдә буларак,

турникларның һәм качельларның) булуын булдырмый калырга кирәк. Якин-тирә территорияләрне реконструкцияләгәндә балалар майданчыкларын эшләр алып бару һәм төзелеш материалларын складлау урыннарыннан изоляцияләргә кирәк.

2.12.7. Балалар майданчыгында территорияне төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлеге түбәндәгеләрне үз эченә ала: йомшак өслек төрләре, газонлы майданчык өслеген тоташтыру элементлары, яшелләндерү, уен җиһазлары, эскәмияләр һәм урналар, яктырту җиһазлары.

2.12.7.1. Йомшак өслек төрләрен (ком, уплотненное ком грунтовой нигезендә яки гравий крошке, йомшак резина яки йомшак синтетик синтетик) балалар майданчыгында уен җиһазлары урнашкан урыннарда һәм балалар егылу мөмкинлеге белән бәйлә башка төрләргә күздә тотарга. Эскәмияләр урнаштыру урыннарын каты өслек төрләре яки нигез итеп әлеге Кагыйдәләрнең 2.6.4.1 пункты нигезендә җиһазландырырга тәкъдим ителә. Майданчыкларны үлән каплаган вакытта каты, йомшак һәм катнаш капламнар белән җиһазлауға җәяүлеләр юлларын күз алдында тотарга кирәк.

2.12.7.2. Өчен сопряжения майданы һәм газон кулланырга садовые бортовые тырышучы белән скошенными яки закругленными краями.

2.12.7.3. Балалар майданчыкларын агач һәм куак утыртмалары белән яшелләндерергә, аларның инсоляциясен исәпкә алып, 5 сәгать ут көне эчендә. Майданның Көнчыгыш һәм төньяк ягыннан агачлар 3 метрдан да ким булмаса тиеш, ә көньяк һәм көнбатыш яктан майданнан 1 метрдан да ким булмаса тиеш. Мәктәпкәчә яштыгә майданчыкларда көпчәклә үсемлекләр төрләрен куллану рөхсәт ителми. Балалар майданчыкларының барлык төрләрендә дә агулы җиләк-җимешләр белән үсемлекләр куллану рөхсәт ителми.

2.12.7.4. Уен җиһазларын урнаштыру 14 нче таблицада күрсәтелгән куркынычсызлыкның норматив параметрларын исәпкә алып, әлеге кагыйдәгә 2 нче кушымта проектын эшләү. Спорт-уен комплекслары майданчыклары майданчыгында үз-үзеңне тоту һәм спорт-уен җиһазлары куллану кагыйдәләре белән стенд ясарга киңеш ителә.

2.12.7.5. Яктырту җиһазлары майданчык урнашкан территорияне яктырту режимында эшләргә тиеш. Яктырту җиһазларын 2,5 метрдан ким биелектә урнаштыру рөхсәт ителми.

Ял майданчыклары

2.12.8. Ял майданчыклары өлкәннәр өчен тыныч ял итү һәм өстәл уеннары өчен каралган, аларны торак төзелеш участкаларында, торак төркеме һәм микрорайонның яшелләндерелгән территорияләрендә, паркларда һәм урман паркларында урнаштырырга кирәк. Ял майданчыкларын үткөрү өчен урыннар билгеләргә, тукталышлар, борылу майданчыклары белән танышырга киңеш ителә - алар арасында һәм ял итү майданчыгы арасында яшелләндерү полосасын (куаклар, агачлар) кимендә 3 м. каралырга кирәк. Ял итү майданчыгы чикләреннән автомобиль саклау урыннарына кадәр ераклыкны СанПиН 2.2.1/2.1.1200, шәһәр пассажир транспорты маршрутларының соңгы тукталышларында туктаусыз-борылма майданчыклардан кабул итәргә кирәк.

2.12.9. Торак территорияләрдә ял итү майданчыкларын җан башына 0,1-0,2 кв. м исәбеннән проектларга кирәк. Майданчыкның оптималь күләме 50-100 кв.м, ял майданының минималь күләме - 15-20 кв. метрдан да ким булмаса тиеш. Бер майданчыкта тыныч ял һәм шау-шу өстәл уеннары берләшәргә киңеш ителми. Парклар территорияләрендә үлөндә ял итү өчен күлләк майданчыклары оештыру киңеш ителә.

2.12.10. Ял майданчыгында төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлеге гадәттә үз эченә ала: каты өслек төрләре, газонлы майданчык өслеген тоташтыру элементлары, яшелләндерү, ял итү өчен эскәмияләр, эскәмияләр һәм өстәлләр, урналар (ким дигәндә, һәр эскәмиядә берәр), яктырту җиһазлары.

2.12.1. Майданчыкны каплау плитка куәтләре рәвешендә проектларга кирәк. Ял итү майданчыклары һәм балалар майданчыклары белән бергә балалар уеннары зонасында каты өслек урнаштырылуға юл куярга киңеш ителми.

2.12.1.2. Периметраль яшелләндерү, агачлар һәм куаклар утырту, чәчәк түтәлләре, вертикаль һәм мобиль яшелләндерү кулланырга кирәк. Лужайки майданчыклары агач һәм куаклар төркемнәре белән әйләндереп алынган булырга тиеш. Инсоляцию һәм затенение майданчыклары ял итәргә киңеш ителә пункты нигезендә 2.12.7.3 әлеге кагыйдәләргә. Агулы җиләк-җимешләр белән үсемлекләр куллану рөхсәт ителми.

2.12.1.3. Яктырту җиһазларының эшләвен майданчык урнашкан территорияне яктырту режимында тәэмин итәргә кирәк.

2.12.1.10. Өстәл уеннары өчен эскәмияләр куелган майданның минималь күләмен 12-15 кв. м. күләмендә билгеләргә тәкъдим ителә.

Спорт майданчыклары

2.12.11. Спорт майданчыклары халыкның барлык яшь төркемнәре өчен физкультура һәм спорт белән шөгыльләнү өчен каралган, аларны торак һәм рекреацион билгеләнештәге территорияләр, спорт корылмалары участкалары, гомуми белем бирү мәктәпләре участкалары составында проектларга кирәк. Спорт майданчыкларын проектлауны майданчык специализациясенә бәйлә

2.12.14.4. Канализацияләнмәгән йортларда сыек калдыкларны жыю өчен ишегалды киртәләре куела, алар каты фракцияләр бүлеге өчен түбәле су үткәрми торган һәм жир өсте өлешенә ия булырга тиеш. Жир өсте өлеше помойниц һәм ишегалды жыештыручылар булырга тиеш непроницаемой өчен грызунов. Жир өслегенә кадәр 0,35 м дан артык нечкәрәкләр белән пычрату рөхсәт ителми.

Ишегалды жыештырулары торак биналардан, балалар учреждениеләреннән, ял итү урыннарыннан 20 метрдан да ким булмаган һәм 100 метрдан да артык булмаган арага, коелардан 50 метрдан да ким булмаган арага чыгарылырга тиеш. Водонепроницаемый выгреб аны тутыру буенча чистартылырга тиеш, әмма алты айга бер тапкырдан да ким түгел. Ишегалды жыештыручылар бүлмәләре чисталыкта булырга тиеш. Аларны урып-жыюны көн саен башкарырга кирәк. Бинаны атнага бер тапкыр дезинфекция чаралары белән кайнар су белән юарга кирәк.

2.12.14.5. Азык-төлек калдыкларын махсус билгеләнгән «азык калдыклары» дип язылган жыентыкларга жыярга рөхсәт ителә. Махсулаштырылган азык-төлек хужалыклары белән килешүләр булмаган очракта, каты көнкүреш калдыклары белән бергә азык-төлек калдыкларын жыю рөхсәт ителә. Сәүдә һәм жәмәгать туклануы объектларында азык-төлек калдыкларын вакытлыча саклау, аларның милек рәвешләренә карамастан, бары суытыла торган биналарда гына башкарылырга тиеш.

2.12.14.6. Жәйге чорда калдыкларның металл жыентыкларын (контейнерлар) юарга («алыштырылмый торган» системада 10 көнгә бер тапкырдан да ким булмаган очракта, «алыштырыла торган» очракта — калдыклардан соң), агач жыентыкларны — дезинфекцияләргә (һәр төрмәдән соң) кирәк.

2.12.14.7. Контейнерларның техник һәм санитар торышы, контейнер майданчыкларының, чүп үткәргечләреннән, чүп кабул итү камераларының, урамдагы чокырлар, аларның тирә-якларындагы чисталык һәм тәртип өчен җаваплылык аларның хужалары җаваплы.

Күп катлы, йорт яны территорияләре һәм шәхси торак төзелеше территориясендә контейнер майданчыкларын урнаштыру, карап тоту, урнаштыру урыннары өчен җаваплылык теләсә кайсы милек формасын, оештыру-хокукий рәвешне, әлеге торак фондына хезмәт күрсәтүче шәхси эшкүарга йөкләнә.

Контейнер майданчыкларын һәм жыелган бункерларны урнаштыру урыннарын карап тоту өчен, башка территорияләрдә, шул исәптән милек хокуклары, биләмәләре һәм файдалану хокукында булган затларга җаваплылык йөкләнә.

2.12.15. Майданчыкларны торак бина тәрәзәсеннән, балалар учреждениеләре участоклары чикләреннән ерак түгел, ял итү урыннарын 20 метрдан да ким булмаган ераклыкта, торак төзелеше участкаларында урнаштырырга кирәк-ерак подъезддан жәяүлеләр сукмаклары буенча 100 м юллардан да ерак түгел, шул ук вакытта майданчык территориясе юл йөрүгә комачауларга тиеш, әмма транспорт йөртүгә комачауламаска тиеш. Майданчыкны аерым урнаштырганда (транспортта йөрүдән тыш) контейнерлар чистарту һәм борылу майданчыклары булу өчен транспортның уңайлы керү мөмкинлеген күздә тотарга (12 м x 12 м). Майданчыкларны транзит Транспорт һәм жәяүлеләр коммуникацияләреннән тыш, биналарның урам фасадларынан читтә урнаштыру киңәш ителә. Майданчык территориясен су басу зонасында (янәшәсендәгә төзелеш, асылмалы яки яшел үсентеләр утырту) урнашырга киңәш ителә.

Контейнер майданчыклары, контейнер һәм туплаучы бункерлар урнаштыру урыннары көнкүреш һәм зур габаритлы чүп-чарлардан даими чистартылып торырга, чисталыкта һәм тәртиптә булырга, матурланырга һәм ремонтланырга тиеш. Контейнер һәм бункер-торгызу төзекләндерелергә тиеш булмаган тупланмалар алыштырылырга, урнаштыру урыннарыннан бетерелергә тиеш.

Предприятие, оешма, торак төзелеш һ.б. территориясендә контейнерлар һәм бункерлар техник яктан төзек хәлдә булырга, хужасы, подрядчы оешма реквизитларын күрсәтеп, каты көнкүреш калдыклары чыгаручы, калдыкларны чыгару вакытын күрсәтеп маркировкага ия булырга тиеш.

2.12.16. Торак билгеләнеше территориясендә 1 кешегә 0,03 кв. м яки чүп үткәргечләре булган торак йортларның 6 - 8 подъездына 1 майданчык проектлый; әгәр подъездлар азрак булса - һәр йорт каршындагы бер майданчык.

2.12.17. Чүп жыючыларны урнаштыру майданчыгында территорияне төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлеге түбәндәгеләре үз эченә ала: каты өслек төрләре, тирә-юнь территорияләре белән майданчык өслеген тоташтыру элементлары, каты көнкүреш калдыклары жыю өчен контейнерлар, яктырту жиһазлары. Майданчыкны яшелләндерү проектын эшләргә киңәш ителә. Контейнер майданчыгында чүп чыгару графигы күрсәтелергә тиеш оешма чүп-чарны ташучы телефоннарның исемнәре һәм контакт телефоннарының исемнәре.

2.12.17.1. Майданчыкны транспорт йөртүнең шундый ук капламасын билгеләргә кирәк. Майданчыкның капламын, суны туңдыруга һәм контейнерны туктатуга юл куймас өчен, машиналар йөрү өлешендә 5-10% тәшкит итүче билгеләргә кирәк.

2.12.17.2. Якин - тирә юл янындагы майданчыкка, кагыйдә буларак, бер дәрәжәдә, бордюр ташын, газон - бакча борты яки 1,0-1,2 метр биеклектәгә декоратив дивар урнаштырмыйча гына туры килә.

2.12.17.3. Яктырту жиһазларының эшләвен терәк биеклегә 3 метрдан да ким булмаган территорияне яктырту режимында билгеләргә.

2.12.17.4. Яшеллэндерү киңеш ителә житештерергә агачлар белән югары дәрәжәдәге фитонцидности, густой һәм плотной крона. Мәйданчыкларны визуаль изоляцияләү өчен декоратив стенкалар, трельяжлар яки жиләк-жимешсез югары куаклар рәвешендәге периметраль тере шәһәрчәкләр куллану рәхсәт ителә.

Этләр өчен мәйданчыклар

2.12.18. Этләрне йөртү өчен мәйданчыклар микрорайоннан һәм торак районның гомуми файдалану территорияләрендә, Яшел утыртмалардан буш урыннар, 1 нче сыйныф магистральләренең техник зоналарында, 110 кВттан артык көчәнешле электр тапшыру линияләре астында, беренче һәм икенче поясларның су белән тәэмин итү чыганакаларының санитар зонасынан читтә урнаштырырга киңеш ителә. Мәйданчыкны табигый комплекс территорияләрендә урнаштыру табигатьтән файдалану һәм әйләнә-тирә мохитне саклау органнары белән килештерергә киңеш ителә.

2.12.19. Торак билгеләнешендәге территорияләрдә урнашкан этләрне урамда йөртү өчен мәйданчыклар күләме 400 - 600 кв.м, башка территорияләрдә 800 кв. м. га кадәр кабул итәргә киңеш ителә, гамәлдәге төзелеш шартларында, территорияль мөмкинлекләрдән чыгып, мәйданчыкларның киметелгән күләмен кабул итәргә мөмкин. Мәйданчыкларның үтемлелеген 400дән артык түгел. территориядә һәм тыгыз торак төзелеш булган микрорайоннарда 600 м дан да артмаска киңеш ителә. Мәйдан чигеннән торак һәм жәмәгать биналары тәрәзәләренә кадәр ераклык 25 метрдан да ким түгел, ә балалар учреждениеләре, мәктәпләр, балалар, спорт мәйданчыклары, ял мәйданчыклары участкаларына кадәр - 40 метрдан да ким түгел.

2.12.20. Этләрне урамда йөртү өчен мәйданчык территориясендә төзекләндерү элементлары исемлеген төрле каплау, коймалар, эскәмияләр (ким дигәндә), урналар (ким дигәндә), яктырту һәм мәгълүмати жайланмалар үз эченә ала. Тәкъдим ителә предусматривать периметральное яшеллэндерү.

2.12.20.1. Этләрне урамда йөртү өчен билгеләнгән мәйданның бер өлешен каплау өчен, хайваннарның азыгын жәрәхәтләнәдерми торган яхшы дренаж тәэмин итүче тигез өслекне (газон, Комлы, комлы-жир), шулай ук даими жыештыру һәм яңарту өчен уңайлы булуны күздә тотарга киңеш ителә. Мәйданы поверхностей өчен билгеләнгән хужалары эт, киңеш ителә проектировать белән твердым яки комбинированным Төре каплау (плитка, утопленная бу газон һәм башкалар). Мәйданга якин килү каты өслек белән жиһазландырылырга тәкъдим ителә.

2.12.20.2. Шулай ук вакытта элементлар һәм коймалар секцияләре арасындагы ераклык, аның түбән ягы һәм жире арасында хайваннар өчен мәйданчыктан чыгып китәргә яки үзенә травма ясарга мөмкинлек бирмәвен исәпкә алырга киңеш ителә.

2.12.20.3. Мәйданчык территориясендә мәйданчыктан файдалану кагыйдәләре белән мәгълүмати стендны карарга киңеш ителә.

2.12.20.4. Яшеллэндерү тәкъдим ителә проектировать берсе периметральных плотных утырту Югары куаклар рәвешендә тере изгороди яки вертикаль яшеллэндерү.

Этләр өчен мәйданчыклар дрессировки

2.12.21. Этләрне өйрәтү өчен мәйданчыклар торак һәм ижтимагый билгеләнештәге төзелешләрдән 50 метрдан да ким булмаган ераклыкта урнаштырырга киңеш ителә.

2.12.22. Этләрне дрессировкалау мәйданчыгында территорияне төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлеген йомшак яки газон каплау, коймалар, эскәмияләр һәм урналар (мәйданчыкка кимендә 2 ел), мәгълүмат стенды, яктырту жиһазлары, махсус тренировкалар жиһазлары үз эченә ала.

2.12.22.1. Мәйданчыкны каплау малларның азыгын (газон, ком, ком-жир) түгел, шулай ук даими жыештыру һәм яңарту өчен уңайлы дренаж тәэмин итүче тигез өслеккә ия булуны күздә тотарга киңеш ителә.

2.12.2.2. Койма, кагыйдә буларак, 2,0 метрдан да ким булмаган биеклектәге койма (металл челтәр) күрсәтелергә тиеш.

2.12.2.3. Этләрне дрессировкалау өчен мәйданчыклар уку, күнегүләр, спорт кирәк-яраклары һәм корылмалар, яңгырдан элпә куелган, инвентарь, жиһазлар һәм ял итү өчен көнкүреш бинасы белән жиһазландырырга тәкъдим ителә.

Автостоянкалар мәйданчыклары

2.12.23. Муниципаль берәмлек территориясендә түбәндәге автостоянкаларны күз алдында тотарга кирәк: автомобильләрен, урамнарны (йөрү өлешендә парковка рәвешендә), әдәпсез («карманов» рәвешендә һәм машиналар йөрү өлешеннән чигенергә), кунак (торак төзелеш участкасында), халык автомобильләрен саклау өчен (микрорайон, район), ыкты (объект яки объектларның төркеменнән), башка (йөк, күчүче һ.б.).

2.12.24. Исәпкә алырга кирәк, дип ераклык чикләре автостоянки кадәр тәрәзәләр торак һәм ижтимагый биремнәр кабул ителә нигезендә СанПиН 2.2.1/2.1.1200. Приобъект автостоянкалары мәйданчыкларында инвалидлар автомобильләре өлешен СНиП 35-01 нигезендә проектларга, киң катлам бүлекләгечләр булмаса, ике яки аннан да күбрәк урынны блокларга, ә бары тик үтә күренмәле сары тамгалар ярдәмендә генә.

2.12.25. Шәһәр пассажир транспорты тукталышлары зонасында автостоянкалар майданчыкларын урнаштыру рөхсәт ителми, автостоянкага керү урыннары оештыру ахырыннан 15 метрдан да ким булмаска тиеш.

2.12.26. Автостоянкалар майданчыкларында территорияне төзекләндерү элементларын кирәкле урнаштыру һәм эксплуатацияләү өчен мәжбүри рәвештә каплау элементлары исемлеген, өслекләрне сопряжения элементлары, бүлү элементлары, яктырту һәм мәгълүмати жиһазлар үз эченә ала. Автомобильләрне озаклап саклау өчен майданчыклар асылмалы, боксларның жиңел үсентеләре, күзәтү эстакадалары белән жиһазландырылырга мөмкин.

2.12.26.1. Майданчыкларны каплатып, транспорт юлларының шундый ук капламасын проектларга тәкъдим ителә.

2.12.26.2. Юл хәрәкәте белән майданчыкның каплануына борт ташын салмыйча, газон белән бәйлә - өлеге Кагыйдәләрнең 2.4.3 пункты нигезендә.

2.12.26.3. Майданчыкларда бүлү элементлары тамгалар (ак полосалар), яшелләндерелгән полосалар (газоннар), контейнер яшелләндерү рәвешендә башкарылырга мөмкин.

2.13. Жәяүлеләр коммуникацияләре

2.13.1. Жәяүлеләр коммуникацияләрен муниципаль берәмлек территориясендә жәяүлеләр өчен элемтә һәм хәрәкәт итү тәэмин итә. Жәяүлеләр коммуникациясенә тротуарлар, аллеялар, юллар, сукмаклар керә. Торак пункт территориясендә жәяүлеләр коммуникацияләрен проектлаганда транспорт коммуникацияләре белән кисешүнең минималь күләмен, жәяүлеләр коммуникацияләре системасының өзлексез эшләвен, инвалидлар һәм халыкның аз хәрәкәт итүләре өчен куркынычсыз, тоткарлыксыз һәм уңайсыз хәрәкәт итү мөмкинлеген тәэмин итәргә кирәк. Жәяүлеләр коммуникацияләре системасында төп һәм икенче дәрәжәдәге жәяүлеләр элемтәсе бүлеп бирү.

2.13.2. Жәяүлеләр коммуникацияләрен проектлаганда озын буйлы уклонны 60 промилле, поперечный уклон (берлекле яки двускатный) - оптималь 20 промилле, минималь - 5 промилле, максималь - 30 промилле кабул итәргә киңәш ителә. Инвалид коляскаларның хәрәкәт итүен исәпкә алып, жәяүлеләр коммуникацияләре клоннары артмаска киңәш ителә: озын - 50 промилле, поперечный - 20 промилле. 30-60 промилле тайпылышлары булган жәяүлеләр коммуникацияләрендә 100 м дан ким булмаган 5 м озынлыктагы горизонталь участкалар оештырырга киңәш ителә. Рельеф шартлары буенча югарыда күрсәтелгән уклоннарны тәэмин итеп булмый торган очракларда баскычлар һәм пандуслар урнаштыруны күздә тотарга тәкъдим ителә.

2.13.3. Тротуарларны киңәйтү кирәк булган очракта яқындагы төзелеш составында жәяүлеләр галереялары оештырырга мөмкин.

Төп жәяүлеләр коммуникацияләре

2.13.4. Төп жәяүлеләр коммуникацияләре торак, жәмәгать транспорты тукталышлары, мәдәни-көнкүреш хезмәте күрсәтү учреждениеләре, рекреацион территорияләр белән элемтәне, шулай ук жәмәгать зоналары һәм рекреация объектлары составында тарту корылмаларының төп пунктлары арасында элемтәне тәэмин итә.

2.13.5. Төп жәяүлеләр коммуникацияләрен трассацияләү урамнар һәм юллар буенда (тротуарлар) яисә аларның бәйсез рәвештә башкарылырга мөмкин. Төп жәяүлеләр коммуникацияләренең киңлегенә «пик» сәгатьләрендә жәяүлеләр хәрәкәте интенсивлыгына һәм өлеге кагыйдәгә 3 нче кушылта нигезендә бер хәрәкәт полосасының үткөрүчәнлегенә бәйлә рәвештә исәп тоталар. Тарту пунктлары арасында яки бу юнәлешкә почмак белән кыска юнәлешләр буенча жәяүлеләр коммуникацияләрен трассировкалау (рекреацион юллардан тыш) 30лап.°

2.13.6. Транспорт юллары белән төп жәяүлеләр коммуникацияләре кисешкән очракта да бордюрлы пандуслар урнаштыру тәкъдим ителә. Жәяүлеләр коммуникацияләрендә баскычлар, пандуслар, күперләр урнаштырганда өлеге элементларның үткөрүчәнлек сәләтен тигезләп булдыруны тәэмин итәргә киңәш ителә. Автотранспорт чараларын тукталыш һәм кую өчен гамәлдәге жәяүлеләр коммуникацияләрен һәм алар янындагы газоннарны куллану рөхсәт ителми.

2.13.7. Шуны да күздә тотарга кирәк: төп жәяүлеләр коммуникацияләре буенда урнашкан биналар элементлары һәм техник җайланмалар юл киңлегенә кимергә тиеш түгел, шулай ук юл өслегенә тигез 2 м.төп жәяүлеләр коммуникацияләре киңлегенә белән 1,5 м саен 30 м. аша хәрәкәт итү өчен киңлекләренә (разъезд майданчыкларын), инвалидларны каршы юнәлешләрдә кресло - коляскаларда хәрәкәт итүне тәэмин итү өчен, киңлекләренә (разъезд майданчыкларын) киметергә киңәш ителә.

2.13.8. Анда урнаштырылмаган стационар булмаган корылмалар, кагыйдә буларак, жәяүлеләр өлеше, корылманы урнаштыру өчен бүлеп бирелә торган участок киңлегенә һәм килүчеләр һәм сатып алуучылар өчен билгеләнгән буфер зонасы киңлегенә (0,75 м дан да ким түгел) тәшкил итә. Кресло-коляскаларда инвалидлар хәрәкәте мөмкин булган участкаларда жәяүлеләр коммуникацияләре киңлегенә 1,8 метрдан да ким булмаска тиеш.

2.13.9. Рекреация объектлары составында жәяүлеләр коммуникацияләре 100 дән артык кеше һәм гектарга кадәр, һәр 100 метрдан ким булмаган саен, эскәмияләр һәм урналар урнаштыру өчен майданчыклар белән жиһазландырырга тәкъдим ителә.

мәйданчыклар ким дигәндә, бер тапкыр, ике урна (чүп - чар өчен кече контейнерлар), шулай ук коляскалы инвалидлар өчен (эскәмияләр янында 85 см дан да ким булмаган буш урын) урнашуга исәп тотарга киңеш ителә.

2.13.10. Кагыйдә буларак, төп жәяүлеләр коммуникацияләре территориясендә Территорияне төзекләнדרү элементларының мәжбүри исемлеге түбәндөгәне үз эченә ала: каты каплау төрләре, өслекләрне сопряжения элементлары, чүп-чар өчен урналар яки кече контейнерлар, яктырту жиһазлары, эскәмияләр (рекреация территориясендә).

2.13.10.1. Төп жәяүлеләр коммуникацияләрен каплау һәм конструкцияләренә карата таләпләрне аларны бөтенсез эксплуатацияләү мөмкинлеге белән, ә 2,25 м һәм аннан күбрәк булган очракта махсус транспорт чараларын эпизодик яктан йөртү мөмкинлеге белән билгеләргә тәкъдим ителә. Киңеш ителә предусматривать мощение плиткой. Югары бровкаларда урнашкан жәяүлеләр коммуникацияләре киртәләрен сокослар һәм террас проектлау, әлеге Кагыйдәләрнең 2.1.7 пункты нигезендә житештерергә.

2.13.10.2. Билгеле булмаган стационар булмаган корылмалар урнаштыру мөмкин.

Икенче дәрәжәдәге жәяүлеләр коммуникацияләре

2.13.11. Икенче дәрәжәдәге жәяүлеләр коммуникацияләре, кагыйдә буларак, территория чикләрендә төзелеш һәм төзекләнדרү элементлары (мәйданчыклар) арасында, шулай ук рекреация объектлары (сквер, бульвар, парк, урман паркы) территориясендә хәрәкәт итүне тәэмин итә. Икенче дәрәжәдәге жәяүлеләр коммуникацияләре киңлеге, гадәттә, якынча 1,0 - 1,5 м кабул ителә.

2.13.12. Икенче дәрәжәдәге жәяүлеләр коммуникацияләре территориясендә төзекләнדרү элементларының мәжбүри исемлеге, гадәттә, төрле каплау төрләрен үз эченә ала.

2.13.12.1. Скверлар, бульварлар, торак пункт бакчалары юлларындагы каты өслек төрләре каралырга тиеш. Киңеш ителә мощение плиткой.

2.13.12.2. Эре рекреация объектлары (парклар, урман парклары) юлларында йомшак яки катнаш капламаларның төрле төрләрен, табигый грунт өслекле жәяүлеләр сукмакларын күздә тотарга киңеш ителә.

2.14. Транспорт юллары

2.14.1. Транспорт юллары-кварталлар, зур рекреация объектлары, житештерү һәм жәмәгать зоналары территорияләре арасында транспорт элементәсе тәэмин итүче транспорт коммуникацияләре системасы элементлары, шулай ук торак пунктның урам-юл челтәре белән элементә.

2.14.2. Транспорт йөрешен проектлау СНИПны исәпкә алып алып алып алып алып алып алып алып бара 2.05.02. Юлларны проектлаганда ландшафтның сакланышын һәм әйләнә-тирә территорияләренең экологик торышын тәэмин итү.

2.14.3. Велосипед юлларын комплекслы төзекләнדרү элементларының мәжбүри исемлеге үз эченә ала: каты өслек тибы, якин-тирә территорияләр белән велосипед юллары өслеген тоташтыру элементлары.

2.14.3.1. Урам һәм юллар буенда урнашкан велосипедларда яктылыкны, рекреацион территорияләрдә - велосипед юллары буенда яшелләнדרү күздә тотарга кирәк.

2.14.3.2. Юл буйларында ятмалар габаритларны киметүгә китерергә тиеш түгел, юл өслеген каплау дәрәжәсе буенча ирекле киңлекнең биеклеге 2,5 метрдан да ким булмашка тиеш.

Кисәк 3. ТЕРРИТОРИЯЛӘРДӘ ТӨЗЕКЛӘНДЕРҮ ИҖТИМАГЫЙ БИЛГЕЛӘНЭШ

3.1. Гомуми нигезләмәләр

3.1.1. Иҗтимагый билгеләнештәге территорияләрдә төзекләнדרү нормалаштыру объектлары булып түбәндәгеләр тора: торак пунктның иҗтимагый киңлекләре, участоклар һәм иҗтимагый төзелеш зоналары тора, алар төрле ярашларда муниципаль берәмлекнең иҗтимагый территорияләренең барлык төрләрен формалаштыралар: шәһәр һәм жирле әһәмияттәге үзәкләр, күп функцияле, магнитистраль һәм махсус иҗтимагый зоналар.

3.1.2. Иҗтимагый билгеләнеш территорияләрендә төзекләнדרгәндә түбәндәгеләрне тәэмин итәргә киңеш ителә: күз күреме өчен территорияләренең ачыклығын һәм үтүен (чүпкәч булмас), халыкның тоткарлыксыз хәрәкәт итү шартлары (кече шилле төркемнәрне дә кертеп), тарихи барлыкка килгән планлаштыру структурасына һәм төзелеш масштабына ярдәм итү алымнарын, әйләнә-тирә мохиттән төзекләнדרү элементларының стиль бердәмлегенә ирешүне.

3.2. Иҗтимагый киңлекләр

3.1. Муниципаль берәмлекнең иҗтимагый киңлекләрен жәяүлеләр коммуникацияләре, жәяүлеләр зоналары, актив йөри торган иҗтимагый төзелеш участкалары, торак пункт составында урнашкан

яшеллөндөрү участкалары, примагистраль һәм күп функцияле зоналар, шәһәр һәм жирле өһәмияттөгә үзәкләр үз эченә ала.

3.1.1. Жәяүлеләр коммуникацияләре һәм жәяүлеләр зоналары торак пункт территориясе буенча жәяүлеләр өчен элемент һәм хәрәкәт итүне тәэмин итә (2.13, 7.2 һәм 7.3 пунктлар өлегә кагыйдә).

3.1.2. Приобо - шәһәр өһәмиятендөгә сәүдә, мәдәният, сәнгать, мөгариф һәм башка объектлар; алар территория бүлеп бирү белән оештырылырга мөмкин, йә аннан башка, бу очракта участок чикләре биналар һәм корылмалар төзелешенә тышкы контурына туры килә торган урыннар билгеләргә мөмкин.

3.1.1.3. Муниципаль берәмлекнең ижтимагый киңлекләр территориясендә яшеллөндөрү участкаларын чөчөк түтәлләре, газоннар, ялгыз, төркемләп, гади агачлар, вертикаль, күптәруслы, яшеллөндөрүнең мобиль формалары рәвешендә проектларга.

3.1.2. Кагыйдә буларак, муниципаль берәмлекнең ижтимагый киңлекләрен төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлегә: плитка егәрлегә рәвешендәгә каты өслекләрдән каплау төрләре, өслекләргә сопряжения элементлары, яшеллөндөрү, эскәмияләр, чүп-чар өчен урналар һәм кече контейнерлар, урам техник жиһазлары, яктырту жиһазлары, архитектура-декоратив яктырту жиһазлары, жирлек мөгълүмат чыганакалары, яшеллөндөрү участкаларын саклау элементлары (металл коймалар, махсус капламалар һәм т.п.).

4.2.1. Жәмөгать урыннары территориясендә декоратив-гамәли сәнгать әсәрләре, декоратив су жиһазлары урнаштыру тәкъдим ителә.

4.2.2. Жәяүлеләр зоналары һәм коммуникацияләр территориясендә тышкы реклама чараларын, ваклап сату, көнкүреш хезмәтә күрсәтү һәм туклану, тукталыш павильоннары, бәдрәф кабиналары урнаштыру мөмкин.

4.3.3. Приобъект территорияләре булган очракта, Ижтимагый төзелеш участкалары территориясендә коймалар һәм тышкы реклама чаралары урнаштырылырга мөмкин. Тарихи, килеп туган төзелешләр, муниципаль берәмлекнең ижтимагый үзәкләре составында участкаларны урнаштырганда стационар яшеллөндөрүнең булмавы мөмкин.

3.3. Жир кишәрлекләре һәм махсус зоналар ижтимагый төзелеш

3.3.1. Ижтимагый төзелеш участкалары (өлегә Кагыйдәләрнең 3.2.1.2 пунктында каралган кагыйдәләрдән тыш) - ул чикләнгән яки ябык режимлы жәмөгать учреждениеләре участкалары: хакимият һәм идарә органнары, хастаханә һәм тдп.объектлар. Алар приобъект территориясе бүлеп бирү яки аннан башка оештырылырга мөмкин-бу очракта участок чикләре биналар һәм корылмалар төзелешенә тышкы контурына туры килә торган итеп билгеләнә. Махсус ижтимагый төзелеш зоналары (хастаханә, студентлар шәһәрчегә һәм тдп.) участкалар Төркеме рәвешендә формалаша.

3.3.1. Участокларны һәм жәмөгать төзелешендәгә махсус зоналарны төзекләндерү проектлауга һәм тармак белгечлегенә бирем нигезендә проектлана.

1.3.2. Ижтимагый төзелеш участкаларында (приобъект территорияләре булган очракта) һәм ижтимагый төзелешнең махсус зоналары территорияләрендә территорияне төзекләндерүнең мәжбүри элементлары исемлегә түбәндәгеләрне үз эченә ала: каты өслекләргә тоташтыру элементлары, яшеллөндөрү, чүп-чар өчен урналар яки контейнерлар, яктырту жиһазлары, учреждениеләргә мөгълүмати рәсмиләштерү чыганакалары. Килүчеләргә кабул итү белән бәйлә учреждениеләр өчен эскәмияләр мәжбүри урнаштыруны күз алдында тотарга.

3.3.2.1. Киртәләргә, тышкы реклама чараларын урнаштыру мөмкин; тарихи, килеп туган төзелешләр, торак пунктның ижтимагый үзәкләре составында участкаларны урнаштырганда стационар яшеллөндөрүнең булмавы рөхсәт ителә.

Кисәк 4. ТОРАК БИЛГЕЛӘНЭШЕНДӨГӘ ТЕРРИТОРИЯЛӘРДӘ ТӨЗЕКЛӘНДӨРҮ

4.1. Гомуми нигезләмәләр

4.1.1. Торак билгеләнешендәгә территорияләрдә төзекләндерү нормалаштыру объектлары булып, гадәттә, жәмөгать киңлекләре, торак төзелеш участкалары, балалар бакчалары, мәктәпләр, автотранспорт чараларын даими һәм вакытлыча саклау тора, алар төрле кушылмаларда торак төркемнәр, микрорайоннар, торак районнар формалаштыра.

4.2. Ижтимагый киңлекләр

4.2.1. Торак билгеләнешле территорияләрдә жәмөгать киңлекләрен жәяүлеләр коммуникацияләре системасы, торак группаларга, микрорайоннарга, торак районнарга хезмәт күрсәтү учреждениеләре участкалары һәм гомуми файдаланудагы яшеллөндөрдәгән территорияләр формалаштырырга киңәш ителә.

4.2. Торак группаларга, микрорайоннарга, торак районнарга хезмәт күрсәтү учреждениеләрен керү урыннары белән жиһазландырырга тәкъдим ителә. Халык саны күп булган хезмәт күрсәтү учреждениеләре өчен (сәүдә үзәкләре, базарлар, сырхауханәләр, полиция бүлекләре) автостоянкалар урнаштыруны күздә тотарга. Полиция бүлегә, янгын депосы, ашыгыч ярдәм

подстанцияләре, базарларның, шәһәр әһәмиятендәге объектларның торак билгеләнештәге территорияләрендә урнашкан участкаларында тимер коймалар булырга мөмкин.

4.2.3. Жәяүлеләр коммуникацияләре территориясендә һәм хезмәт күрсәтү учреждениеләре участкаларында төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлеге түбәндәгеләрдән гыйбарәт: каты өслек төрләре, өслекне сопряжения элементлары, чүп-чар өчен кече контейнерлар, яктырту жиһазлары, мәгълүмат йөртүчеләр.

4.2.3.1. Плитка егәрлеге рәвешендә каты өслек, шулай ук мобил яшелләндерү, урам техник жиһазлары, эскәмияләр урнаштыру тәкъдим ителә.

4.3.2. Тышкы реклама, неапиталь булмаган корылмалар урнаштыру мөмкин.

4.4. Гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр, гадәттә, торак төркемнәре, микрорайоннары, торак районнары яшелләндерүнең бердәм системасы рәвешендә формалаштырыла. Яшелләндерү системасы жәяүлеләр һәм транспорт коммуникацияләре (газоннар, гади агач һәм куаклар утыртмалары), торак төзелеше участкаларыннан читтә яшелләндерелгән майданчыклар (спорт, спорт-уен, этләрне йөртү өчен һ.б.), рекреация объектлары (скверлар, бульварлар, микрорайон бакчалары, торак район парклары) үз эченә ала.

4.3. Торак төзелеше участкалары

4.3.1. Торак төзелеше участкаларын проектлаштыру, карап тоту объектларын йорт яны территориясеннән күмәк яки индивидуаль файдалану характерын исәпкә алып башкарырга кирәк. Моннан тыш, тарихи төзелеш составында, төзелешнең тыгызлыгы югары булган территорияләрдә, магистральләр буенда, төзекләндерелә торган территорияләрдә аларны урнаштырганда торак төзелеше участкаларын төзекләндерү үзенчәлекләрен исәпкә алырга кирәк.

4.3.2. Йорт яны территорияләреннән (күпфатирлы төзелеш) күмәк файдалану белән торак төзелеш участогы территориясендә мәжбүри тәртиптә транспорт белән йөрү (йөрү), жәяүлеләр коммуникацияләре (төп, икенче), майданчыклар (мәктәпкәчә яшьтәге балалар өчен уеннар өчен, өлкәннәр өчен ял итү, чүп жыючылар, кунак автостоянкалары урнаштыру, керү төркемнәре каршында), яңгыр канализацияләре урнаштыру, яшелләндерелгән территорияләр күздә тотарга кирәк. Әгәр территориянең күләме мөмкинлек бирә икән, участок чикләрендә спорт майданчыклары һәм мәктәп яшендәге балалар өчен майданчыклар, этләрне урамда йөртү өчен майданчыклар урнаштыру тәкъдим ителә.

4.3.3. Кагыйдә буларак, коллектив файдаланудагы торак төзелеш участогы территориясендә төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлеге: юл катламының каты төрләре, майданчыкларны каплауның төрле төрләре (әлеге Кагыйдәләрнең 2.12 бүлекчәсе), өслекләренә сопряжения элементлары, майданчыкларны жиһазлау, яшелләндерү, яктырту жиһазлары, яңгыр сулары канализациясе булу.

4.3.3.1. Торак кишәрлекне яшелләндерүне торак йортның отмоккасы һәм керү юлы (йорт яны яшелләндерү полосалары), юлның һәм тышкы чикләре арасында формалаштырырга киңеш ителә: йорт яны полосаларында - чөчәк түтәлләр, газоннар, вьющиеся үсемлекләр, куакларның компакт төркемнәре, аерым зур булмаган агачлар; участокның калган территориясендә - ирекле композицияләр һәм яшелләндерү алымнары.

4.3.3.2. Әгәр ул магистраль урамнар буенда торак кишәрлекләрен әлеге Кагыйдәләрнең 4.3.4.3 пункты нигезендә урнаштыру шартларына каршы килми икән, торак төзелеше участогын койма белән әйләндереп алу мөмкин.

4.3.4. Тарихи төзелеш составында, төзелешнең тыгызлыгы югары булган территорияләрдә, магистральләр буенда урнашкан торак урыннары төзекләндерү эшләре шәһәр төзелеше шартларын һәм аларны урнаштыру таләпләрен исәпкә алып проектлана.

4.3.4.1. Саклау зоналары территорияләрендә һәйкәлләрне төзекләндерү проектларын саклау зоналары режимнары һәм төзелешнең типологик характеристикалары нигезендә алып барырга тәкъдим ителә.

4.3.4.2. Төзелеш тыгызлыгы югары булган торак участкаларда (20 мең кв. метрдан артык) төзекләндерү алымнарын кулланырга кирәк, шул ук вакытта участок территориясенең норматив күрсәткечләре хисабына тәэмин ителә:

- гадәттә торак төзелеше участогы территориясендә тормышка ашырыла торган кайбер функцияләренә (өлкәннәр ялы, спорт һәм балалар уеннары, кунак стоянкалары) һәм төзекләндерү элементлары (яшелләндерү һәм башкалар) торак төзелеше составына күчерү.

- спорт, балалар майданчыклары (Кече уен жайланмалары) урнаштыру өчен жир асты һәм жир асты корылмалары түбәләрен куллану һәм яшелләндерү (газон, вак тамыр системалы куаклар)- шул ук вакытта югарыда күрсәтелгән майданчыклардан чыгу-чыгу һәм гаражларның вентиляцияон шахталарына кадәр ераклык 15 метрдан да ким булмаска тиеш.

4.3.4.3. Магистраль урамнар буенда торак участкаларын урнаштырганда, аларны тоташ койма белән әйләндереп алу һәм майданчыклар (балалар, спорт майданчыклары, чүп жыючылар урнаштыру өчен) урнаштыру рөхсәт ителми.

4.3.4.4. Реконструкцияләнгән торак йортлар территорияләрендә авыру һәм зәгыйфьләнгән агачларны бетерүне, сәламәт агачларны саклауны һәм декоратив рәсмиләштерүне, ялланмаган төзелешләрне (складлар, сарайлар, табигый барлыкка килгән гаражлар, шул исәптән «Ракушка» тибындагы урыннары) юк итүне, төзекләндерүнең мораль һәм физик яктан искергән элементларын алыштыруны күздә тотарга.

4.4. Балалар бакчалары һәм мәктәпләр участкалары

4.4.1. Балалар бакчалары һәм мәктәпләр территорияләрендә транспорт белән йөрү (йөрү), жәяүлеләр коммуникацияләре (төп, икенче), керү урыннары (баш, хужалык), балалар уеннары өчен майданчыклар, спорт белән шөгылләнү (мәктәпләр участкаларында - спортядро), яшелләндерелгән һәм башка территорияләр һәм корылмалар күздә тотарга кирәк.

4.4.2. Балалар бакчасы һәм мәктәп территориясендә төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлеге: юл йөрү билетларының каты өслеге, төп жәяүлеләр коммуникацияләре, майданчыкларның (балалар уен майданчыкларыннан тыш) каты өслекләрен тоташтыру элементлары, яшелләндерү, коймалар, майданчыкларны жиһазлау, эскәмияләр, урналар, яктырту жиһазлары, мәгълүмати бизәлеш ташучылар, яңгыр сулары канализациясен урнаштыру.

4.4.2.1. Сыйфатында каты төрләре покритий кулланырга цементобетон һәм плиточное мощение.

4.4.2.2. Балалар бакчалары һәм мәктәпләр территорияләрен яшелләндергәндә, агулы жыләк-жимешләр белән үсемлекләр куллану рәхсәт ителми.

4.4.3. Кварталның инженерлык коммуникацияләрен проектлаганда аларны балалар бакчасы һәм мәктәп территориясә аша трассаларга күчерү рәхсәт ителми. Балалар бакчасы һәм мәктәпнең үз инженерлык челтәрләре, уен һәм спорт майданчыклары аша узуну күздә тотып, су асты инженер челтәрләреннән бинага кадәр кыска ара буенча проектларга тәкъдим ителә (хужалык зонасы ягыннан сузарга киңәш ителә). Майданчыклар, юллар, проходлар территорияләрендә күзәтү коеларын урнаштыру рәхсәт ителми. Аларны участок чикләрендә башка территорияләрдә урнаштыру урыннарын тотып алырга яки куркыныч турында кисәтүче билгеләр белән бүлеп бирергә тәкъдим ителә.

4.4.4. Балалар бакчалары һәм мәктәпләр биналарының яссы түбәсе, күп катлы торак төзелешә чолганышында урнашкан очракта, жәлеп итәрлек тышкы кыяфәтен күз алдында тотарга киңәш ителә.

4.5. Озак вакытлы һәм кыска вакытлы саклау участкалары автотранспорт чаралары

4.5.1. Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы Саклау участогында гараж яки машина кую урыннары, майданчык (туплану), чыгу һәм керү урыннары, жәяүлеләр юллары каралган. Автотранспорт чараларын даими һәм кыска вакыт эчендә саклау участкаларына килү юлларын жәяүлеләр юлларының төп юнәлешләре белән кисешми торган итеп билгеләргә. Автотранспорт чараларын озак вакыт һәм кыска вакытлы саклау участогы аша транзит жәяүлеләр юлларын оештыру рәхсәт ителми. Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы саклау участогын калган территориядән 3 метрдан да ким булмаган яшел үсентеләр полосасыннан арындырырга кирәк.

4.5.2. Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы Саклау участогында урнаштыру өчен кирәк булган төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлеге түбәндөгәне үз эченә ала: каты өслек төрләре, өслекләрне сопряжения элементлары, коймалар, чүп-чар өчен урналар яки кече контейнерлар, яктырту жиһазлары, мәгълүмат жиһазлары (күрсәткечләр).

4.5.2.1. Жәяүлеләр сукмакларында съезд - бордюры пандусны - юл йөрү дәрәжәсенә (участокка кимендә бер) күз алдында тотарга.

4.5.2.2. Участок чикләре буйлап күп үсүчә куаклар утырту һәм агачлар утырту зарур.

4.5.3. Күп катлы торак һәм ижтимагый төзелешләргә урнаштырылган яссы һәм аз авыш түбәсе булган автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы саклау өчен корылмаларда түбәлә яшелләндерү каралырга мөмкин. Түбәсендә яшелләндерү эшләре алып бару тәкъдим ителә, аның майданы түбәлә яшелләндерү майданының 10% тан да ким булмашка тиеш, яссы тамыр системалы агачлар һәм куаклар утыртырга тиеш.

4.15.4. Стационар булмаган гараж корылмаларында автомобильләр саклау өчен билгеләнгән территорияне төзекләндерү юлларны һәм юл буйларын каты каплау төре, яктырту жиһазлары белән таныштырырга тәкъдим ителә. Гараж корылмалары яки отсекар унификацияләнгән, яшелләндерү элементлары һәм коймалар урнаштыру белән күздә тотарга.

4.5.5. Парковкалар һәм стоянкалар территорияләрен карап тоту. Парковкалар, стоянкалар һәм аның янәшәсендәге территорияләрне карап тоту СНиП 2.05.02 нигезендә башкарыла.-85, шулай ук чын кагыйдәләр белән.

Парковкаларны һәм тукталышларны оештыру, эксплуатацияләү буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыручы затлар милек формаларының бәйсезлегенә бурычлы:

- парковка һәм стоянкаларның техник торышын, аларның чисталыгын, пычрактан, кардан, боздан вакытында чистартуны, шулай ук мәгълүмати-басма продукция һәм тд.;

- парковкалар һәм стоянкалар территориясендә материаллар, төрле конструкцияләрне һәм парковкалар янындагы территорияләрдә, төрле конструкцияләрне туплауга юл куймаска;

- парковка һәм тышкы яктырткычлар территориясен, утның тигез бүленешен тәэмин итүчә, СанПиН 42-128-4690-88 таләпләренә туры килә торган, әлегә кагыйдә таләпләренә туры килә торган итеп жиһазландырырга;

- парковка һәм стоянкалар территориясендә башка капитал һәм вакытлыча биналар, корылмалар, сәүдә павильоннары, киосклар, тиресләр төзүгә юл куймаска;

- машина кую урыннары һәм машина кую урыннары территориясендә автомобиль юу һәм ягулык-майлау материаллары агулы автомобильләрне кую тыела;
- янғын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен үтәү белән парковкалар һәм стоянкалар территориясен карап тотарга. Даими рәвештә территорияне санитар эшкәртеп, чистартып торырга, чүп контейнерлары (урналар) куярга, каты көнкүреш калдыкларын, карны даими чыгаруны тәэмин итәргә, контейнерлар (чүп савытлары) тулып тормый);
- билгеләнгән территориядә булган корылмаларны, корылмаларны вакытында ремонтлау һәм буяу;
- транспорт чараларының һәр тукталышында (тукталышында), шул исәптән социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктурасы объектлары янында (физкультура-спорт оешмалары, мәдәният оешмалары һәм башка оешмалар урнашкан йортларны да кертеп), ял урыннарын 10 проценттан да ким булмаган (ләкин бер урыннан да ким булмаган), I, II группа инвалидлары, шулай ук III төркем инвалидлары, транспорт чаралары һәм инвалидларга (яисә) хезмәт күрсәтүче транспорт чаралары белән тәэмин итү. Күрсәтелгән транспорт чараларында " Инвалид»дигән опознакка билгесе куелырга тиеш.

Кисәк 5. ТЕРРИТОРИЯЛӘРДӘ ТӨЗЕКЛӘНДЕРҮ РЕКРЕАЦИОН БИЛГЕЛӘНЭШТӨГЕ

5.1. Гомуми нигезләмәләр

5.1.1. Рекреацион билгеләнештәге территорияләрдә төзекләндерү нормалаштыру объектлары булып, гадәттә, рекреация объектлары - жирле әһәмияттәге аеруча саклаулы табигать территорияләре зоналары территорияләре: ял итү зоналары, парклар, бакчалар, бульварлар, скверлар тора. Рекреация объектларын төзекләндерү жирле әһәмияттәге махсус сакланыла торган табигать территорияләре территорияләре территорияләре өчен хужалык эшчәнлегенә билгеләнгән режимнарына туры китереп башкарылырга тиеш.

5.1.2. Бакча-парк сәнгәте, тарих һәм архитектура һәйкәлләрен төзекләндерү, кагыйдә буларак, аларның тарихи йөзе, планировкасы, яшелләндерү, үсемлекләр асортиментын торгызуны үз эченә ала. Парк территориясен төзекләндерү элементлары белән жиһазлауны һәм жиһазландыруны ул урнашкан территориянең тарихи-мәдәни регламенты (булган очракта) нигезендә проектларга кирәк.

5.1.3. Рекреация объектларының планлаштыру структурасы, кагыйдә буларак, территориянең шәһәр төзелеше, функциональ һәм табигый үзгәртүләренә туры килергә тиеш. Төзекләндерүне проектлаганда табигать саклау факторларының өстенлекле якларын тәэмин итә: зур рекреация объектлары өчен - табигый, табигый характердагы ландшафтны зарарсызландыру; кече рекреация объектлары өчен (скверлар, бульварлар, бакчалар) - утыртылган агачларны актив карау; рекреация объектлары өчен - торақ пунктның югары техноген һәм рекреация йөкләмәләреннән саклау.

5.1.4. Рекреация объектларын реконструкцияләгәндә каралырга:

- урман парклары өчен: тотрыклы эшләргә сәләтле экосистемалар булдыру, чик рекреацион йөкләнеш урнаштырып, ландшафтлар һәм агачлар кыйммәтләренә бәйле рәвештә территорияне функциональ зоналаштыруны үткөрү, урман паркының төрле зоналары өчен куллану режимнары һәм төзекләндерү чаралары үткөрү;

- Парклар һәм бакчалар өчен: планлаштыру структурасын реконструкцияләү (мәсәлән, юл-сукмак челтәренә тыгызлыгын үзгәртү), агачлар тыгызлыгы югары булган участкаларны кисү, авыруларны, Иске, законсыз агач һәм үсемлекләрне бетерү, аларны декоратив-яфраклы һәм буяулы формаларга алмаштыру, ял итү майданчыкларын, балалар майданчыкларын оештыру;

- бульварлар һәм скверлар өчен: катлаулы вертикаль структура булган төркемнәр һәм куртин формалаштыру, авыруларны, иске һәм житез булмаган агачларны бетерү, юллар һәм якин-тирәдәге агачлар арасындагы араны булдыру һәм арттыру, аеруча куркыныч зонадан читтә утырту материалы утырту, утырту һәм карап тоту буенча махсус технологияләр кулланып, утырту материалы утырту.

5.1.5. Рекреацион билгеләнеш территорияләрендә инженерлык коммуникацияләрен проектлау территориянең, нигездә, проход коллекторларында яки рекреация объекттын урап узганда, алып барырга.

5.2. Ял зоналары

5.2.1. Ял итү зоналары-актив күпләп ял итүне, коену һәм рекреацияне оештыру өчен билгеләнгән һәм жиһазландырылган территорияләр.

4.2. Сулыкның яр буе өлешендә ял итү зоналарын проектлаганда Пляж майданы һәм пляжларның яр буе линиясе озынлыгын килүчеләр санын исәпләү буенча кабул итәргә кирәк.

5.2.3. Ял зонасы территориясендә урнаштыру киңәш ителә: юл йөрү мөмкинлеге булган медицина хезмәте күрсәтү пункты, коткару станциясен, жәяүлеләр юлларын, инженерлык жиһазларын (эчәргә яраклы су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агу, суларга пычранган өслек сулары керүдән саклау). Медицина пункты, гадәттә, коткару станциясе янында урнашкан һәм «Медпункт» язуы яки ак фондагы Кызыл Хач сурәте белән, шулай ук ашыгыч ярдәм машинасының тоткарлыксыз күтәрелү мөмкинлеге булган санитар транспорт парковкасы урынына

жиһазландырыла. Медпункт бинасын 12 кв.метрден да ким булмаган майданда урнаштырырга тәкъдим ителә, алар Табигый һәм ясалма яктыртылган, сүүткәргеч һәм бәдрәфкә ия.

4.4. Ял зонасы территориясендә төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлеге: юл катламының каты төрләр, катнаш юллар (плитка, газонга баткан плитка), яшеллөндерү, эчәргә яраклы фонтаннар, эскәмияләр, чүп - чар өчен кече контейнерлар, Пляж жиһазлары (Кояштан, ятаклардан, чишенү кабиналары), бәдрәф кабиналары.

5.4.1. Проектлаганда яшеллөндерү белән тәэмин итү:

-үлән капламын, агач-куак һәм яр буе үсемлекләрен саклау ял зонасының гомуми майданының 80% ка ким түгел;

- сулык ярларын яшеллөндерү һәм формалаштыру (оползневых һәм эродуемых склонах ка яр ныгыту поясы, склоновые водозадерживающие поясы - баш дренаж һ. б.);

- башка максатлар өчен ял зонасы территориясеннән файдаланмауга юл куймау (этләрне урамда йөртү, уен шөһәрчәкләре, аттракционнар һәм т.д.).

4.2. Коймалар, урам техник жиһазлары («су», «туңдырма»сәүдә арбалары) урнаштыру мөмкин.

5.3. Парклар

5.3.1. Муниципаль берәмлек территориясендә паркларның түбәндәге төрләре проектлана: күп функцияле, махсуслаштырылган, торак районнар парклары. Паркны төзекләндерү аның функциональ билгеләнешенә бәйле. Парк территориясендә 10 гектардан артык тукталыш павильоннары белән жиһазландырылган мини-транспорт эшчәнлеген өчен жирле юллар системасын (яңгырдан, эскәмиядән, урнадан элгечләр, транспорт хәрәкәте расписаниесен) күз алдында тотарга кирәк.

Күпфункцияле парк

5.3.2. Күпфункцияле парк даими рәвештә ял итү, күнел ачу, актив һәм тыныч ял итү, өлкәннәр һәм балалар өчен аттракционнар урнаштыру өчен билгеләнгән.

5.3.3. Күпфункцияле парк территориясендә аллея системасы, юллар һәм майданчыклар, парк корылмалары (аттракционнар, беседкалар, павильоннар, бәдрәфләр һ.б.) күздә тотыла. Төзекләндерү чаралары һәм юлларның тыгызлыгы паркның төрле зоналарында рәхсәт ителгән рекреацион йөкләнешкә туры килергә тиеш (әлеге кагыйдәгә карата 10, 11 нче кушымтаның таблицалары). Майданчыкларның билгеләнеше һәм күләме, парк корылмаларының сыйдырышлыгы әлеге кагыйдәләргә карата 5 кушымтаны исәпкә алып проектларга тиеш.

5.3.4. Күпфункцияле парк территориясендә төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлеге: каты өслек төрләре (плитка егәрлеге) төп Сукмаклар һәм майданчыклардан (спорт һәм балалардан тыш), өслекләргә тыгызлау элементлары, яшеллөндерү, декоратив-гамәли бизәлеш элементлары, су җайланмалары (сулыклар, фонтаннар), эскәмияләр, чүп-чар өчен урналар һәм кече контейнерлар, коймалар (парк) тулаем алганда, аттракцион зоналары, аерым майданчыклар яки үсентеләр), майданчыклар жиһазлары, урам техник жиһазлары («су», «туңдырма» арбалары), яктырту жиһазлары, архитектура-декоратив яктырту жиһазлары, парк зонасы яки гомумән парк турында мәгълүмат йөртүчеләре.

5.3.4.1. Яшеллөндерү буенча төрле төр һәм алымнарны куллану киңәш ителә: вертикаль (Пергола, трельяжи, шпалеры), мобиль (контейнерлар, вазоннар), агачлардан, куаклардан декоратив композицияләр, чәчәк бизәлеше, экзотик үсемлекләрдән декоратив композицияләр булдыру.

5.3.4.2. Мелкозничной сәүдә һәм туклану, бәдрәф кабиналары урнаштыру мөмкин.

Махсуслаштырылган парклар

5.3.5. Муниципаль берәмлекнең махсуслаштырылган парклары махсус ял төрләрен оештыру өчен билгеләнгән. Парк корылмаларының составы һәм саны, төзекләндерү элементлары, кагыйдә буларак, паркның тематик юнәлешенә бәйле, проектлау һәм проект карары белән билгеләнә.

5.3.6. Кагыйдә буларак, махсуслаштырылган парклар территориясендә төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлеге төп юлларны каплауның каты төрләре, өслекләргә чагыштыру элементлары, эскәмияләр, урналар, мәгълүмат жиһазлары (парк схемасы) үз эченә ала. Коймалар, бәдрәф кабиналары урнаштыру рәхсәт ителә.

Торак район паркы

5.3.7. Торак район паркы торак район халкының актив һәм тыныч ялын оештыру өчен билгеләнгән. Парк территориясендә аллея һәм сукмаклар системасы, майданчыклар (балалар, тыныч һәм актив ял итү, спорт) каралырга тиеш. Парк территориясенең яки аның составында торак районның спорт комплексы, балалар спорт-уен комплекслары, роликларда шуу урыннары булырга мөмкин.

5.3.8. Торак район паркы территориясендә төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлеге төп юлларны каплауның каты төрләре, өслекләргә тыгызлау элементлары, яшеллөндерү, эскәмияләр, чүп-чар өчен урналар һәм кече контейнерлар, майданчыкларны жиһазлау, яктырту жиһазлары үз эченә ала.

5.3.8.1. Торак район паркын яшеллөндергәндә әлеге климат зонасы өчен хас булган үсемлекләр төрләрен кулланып чәчәк бизәүне күз алдында тотарга.

5.3.8.2. Парк территориясен коймалауны, урам техник жиһазларын («су», «туңдырма» сәүдә арбаларын) һәм азык-төлек булмаган стационар булмаган туклану корылмаларын (жәйге кафе) урнаштыруны күздә тотарга мөмкин.

5.4. Бакча

5.4.1. Торак пункт территориясендә түбәндәге төр бакчаларны формалаштырырга киңәш ителә: ял бакчалары, Корылмалар каршындагы бакчалар, бакча-күргәзмәләр.

Ял һәм ял бакчасы

5.4.2. Ял һәм ял итү бакчасы халыкның кыска вакытлы ялын оештыру өчен билгеләнгән. Бакча территориясе буенча транзит жәяүлеләр хәрәкәте рөхсәт ителә.

5.4.3. Ял һәм йөрү бакчасы территориясендә төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлеге: плитка егәрлеге рәвешендәге юллардагы каты каплау төрләре, өслекләрне сопряжения элементлары, яшелләндерү, эскәмияләр, урналар, урам техник жиһазлары («су» арбалары, «туңдырма»), яктырту жиһазлары.

5.4.3.1. Шулай ук каплауның колористик чишелешен, су жайланмаларын, декоратив-гамәли бизәлеш элементларын, архитектура-декоратив яктырту жиһазларын урнаштыруны, яшелләндерү пейзаж характерын формалаштыруны күздә тотарга киңәш ителә.

5.4.3.2. Коймалар, ашамлыксыз Корылмалар (жәйге кафе) урнаштыруны күздә тотарга мөмкин.

Биналар һәм корылмалар каршындагы бакчалар

4.4. Биналар һәм корылмалар каршындагы бакчалар ижтимагый оешмалар биналарында, тамаша учреждениеләре һәм башка биналарда һәм жәмәгать билгеләнешендәге корылмаларда формалаша. Бакчаның планлаштыру структурасы, кагыйдә буларак, объектка рациональ якин килүне һәм килүчеләрне эвакуацияләүне тиз тәэмин итәргә тиеш.

5.4.5. Бакчаны төзекләндерү элементлары исемлеген әлеге Кагыйдәләрнең 5.4.3 пункты нигезендә кабул итәргә кирәк. Яшелләндерү һәм чәчәк бизәү алымнарын биналарның һәм корылмаларның функциональ билгеләнешенә карап кулланырга: партерлар (репрезентатив, парад бакчасы), интерьерлар - ял майданчыклары, кулис, беседкалар, Ландшафт чәчәкләре (тамаша учреждениеләре каршындагы бакча).

Бакча-күргәзмә

5.4.6. Бакча-күргәзмә (скульптуралар, чәчәкләр, декоратив - гамәли сәнгать әсәрләре һ.б.), кагыйдә буларак, мөстәкыйль объект яки паркның бер өлеше буларак эшли торган экспозиция территориясе. Бакча-күргәзмә оештыру экспозицияне отышлы күзаллауга һәм аны караганда уңайлы хәрәкәт булдыруга юнәлдереләргә тиеш.

5.4.7. Корылмаларда бакча төзекләндерүнең тәкъдим ителә һәм рөхсәт ителә торган элементлары исемлеген әлеге Кагыйдәләрнең 5.4.3 пункты нигезендә кабул итәргә киңәш ителә. Моннан тыш, оешма схемалары һәм экспозиция исемнәре булган мәгълүмат жиһазларын урнаштырырга тәкъдим ителә. Яшелләндерү алымнарын экспозицияне карау өчен яхшы шартлар тудыруга юнәлдереләргә: газон партерлары, Яшел кулислар һәм боскетлар.

5.5. Шулпа, скверлар

5.5.1. Бульварлар һәм скверлар кыска вакытлы ял итү, йөрү, жәяүлеләр өчен транзит хәрәкәтләрен оештыру өчен билгеләнгән.

5.5.2. Бульвар һәм скверлар территориясендә төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлеге юллар һәм майданчыкларны каплауның каты төрләре, өслекләрне тыгызлау элементлары, яшелләндерү, эскәмияләр, чүп-чар өчен урналар яки кече контейнерлар, яктырту жиһазлары, архитектура-декоратив яктырту жиһазлары үз эченә ала.

5.5.2.1. Юллардагы өслекләрне каплау нигездә плитка егәрлеге рәвешендә проектларга, капламның колористик чишелешен, декоратив-гамәли бизәлеш элементларын, Түбән декоратив киртәләргә урнаштыруны күздә тотарга.

5.5.2.2. Бульварларны яшелләндергәндә, эчке территорияләргә урамнардан бульварда, эре жәмәгать биналары каршында фонтаннар урнаштырып, чәчәк түтәлләргә ватып, яр буенда бульварларда су көзгесенә мөрәжәгать иткән ял майданчыклары булдыруга киңәш ителә. Скверларны яшелләндергәндә, яшелләндерү киңлеген күрү алымнарын куллану.

5.5.2.3. Техник жиһазлар («су», «туңдырма» арбалары) урнаштыру мөмкин.

Кисәк 6. ТЕРРИТОРИЯЛӘРДӘ ТӨЗЕКЛӘНДЕРҮ ЖИТЕШТЕРҮ БИЛГЕЛӘНЭШЕ

6.1. Гомуми нигезләмәләр

6.1.1. Житештерү билгеленешендөге территориялөрдө төзеклөндөрү эшлөрен проектлауга карата таләпләр ведомство нормативлары белән билгеләнә. Житештерү билгеленешендөге территориялөрдө төзеклөндөрү нормалаштыру объектлары булып, кагыйдә буларак, житештерү төзелеше зоналарында һәм санитар-сак зоналары яшеллөндөрелгән территориялөрендө ижтимагый киңлекләр тора. Төзеклөндөрү һәм яшеллөндөрү алымнарын житештерүнең тармак юнөлешенә карап, әлеге Кагыйдәләргә 6 нчы кушымта нигезендә кулланырга кирәк.

6.2. Санитар-саклау зоналарының яшеллөндөрелгән территорияләре

6.2.1. Житештерү билгеленешендөге санитар-яклау зоналарын (ТКЗ) яшеллөндөрүнең мәйданы СанПиН 2.2.1/2.1.1200 таләплөрөнә туры китереп проект карары белән билгеләнергә тиеш.

4.2. С3333-яшеллөндөрелгән территорияләрне төзеклөндөрү элементларының мәжбүри исемлеге үз эченә ала: якин-тирә территорияләр белән яшеллөндөрелгән участокны (борт ташы, терәк стена, башкалар) тоташтыру элементлары, утыртмаларны һәм яшеллөндөрү участкаларын яклау элементлары.

6.2.1. Яшеллөндөрүне бертөрлелек һәм монотонлыкны төшереп торучы матур композицияләр рөвешендә формалаштырырга.

Кисәк 7. ТӨЗЕКЛӨНДӨРҮ ОБЪЕКТЛАРЫ ТРАНСПОРТ ҺӘМ ИНЖЕНЕРЛЫК КОММУНИКАЦИЯЛӨРЕ ТЕРРИТОРИЯЛӨРӨНДӨ МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕ БАШЛЫГЫ

7.1. Гомуми нигезләмәләр

7.1.1. Муниципаль берәмлекнең транспорт коммуникацияләре территориялөрендө төзеклөндөрү объектларын нормалаштыру, карап тоту объектлары булып кызыл линияләр чикләрендө тора пунктның урам-юл челтәре, төрле типтагы жәяүлеләр кичү урыннары тора. Төзеклөндөрү эшлөрен билгеле бер категорияле урамнар челтәренә, аерым урам яки мәйдан, урам яки мәйданның бер өлешен, транспорт корылмасын проектларга мөмкин.

7.1.2. Инженерлык коммуникацияләре территориялөрендө төзеклөндөрү объектлары булып, магистраль челтәрләренә сак-эксплуатация зоналары, ЛЭП һ.б. тора., жир өсте, инженерлык коммуникацияләре, аларның элементлары, конструкцияләре, шул исәптән биналар, корылмалар һәм башкалар, аларны тиешенчә карап тоту, ремонтлау һәм куркынычсыз эксплуатацияләү максаты белән.

Инженерлык челтәрләре, шул исәптән электр белән тәэмин итү, яктырту, элемтә, телекоммуникацияләр һ.б. проект документлары нигезендә үтәләргә һәм кулланылырга тиеш.

1.1.3. Жирлекнең Транспорт һәм инженерлык коммуникацияләре территориялөрендө комплекслы төзеклөндөрү эшлөрен проектлаштыру һәм эксплуатацияләүне, СНиП-35-01, СНиП-2.05.02, ГОСТ Р 52289, ГОСТ Р 52290-2004, ГОСТ Р 51256 исәпкә алып, халыкның куркынычсызлык шартларын һәм транспорт һәм инженерлык коммуникацияләре тәэсиреннән әйләнә-тирә территорияләрне яклауны тәэмин итеп алып алып алып алып алып алып алып алып алып алып алып барырга.

7.1.4. Муниципаль берәмлек территориясендә жир асты инженер челтәрләрен урнаштыру, монтажлау, эксплуатацияләү, шулай ук урам челтәре чикләрендө проект нигезендә, баланс тотучы һәм башка килештерү оешмалары белән мәжбүри килештереп, үтә торган коллекторларда алып барырга кирәк.

7.1.5. Инженер-техник тәэмин итү челтәрләре ревизия люклары белән жиһазландырылган яшерен яисә ябык тартмаларда яисә проект документлары нигезендә жир асты вариантында салынырга, тиешле хәлдә булырга һәм кулланылырга тиеш.

7.2. Юллар һәм урамнар

7.2.1. Транспорт характеристикалары һәм билгеләнеше буенча тора пункт территориясендә урамнар һәм юллар шәһәр һәм район әһәмиятендөге магистраль урамнарга, жирле әһәмияттөгә юлларга бүленә.

4.2. Урам һәм юллар территориясендә төзеклөндөрү элементларының мәжбүри исемлеге: юл өслеген һәм тротуарларны каплауның каты төрләре, өслекләрне тыгызлау элементлары, урам һәм юллар буенда яшеллөндөрү, куркыныч урыннар коймалары, яктырту жиһазлары, юл хәрәкәте мөгълүмат йөртүчеләре (юл билгеләре, тамгалар, светофор жайланмалары).

7.2.1. Юл катламының төрләре һәм конструкцияләре урам категориясе һәм хәрәкәт иминлеген тәэмин итү буенча проектлана. Урамнарны һәм юлларны каплау өчен материаллар әлеге кагыйдәнең 7 нче кушымтасында китерелгән.

4.2. Урамнарны һәм юлларны проектлау өчен утыртудан алып, Жир асты коммуникацияләре челтәренә һәм урам-юл челтәренә башка корылмаларына кадәр минималь ара билгеләргә. Агачлар куәткә куелырга мөмкин. Яшел утыртмаларны борылышлар һәм тукталышлар янында урнаштыру әлеге Кагыйдәләренә 7.4.2 пункты нигезендә проектлана. Юл йөрү часте һәм якин - тирә агачлар арасындагы буфер зоналарын арттыруны күздә тотарга-риск зонасыннан читтә

мондый объектлар өчен махсус үстерелгән үсемлекләрне (әлеге кагыйдәгә карата 2 нче кушымтаның 16 таблицасы) утыртырга киңәш ителә.

4.2.3. Транспорт коммуникацияләре территориясендә коймалар, гадәттә, транспорт чаралары һәм жәяүлеләрнең хәрәкәт иминлеген оештыру өчен билгеләнгән. Урам-юл челтәре һәм ясалма корылмалар (эстакадалар, юлүткәргечләр, күперләр, башкалар) Р 52289, ГОСТ 26804 нигезендә проектларга.

4.2.4. Урам-юл челтәре һәм ясалма корылмалар (эстакадалар, юл үткәргечләре, күперләр), шулай ук юл билгеләре, светофорлар, күрсәткечләр, ЛЭП, яктырту баганалары һ.б. тиешле хәлдә булырга, Мөгълүмати-басма продукциядән чистартылырга, граффити, ржавчиннар, буярга һәм кирәк булганда ремонтланырга тиеш. Ремонт таләп итүче зыян күргән мөгълүмати күрсәткечләр ремонтланырга яки алмаштырылырга тиеш (сүтелергә). Барлык язлар да күрсәткечләр булырга тиеш төгәл различимы һәм жиңел укаемы.

4.2.5. Максаты белән куркынычсыз эксплуатацияләү инженерлык комунникий, Корылмалар, аларның конструктив элементларын мәжбүри тәртиптә:

- Кара кое люклары ГОСТ 3634 таләпләренә туры килергә тиеш.

- муниципаль берәмлек урамнарында машиналар йөрү өлешендә, тротуарларда, юлларда, урамнарда люк капкачын каплау дәрәжәсенә карата 2,0 см. дан артык катламга кире кагу рөхсәт ителми.

- Люк, колодец, рәшәткә түбәләре жимерелгән, шулай ук алар булмаганда кичекмәстән киртәләнергә һәм тиешле юл билгеләре белән билгеләнергә тиеш. Аларны алыштыру 3 сәгатътән дә артмаска тиеш.

- башка территорияләрдә әлеге житәшсезлекләрне бетерү, әлеге Кагыйдәләр таләпләре нигезендә, куркынычсызлыкны тәэмин итү максатыннан, алар табылган вакыттан алып, 2 тәүлек эчендә башкарылырга тиеш.

4.1.2. Инженерлык коммуникацияләрендә, корылмаларында ремонт, монтаж эшләре башкарганда, аларның конструктив элементларында, люкларны, коеларны ачкан вакытта, машиналар йөрү өлешендә, тротуарларда, юлларда, муниципаль берәмлек урамнарында әлеге Кагыйдәләрнең таләпләре мәжбүри рәвештә үтәлергә тиеш.

4.7. Магистраль урамнарны кисешкән урыннарда, эстакадаларда, күперләрдә һәм юл үткәргечләрендә яктырту өчен яктырткычлар ике яклы (симметрияле яки шахмат тәртибендә), бүлгеч полосаның аскы өлешендә, шулай ук трослардагы биек баганалар арасындагы подвескалы яктырткычлардан урнашырга кирәк. Ераклык арасында кредиторлар билгеләргә карап тибындагы светильников, чыганакалары света һәм үрләр аларны урнаштыру, эмма артык түгел 50 м. бәлки урнаштыру жиһазлар декоративно-сәнгать (бәйрәм) яктырту.

7.3. Мәйдан

7.3.1. Функциональ билгеләнеше буенча, гадәттә, төп (хакимият органнары, ижтимагый оешмалар биналарында), приобъект (һәйкәлләр, музейлар, сәүдә үзәкләре, стадионнар, парклар, базарлар һ.б.), ижтимагый-транспорт (вокзаллар янында, керү урыннарында), мемориаль (истәлекле объектлар яки урыннар янында), транспорт чигелешләре мәйданнары билгеләнә. Төзекләндерү эшләрен проектлаганда жәяүлеләр һәм транспорт хәрәкәтен, төп һәм жириле транспорт агымнарын Максималь Дәрәжәдә бүлүнә тәэмин итә.

7.3.2. Мәйдан территориясә үз эченә: машиналар йөрү өлешә, жәяүлеләр өлешә, участоклар һәм яшелләндерү территорияләре. Киңлекләренә күп катлы оештырганда жәяүлеләр өлешә өлешчә яки тулысынча көндәзгә өслек белән бергә алып барырга, ә жири асты дәрәжәсендә жәяүлеләр өчен юл аркылы чыгу урыннары зонасында шәһәр массакуләм транспорты тукталышларын һәм станцияләрен, жиңел автомобильләрен парковкалау урыннарын, инженерлык жиһазлары һәм коммуникацияләрен, тәяү-бушату мәйданчыклары, бәдрәфләр, чүп жию өчен контейнерлар белән мәйданчыклар урнаштырырга кирәк.

7.3.3. Мәйдан территориясендә төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлеген әлеге Кагыйдәләрнең 7.2.2 пункты нигезендә кабул итәргә. Мәйданның функциональ билгеләнешенә карап түбәндәгә өстәмә төзекләндерү элементларын урнаштыру тәкъдим ителә:

- төп, приобъект, мемориаль мәйданнарда-монументаль-декоратив сәнгать әсәрләре, су жайланмалары (фонтаннар));

- ижтимагый-транспорт мәйданчыкларында тукталыш павильоннары, ваклап сату, туклану, көнкүреш хезмәтә күрсәтү, тышкы реклама һәм мөгълүмат чаралары бар.

7.3.3.1. Мәйданының жәяүлеләр өлешен каплау төрләре, гадәттә, махсус билгеләнештәгә автомобильләр (янгын сүндерүчеләр, авария хәлендәгә, урып-жию һ.б.), жиңел автомобильләренә вакытлыча парковкалау мөмкинлеген күз алдында тотарга тиеш.

7.3.3.2. Жәяүлеләр өчен мәйданындагы автомобильләренә вакытлыча калдыру урыннарын төс яки каплау фактурасы, мобиль яшелләндерү (контейнерлар, вазоннар), күчерелмә киртәләре белән бүлеп бирү мөмкинлегә бар. Керү киңлегә әлеге кагыйдәгә 3 нче кушымта нигезендә проектларга.

7.3.3.3. Яшелләндерү мәйданын кулланырга периметральное яшелләндерү, насаждения үзәгендә мәйданы (сквер яки куркынычсызлык утрауычылары), шулай ук совмещение бу кабул итүләр. Торак пунктның тарихи мохите яки килеп туган төзелеш шартларында компакт һәм (яки) яшелләндерүнең мобиль алымнарын куллану тәкъдим ителә. Куркынычсызлык утрауычын мәйданда

яшеллэндерүне парта яшеллэндерүе яки югары утыртмалар рәвешендә, машина йөртүчеләр өчен өлеге Кагыйдэләрнең 7.4.2 пункты нигезендә, тормышка ашырырга кирәк.

4.4. Жәяүлеләр кичү юллары. Велосипед инфраструктурасы. Жирлекнең әйләнә-тирә мохиткә үтемлелегенә аерым таләпләр.

7.4.1. Жәяүлеләр кичү урыннарын жирлек урамнары һәм юллары белән төп жәяүлеләр коммуникацияләре кисешкән урыннарда урнаштыру. Жәяүлеләр кичү урыннарын урамның бер өлеше (жир өсте) белән бер дәрәжәдә, йә урамның машиналар йөрү өлешеннән тыш (жир өсте һәм жир асты юллары) проектларга.

7.4.2. Сакланыла торган хәрәкәт урамнарындагы жир өсте жәяүлеләр кичү урынын урнаштырганда, зонада биналар, неапиталь булмаган корылмалар, реклама щитлары, 0,5 м дан артык яшел үсентеләр урнаштыру рөхсәт ителми торган өчпочмакны тәэмин итәргә киңеш ителә.

7.4.3. Жир өсте жәяүлеләр кичү урыннарын төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлеге: юл тамгасы, съезд өчен тротуар дәрәжәсеннән пандуслар, яктырту жиһазлары.

4.4. Велосипед юлларын жирлекнең барлык өлешләрен, велосипедта тоткарлыксыз йөрү өчен шартлар тудырып, бәйләргә тиеш.

7.4.5. Велосипед инфраструктурасы объектларына түбәндәге төп таләпләр куела: Куркынычсызлык, Элемтә, туры линиялелек һәм уңайлылык. Куркынычсызлык интенсив транспорт һәм жәяүлеләр агымнарыннан велосипед хәрәкәте изоляциясен һәм «машина йөртүче - велосипедчы» күренешен тәэмин итүне күздә тоту. Бәйләлек һәм туры линиялелек велосипедка пункттан ө пункттан б пунктка кыска юл белән барып житү мөмкинлеген тәэмин итә. Комфортлы үз эченә түбәндәге характеристикаларны ала: хәрәкәт полосасының киңлеге, каплау материалы, кискен өемнәр булмау, яктырту һ. б.

7.4.6. Велосипед хәрәкәтеннән нәтижәле файдалану өчен түбәндәге чараларны күздә тотарга кирәк:

- 1) Бердәм ябык системага интеграцияләнгән велосипед юллары маршрутлары;
- 2) жәяүлеләр һәм автомобиль хәрәкәте тыкрыгында веломаршрутларның уңайлы һәм куркынычсыз кисешүләре (мәсәлән, интенсив йөрү автомобиль чормалары);
- 3) районда автомобиль транспорты хәрәкәтенә гомуми тизлеген киметү, велосипедчылар юл йөрү өлешеннән имин файдалана алсын өчен (бу яңа велосипед юллары төземичә генә велосипед маршрутлары челтәрен киңәйтәргә мөмкинлек бирерчәк);
- 4) маршрутта биеклекеңең бытбылдык зоналарында киртәсез мохит оештыру;
- 5) велосипед юлларын йөрү зоналарында гына түгел, ТПУ зоналарына һәм юлдан тыш транспорт тукталышларына алып баручы маршрутларда да оештыру;
- 6) ТПУ һәм тышкы транспорт тукталышлары зоналарында, шулай ук район активлык үзәкләрендә җаваплы саклау белән куркынычсыз велопарковкалар.

7.4.7. Велосипедны ел әйләнәсендә куллану өчен түбәндәге чараларны күздә тотарга кирәк:

- 1) параллель рәвештә машиналар үтеп баручы велосипед юллары кышкы чорда кар чистарту өчен файдаланылачак Яшел полосаны бизәү;
- 2) кышкы чорда велосипедчыларга машиналар йөрү өлешендә хезмәт күрсәтүдә өстенлекле юнәлеш бирү;
- 3) кышын велоюлларга хезмәт күрсәтү өчен заманча технологик чишелешләренә, мәсәлән, өслекләренә жылыту өчен кулланырга;
- 4) Барлык велодорожки булырга тиеш яктыртылган;
- 5) иң загруженные веломаршруты булырга мөмкин кытымы;
- 6) велопарковки зур сыйдырышлы проектировать кытымы;
- 7) кышкы чорда велосипедлар өчен шипованные резина куллану.

7.4.8. Торак мохитне, урамнарны һәм юлларны, мөдәни-көнкүреш хезмәтә күрсәтү объектларын проектлаштырганда һәм эксплуатацияләгәндә өлкән яшьтәге затлар һәм инвалидлар өчен жирлекнең әйләнә-тирә мохитеннән файдалану мөмкинлеген, өлеге объектларны өлкән яшьтәге затлар һәм инвалидларның йөртүенә ярдәм итүче элементлар һәм техник чаралар белән жиһазландыру мәжбүри тәртиптә жиһазлар урнаштыруны күздә тотарга кирәк пандус, поручней рәвешендә персоналны чакыру кнопкасы белән.

7.4.9. Өлкән яшьтәге затларны һәм инвалидларны йөртүгә ярдәм итүче техник чаралар һәм жиһазларны проектлау, төзү, урнаштыру, расланган проект документациясе нигезендә, яңа төзелеш вакытында мәжбүри рәвештә гамәлгә ашырырга кирәк.

7.5. Транспорт, инженерлык техник зоналары коммуникацияләр, су саклау зоналары

7.5.1. Жирлек территориясендә шәһәр төзелешен җайга салу линияләре белән бүлөп бирелә торган техник (сак-эксплуатация) зоналарның түбәндәге төрләрен күздә тоту: магистраль коллекторлар һәм торба үткәргечләр, югары һәм түбән көчәнеш кабельләре, Түбән токлар, югары вольтлы тапшырулар линияләрен, метрополитенны, шул исәптән вак салыну һәм тд.

7.5.2. Магистраль коллекторлар һәм торба үткәргечләр, югары, түбән көчәнеш кабельләре һәм йомшак токтар, югары вольтлы тапшырулар линияләре, кагыйдә буларак, каты өслекле транспорт-жәяүлеләр коммуникацияләрен урнаштыру, яктырту жиһазлары, тышкы реклама һәм мәгълүмат чаралары урнаштыру, майданчыклар (балалар, ял итү, автомобиль стоянкалары, чүп жыючылар урнаштыру) урнаштыру, теләсә нинди төр корылмалар төзү рөхсәт ителми. коммуникацияләрнең техник зонасында узучы техникадан тыш, анык булмаган стационар булмаган.

7.5.3. 110 кВт көчәнеш белән югары вольтлы тапшырулар линияләре зонасында этләрне йөртү һәм өйрәтү өчен майданчыклар урнаштыру мөмкинлеге бар. Яшелләндерүне зонаның тышкы ягы буенча чәчәк түтәлләре һәм газоннар рәвешендә проектларга тәкъдим ителә, алга таба - куаклар һәм Түбән үсүче агачлар белән өске (неглубокой) тамыр системалы утырту.

4.4. Тиммер юлга бүлөп бирелгән полосаларны төзекләндерү СНИПны исәпкә алып 3-01 проектлый.

7.5.5. Су саклау зоналары территорияләрен төзекләндерү су законнары нигезендә проектлана.

Кисәк 8. ТӨЗЕКЛӘНДЕРҮ ОБЪЕКТЛАРЫН ЭКСПЛУАТАЦИЯЛӘУ

8.1. Гомуми нигезләмәләр

8.1.1. Кагыйдәләрнең әлеге бүлегендә кулланы кагыйдәләре структурасы һәм эчтәлегенә буенча төп принциптар һәм тәкъдимнәр тупланган.

8.1.2. Төзекләндерү объектларын эксплуатацияләү кагыйдәләре түбәндәге бүлекчәләр бар: территорияләренә жыештыру, төзекләндерү элементларын тоту тәртибе, территорияләренә яшелләндерү һәм яшел үсентеләрне карап тоту эшләре, юлларны карап тоту һәм эксплуатацияләү, территорияне яктырту, коммуникацияләренә төзегәндә, ремонтлаганда һәм реконструкцияләүдә эшләр башкару, хайваннарны тоту, жирлекнең әйләнә-тирә мохитеннән һәркем файдалана алырлык булуына аерым таләпләр, жирлекнең бәйрәмчә бизәлеше, төзекләндерү объектларын эксплуатацияләүне контрольдә тоту турында төп нигезләмәләр.

8.1.3. Якын-тирә территорияне ныгыту һәм билгеләү тәртибе:

8.1.3.1. Муниципаль берәмлекнең барлык территориясә җаваплы затларга беркетелә.

8.1.3.2. Территорияне ныгыту һәм аның чикләрен билгеләү территорияләренә жыештыру һәм карап тотуның схематик карталарын төзү нигезендә башкарыла һәм Мамадыш-Өкилловск башкарма комитеты җитәкчесе тарафыннан раслана. Мамадыш муниципаль районы Башкарма комитеты җитәкчесе үзенә беркетелгән территория турында мәгълүматны җаваплы затларга җиткерү, шулай ук беркетелгән территориянең эчтәлеген һәм санитар чистартуын контрольдә тоту системасын билгели.

8.1.4. Әйләнә-тирә территория билгеләнә:

8.1.4.1. Жир биләмәләреннән файдалану, шулай ук аерым торучы биналар, корылмалар өчен:

- периметр буенча 50 метр киңлеккә (сәүдә павильоннары һәм киосклар өчен — периметр буенча 10 м киңлеккә);

- өгәр җирдән файдалану территориясенең периметр буенча — санитар-сак зонасы чикләрендә 50 метрдан артыграк санитар-сак зонасы бар икән;

- ике күрше җирдән файдалану территориясә, йә биналар, корылмалар белән аерым төзелә торган биналар, корылмалар арасында 50 метрдан кимрәк ара булганда-алар арасында урнашкан участок уртасына кадәр;

- җирдән файдалануның ике күрше территориясә, яки аерым торучы биналар, корылмалар арасында 50 метрдан артык ара булганда, алар арасында урнашкан участок уртасына кадәр, әмма 55 метрдан да артмаска тиеш.;

- аерым биналарда, корылмаларда урнашкан биналар өчен-периметр буенча бина участогының җаваплы заты белән шөгильләнгән торган озынлыгы буенча 10 метр киңлеккә.

8.1.4.2. Урамның машиналар йөри торган өлешендә тоташ төзелеш урыннарында урнашкан биналар, корылмалар һәм биналар өчен:

1 — ике яклы һәм берьяклы төзелеш алып барган урамнарда-бина буенда җаваплы зат биләгән участок озынлыгы буенча һәм тротуар һәм Яшел зонаның киңлегенә кадәр.

8.2. Территорияне жыештыру

8.2.1. Физик һәм юридик затлар, аларның оештыру - хокукый рәвешләренә бәйсез рәвештә, милек хокукында яки башка төрдәге жир кишәрлекләрендә урып-жыю эшләрен оештыруны һәм житештерүне тәэмин итәргә, шулай ук үз вакытында һәм сыйфатлы итеп тәэмин итәргә тиеш гамәлдәге жир законнары, торақ урыннар территорияләрен карап тоту буенча санитар кагыйдәләр (СанПиН 42-128-4690-88) нигезендә даими чисталыкны тәэмин итүче санитар чистарту һәм жыештыру (СанПиН 42-128-4690-88), әлеге Кагыйдәләр нигезендә башкарыла.

8.2.1. Жирлек территориясендә эшчәнлек алып баручы юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр, шәхси домовладельцы, бакча ширкәтләре һәм башка хужалык субъектлары жыелышка, саклауга һәм чыгаруга тиешле килешүләр төзү юлы белән каты көнкүреш калдыклары белән мөрәҗәгать итүне тәэмин итәргә тиеш.

8.2.1.2. Территорияне жыештыруга, шул исәптән беркетелгән территория һәм калдыкларны һәм кар чыгару өчен башкаручылар белән килешүләр төзегән җаваплы затлар контрольдә тотуны

тээмин итэргэ һәм башкаручылардан башкарылуучы эшнең вақытында һәм сыйфатын таләп итэргә тиеш.

8.2.1.3. Муниципаль берәмлек территориясендә эшчәнлек алып баручы юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр, бакча ширкәтләре һәм башка хужалык субъектлары бурычлы:

чүп савытлары, контейнерлар булуны тээмин итү ,
каты көнкүреш калдыкларын, контейнер майданчыкларын, ә яраксыз биналарда жыю өчен ,
корылмаларда һәм корылмаларда сыек калдыклар өчен жыентыклар (жылыткычлар) булдыру ;
контейнерларга, контейнер майданчыкларына ирекле керү мөмкинлеген тээмин итү ;
аларны исраф итүчә чүп савытлары, контейнерлар тотуны тээмин итү ;
жирлек территорияләрен чүп-чардан арындыру ;
айга бер тапкырдан да ким булмаган вақытында чүпләкләрне чистарту һәм дезинфекция белән тээмин итү ,
сыек калдыклар өчен контейнерлар, контейнер майданчыклары, жыентыклар (кугычлар) ;
житештерү һәм куллану калдыкларын чыгаруны оештыруны һәм аларның үтөлешен контрольдә тотуны тээмин итә ;
аларны бетерү графигын үтәү ;

* контейнер майданчыкларын үз вақытында буяу һәм юу.

Каты көнкүреш калдыкларын жыю, саклау һәм чыгару турында шартнамә эшчәнлекне гамәлгә ашыру урынында сакларга һәм кагыйдәләргә үтәүне (күзәтчелек) гамәлгә ашыручы затларның беренче таләбе буенча территориядә юридик зат яки шәхси эшмәкәр урнашкан ИК, ТМШ язмача таләбе буенча тапшырырга кирәк.

4.2. Сәнәгать оешмалары саклагыч яшел полосалар булдырырга, торак кварталларны житештерү корылмаларынан киртәләргә, төзеклектә һәм чисталыкта булырга тиеш.

8.2.3. Муниципаль берәмлек территориясендә житештерү һәм куллану калдыкларын санкцияләnmөгән урыннарда урнаштыру, төзелеш материаллары, утын, печән, ашламалар һәм башкалар урнаштыру тыела; вақытлыча складлау Мамадыш-Әкил башкарма комитеты рәхсәте рәсмиләштергәндә ике айдан да артмаска рәхсәт ителә.

Рәхсәтсез урыннарда житештерү һәм куллану калдыкларын урнаштырган затлар үз хисабына әлеге территорияне жыештырырга һәм чистартырга тиеш.

Жир кишәрлекләре хужалары, кулланучылар яки милекчеләр үз территорияләрендә рәхсәтсез калдыклар урнаштырудан юл куймаска тиеш.

8.4. Санитар карап тоту максатларында муниципаль берәмлек территориясендә тыела:

8.4.1. чүп-чар кабул итү максатларына автотранспорт чаралары белән керү юлларын ябу.

4.2. сәнәгать, көнкүреш һәм коммуналь калдыкларны, чүп-чарны, яфрактарны, агач кисүләрен һәм башкаларны, шул исәптән контейнерлар һәм урналарда, махсус жайланмалар кулланмыйча, яндыру. Муниципаль берәмлек территориясендә сәнәгать һәм көнкүреш калдыкларын, әлеге максатлар өчен махсус билгеләнгән урыннардан тыш, заказларга;

8.4.3. переполнять контейнерлар-жыючылар белән көнкүреш һәм коммуналь калдыклар һәм пычрату территориясен алар тирәсендә;

4.4. муниципаль берәмлек территориясендә калдыкларны һәм чүп-чарны контейнерлар һәм чүп-чарлардан башка ташларга, рәхсәтсез калдыклар һәм чүп-чар ташлау урыннары булдырырга;

8.4.5. чүп-чарны, чүп-чарны турыдан-туры кырларга, бакчаларга, урманнарда, болотларга, паркларга, газоннарда, су объектларына һәм аларның яр буе саклау полосаларына һәм башка урыннарны чыгарырга һәм ташларга. Калдыкларны ташганда машина йөртүчә үзә белән, хәрәкәт маршрутын һәм калдыкларны тапшыру урынын күрсәтеп, документларга ия булырга тиеш. Маршруттан тайпылышлар рәхсәт ителми.

8.4.6. азык-төлек калдыкларын һәм икенчел чималны (текстиль, банклар, шешәләр, кәгазь, полиэтилен пакетлар һ. б.) чүп үткәргечләрдән һәм чүп жыючылардан сайларга;

8.4.7. бу максатлар өчен билгеләnmөгән урыннарда азык калдыклары өчен савытларны юарга;

8.4.8. территорияләргә пычратуга китерүчә ачык ысул белән чүп-чар, оча торган, чи-чи һәм тузан ташу;

8.4.9. ишегалларында һәм урамнарда сыек калдыклар агызырга, шулай ук моның өчен яңгыр сулары канализациясенә коеларын һәм су агымнарын кулланырга кирәк;

8.4.10. бер ишегалдында берничә тигез санитар жайланма (бәдрәфләр, Загреб ям һәм тд.);

8.4.11. канализацияләnmөгән торак йортларның һәм башка корылмалардан, яңгыр канализациясенә, рельефка, кюветка һәм су объектларына агынты һәм канализация суларын чыгаруны оештырырга. Йорт биләмәләре өчен чокрылар урнаштыру тыела.

8.4.12. чүп-чарны машиналар йөрү өлешенә һәм яңгыр сулары канализациясе коеларына салырга;

8.4.13. кышкы урып-жыю эшләрен үткөрү өчен транспорт чаралары, башка механизмнар яки башка ысул белән тоткарлану.

8.4.14. Торак фондына хезмәт күрсәтү оешмалары тээмин итэргә тиеш:

хезмәт күрсәтелә торган территориядә каты калдыклар өчен жыентыклар урнаштыру, ә анализланмаган биналарда сыек калдыклар өчен жыентыклар (зретмәләр) булу мөмкинлеге бар

;

территорияне вақытында жыештыру һәм аның санитар торышын даими күзәтү ;

калдыкларны чыгаруны оештыру һәм калдыкларны чыгару графигының үтөлешен контрольдә тоту ;

контейнерлар һәм чүп жыючылар урнаштыру өчен майданчыклар янында ирекле подъезд һәм яктырту □ ;

чүп-чар өчен контейнерлар һәм чүп жыючыларның төзек хәлдә булуы (башка оешмалар балансында булган контейнерлар һәм бункерлардан тыш) территорияне чүп-чардан һәм пычрактан башка □ ;

халык арасында территорияне жыештыруны оештыру буенча киң аңлату эшләре алып бару. □

8.2.5. Муниципаль берәмлек территориясендә житештерү һәм куллану калдыкларын махсус жайланмалар кулланмыйча яндыру тыела.

8.2.6. Торак йортлардан, сәүдә һәм жәмәгать туклануы оешмаларыннан, Мәдәният, балалар һәм дөвалалау оешмаларыннан көнкүреш калдыкларын чыгару өлеге оешмалар һәм торак милекчеләре, шулай ук көнкүреш калдыкларын чыгару буенча махсуслаштырылган оешма белән килешүләр нигезендә башкарыла.

8.2.7 ремонт вакытында барлыкка килгән калдыкларны чыгару гамәлгә ашырыла төзелеш калдыкларын һәм чүп-чарны чыгару буенча махсус оешма белән килешүләр нигезендә өлеге урынга махсус билгеләнгән урыннарда куллану ремонты башкарган затлар тарафыннан.

Ремонт вакытында барлыкка килгән калдыкларны каты көнкүреш калдыклары һәм КГМ калдыкларын вакытлыча саклау урыннарына урнаштыру тыела.

8.2.8. Урамнарны, майданнарны, скверларны һәм башка жәмәгать урыннарын житештерү һәм куллану калдыклары белән чүп-чардан арындыруны булдырмау өчен ишек төбөндә, канатлы, үтәли торган һ.б. чүп-чарларны вакытлыча саклау өчен махсус билгеләнгән (чүп савытлары, бакалар) куелырга тиеш.

Житештерү һәм куллану калдыкларын вакытлыча саклау өчен савытлар урнаштыруны һәм аларны вакытында чистартуны тиешле территорияләргә жыештыру өчен җаваплы затлар башкара. чын кагыйдәләр.

Чүп савытларын (бакаларны) төзек һәм пөхтә тотарга, чүп-чар жыелган саен чистартырга, ремонтларга, матурларга кирәк.

Чүпләргә карап тоту, чистарту аларны тутыру буенча милекчеләр, арендаторлар тарафыннан үз көче белән яки жыештыручы оешма белән килешү нигезендә башкарыла. Чүп савытларын юу, ремонтлау, буяу мәҗбүри тәртиптә хәл, пычрануга карап башкарыла .

Өлеге Кагыйдәләрдә күрсәтелгән җаваплы затлар бурычлы:

1) каты коммуналь калдыкларны, зур габаритлы, төзелеш чүп-чарын һәм башка калдыкларны өлеге кагыйдәләрдә таләпләренә туры китереп жыюны, жыюны, жыюны, чыгаруны оештырырга;

2) каты коммуналь калдыклар жыю өчен урналар, контейнер майданчыклары һәм контейнерлар, бункер-туплаучылар һ. б. булуны тәэмин итәргә, ә яраклаштырылмаган биналарда, корылмаларда сыек калдыклар өчен жыентыклар (жылыткычлар) жиһазландырырга;

3) контейнерларга, бункерларга-туплаучыларга һәм контейнер майданчыкларына ирекле керү мөмкинлеген тәэмин итү;

4) Каты коммуналь калдыклар жыю өчен контейнерлар, чүп савытлары, бункер-жыелмалар төзек хәлдә тотуны тәэмин итү;

5) сыек калдыклар өчен чүпләргә, контейнерлар, бункерларны һәм контейнер майданчыкларын, жыентыкларны (выгребларны) вакытында чистартуны һәм дезинфекцияне тәэмин итәргә;

6) житештерү һәм куллану калдыкларын чыгаруны оештыруны һәм аларны бетерү графигының үтәлешен тикшереп торуны тәэмин итә;

7) каты коммуналь һәм башка калдыкларны вакытында чыгару;

8) контейнерларны, бункерларны һәм контейнер майданчыкларын үз вакытында буяу һәм юу.

Чүп савытын чүп белән шыплап тутыруы рөхсәт ителми, чүп савытыннан 3 метр радиуста территория чиста булырга тиеш.

8.2.9. Житештерү һәм куллану калдыкларының контейнер майданчыгынан 1(бер) метр ераклыкта киртәләрдән, шулай ук чүп-чар транспортына контейнерлардан чыгарылган вакытта калдыкларны чыгаруны гамәлгә ашыручы оешма хезмәткәрләргә башкара.

8.2.10. Житештерү һәм куллану калдыкларын контейнер майданчыгынан һәм территориядән чыгару һәм чыгару, 1(бер) метр ераклыгында, шулай ук контейнерлардан калдыкларны транспортлауны гамәлгә ашыручы транспортка төшеп калган вакытта калдыкларны чыгаруны гамәлгә ашыручы оешма хезмәткәрләргә тарафыннан башкарыла. Калдыкларны ташу, авария килеп чыгу, транспортлана торган калдыклар белән кешеләр сәламәтлегенә һәм әйләнә-тирә мохиткә зыян китерү мөмкинлеген юкка чыгара торган ысуллар белән чыгару зарур.

8.2.11. Төнлә урып-жыю вакытында алдан кисәтүче тавыш чаралары күрергә кирәк.

8.2.12. Автобус тукталышларын жыештыру һәм чистарту өлеге тукталышлар урнашкан урамнарны жыештыру бурычы булган оешмалар тарафыннан башкарыла.

8.2.12.1. Соңгы автобус тукталышларын, диспетчерлык пунктлары территорияләрен жыештыруны һәм чистартуны өлеге объектларны файдаланучы оешмалар тәэмин итә.

Әгәр объектны, жир кишәрлеген, жир кишәрлеген арендау килешүләргә, жир кишәрлегеннән түләүсез файдалану, гомерлек мирас итеп файдалану килешмәләргә белән башкасы билгеләнмәгән булса, өлеге объектларның хужалары сәүдә, туклану, көнкүреш хезмәтә күрсәтү объектлары урнашкан тукталышларны жыештыруны һәм чистартуны гамәлгә ашыра.

8.2.13. Өлеге максатлар өчен билгеләнмәгән урыннарда автотранспорт чараларын юу тыела.

8.2.14. Су колонкаларының тиешле санитар-техник торышы, шул исәптән аларны чүп-чардан, боздан һәм кардан чистартып тору, шулай ук аларга имин якин килүне тәэмин итү колонкалар урнашкан оешмалар башкара.

8.2.15. Базарлар территориясен чистарту һәм жыештыру эшләрен оештыру базар администрациясенә өлеге кагыйдәләр, гамәлдәге санитар нормалар һәм базарларда сәүдә кагыйдәләре нигезендә йөкләнә.

8.2.16. Скверларны һәм алар янындагы тротуарларны, юлларны һәм газоннарны карап тоту һәм жыештыру Мамадыш - Әкил авыл жирлеге бюджетында бу максатларга тиешле финанс елына каралган акчалар хисабына тормышка ашырыла.

8.2.17. Сәүдә, жәмәгать туклануы объектлары, автозаправка станцияләре, автостоянкалар, автомоек, автомобильләргә техник хезмәт күрсәтү станцияләре, коммуналь-көнүреш объектлары хужалары, күпләп, ваклап сату, вак-төяк, киём-салым, азык-төлек базарлары һәм складлар, объектлар, ял итү һәм пляжлар төзелеше чорында төзелеш майданчыклары, мәдәният һәм ял парклары администрацияләре һ. б. булырга тиеш.:

- хезмәткәрләр өчен дә, килүчеләр өчен дә стационар бәдрәфләр (канализация булмаганда биотуалетлар) булуны тәэмин итәргә.

- өлеге объектларда пычрак чокырлар урнаштыру тыела. Бәдрәфләр (биотуалетлар) махсус жиһазландырылган биналарда яки жирле үзидарә органнары белән килешү буенча бүлөп бирелгән майданчыкларда урнаштырыла.

- Биотуалетлар урнаштыру өчен майданчыклар тигез булырга, хезмәт күрсәтү максатларында махсус транспорт өчен керү юллары булырга тиеш.

- Бәдрәфләр техник яктан төзек булырга тиеш.

- Бәдрәфләрне жыештыру тәүлегенә бер тапкырдан да ким булмаган күләмдә башкарыла, биотуалетларны чистарту атнага бер тапкырдан да ким түгел.

8.2.18. Күперләренә, юл үткәргечләренә, жәяүлеләр кичү юлларын кардан һәм чүп-чардан чистарту, шулай ук коллекторларны, яңгыр сулары канализациясе торбаларын һәм яңгыр кирәк-яраклары коеларын һәм башка инженер-техник корылмаларны карап тоту өлеге объектларга хезмәт күрсәтүче оешмалар тарафыннан башкарыла.

8.2.19. Канализацияләре булмаган торак биналарда, жиңел булмаган төтен, диварлары һәм түбәләр белән уртак жыю өчен, ямага эре әйберләргә эләгергә комачаулаучы рәшәткәләр белән жылытылган чокырлар каралырга тиеш.

Йорт биләмәләре өчен су сибү, ташландык чокырлар һәм пычрак чокырлар урнаштыру, житештерү һәм куллану калдыкларын урамда йөрүгә чыгару, шул максатлар өчен билгеләнмәгән урыннар урнаштыру тыела.

4.20. Махсус транспорт булган оешмаларга килешүләр яки бер тапкыр бирелә торган гаризалар буенча сыек нечистотлар чыгарырга. Алга таба утильләштерү өчен сыек калдыкларны, агынты суларны чыгару билгеләнгән тәртиптә жиһазландырылган чистарту станцияләренә генә башкарыла. Урам чокырларын вакытында чистартмаган өчен йорт хужалары һәм объектларның миләкчеләре жаваплы.

4.21. Миләкчеләр, биналарны, биналарны, корылмаларны кулланучылар, шул исәптән калдыкларны вакытлыча урнаштыру урыннарын эксплуатацияләүче урыннар турыдан-туры чүп жыючыларга һәм чокырларга подъездларны тәэмин итәргә тиеш.

8.22. Ишегалды, Оешма, предприятие территорияләреннән өске һәм грунт суларына бүлөп бирелгән су канатларын, лоткларны, торбаларны, дренажларны чистарту һәм жыештыру зарур.

8.23. Су, сыек калдыклар, яңгыр суларын тротуарларга, газоннарга, юлның машиналар йөрү өлешенә, жирлек рельефына агызырга ярамый, ә авария эшләре башкарылганда суны агызганда коммуникацияләр хужалары белән килештереп, якындагы фекаль яки яңгыр сулары канализациясенә махсус отводлары яки шланглары буенча гына рөхсәт ителә.

8.24. Житештерү һәм куллану калдыкларын саклау һәм утильләштерү санкцияләнгән урыннарны карап тоту һәм файдалану билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырырга.

Инженерлык-техник коммуникацияләренә эксплуатацияләгәндә, кар коеларын, жир асты коммуникацияләрен чистартканда, чүп-чарны, чистарту эшләре белән шөгильләнүче оешмалар көче белән кичекмәстән чыгарылган махсус тарага куярга кирәк.

Урамнарның машиналар йөри торган өлешенә, тротуарларга һәм газоннарга чиста булмаган чүп-чар ташлау тыела.

8.25. Мамадыш-Әкил авыл жирлегә чигендә уза торган тимер юл (откослар уемка һәм өем, тимер юллар аша чыгу) өлеге корылмалардан файдаланучы тимер юл оешмалары көчләре һәм чаралары белән жыештырырга һәм карап торырга тиеш.

8.26. Электр тапшыру линияләрен, газ, сүүткәргеч һәм жылылык челтәрләрен урнаштыру һәм эксплуатацияләү өчен билгеләнгән территорияләренә жыештыру һәм чистарту өлеге челтәрләренә һәм электр тапшыру линияләрен файдаланучы оешмалар көче һәм чаралары белән башкарыла. Әгәр өлеге пунктта күрсәтелгән челтәрләр хужалыксыз булса, территорияне жыештыру һәм чистарту эшләре алып барылырга тиеш, аның белән хужасыз миләкне саклауны һәм эксплуатацияләүне тәэмин итү турында килешү төзелгән оешма төзелгән.

8.2.27. Тикшерү коеларын, жир асты коммуникацияләрен чистартканда туфрак, чүп-чарны, чистартылмаган урыннарны чистарту эшләре белән шөгильләнүче оешмалар көче белән кичекмәстән махсус тарага куярга кирәк.

Урамнарның машиналар йөри торган өлешенә, тротуарларга һәм газоннарга чиста булмаган чүп-чар ташлау тыела.

8.2.28. Урамнарда юл хәрәкәтенә комачаулык тудыручы предметларны жыю әлеге объектларга хезмәт күрсәтүче оешмаларга йөкләнә.

8.29. Жирле үзидарә органны ирекле нигездә муниципаль берәмлек территориясен жыештыру, төзекләндерү һәм яшелләндерү эшләрен башкару өчен гражданның жәлеп итә ала.

Муниципаль берәмлек территориясен жыештыру, төзекләндерү һәм яшелләндерү эшләрен башкаруга гражданның жәлеп итү Мамадыш-Әкиллов башкарма комитеты карары нигезендә башкарыла.

8.20.30. Күп катлы торак төзелешә йорт яны территориясендә тыела:

- Торак пунктлар чикләрендә (газоннарны, чәчәк түтәлләрен һәм үләннәр белән шөгылләнүчә башка территорияләренә дә кертеп), балалар һәм спорт майданчыкларында, хайваннарны йөртү өчен майданчыкларда, шулай ук йорт яны территориясендә урнашкан хужалык майданчыкларында транспорт чараларын урнаштыру,

- транспорт чараларын юю. Бу максатлар өчен билгеләнмәгән урыннарда автомобиль-мото транспорт чаралары, тракторлар, тагылма һәм башка механизмнар юю тыела;

- яфракларны, калдыкларның теләсә нинди төрләрен һәм чүп-чарны яндыру;

- контейнер майданчыкларына керү юлларын бушатырга;

- Башкарма комитет һәм әлеге йорт миләкчеләренәң гомуми жыелышы карарынан башка йорт яны территорияләренәң коймаларын Россия Федерациясә Торак кодексы нигезендә билгеләргә;

- Башкарма комитетның тиешле рәхсәтә һәм Россия Федерациясә Торак кодексы нигезендә әлеге йорт миләкчеләренәң гомуми жыелышы карарынан башка вак хужалык һәм ярдәмчә ишегалды корылмаларын (утын сарайлары, будкалар, гаражлар, Күгәрчен, теплица, бәдрәфләр) үз белдекләп төзәргә;

- йорт яны территорияләрен металл лома, төзелеш һәм көнкүреш чүп-чары, йорт кирәк-яраклары, шлак, көл һәм башка житештерү һәм куллану калдыклары белән бутарга;

- чүп-чарны һәм чүп-чарны ююрга;

- тиешсез урыннарда савытларны һәм башка калдыкларны складларга һәм сакларга;

- балалар, спорт һәм башка шундый ук майданчыкларда, газоннарда, яшел үсентеләр булган территорияләрдә, ел фасылына карамастан, транспорт чараларын кую яки куюны тормышка ашырырга;

- тиешле хокук билгеләүчә документлардан башка автотransпорт чараларын түләүле стоянкалар оештыруны гамәлгә ашырырга;

- тимер-бетон блоklar, баганалар, коймалар, шлагбаумнар, объектлар, корылмалар һәм башка жайланмалар урнаштыру юлы белән квартал эчендәге юлларны үз белдекләп ябарга;

- ишегалды территорияләрен механик рәвештә жыештыруга һәм житештерү һәм куллану калдыкларын чыгаруга киртә тудырырга;

- эскәмияләренә пычрату.

8.31. Сәүдә, туклану, көнкүреш хезмәтә күрсәтү объектлары янында һәм башкалар тыела.:

- товарның савытын һәм запасларын сакларга, складларга, объект бинасыннан читтә сәүдә жиһазларын сакларга, складларга, аның өчен билгеләнгән урыннарда, газон, түбәдә;

- сәүдә чөлтәренәң стационар һәм стационар булмаган объектлары янында сәүдә-суыткыч жиһазларын һәм башкаларны куярга.

1.2.32. Муципаль белем бирү территориясендә юлларны кардан һәм боздан, автототransпорт чараларын калдырып 12 сәгатътән артык вакыт эчендә, шулай ук 22 сәгатътән 6 сәгатъкә кадәр булган чорда, шулай ук кар яву вакытында автототransпорт чараларын калдыруда чагылган юлларны кардан һәм боздан чистарту һәм жыештыру буенча махсус техника белән каршылау тыела.

1.3. Язгы-жәйгә чорда территорияне жыештыру үзенчәлекләре

8.3.1. Территорияне язгы-жәйгә жыештыру 15 апрельдән 15 октябрьгә кадәр башкарыла һәм урамнарны, тротуарларны, майданнарны юю, су сибү һәм юю күздә тотыла.

Климат шартларына бәйлә рәвештә, Олы Жәкә башкарма комитеты карары белән язгы-жәйгә жыештыру чоры үзгәртеләргә мөмкин.

8.3.2. Юешке урам һәм майданнардагы юл киңлегенә дучар ителәргә тиеш.

8.3.3. Лотоклар һәм ком, тузан, чүп-чар жыештыруны юю эшләреннән соң иртәнге сәгатъ 7гә тәмамларга кирәк.

4.4. Тротуарларны һәм ишегалды территорияләрен, яшел үсентеләренә һәм газоннарны юю һәм су сибү оешмалар һәм биналарның миләкчеләре көчә белән башкарыла.

1.3.5. Юл өслекләрен һәм тротуарларны юю, шулай ук тротуарларны билгеләү эшен иртәнге сәгатъ 23дән 7 сәгатъкә кадәр башкарырга, ә урамнарның йөрү өлешен юешләп, иртәнге сәгатъ 9дан 21 сәгатъкә кадәр башкарырга кирәк.

8.4. Көзгә-кышкы чорда территорияне жыештыру үзенчәлекләре

8.4.1. Көзге-кышкы жыештыру эшлэре 15 октябрьдэн 15 апрельгэ кадэр үткэрелэ һәм чүп-чар, кар һәм боз, пычрак, ком, бозлавыйка каршы реагентлар белән урамнарны чүп-чардан арындыруны күздә тотат.

Климат шартларына бәйле рәвештә Олы Жәке башкарма комитеты карары белән көзге-кышкы жыештыру чоры үзгәргә мөмкин.

Кар, боздан чистартуны, ком сибүне һәм махсус бозлавыйка каршы препаратлар белән эшкәртүне кичекмәстән кар явуы яки бозлавыйк барлыкка килү белән башларга кирәк.

8.4.2. Биналарның, корылмаларның, керү төркемнәренә, түбәләренә, карнизларга һәм козырькаларына нормадан артык йөкләнешне булдырмау өчен, шулай ук конструкцияләренәң жиһимләренәң юл куймас өчен, кар һәм барлыкка килгән боз сарымнары һәр күп кар явып үткәннән соң, саклык чараларын үтәп, әлегә биналарның, корылмаларның хужалары тарафыннан кичекмәстән жыештырылырга тиеш, шул исәптән мәжбүри тәртиптә жыештыру эшләрен башлаганчы куркынычсызлык чараларын тәмин итеп, чистартылырга тиеш: кизү торы, сигналлар белән киртәләнергә тиеш, башка керү иминлеген тәмин итү, биеклектә эшләүче затларны иминиятләштерү жиһазлары белән тәмин итү.

8.4.2.1. Түбәләренә һәм козырекларны вакытында кардан һәм боздан чистартуны, карнизов, балкон һәм лоджийдан боз, кар һәм боз сөңгеләрен бетерүне гәмәлгә ашырырга кирәк. Түбәне кардан чистартмыйча, кар катламнары булдырмыйча, вакыт-вакыт чистартырга кирәк. Боз кисәкләре, боз сөңгеләр төшерү, түбәләренә кардан чистарту торак миләкчеләре яки идарә оешмалары тарафыннан башкарыла.

Биналарның түбәсен кардан, боздан һәм боз сөңгеләрдән чистарту куркыныч участокларны алдан әйләндереп алу белән башкарылырга тиеш. Кар һәм наледлар ташыган, боз сөңгеләр сөргән вакытта, түбәдә ремонт һәм башка эшләр житештергәндә агач һәм куакларның, электр белән тәмин итүнең һава линияләренәң, яктырту һәм элементә, юл билгеләре, юл светофорларының, юл коймаларының һәм юл жиһәрүчеләренәң, жәмәгать транспортын көтү павильоннарының, биналарның декоратив бизәлешенәң һәм инженерлык элементларының сакланышын тәмин итүче чаралар күреләргә тиеш. Күрсәтелгән элементлар зыян күргән очракта, алар түбәне чистарткан һәм зыян китергән зат хисабына торгызылырга тиеш.

8.4.2.2. Биналарның түбәсен кардан, боздан һәм боз сөңгеләре чистартып торы куркыныч участокларны алдан әйләндереп алу белән башкарылырга тиеш.

8.4.2.3. Биналарның түбәсен кардан, боздан һәм боз сөңгеләр чистартуны аларны тротуарларга агызып, урам ягына мәрәжәгать иткән түбә скаты өсләгеннән бары тик тәүлекнең якты вакытында гына башкарырга ярыш. Калган түбәдән, шулай ук яссы түбәсеннән кар ташлау эчкә ишегалды территорияләренә башкарылырга тиеш. Кар чыгар алдыннан кешеләренәң иминлеген һәм агачларның, куакларның, урам электр элементсенәң һава линияләренәң, үсемлекләренәң, реклама конструкцияләренәң, светофор объектларының, юл билгеләре, элементә линияләренәң, элмә такталарның тулы сакланышын тәмин итүче саклау чаралары үткәргә кирәк.

8.4.2.4. Түбәдән ташланган яки оешма территорияләреннән жыелган карны, төзелеш майданчыкларын һәм торак-коммуналь хужалык оешмаларын 24 сәгать эчендә алып чыгарга кирәк. Предприятие, оешма, автомобиль парковкалары, тукталышлар, төзелеш майданчыклары территорияләрендә карны этеп чыгары тыела. Махсус оешмалар тарафыннан жыештырыла торган юлда карны түбәдән алып, юл катламыннан сметалы кар чыгарганчы ташларга һәм алар белән уртак валга салырга кирәк.

8.4.2.5. Ишегалды территорияләреннән һәм квартал эчендәге юллардан чистартылган кар вакытлыча автотранспортның иреккә йөрүенә һәм жәяүлеләр хәрәкәтенә комачауламый торган урыннардагы ишегаллары территорияләрендә саклана. Кар жыйганда яшел үсентеләргә зыян китерү рөхсәт ителми.

8.4.2.6. Юлларны, тротуарларны, йорт яны территорияләрен һәм башкаларны жыештыру кышкы чорда һава шартларына бәйсез рәвештә жәяүлеләренәң һәм транспорт чараларының нормаль хәрәкәтен тәмин итәргә тиеш.

8.4.7. Кышкы чорда юлларны жыештыру үз эченә ала:

1) шәһәр жир өсте транспортының машиналар йөри торган өлешен, тукталышларны һәм тукталыш платформаларын кардан чистарту, кар көртләренәң чыгу һәм кар чыгару;

2) кар яву вакытыннан алып бозлавыйка каршы катнашмалар белән шәһәр жир өсте транспортының машиналар йөрү өлешен, тротуарларны, тукталышларны һәм тукталыш платформаларын эшкәртү.

8.4.8. Юлның машиналар йөри торган өлешеннән, тротуарлардан, парковкалардан (парковка кармалары), шәһәр жир өсте транспортының тукталышларыннан һәм тукталыш платформаларыннан кар катламы урнашканнан соң, жирдән файдаланучылар, юлларның ике якларында урнашкан биналар (кишәрлекләр) арендаторлары белән килешүләр төзү белән даими рәвештә чистартылырга тиеш.

Барлык тротуарлар, ишегаллары, подъездларга якин килү юллары, керү төркемнәре, шул исәптән территорияне жыештыру өчен беркетелгән урыннар, урам, майданнар, базар майданнары һәм башка участокларны, шул исәптән камилләштерелгән, асфальт өсләклә урыннарны кардан һәм кырыяларын чистартып, кирәк булганда ком сибәргә һәм хәрәкәт өчен куркынычсыз хәлдә тотарга кирәк.

8.4.9. Тукталыш пунктларынан, жир өсте жөүлөлөр кичүеннен, күперлөрдөн һәм юл үткөргөчлөрдөн, халык күплөп йөри торган урыннардан, хастаханөлөр территориясенә һәм башка социаль мөһим объектларга керү һәм башка социаль мөһим объектлардан карны беренче чиратта (сайлап алу) чыгару 24 сәгатъ дөвамьнда башкарыла.

Урамнардан, мөйданнардан, күперлөрдөн, баскычлардан, плотиналардан, скверлардан һәм бульварлардан кар һәм бозны кичекмөстөн кар яву башлана һәм, беренче чиратта, магистраль урамнардан, автобус трассаларынан, күперлөрдөн, плотиналардан һәм юл үткөргөчлөрдөн, жөүлөлөрнөң туктаусыз, куркынычсыз хәрәкөтөн тәэмьин итү өчен, транспорттан, кыйналган урыннардан арындырырга кирөк.

8.4.2.10. Кар яву вакытында тротуарларда урнашкан шөһәр жир өсте транспортының тукталышларын һәм тукталыш платформаларын жыештыру тәүлегенә ике тапкыр житештерелергә тиеш.

8.4.2.11. Тукталыш пунктлары территориялөрөнә хезмөт күрсөтүдө бордюр ташынан 0,5 м ераклыкта машиналар йөрү өлөшен чистартырга кирөк. Юлның машиналар йөри торган өлөшенә карны этеп чыгару рөхсөт ителми.

8.4.2.12. Тротуарларны һәм жөүлөлөр юлларын жыештыруны (хәрәкөт итү һәм карны билгелөү) торак фондын техник эксплуатациялөү кагыйдөлөрә һәм нормалары нигезендө башкарырга кирөк.

Тротуарлар һәм юллар булырга тиеш чистартылган нче кар һәм наледи кадәр асфальт. Бозга (бозлавык) килгөндө, бозлавыкка каршы материаллар белән эшкөртөлө, аннары бозны (бозлавык) бетерө.

8.4.2.13. Кар теземнөргө һәм өөмнөргө кар салу эшлөрә кар яву вакытынан алып 6 сәгатътөн дө соңга калмыйча, ө калган территориялөрдө 12 сәгатътөн дө соңга калмыйча I һәм II сыйныф тротуарларында төгөллөнөргө тиеш.

8.4.2.14. Сгребание һәм жыештыру скалыванием белән бер үк вакытта ясалырга яки аннан соң кичекмөстөн кар белән бергө жыелырга тиеш. Теземнөргө яки өөмнөргө жыелган кар һәм сукмак бу максатлар өчен махсус билгелөнгөн урыннарда чыгарыла.

8.4.3. Жыештыру лотовой зона кышкы вакытта күздө тотарга тиеш:

- 1) чистарту бордюрного таш верха узу өчен снегопогрузчика;
- 2) кар бураны үткөннөн соң метр зонасын бордюр ташына кадәр чистарту һәм Кар валын формалаштыру;
- 3) немедленную һәм даими расцветку решеток яңгыр кирөк-яраклары яңгыр канализациясе каршындагы наступления оттепели тәэмьин итү өчен даими спуска талых су.

8.4.3.1. Жирлек юлларының машиналар йөри торган өлөшен механикаштырылган ысул белән (урып-жыю техникасы комплекслары) һәм Кар валлары барлыкка килгөн вакытта жөүлөлөр кичү урыннарында, парковкалар (парковка кесөлөрә), шөһәр жир өсте транспортының тукталышлары һәм тукталыш платформалары, юллар каршында бүлөргө кирөк.

8.4.3.2. Юлның машиналар йөри торган өлөшендө карны лоткада яки төрле полосада жыештырырга һәм кар валлары рөвешендө 2,0 - 2,5 метр киңлектөгө өзеклеклөр ясарга кирөк.

8.4.3.3. Кар яуган вакытта юлларның машиналар йөри торган өлөшендө кар ташлау урынын бетөргөннөн соң 6 сәгатътөн дө соңга калмыйча чыгарырга тиеш.

8.4.3.4. Юлларны жыештырганда тышкы яктырту баганаларының, йорт яны щиткаларының, идарө итү шкафларының һәм башка корылмаларның, агачларның, куакларның сакланышын, шулай ук машиналар йөрү өлөшендө механикаштырылган кар чистартканда яшел утыртмаларның сакланышын тәэмьин итөргө кирөк.

4.4. Карны вакытлыча жыю урыннары ел саен Олы Жэке башкарма комитеты тарафынан билгелөнө;

Вакытлыча складлау, карны яшел усентелергә булган участоклар территориясендө, балалар, спорт мөйданчыклары территориясендө урнаштыру, шулай ук кар урнаштырганда Яшел утыртмаларга зыян килу тыела. Ишегалды территориялөрөндө кар өюгө кар бүлөп бирүне күздө тотарга тиеш.

8.4.4.1. Карны вакытлыча урнаштыру урыннары керү юллары, яктырту, көнкүрөш биналары һәм коймалар, кар өю өчен кирөкле механизмнар белән жиһазландырыла.

8.4.4.2. Вакытлыча складлау урыннарына кар, житештерү һәм куллану калдыклары белән пычанган.

8.4.4.3. Әлегө Кагыйдөлөрнөң 8.4.4 пунктында билгелөнгөн тәртиптө килештерелмөгөн урыннарда кар чыгару һәм складлау тыела.

4.4. Карны вакытлыча жыю урыннары чүп-чардан чистартылырга һәм төзөклөндөрелергө тиеш.

8.4.4.5. Законда каралган очрактардан тыш, тыела:

- 1) гомуми файдаланудагы юлларның йөрү өлөшенә кар, квартал эчендөгө юллардан, ишегалды территориялөрөннөн, предприятие, оешма территориялөрөннөн, төзелеш мөйданчыкларынан, сөүдө объектларынан чистартыла торган боз, шулай ук машиналар йөрү өлөшен жыештыручы оешма белән килешү булмаганда күрсөтергө яисө хәрәкөт итөргө;
- 2) техник тоз һәм сыек хлористый кальций тротуарларда бозлавыкка каршы реагент сыйфатында, шөһәр пассажир транспорты тукталышларында, парктарда, скверларда, ишегалларында һәм башка жөүлөлөр зоналарында һәм яшел үсентелөр булган территориялөрдө кулланырга;
- 3) пычанган ком-тоз катнашмасы белән карның Ротор күчүе һәм шулай ук газоннарда сколот бозы, чөчөк түтөллөрә, куаклар һәм башка яшел үсентелөр;

4) түбәне эксплуатацияләү өчен билгеләнгән биналар, корылмалар (көрәкләр, скрепкалар, ломалар), төзелеш материаллары, ремонт калдыкларын, файдаланылмый торган механизмнарны һәм башка предметларны түбәгә салу;

5) биналарның түбәсеннән боз, кар һәм чүп-чар воронкаларга су-сары торбаларга ташлану.

8.4.5. Агымдагы елның 1 октябренә кадәр жирле үзидарә органнары һәм юл хезмәтләре тарафыннан Кар кабул итү өчен урыннар (кар кудыру, кар эретү камералары, кар чыгару һәм вакытлыча кар өю өчен майданчыклар), урып-жыю техникасы кышкы чорда эшләргә эзер булырга тиеш.

8.4.6. Базалары саклау өчен бозлавыкка каршы материаллар булырга тиеш тулысынча жиһазландырылган һәм ремонтланган.

8.4.7. Тиешле объектларның тиешле торышын тәмин итү буенча бурычлар йөкләнгән затлар аларны чисталыкта һәм тәртиптә тоту максатларында әлеге объектларның торышына мониторинг ясарга тиеш.

8.4.8. Магистральләренә, юллар, урам һәм юлларның йөрү өлешенә, шулай ук квартал эчендәге, ишегалды территорияләреннән, юридик һәм физик затларга караган территорияләрдән чистартылган кар тротуарларына, Ротор аша чыгу һәм пычранган карны күчерү, шулай ук газоннарга боз кыйпылчыкларын, чөчәк түтәлләрен, куаклар һәм башка яшел үсентеләргә чыгару рөхсәт ителми.

8.4.9. Карны чыгару кар кабул итү өчен махсус эзәрләнгән урыннарда (кар өемнәре, кар эретү камералары, кар чыгару һәм вакытлыча кар өю өчен майданчыклар) башкарылырга тиеш. Карны башка урыннарда чыгару тыела.

8.4.10. Кар ташлау урыннары Олы Жәке башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

8.4.11. Карны кардан соң кабул итү урыннары чүп-чардан чистартылырга һәм төзекләндерелергә тиеш.

8.5. Төзекләндерү элементларын тоту тәртибе

8.5.1. Төзекләндерү элементларын карап тотуга гомуми таләпләр.

8.5.1.1. Һәйкәлләрне, мемориалларны торгызу һәм ремонтлау эшләрен дә кертеп, төзекләндерү элементларын карап тоту, милек хокукында, хужалык алып бару, оператив идарә итү хокукында тиешле төзекләндерү элементларына ия булган физик һәм (яки) юридик затлар тарафыннан яисә милекчә, вәкаләтле зат белән килешүләр нигезендә башкарылырга тиеш.

Төзекләндерүнең башка элементларын тотуны оештыру авыл жирлегә бюджетында каралган акчалар цикләрендә Олы Жәке башкарма комитеты тарафыннан килешүләр (килешүләр, контрактлар) буенча гамәлгә ашырыла.

8.5.1.2. Канатлы, шул исәптән йорт яны территориясендә, павильоннар, киосклар, палаткалар һәм кече архитектура формалары яки тышкы төзекләндерү элементлары, газон киртәләре, сезонлы базарлар, жәйге кафе, оград, коймалар, транспорт, гараж, хужалык тукталышларында павильоннар төзү һәм урнаштыру йортлар, сарайлар, тротуарлар коймалары, кече спорт корылмалары, кварталларны, бакчаларны, паркларны, пляжларны, реклама тумбаларын, газеталар өчен такталарны, щитларны, афишаларны һәм игъланнар, яктылык рекламаларын, элмә такталарын, биналарны һәм һәйкәлләрне декоратив яктырту жайланмаларын, урам ут баганаларын, терәк баганаларны, шул исәптән павильоннарны, киоскларны, палаткаларны һәм жәйге кафеларны төзекләндерү элементларын муниципаль берәмлекнең вәкаләтле органнары белән килештерелгән проектлар буенча гына рөхсәт ителә.

8.5.1.3. Күчмә ваклап сату объектлары - лотоклар, арбалар, аттракционнар, шул исәптән уен, цирк, зоопарклар һәм т. шатров, өстәлләр, автоматлар урнаштыруга, эксплуатацияләүгә рөхсәт муниципаль берәмлек Башкарма комитетының вәкаләтле органнары белән килешү буенча бирелә.

8.5.1.4. Оешмалар, предприятиеләр, учреждениеләр, шәхси фирмалар һәм эшмәкәрләр үрнәк тәртиптә павильоннар, киосклар, палаткалар һәм кече архитектура формалары тотарга, аларны ремонтлау һәм буяу белән килешеп, архитектура органнары белән буяулар житештерергә тиеш.

8.5.1.5. Киосклар, павильоннар, палаткалар, лотоклар, өстәлләр, коймалар, газон һәм тротуар киртәләре, транспортны көтү павильоннары, телефон кабиналары, кече спорт корылмалары, кварталларны, бакчаларны, паркларны, реклама тумбаларын, стендларны, газеталар өчен щитларны, афишаларны һәм игъланнар, транспорт тукталышларының күрсәтмәләрен, жәяүлеләр өчен эскәмияләргә бер тапкырдан да ким булмаган күләмдә житештерергә кирәк.

8.5.1.6. Таш, тимер - бетон һәм металл оградларны, урам утлары фонарьларын, терәк-таянычларны, трансформатор будкаларын, металл капкалар, жәмәгать һәм сәнәгать биналарын елына бер тапкырдан да ким булмаган буяуны, ә ремонтны кирәк булганда башкарырга кирәк.

8.5.1.7. Витрина, элмә такталары һәм башка реклама төрләренә бәйле булмаган барлык оешма житәкчеләре элмә такталарны, витриналар яки реклама алыштыруны яисә бетерүне билгеләнгән тәртиптә килештерелмәгән һәм архитектура-сәнгать таләпләренә җавап бирмәүче Яшел Үзән муниципаль районы Башкарма комитетының таләпләрен үтәргә тиеш.

8.5.1.8. Витриналар махсус яктырту арматурасы белән жиһазландырылырга тиеш.

8.5.2. Элмә такталар, реклама һәм витриналар.

8.5.2.1. Һәр төрдәге элмә такталар урнаштыру Яшел Үзән муниципаль районы Башкарма комитеты белән эскизлар килештергәннән соң гына рөхсәт ителә ала.

8.5.2.2. Якты реклама һәм элмә такталардан файдаланучы оешмаларга көн саен тәүлекнең караңгы вакыты җитү белән аларны кертергә һәм урам утларын сүндереп торыу вакытын алдан ук сүндермәскә, әмма көн дә соңга калмыйча янган газонет торбаларын һәм электролампларын үз вакытында алыштыруны тәэмин итәргә кирәк.

Аерым реклама билгеләре яки элмә такталары ватылмаган очракта аларны тулысынча сүндерергә кирәк.

8.5.2.3. Витриналар махсус яктырту җайланмалары белән җиһазландырылырга тиеш.

8.5.2.4. Газеталар, афишалар, плакатлар, төрле игъланнар һәм реклама бары тик махсус урнаштырылган стендларда гына эшләнәргә мөмкин.

8.5.2.5. Электротранспорт баганасы, урам утлары, биналар, коймалар һәм башка корылмалар игъланнарыннан чистартуны өлеге объектларны файдаланучы оешмалар башкара.

8.5.2.6. Тышкы реклама чараларын урнаштыру һәм эксплуатацияләү билгеләнгән тәртиптә башкарыла.

8.5.3. Төзелеш, урнаштыру һәм эчтәлеге кече архитектура формалары.

8.5.3.1. Физик яки юридик затлар кече архитектура формаларын тотканда аларны ремонтлау һәм буяу, төсле гамманы Олы Жәке башкарма комитеты белән килештерергә тиеш.

8.5.3.2. Киосклар, павильоннар, палаткалар, арбалар, лотоклар, өстәлләр, коймалар, газон киртәләре һәм тротуарлардагы киртәләренә, транспорт көтү павильоннары, телефон кабиналары, спорт корылмалары, афишалар һәм игъланнар өчен стендлар, реклама тумбалары, транспорт тукталышлары һәм кичүләр күрсәткечләре, эскәмияләр буяуны елына бер тапкырдан да ким башкарырга кирәк.

8.5.3.3. Урам утлары фонарьларының таш, тимер - бетон һәм металл киртәләрен, терәк, трансформатор будкаларын һәм киоскларны, торак, җәмәгать һәм сәнәгать биналарының металл капкаларын ике елга бер тапкырдан да ким булмаган күләмдә буяуны, ә ремонтны кирәк булганда башкарырга кирәк.

4.4. Биналарны һәм корылмаларны ремонтлау һәм карап тоту.

8.5.4.1. Биналарны һәм корылмаларны эксплуатацияләүне, аларны ремонтлауны билгеләнгән кагыйдәләр һәм техник эксплуатацияләү нормалары нигезендә башкарырга кирәк.

8.5.4.2. Биналарның һәм корылмаларның фасадларын агымдагы һәм капитал ремонтлау, буяу эшләрен биналарның һәм корылмаларның милекчеләре техник торышына карап яисә милекче башка затлар белән килешү буенча башкарырга кирәк. Биналарны, төзелмәләрен һәм корылмаларны карап тоту үз эченә ала:

- конструктив элементларны һәм бизәкләүләренә, шул исәптән керү ишекләре һәм козырекларны, балкон һәм лоджия, карнизлар, канат һәм аерым баскычлар коймаларын, төшерү һәм баскычларны, витрин, декоратив детальләренә һәм башка конструктив элементларны үз вакытында төзекләндерүне һәм торгызуны тәэмин итүче;

- водостокларның, су-Көнчыгыш торбаларының һәм саннарның төзек хәлдә булуын һәм карап тотуны тәэмин итү;

- түбәләренә һәм козырекларны вакытында кардан һәм боздан чистарту, карнизлардан боз киселгән кар һәм боз сөңгеләре, балкон һәм лоджияләренә бетерү, агач ботакларының ватык ботакларын кар һәм бозга зыян китерүдән саклау чараларын тәэмин итү белән бәйлә;

- герметизация, ялган кисү һәм жөйләр, ярыклар һәм выбоин;

- отмокаларны, цокольные тәрәзәләренә һәм подвалларга керү юлларын торгызу, ремонтлау һәм үз вакытында чистарту;

- фасадта урнаштырылган электроушаткычны төзек хәлдә тоту һәм аны караңгылык башлану белән кертү;

- фасад өслекләрен эксплуатацияләү торышы һәм шартларына бәйлә рәвештә вакытында чистарту һәм юдыру;

- тәрәзәләренә һәм витриналарны, элмә такталарны һәм күрсәткечләренә вакытында юу;

- язу, рәсемнәр, граффити, игъланнар, плакатлар һәм башка мөгълүмати-басма продукциядән чистарту.

8.5.4.3. Аерым детальләренә бетерү яки үзгәртү белән бәйлә биналарның барлык үзгәрешләре, шулай ук гамәлдәге тәрәзә, ишек проемларын урнаштыру һәм реконструкцияләү, канат, пандус, юллар урнаштыру һәм төзү, төрле техник җайланмалар, реклама конструкцияләре, элмә такталар Мамадыш-Әкил башкарма комитеты белән килешү буенча башкарыла.

8.5.4.4. Балконнарның, көймәләренә нинди дә булса үзгәрешләрен башкару, урамга чыгучы биналарның тышкы фасадларының келәмнәрен, киём-салымын, балкон һәм тәрәзәләрен элдерү, шулай ук аларны йорт әйләнешенә төрле предметлары белән бутау тыела.

8.5.4.5. Ишегалды территорияләрен металл лом, төзелеш һәм көнкүреш чүп-чары, йорт кирәк-яраклары һәм башка материаллар белән әйләндереп алу тыела.

8.5.4.6. Биналарда урамның исемен һәм расланган үрнәктәге йортларның номер билгеләрен, ә угловлы йортларда - кисешүче урам исемнәре күрсәтелгән күрсәткечләр куелырга тиеш.

Биналарда Татарстан Республикасының ике дәрәҗә телендә, расланган үрнәктәге урам һәм номер билгеләре, ә углов йортларда – кисешүче урам исемнәре билгеләнәргә тиеш.

8.5.5. Балалар һәм спорт мәйданчыкларында, паркларда, скверларда, ел фасылына карамастан, маневрлау (юл йөрү, борылу), транспорт чаралары туктап торыу яки парковка, тагылма һәм башка хәрәкәт чаралары тыела.

обрезать агачлар чыгару өчен сока, сумала, наносить аларга башка механические жәрәхәтләр; житештерү һәм куллану калдыкларын, шул исәптән автомобиль покрывкаларын, территорияне төзөкләндерү, жирлек территориясендә клумб оештыру өчен куллану; күпьяллык чөчөкләр белән шөгылләнүче жир участкаларыннан кар чыгару, шулай ук утырту белән шөгылләнүче участкаларны кардан ачу да жите;

. авыл жирлегә территорияләрендә, санитар таләпләр югары булган урыннардан тыш, агач кәүсәләрен агартырга (чүп контейнерлары, жәмәгать бәдрәфләре һәм тд якынлыгы).);

яшелләнделгән территорияләрдә урнашкан скульптураларны, эскәмияләрне, коймаларны, урналарны, балалар һәм спорт жиһазларын бозарга;

агачларның тамырларын кәүсәсеннән 1,5 метрдан якын ераклыкта ачырга һәм агачларның муенткаларын жир яки төзелеш калдыклары белән күмәргә;

транспорт чараларын, шул исәптән комплектланган (төзөк булмаган), яшелләнделгән территорияләрдә урман парклары, парклар, бакчалар, бульварлар, урманнар урнаштырырга, ел фасылына карамастан, әлеге территорияләрдә төзөкләндерү эшләрен мәжбүри үткөрү шарты белән кирәкле эшләргә башкару очрактарыннан тыш;

транспорт чараларын, шул исәптән комплектланган (төзөк булмаган), яшелләнделгән территорияләрдә дөвәләү, балалар укыту һәм фәнни учреждениеләре, сәнәгать предприятиеләре, спорт комплекслары һәм торак кварталлар урнаштырырга, ел фасылына карамастан, әлеге территорияләрдә кирәкле эшләргә башкару очрактарыннан тыш, әлеге территорияләрдә төзөкләндерү эшләрен мәжбүри үткөрү шарты белән кирәкле эшләргә башкару очрактарыннан тыш.

8.6.2. Территорияне яшелләндерү, паркларны, скверларны, яшел зоналарны карап тоту һәм торгызу эшләре авыл жирлегә бюджетында бу максатларга каралган акчалар чикләрендә муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен Мамадыш-Әкил сатып алулар буенча башкарма комитеты тарафыннан гамәлгә ашырыла.

8.6.3. Барлык оештыру хокукый формаларның һәм милек рәвешләренәң юридик һәм физик затлары гамәлдәге яшел үсентеләргә тулы сакланышын һәм агротехник кагыйдәләр нигезендә аларны квалификацияле карауны тәмин итәргә тиеш:

- санитар чистарту үткөрү;

- газоннарга, чөчөк үсентеләргә вакытында су сибү;

- чүп үләннәренә, корткычларга һәм авыруларга каршы көрәш үткөрү;

- вакытында газ белән сугару үткөрү;

- чөчөкләр утырту, газон үләннәрен чөчү;

-Мамадыш-Әкил башкарма комитеты раслаган проект нигезендә төзөкләндерү эшләрен үткөрү.

- яшел үсентеләргә санитар һәм формалы кисеп алу. Яшел үсентеләргә санитар һәм формалы кисеп алу Мамадыш-Әкил башкарма комитеты белән килешү булганда гамәлгә ашырыла.

Урамнар, майданнар, парклар, скверлар һәм күп катлы төзелеш кварталлары территориясендә агач һәм куаклыктар утырту, скверларны һәм паркларны чөчөкләп бизәү, шулай ук ландшафт архитектурасы объектларын Мамадыш-Әкил башкарма комитеты белән килештерелгән проектлар буенча гына реконструкцияләргә мөмкин.

4.4. Йорт яны территориясә чикләрендә яшел үсентеләр майданнарында тыю тыела:

- газоннарда һәм яшь урман утыртмаларында йөрергә һәм ятарга;

- агач, куаклар, юыну һәм ботаклар ватарга, яфраклар һәм чөчөкләр корырга, жимешләре жыярга;

- палаткалар ясау һәм учаклар үрчетү;

- газоннарны, чөчөк түтәлләрен, юлларны һәм сулыкларны чүпләргә;

- скульптураларны, эскәмияләргә, коймаларны бозарга;

- агачлардан сок чыгару, кирезләр ясау, агачларга белдерүләр, номер билгеләре, төрле күрсәткечләр ясау, агачларга крочкалар һәм гамакларны, качельләргә элдерү, бау өчен кадак һәм кадакларга кадак салу, керемне жилдә киптерү;

- велосипедта, мотоциклларда, атларда, тракторларда һәм автомашиналарда йөрү;

- автотранспорт чараларын юу, кер юу, шулай ук яшел үсентеләр территориясендә урнашкан сулыкларда хайваннарны коендыру;

- мал үрчетү;

- боз шугалаклары һәм кар таулары оештырырга, чаңгыда, тимеракта, чанада шуарга, уеннар, биюләр оештырырга;

- утыртмаларга зыян китерүдән саклауны гарантияләүче щит белән киртәләрсез төзелеш һәм ремонт эшләрен башкарырга;

- агачларның тамырларын кәүсәсеннән 1,5 метрдан да якын араларда ачарга һәм агачларның муенткаларын жир яки төзелеш чүпләргә белән күмәргә;

- яшел үсентеләр территориясендә материаллар урнаштырырга, шулай ук якын-тирә территориядә яшел үсентеләр корткычларын таратуга ярдәм итүче материаллар складларын оештырырга;

- чүп-чар, кар һәм боз өемнәрен оештырырга, яшел үсентеләргә булган участкалардан карны агач һәм куакларның сакланышын тәмин итүче чаралар күрмичә генә ташларга;

- үсемлекләр, ком чыгару һәм башка казу эшләргә башкару;

- паркларда, урман паркларында, скверларда һәм башка территорияләрдә этләргә урамда йөртү һәм сукмактан жибөрү;

- яфракларны һәм чүп-чарны яндыру.

- чүп жыю өчен контейнер, бункер, калдыктарны, шул исәптән тара, капчык, тартмалар һәм тд. урнаштыру.

- стационар булмаган, күчмә, күчерелмә реклама конструкцияләре, жайланмалар, штендерлар һәм тд урнаштыру һәм урнаштыру.

8.6.5. Гомуми файдалану территориясендә булган агач һәм куак агачларны үз белдеге белән кисеп алу, чикләнмәгән яки муниципаль милектә булган милек хокукы тыела.

8.6.6. Жир асты коммуникацияләрен төзү яисә салу зонасына керүче эре агачларны һәм куаклыктарны сүтү, гомуми файдалану территориясендә муниципаль берәмлек чикләрендә югары вольтлы линияләр һәм башка корылмалар урнаштыру, милек хокукы чикләнмәгән очракта гына Мамадыш-Әкил Башкарма комитетының язмача карары буенча гына башкарылырга мөмкин.

8.6.7. Жир асты коммуникацияләрен төзү яки салу белән бәйлә эре агачларны һәм куакларны мәҗбүри сүткән өчен торгызу бәясе алына.

8.6.8. Агач һәм куаклар кисүгә рөхсәт бирү торгызу бәясен түлөгәннән соң башкарыла.

Әгәр күрсәтелгән ятмалар яңадан каралырга тиеш булса, рөхсәт бирү торгызу бәясен түләмичә генә башкарыла.

Яшел үсентеләрнең торгызу бәясе Россия Федерациясе Табигый ресурслар һәм экология министрлыгы тарафыннан расланган такслар һәм әйләнә-тирә мохиткә зыян күләмен исәпләү методикалары нигезендә, ә алар булмаганда, әйләнә-тирә мохитнең бозылган торышын торгызуга факттагы чыгымнардан чыгып, тотылган югалтуларны, шул исәптән кулдан ычкынган файданы исәпкә алып, каплана.

Утырту урыны Олы Жәке башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Яшел үсентеләр бәясе жирлек бюджетына күчерелә.

8.6.9. Гаеплеләр белән яшел үсентеләрне теләсә нинди зыян күргән яки үз белдеге белән кисеп алган өчен зыян күргән яки юкка чыгарылган утыртмаларның торгызу бәясе алына.

8.6.10. Гражданның булган һәм торак һәм сәнәгать биналары төзелеш зонасына элэккән жилек-жимеш үсентеләре һәм бакчаларының бәясен бәяләү РФ табигый ресурслар һәм экология министрлыгы тарафыннан расланган такслар һәм әйләнә-тирә мохиткә зыян күләмен исәпләү методикалары нигезендә, ә алар булмаганда, әйләнә-тирә мохитнең бозылган торышын торгызуга факттагы чыгымнардан чыгып, тотылган зыяннарны, шул исәптән кулдан ычкынмаган файданы да исәпкә алып, Олы Жәке башкарма комитеты тарафыннан башкарыла».

8.6.11. Муниципаль берәмлек территориясендә агачларны законсыз кискән яки зыян күргән өчен гаепле затлар Россия Федерациясе Карары белән билгеләнгән зыянны капларга тиеш.

8.6.12. Йорт эчендәге күп катлы торак төзелеш территорияләрендә агач һәм куаклар утырту торак-эксплуатация оешмалары көчә белән һәм чаралары белән башкарыла.

8.6.13. Яшел үсентеләрне саклау өчен җаваплы затлар агачларның зыян килү билгеләре ачыкланганда, кирәкле чаралар күрү өчен Олы Жәке башкарма комитеты кичекмәстән танылу алырга тиеш.

8.6.14. Олы Жәке башкарма комитеты тарафыннан коры-сары кисүгә рөхсәт бирелә.

Агачларны кисүдән һәм кисүдән соң, авария хәлгә (гадәттән тыш) агачлар килеп чыгу, коры-чыдам, авария хәлгә агачларны кисүдән соң калган төп кисүләргә бетергәннән соң кисүдән соң киселеп калган агачларны чыгару жиде календарь көннән артмаган физик яки юридик затлар тарафыннан башкарыла.

8.6.15. Шәхси төзелеш зонасында кыйммәтле агач токымнарыннан һәм куаклардан тыш, агачларны сүтү жир кишәрлекләре милекчеләренә үз акчалары хисабына мөстәкыйль рәвештә башкарыла.

8.6.16. Предприятие, оешма җитәкчеләре, яшел үсентеләре һәм газоннары булган шәхси торак йортлар хужалары бурычлы:

- яшел утыртмаларның сакланышын тәэмин итү;

- яшел үсентеләрне квалификацияле карауны тәэмин итәргә;

- төзелеш калдыктарын, Материалларны, зур габаритлы көнкүреш калдыктарын һәм каты көнкүреш калдыктарын складларга юл куймаска.;

- корткычларга һәм авыруларга каршы көрәш чараларын күрергә, коры-сарыны җыештырырга, коры-сары һәм ватылган ботакларны кисүгә һәм Яраларны дөваларга, агачларда сатып алырга;

- җәйге чорда да коры һава шартларында да газоннар, чөчәк түтәлләре, агачлар һәм куаклар сибәргә кирәк;

- газоннары чыгару һәм аларда материаллар, ком, чүп-чар, кар, боз һәм тд жыю тыела.;

- юллар чөлтәрен үзгәртү һәм җиһазлар урнаштыру белән яңадан планлаштыруны билгеләнгән тәртиптә килештерелгән проектлар буенча гына башкарырга;

8.7. Юлларны карап тоту һәм эксплуатацияләү

8.7.1. Муниципаль берәмлек территориясендә юл катламнарын саклау максаты белән тыела:

- сүс йөк ташый;

- рельслар, бүрәнәләр, тимер балкалар, торбалар, кирпеч, башка авыр предметларны төяү-бушату эшләре вакытында төшерү һәм аларны складлау;

- каты катламлы авыл урамнары буйлап, казлар барышына машиналар куу;

- квартал эчендәге җәяүлеләр сукмактарында, тротуарларда зур йөк транспорты хәрәкәте һәм туктау.

8.7.2. Оешмалар 8.2.1 пунктында күрсәтелгән затлар белән килешүләр нигезендә муниципаль берәмлек территорияләрен җыештыралар. чын кагыйдәләр.

8.7.3. Муниципаль берәмлек чикләрендә гомуми файдаланудагы автомобиль юлларын, күперләргә, тротуарларны һәм башка транспорт инженерлык корылмаларын агымдагы һәм капитал ремонтлау, төзү һәм реконструкцияләү (гомуми файдаланудагы автомобиль юлларыннан, күперләрдән һәм федераль һәм региональ әһәмияттәге башка транспорт инженерлык корылмаларыннан тыш) капитал салымнар планы нигезендә Олы Жәке башкарма комитеты белән килешүләр буенча оешмалар тарафыннан гамәлгә ашырыла.

4.4. Олы Жәке башкарма комитеты белән килешүләр буенча оешмалар светофорларны, юл билгеләрен, тамгаларны һәм башка урам хәрәкәте иминлеген тәэмин итү объектларын эксплуатацияләүне, агымдагы һәм капитал ремонтлауны гамәлгә ашыра.

8.7.5. Җир асты чөптәргә урнашкан оешмалар даими рәвештә элемент люкларының түбәләре һәрвакыт юл өслеге дәрәжәсендә булуын, даими рәвештә төзек һәм ябык булуын күзәтеп торырга тиеш.

Урам һәм тротуарларның машиналар йөри торган өлешендә урнашкан Люк, коеларның түбәләрен, зыян килгән яки җимерелгән очракта, кичекмәстән тотып алырга һәм 6 сәгать эчендә коммуникация булган оешмаларны торгызырга кирәк.

8.8. Олы Жәке авыл җирлеге территориясен яктырту

8.8.1. Урамнар, юллар, майданнар, яр чаллы, күперләр, бульварлар һәм җәяүлеләр аллеялары, иҗтимагый һәм рекреацион территорияләр, торак кварталлар, микрорайоннар, торак йортлар, сәнәгать һәм коммуналь оешмалар территорияләре, шулай ук входлар аркалары, юл билгеләре һәм күрсәткечләр, торак пунктлар турында мәгълүмат элементлары тәүлекнең караңгы вакытында Олы Жәке башкарма комитеты раслаган расписание буенча яктыртылырга тиеш.

Әлеге объектларны яктырту бурычы аларның милекчеләренә яки вәкаләтле милекчегә йөкләнә.

8.8.2. Муниципаль берәмлек территориясен яктырту, оештыру-хокукый формаларына бәйсез рәвештә, физик һәм юридик затлар белән килешүләр буенча энергия белән тәэмин итүче оешмалар тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Җир, төзелеш һәм ремонт эшләрен оештыру һәм үткөрү

8.9.1. Заказчының бурычлары

8.9.1. Заказчы бурычлы:

8.9.1.1. Эшләр эшли башлаганчы аларны җитештерүгә рөхсәт (ордер) рәсмиләштерергә кирәк.

Эшләр башланганчы милекченең, җир кишәрлегеннән файдаланучының җир эшләре башлануы, объектны карап тоту һәм техник эксплуатацияләү белән шөгыльләнүче оешмага хәбәр итәргә кирәк.

Заказ бирүче эш җитештерүченә эшләр башкаруга ордер рәсмиләштерергә хокуклы.

8.9.1.1.2. Эшләргә башкарган очракта, подрядчы оешма аңа җир эшләрен башкаруга ордерның оригиналын тапшырды.

8.9.1.3. Эш җитештерүче алыштырган очракта (объектны башка оешма тапшырганда) ордерны башка хезмәткәргә яки оешмага кичекмәстән яңадан рәсмиләштерергә.

8.9.1.4. Башкарма комитетның автомобиль юллары буенча транспорт чаралары хәрәкәтен вакытлыча чикләү (вакытлыча туктату) турында күрсәтмәсен алырга.

Автомобиль юллары буенча транспорт чаралары хәрәкәтен вакытлыча чикләү яки вакытлыча туктату очрагында мәгълүмат щит мондый чикләүләргә (туктату) башлаганчы биш көннән дө соңга калмыйча билгеләнергә тиеш.

8.9.1.1.5. Ордерда күрсәтелгән эшләргә башкару срокларын үтәүне контрольдә тоту. Җир эшенә Ордер 2 айга кадәр бирелә. Ордерда күрсәтелгән эшләр вакытын 1 айга кадәр озайту күздә тотыла.

8.9.1.1.6. Ордерда күрсәтелгән эшләргә билгеләнгән срокта тәмамларга мөмкинлек бирми торган сәбәпләр барлыкка килгән очракта, ордерда күрсәтелгән эшләргә башкару вакыты чыкканчы, эшләргә башкару срокларын биш календарь көннән дө соңга калмыйча озайту үтенече белән Башкарма комитетка мөрәҗәгать итәргә кирәк.

8.9.1.7. Бозылган юл өслеген, яшел үсентеләргә һәм башка төзекләндерү элементларын үз акчалары хисабына торгызган өчен җаваплылык хисе хисе йөртү.

Асфальт-бетон өслеген торгызу машиналар йөрү өлеше яки тротуарның бөтен киңлегенә һәм комплекста, шул исәптән машиналар йөрү өлешен, борт ташын, тротуарларны, яшелләндерелгән территорияләргә дө сыйфатлы итеп җитештерелергә тиеш.

8.9.1.8. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының " объектны муниципаль ихтыяҗлар өчен файдалануга кайтару турындагы актка кул куелганнан соң, билгеләнгән вакыт эчендә, кимчелек һәм деформация туганда торгызу эшләрен башкаруның гарантия срогын (биш ел) тәэмин итәргә.

Башкарылган эшләргә һәм төзекләндерү эшләргә кабул итү Башкарма комитет вәкилләргә һәм эш башкаручы тарафыннан кул куелган акт белән тулысынча рәсмиләштерелә. Инженерлык-коммуникация (җир) эшләргә башкарган башкарылган эшләргә кабул итү шулай ук Россия Эчке

эшләр министрлығының Яшел Үзән шәһәре һәм ЗМР буенча ЮХИДИ бүлегә вәкилләре катнашында башкарыла.

8.9.1.9. Ордерда күрсәтелгән эшләр срогы чыкканнан соң өч көн эчендә объектны Тышкы төзекләндрү элементларын бозуга бәйлә эшләрне житештергәннән соң төзекләндрү эшләрән һәм төзекләндрүне торгызу буенча эшләрне кабул итү акты белән тапшырырга.

8.9.1.1.10. Кышкы чорда эшләр башкарылган очракта (1 ноябрьдән 31 мартка кадәр) ордерда күрсәтелгән эш вакыты чыкканнан соң өч көн эчендә төзекләндрүнең һәм юлларның жишерелгән элементларын торгызу буенча эшләрне арадаш кабул итү актын рәсмиләштерергә.

Төзекләндрү һәм юлларның жишерелгән элементларын соңгы торгызу 8.9.8.6 пунктында билгеләнгән тәртиптә башкарыла һәм төзекләндрү элементларын һәм юлларны тулысынча торгызу эшләрә тәмамланганнан соң өч көн эчендә кабул итү акты белән тапшырыла.

Элек бирелгән ордерларны системалы (ике тапкырдан артык) ябу срокларын һәм тәртибен бозган очракта, заказ бирүчегә жир эшләрән башкаруга рөхсәт бирүдән баш тартылырга мөмкин.

8.9.1.1.11. Эш процессында проект чишелешләрәнә төзәтмәләр кертелгән очракта, ордерга тиешле үзгәрешләр кертәргә, кирәкле килешүләр белән үзгәртеп корылган проект документациясен тәкъдим итәргә кирәк.

Гамәлдәге ордерга үзгәрешләр һәм өстәмәләр бары тик аны биру урыны буенча гына кертелә.

Ордерның гамәлдә булуы очрактарда туктатылырга мөмкин:

- ордерны рәсмиләштерүнең билгеләнгән тәртибен, рөхсәтләрнең, килешүләрнең гамәлдә булуын вакытлыча туктату тәртибен бозуларны ачыклау, алар нигезендә ул бирелгән иде;

- төзелеш майданчыгы янында урнашкан бина һәм корылмаларның конструкцияләре һәм элементлары деформациясә барлыкка килү.

Ордерның гамәлдә булуын туктату кызыксынган затларга хәбәр итү нигезендә башкарыла, шул ук вакытта ордер алына, алмашка житешсезлекләренә бетергәнчегә кадәр эшләрне туктату турында күрсәтмә бирелә. Ордерда аның гамәлдә булуын туктатып тору вакыты турында билге ясала. Ордерның гамәлләрән торгызу, кагыйдә бозуларны бетерүне раслау белән, язма мөрәжәгать буенча башкарыла.

8.9.1.12. Ордерда күрсәтелгән эш башланган көннән башлап 10 көн эчендә эш башланмаса, ордерны гамәлдән чыгару турында гариза белән мөрәжәгать итәргә кирәк.

Аннулирование ордера житештерелә шулай ук очрактарда:

- төзелеш объектында кешеләрнең момере яки сәламәтлегенә яки транспорт хәрәкәтенә куркыныч янау барлыкка килү, аларны бетерү өчен башка подрядчы оешмаларны яки жирлекнең хезмәтләрән жәлеп итү таләп ителә;

- ордерның гамәлдә булуын туктатып торганнан соң яисә аны туктатырга китергән сәбәпләрне төзекләндрүмичә эшләрне алып бару;

- ордерны рәсмиләштерүнең билгеләнгән тәртибен тупас бозуларны ачыклау, рөхсәтләрнең (Документлар, килешүләр) гамәлдә булуын туктату, алар нигезендә ул бирелгән.

8.9.2. Эш житештерүче бурычлары

Эшләр өлегә рөхсәт алган оешма тарафыннан башкарыла ала. Оешма ордерда күрсәтелә.

8.9.2.1. Эшләр житештерүче бурычлы:

8.9.2.2. Объектта проект документациясә расланган эш гамәлгә ашырыла торган жир кишәрлегенә хокук билгеләүче ордер оригиналь документын, автомобиль юллары буенча транспорт чаралары хәрәкәтен вакытлыча чикләү яисә вакытлыча туктаткан очракта, автомобиль юллары буенча транспорт чаралары хәрәкәтен вакытлыча чикләү (вакытлыча туктату) турында ЗМР Башкарма комитеты күрсәтмәсә һәм юл хәрәкәтен оештыру схемалары буенча транспорт чаралары хәрәкәтен вакытлыча чикләү (вакытлыча туктату) турында һәм аларның вәкилләрәнә тапшырырга кирәк., шул исәптән ЗМР Башкарма комитетының Административ-техник инспекциясә идарәсә хезмәткәрләрәнә дә.

8.9.2.3. Эш урынында эш төрен, заказчы, эш житештерүче һәм аның подрядчылары исемнәрән (субподряд килешүләрә булган очракта), эшләрне башлау һәм тәмамлау вакытын, транспорт чаралары хәрәкәтен вакытлыча чикләү яисә вакытлыча туктату вакытын (мондый чикләү (туктату), эшләрне эшләү өчен жаваплы вазыйфаи затларның фамилиясен, исемен, әтисенәң исемен, эш телефоннарын номерларын күрсәтеп мәгълүмат щитын урнаштырырга. Төзелеш, ремонт, жир эшләрә башкарган өчен жаваплы зат эш башкарган урында булырга тиеш.

8.9.2.4. Юл хәрәкәтен оештыру схемасына ярашлы рәвештә юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү.

8.9.2.5. Барлык вакытлыча билгеләрнең, шулай ук эш зонасында урнашкан юл хәрәкәтен жайга салуның техник чараларының сакланышын һәм эчтәлеген тәэмин итү.

8.9.2.6. Төзелеш майданчыгын (эшләр зонасын) жирлек урамнары белән тоташтыручы вакытлыча керү-чыгу урыннарын урнаштыру, аларны каты өслеклә һәм автомойкалы итеп жиһазландыру зарур.

8.9.7. Эшләр житештерүне контрольдә тотучы органнар вәкилләрәнә, шул исәптән ЗМР Башкарма комитетының Административ-техник инспекциясә идарәсә хезмәткәрләрәнә төзелеш майданчыгына керү мөмкинлеген тәэмин итәргә (эшләр житештерү зонасына).

8.9.8. Транспорт һәм жәяүлеләрнең куркынычсыз хәрәкәтен тәэмин итә торган эшләр житештерү зонасын киртәләргә, эшләр алып бару зонасына керүче объектларның сакланышын оештырырга, юл хәрәкәтен оештыруның килешенгән схемасына туры китереп, юл хәрәкәтен оештыруның техник чараларын билгеләргә хәрәкәтләр, коймалар һәм юллау жайланмалары, 1,5 метрдан да ким

булмаган киңлектәге жәяүлеләр күперләре, коймалар почмакларында Кызыл фонарьлар һәм һәр 50 метрдан да ким түгел.

Тротуар яки машиналар йөрү өлешен яндырып торучы койма ягында гамәлдәге нормалар нигезендә вертикаль тамгалар ясалырга тиеш. 1 метрдан артык тирәнлектәге казаннар (траншея) аларны стеналарын ныгытмыйча урнаштыру рөхсәт ителми.

Урамның ике ягында да жәяүлеләр хәрәкәтен оештыру өчен 1,5 метрдан да ким булмаган тротуар өчен полосалар калырга тиеш, шул ук вакытта алар перилны мәжбүри урнаштыру буенча бөтен киңлеге белән әйләндереп алынган булырга тиеш.

8.9.9.9. Эшләр башкарганда ишегалларга (кварталларга) керү һәм корылмаларга траншея һәм жәяүлеләр күперләре аша чыгу урыннарын урнаштыру юлы белән керү мөмкинлеген тәмин итәргә. Кышкы вакытта алар даими рәвештә кардан һәм боздан чистартылырга, ком сибәргә тиеш.

8.9.2.10. Материалларны складлауны, техниканы вакытлыча саклау һәм көнкүреш шәһәрэн урнаштыруны ордер рәсмиләштергәндә Килештерү оешмалары белән килештерелгән проект (төзелешне, эшләрне оештыруны) нигезендә оештырырга, мондый Материалларны, эш урынына техника китерүне ордерда күрсәтелгән оешмаларда ордер теркәлгәннән соң гына житештерергә һәм булган объектларның саклау зоналарына рөхсәт алырга (кирәк булганда территорияне гамәлдәге объектларның саклана торган зоналарында вакытлыча алырга).

8.9.2.11. Төзелеш майданчыгын (эшләр житештерү зонасын) тиешле хәлдә тотарга. Жһаазлар, төзелеш материаллары, чүп-чар , грунт, кар, төзелеш калдыклары урнаштыру, шулай ук төзелеш майданчыгы территориясә өчен көнкүреш вагоннары урнаштыру тыела.

8.9.2.12. Төзелеш майданчыгы территориясендә каты көнкүреш калдыкларын жыю өчен контейнерлар һәм (яки) бункер-тупланмалар, эре габаритлы һәм төзелеш чүп-чары, шулай ук житештерү һәм куллануның башка калдыклары булуны тәмин итәргә.

8.9.2.13. Төзелеш майданчыгыннан каты көнкүреш калдыклары, зур габаритлы һәм төзелеш чүп-чары, шулай ук житештерү һәм куллануның башка калдыкларын билгеләнгән тәртиптә чыгаруны оештыруны тәмин итәргә.

8.9.2.14. Төзелеш майданчыклары, төзелеш материаллары житештерү объектлары (ЖБИ заводлары, эретү төеннәре һ.б.) мәжбүри тәртиптә автотранспорт тәгәрмәчләрен чистарту (юу) пунктлары белән жһаазландырылырга тиеш.

Авыл жирлеге территориясенә туфрак һәм автотранспорт тәгәрмәчләре белән пычрану тыела. 10 метрлы зона чикләрендә территорияне жыештыру һәм карап тоту өчен объект чигеннән (урам ягыннан-юлның машиналар йөрү өлешенә кадәр) жаваплылык, объекттан 50 метрлы төзелеш зонасы чикләрендә чыгу чигенә йөкләнә.

Төзелеш майданчыгы территориясендә аның коймасыннан биеклектәге грунт урнаштыру тыела.

8.9.2.15. Генераль Подрядчы төзелеш оешмасы подъезд юлларын чисталыкта тотуны, төзелеш майданчыкларын төзекләндерү һәм карап тотуны, жәяүлеләр өчен куркынычсыз тротуарларны урнаштыруны, тәүлекнең төнге вакытында төзелеш майданчыгы коймаларын, автотранспорт керү урыннарын һәм жәяүлеләр өчен вакытлыча тротуарларны яктыртуны, үткөрелә торган төзелеш, төзекләндерү эшләре тәмамланганнан соң төзекләндерүне торгызырга бурычлы. Төзелеш майданчыгын койма проект нигезендә билгеләнгән тәртиптә башкарылырга тиеш. Коймалар тоташ һәм ышанычлы булырга, төзелеш майданчыгына чит кешеләрнең керүенә юл куймаска тиеш.

Эшләр тәмамлангач, урман һәм коймалар сүтелергә һәм бер атна эчендә чыгарылган булырга тиеш.

8.9.2.16. Ордерның шартларын, шул исәптән топ күтәрүдә күрсәтелгән эшләр житештерү зонасы чикләренә, шулай ук эшләрне башкару вакыты буенча (ордер буенча эшләр ордерсыз гына тәңгәлләштерелә) үтәргә.

8.9.2.17. Башкарма Комитет боерыгы нигезендә автомобиль юллары буенча транспорт чаралары хәрәкәтен вакытлыча чикләү (вакытлыча туктату) тәртибен һәм срокларын үтәргә.

8.9.2.18. Вакытлыча юл хәрәкәтен оештыруның гамәлдәге схемасын бозып башкарылган эшләр тәмамланганнан соң, әгәр дә проект белән башкасы каралмаган булса, юл хәрәкәтен жайга салу техник чараларының даими дислокациясен тулысынча торгызуны үтәргә кирәк.

8.9.2.19. Төп эшләр тәмамланганнан соң бозылган төзекләндерүне торгызу һәм материаллар, конструкцияләр, төзелеш чүп-чары, ордерда күрсәтелгән торгызу эшләрәннән соң коймалар жыеп алу.

8.9.20. Шәхси торак йортларны, дачаларны һәм башка аз катлы төзелешләренә яңа төзелеш яисә реконструкцияләгәндә әлегә Кагыйдәләренң 3.2 пунктында билгеләнгән территориянең санитар торышы өчен төзүчеләр жаваплы. Шәхси торак йорт төзелеше тәмамлангач, хужасы подъездлар төзү барышында бозылган юлларны үз хисабына торгызырга тиеш.

8.9.21. Индивидуаль төзелешне тормышка ашырганда зур габаритлы, көнкүреш чүп-чарын һәм төзелеш калдыкларын жыю һәм чыгару өчен жаваплылык төзүче жылкәсенә төшә. Төзелеш калдыкларын хужасы махсус оешма белән өстәмә килешү буенча үз хисабына чыгарырга тиеш. Югарыда күрсәтелгән чүпне жыю өчен төзүче үз территориясендә шәхси чүп жыючы (контейнерга, бункер) куярга тиеш.

8.9.3. төзелеш объектлары резервланган

8.9.3.1. Төзелешнең законлы резервланган объектын тоту өчен жаваплылык заказчы-төзүче жылкәсенә төшә.

4.4. Житештерү ордеры рәсмиләштерелә торган эшләр.

Яшел Үзән муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан бирелә торган ордер нигезендә түбәндәге төр эшләрне башкару рөхсәт ителә:

8.9.4.1. чыгару (алу), грунтны ачу һәм эшкәртү, шул исәптән аны алдагы теләсә нинди эш төрләренә планлаштыру;

8.9.4.2. юл киемен машиналар йөрү өлешендә, тротуарларны, юл кырыйларын, аеру полосаларын, яшел үсентеләр зоналарын ачу;

8.9.4.3. әлеге бүлекнең 5 пунктында күрсәтелгән юл эшләренең барлык төрләре дә;

8.9.4.4. аларны салу ысулына, шул исәптән биштән төзелеш белән инженерлык коммуникацияләрен чыгару буенча жир эшләр; төзелеш майданчыгы аша транзит үтә торган яки аның чикләрендә тоташтыру ноктасы булган инженерлык коммуникацияләрен төзөгәндә, реконструкцияләгәндә (капиталь ремонтлаганда) жир эшләрә житештерү.; капитал төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләү, капитал ремонтлау максатлары өчен бирелгән жир участогыннан читтә объектны төзү (реконструкцияләү, капитал ремонт) чорына вакытлыча инженерлык коммуникацияләрен урнаштырганда жир эшләрә житештерү;

8.9.4.5. электр тапшыру, элемент линияләре баганалары, Электротранспорт элемент челтәре, ут баганалары урнаштыру (алмаштыру) ;

8.9.4.6. шпунтка кадау, свай жайланмасы (шул исәптән сынау свайлары да проект-тикшеренү эшләрә стадиясендә);

8.9.4.7. инженерлык эзләнүләре вакытында жир эшләрә житештерү, геодезик билгеләр урнаштыру;

8.9.4.8. вакытлыча коймалар, шул исәптән вакытлыча киртәләренә, төзелеш майданчыкларын, эшләр житештерү зоналарын урнаштыру (алмаштыру) һәм урнаштыру, билгеләнгән Положениене үзгәртмичә вакытлыча киртәләренә алыштырудан тыш, Олы Жәке башкарма комитеты тарафыннан бирелгән ордер нигезендә алыштырылган очракта, вакытлыча киртәләренә, шулай ук даими коймалар һәм киртәләренә урнаштыру һәм алыштырудан тыш;

8.9.4.9. стационар юл коймалары һәм жибәрә торган жайланмалар урнаштыру;

8.9.4.10. бина һәм корылмаларның фасадларын реконструкцияләгәндә, капитал һәм агымдагы ремонтлаганда, шулай ук биналарның (корылмаларның) фасадларын тикшергәндә, төзелеш урманнарын һәм стационар каланчаларны урнаштыру);

8.9.4.11. территорияләренә төзекләндергәндә һәм яшелләндергәндә жир, юл эшләрә, шул исәптән агачлар утыртканда (күчереп утыртканда), бозылган төзекләндерүне локаль һәм комплекслы торгызуда;

8.9.4.12. вакытлыча кулланылыштагы стационар булмаган һәм әдәпсез объектлар, күмәк күпкатлы бер катлы гаражлар, ачык автостоянкалар, жәмәгать бәдрәфләре, спорт майданчыклары һәм башка объектлар төзөгәндә жир эшләрә житештерү;

8.9.4.13. жирлек инфраструктурасы элементларын урнаштыру, шул исәптән 0,3 метрдан артык тирәнәйтелгән аерым реклама конструкцияләрен, шулай ук 0,3 метрдан артык тирәнлектәге сәүдә, тукталыш һәм башка павильоннары яисә 10 кв. метрдан артык майданлы павильоннары урнаштыру;

8.9.4.14. төрле материаллар, конструкцияләр, жиһазлар урнаштыру;

8.9.4.15. авария хәлендәге эшләр житештерү һ. б.

8.9.5. Ордердан башка житештерү рөхсәт ителгән эшләр

ЗМР Башкарма комитетында ордер алу түбәндәге эш төрләрен башкару өчен таләп ителми:

8.9.5.1. трещин, деформацион юл өслеге швов;

8.9.5.2. юл катламын өстән эшкәртү;

8.9.5.3. алыштыру һәм көйләү крышек колодцев, реперов, газ һәм кабель келәмнәр;

8.9.5.4. юл су бирү корылмалары системасын пычрактан, чүп-чардан, чит илләрдән чистарту, Бу корылмаларның эшен кыенлаштыра торган эшләр;

8.9.5.5. юл хәрәкәтен оештыруның техник чараларын тышкы ремонтлау, аларның аерым элементларын алыштыру, тротуарларда һәм яшел үсентеләр зонасында тимер-бетон белән капланган стоек урнаштыру, 0,3 метрга кадәр тирәнлектәге юл билгеләре өчен нигез булып тора;

8.9.5.6. күперләрдә, юл үткәргечләрдә, деформация жөйләренең элементларын торгызу яки ремонтлау, яктырту баганалары, парпетов, кәрниз ташлары, тротуар плитәләре, откослар һәм конусов элементларын ремонтлау белән бәйлә тоннельләрдә эшләр, юл хәрәкәтен чикләмичә генә башкарылган очракта, эшләрне башкару шарты белән;

8.9.5.7. яшел үсентеләрне карау (сүтелгән агачлар урынына куаклар утыртуны да кертеп), жәяүлеләр сукмаклары, парклар, бакчалар, скверлар утырту;

8.9.5.8. жир эшләрә житештермичә 10 кв. м майданлы павильоннары урнаштыру;

8.9.6. Авария хәлендәге эшләрне житештерү тәртибе

8.9.6.1. Инженерлык коммуникацияләре хужалары авария турында сигнал алган вакытта кичекмәстән авария хәлендәге бригаданы жибәрергә тиеш, ул жаваплы зат житекчелегендә юл хәрәкәте иминлеген һәм инженерлык коммуникацияләре һәм башка объектларның сакланышын тәэмин итеп, авария хәлендәге бригада үтәргә тиеш.

8.9.6.2. Инженерлык коммуникацияләрендә һәм корылмаларында авария-торгызу эшләрен (шул исәптән казылык) житештерү аларны эксплуатацияләгәндә яки төзелеш эшләрен башкарганда һәлак булган аварияләренә бетерү максатында авария хәлендәге телефонограммалары (факсограмм) нигезендә, объект хужасы тарафыннан Башкарма комитетка тапшырыла торган эшләр житештерү урынын жентекләп географик (адреслы) бәйләргә рөхсәт ителә.

Авария хәләндәге телефонограмманы (факсограмма) жиберү белән бер үк вакытта аварияне бетерүче оешма бер тәүлек эчендә авария хәләндәге эшләр башкаруга ордер Башкарма комитетында рәсмиләштерергә тиеш.

Кичке һәм төнге вакытта, ял һәм бәйрәм көннәрендә Башкарма комитетта ордерны рәсмиләштерү шарты белән авария эшләрен башкару рәхсәт ителә.

8.9.6.3. Авария зонасында жир асты коммуникацияләре булган оешмалар телефон программасын алган вакытта авария булган урынга башкарма сызыклар булган вәкилле кичекмәстән жиберергә тиеш жирлектәге ведомствого караган коммуникацияләрнең (корылмаларның) урнашуын ачыклау һәм эш ысулын килештерү өчен.

Юл йөрү өлешендә авария эшләрен житештерү тәртибе шулай ук Россия Эчке эшләр министрлығының ЗМР буенча ЮХИДИ идарәсе белән дә килештерелергә тиеш.

Аварияне бетерү буенча эшләр тулысынча яисә өлешчә юл хәрәкәте ябуны таләп итсә, Россия Эчке эшләр министрлығының ЗМР буенча ЮХИДИ идарәсе органнары башкарма комитет белән берлектә тиз арада юл хәрәкәте ябылу, транспортны карап чыгу маршруты һәм зыян күрүне бетерү (кызыксынган эксплуатация оешмалары белән бергә) вакыты турында оператив карар кабул ителәр.

8.9.6.4. Аварияне бетерү буенча эш урынында оешманың авария эшләрен башкаручы җаваплы вәкиле, башкарма комитет тарафыннан бирелгән хезмәт таныклығы һәм ордery, яки телефонограммасы күчермәсе (факсограмма) булырга тиеш.

8.9.6.5. Төрле материаллар һәм жиһазлар урнаштырган яки авария урынында грунт яки төзелеш чүп-чары ташлаган оешмалар, әгәр бу авария эшләренә комачауласа, аварияне бетерү буенча эш башкаручы оешма таләбе буенча кичекмәстән һәм үз хисабына эшләр зонасын азат итәргә тиеш.

8.9.6.6. Коммуникация (Корылмалар) тибына бәйсез рәвештә, авария хәләндәге жиимерек урыннарындагы төзекләндерү тулысынча торгызылган аварияләр биш тәүлек эчендә бетерелергә тиеш.

Эшләрне башкаручы оешма авария вакытында бетерелмәгән һәм төзекләндерү эшләрен яңадан торгызыган өчен җаваплы.

8.9.6.7. Авария беткәннән соң, траншея (котлован) салынганнан һәм чүп-чар жыештырганнан соң, эшләр башкаручы оешма объектны тулысынча төзекләндерүне торгызу буенча башкарылган эшләрне кабул итү актын муниципаль берәмлек Башкарма комитетының вәкаләтле органнары кабул итү актын рәсмиләштереп тапшыра.

8.9.6.8. Төзекләндерү һәм яшелләндерү эшләре махсус оешмалар тарафыннан башкарылырга тиеш.

Шул ук вакытта машиналар йөрү өлешен һәм тротуарларны торгызу эшләре ел фасылына карап 24 сәгать эчендә башкарылырга тиеш (автотранспортның авариясез хәрәкәтен һәм механикалаштырылган жыештыру өчен).

8.9.6.9. Кышкы чорда (1 ноябрьдән 31 мартка кадәр) эшләр башкаруда, кече архитектура формаларын, яшел үсентеләрне яңадан торгызу мөмкинлеге булмау һәм асфальт капламын яңадан төзү зарурлыгы булмау сәбәпле, эшләр башкаручы 25 апрельдән 31 майга кадәр төзекләндерү эшләрен башкарырга тиеш.

8.9.6.10. Авария-торгызу эшләрен үткөрү объекты төзекләндерүнең һәм юл-ремонт эшләренең фактик башкарылуын һәм аларның сыйфатын тикшергәннән соң төшерелә, бу турыда территорияне баланс тотучы оешма вәкилләре, муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты, шулай ук муниципаль берәмлекнең башкарма комитетының вәкаләтле органнары, шулай ук Россия Эчке эшләр министрлығының ЗМР буенча ЮХИДИ идарәсе вәкилләре катнашында акт төзелә.

8.9.6.11. Әгәр авария хәләндәге эшләр житештерү зонасын төзекләндерү эшләрен ордерда аварияле эшләр башкаруга күрсәтелгән срокта башкару мөмкин булмаса, әлегә эшләрне башкару комитетында ордер рәсмиләштерелергә тиеш. Яраклылык вакыты чыккан ордер буенча эшләр ордерсыз эшләргә тиңләштерелә.

8.9.6.12. Авария хәләндәге кешеләр рәвешендә планлы эшләр башкару тыела.

8.9.6.13. Трассаның гомуми озынлыгы (траншея) булган инженерлык коммуникацияләрендә авария эшләрен башкару кирәк булганда, эшләрне башкаруга ордерны рәсмиләштерү өчен каралган тәртиптә рәсмиләштерелә.

8.9.7. Бозылган төзекләндерү эшләрен торгызу

8.9.7.1. Объектларны төзү, реконструкцияләү һәм ремонтлау (капиталь ремонт) эшләрен башкарудан соң, башкарма комитет тарафыннан бирелгән ордерда күрсәтелгән срокларда бозылган төзекләндерүне торгызу эшләре башкарыла.

8.9.7.2. Траншея (котлован) салынганнан соң, урамнарда аркылы чыгу урыннарында һәм рельс юллары чикләрендә юл киёмнәрен торгызу эшләре берьюлы башланган һәм 24 сәгать дэвамьнда төгәлләнергә тиеш, ә калган барлык очракларда - өч тәүлек эчендә башкарылган.

Юл киеме, аны ярганнан соң, "автомобиль юллары" СНИПы таләпләре нигезендә торгызылырга тиеш 2.05.02-85 17.12.1985, ГОСТ Р 50597-93.

8.9.7.3. Траншея (котлован) салу буенча эшләр башкаручы, юл киёмен яки тышкы төзекләндерү элементларын (яшел үсентеләрне, кара жир белән каплауны, үләнне, сукмакларны һәм майданчыкларны, кече архитектура формаларын һәм т.д. ны жыеп, яңадан торгызырга тиеш:

- төзелеш калдыклары белән эш итү буенча технологик регламент нигезендә калган Материаллардан, артык грунттан, төзелеш чүп-чарын чыгару;
- ремонт эшләре барышында юл катламына механик зыян килгән очракта, торгызу күләме объектны карап тотуны һәм техник эксплуатацияләүне гамәлгә ашыручы оешма вәкиле һәм эш житештерүче катнашында зыян китерү актын төзү белән комиссия тарафыннан билгеләнә.
- 8.9.7.4. Траншеяларны (казаннарны) машиналар йөрү өлешендә һәм тротуарларда торгызу срокларын үтәү ЗМР Башкарма комитетының Административ-техник инспекциясе идарәсе тарафыннан контрольдә тотыла.
- 8.9.7.5. Йомыш полосаларының асфальт бетон катнашмасын жәю алдында тоташуын тәэмин итү өчен эшләр башкаручы аларны түбәндәге таләпләргә исәпкә алып үтәргә тиеш:
 - а) асфальтның ватыклары горизонталь һәм вертикаль буенча кыстыргычсыз булырга тиеш;
 - б) нигез астында асфальтобетонные каплау булырга тиеш коры һәм чистартылган нче пычрак;
 - в) нигезләр каты яки сыек битум яки 0,5 л/кв. м исәбеннән битум эмульсия белән эшкәртелергә тиеш.
- Шул рәвешле эзерләнгән урынга кайнар асфальт-бетон катнашмасы жәелә.
- Яңа жәелгән һәм иске асфальт белән зарарлану урыннарын жентекләп шомарталар. Өслеге тигез булырга тиеш, йөзеп чыгармыйча һәм ачык жөйләр.
- Асфальт катламын торгызу юлның машиналар йөрү өлеше һәм тротуарның бөтен киңлегә буенча башкарыла.
- Юл катламының тиешле өлешен торгызу ел әйләнәсе башкарыла.
- Кышкы чорда (1 ноябрьдән 31 мартка кадәр) эшләр башкарылган очракта, кар ташлау урыннарына чыгару юлы белән яраланган урынны һәм боздан тулысынча чистартып бетерергә, эш урыннарын грунт белән томаларга, бу участокта юл киеменең конструкциясе нигезендә кирәкле коэффициентка кадәр ком һәм вак таш нигезләрен эзерләргә, асфальт-бетон катламлы бер меткада жәю зарур.
- 8.9.7.6. Төзекләндерү эшләрен тулысынча торгызу 25 апрельдән 31 майга кадәр башкарыла. Технологик эзлеклелектә асфальт-бетон капламнарны торгызу тышкы һава температурасы 10нан да ким булмаган вакытта көздән һәм 5тән дә ким булмашка тиеш.°
- 8.9.7.7. Яшел зонаны торгызуны үсемлек грунтлары (кар һәм боздан башка) белән генә башкарырга кирәк. Үсемлек грунтның калыңлыгы 30 см дан да ким булмашка тиеш. Яшел зонаның планировкасы горизонталь һәм вертикаль буенча төгәл үтәлергә тиеш.
- 8.9.7.8. Эшләр тәмамланганнан соң биш ел эчендә барлыкка килгән очракта, заказчы эш урынында кимчеләкләрне бетерүне тәэмин итәргә тиеш.
- 8.9.7.9 оешма житәкчеләре, прораблар, мастерлар һәм башка вазыйфаи затлар эшләргә тиешенчә башкармау, юллар капламнарын һәм тротуарларны, яшел утыртмаларны, газоннарны, торақ пунктларны төзекләндерү элементларын торгызу өчен җаваплы.
- 8.9.8. Жир, югары уку эшләре житештерүдә юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү
- 8.9.8.1. Эшләр башкаручы килештерелгән тәртип, эшләр житештерүнең чиратлылыгын тәэмин итәргә, аларны үтәү вакытын үтәргә, юл хәрәкәте иминлеген оештырырга тиеш.
- 8.9.8.2. Машиналар йөрү өлешендә, тротуарларда, юл читләрендә, бүлгеч полосаларда, урам газоннарында(яшел үсентеләр булган территорияләр) эшләр тәртибе һәм вакыты бу эшләр чорында юл хәрәкәтен оештыру схемалары белән билгеләнә.
- 8.9.8.3. Юл хәрәкәтен оештыру схемасы проект документлары составында эшләнәргә тиеш.
- 8.9.8.4. Эшләр житештерү урыны билгеләнгән үрнәктәге щит-заставкалар белән киртәләнгән (вакытлыча юл бүлү су бүлү блоклары).
- Урамнарның машиналар йери торган өлешендә (магистральләр) киртәләрдән тыш Кызыл габарит фонарьлары, юл билгеләре, транспортның йөрешен, жәяүлеләр үтүен һәм һ. б. күрсәткечләр куела.
- Урам утлары булмаганда жәяүлеләр хәрәкәте зоналарында эш урыннары яктырткыч белән жиһазландырыла.
- 8.9.8.5. Эшләр башкарыла торган вазыйфаи затлар коймаларның булу һәм торышы, яктырту һәм габарит фонарьлары эше, юл билгеләре һәм күрсәткечләр сакланышы өчен җаваплы.
- 8.9.8.6. Эшләргә башкарган биналарга керү һәм керү юллары траншея аша жәяүлеләр күперләрен (эшләр зонасы) урнаштыру юлы белән, шулай ук янгынга каршы хезмәт органнары белән килештерелгән эш тәртибе нигезендә ишегалларга ирекле керү тәэмин ителергә тиеш.
- 8.9.8.7. Эшләр зонасын расланган проект (төзелеш, эшләргә оештыру) нигезендә тулысынча төзекләндерүгә кадәр эшне башлау, объектта механизмнар, техника, материаллар, инвентарь, вагон-көнкүреш жайланмалары урнаштыру тыела.
- 8.9.8.8. Аерым очрақларда тротуар тулысынча ябылырга мөмкин, әмма шул ук вакытта жәяүлеләр кичү урыннарын оештыру белән капма-каршы тротуар буенча жәяүлеләрнең хәрәкәте мәжбүри тәртиптә сакланырга тиеш.
- 8.9.8.9. Биналарның һәм корылмаларның фасадлары өчен коймалар өлеге максатлар өчен яраклы, үзләренең декоратив, нык һәм янгын куркынычсызлыгы ягыннан, төзелешнең бөтен чорында үзенең беренчел үзенчәлекләрен саклый торган материаллардан алына. Шулай ук вакытта урамнарда чыгучы фасадларның түбән ярус коймалары мәжбүри тәртиптә тоташ тыгыз булмаган материаллардан үтәлергә тиеш.

8.9.8.10. Житештерү зонасы жәяүлелер зонасына якын урнашкан урыннарда жәяүлелернең иминлеген тээмин итү максатларында саклагыч козырек куела,э тротуарда транспорт хәрәкәте ягыннан перила урнаштырылган жәяүлелер өчен түшөлгән.

8.9.8.11. Инвентарылаштыру киртәләре гамәлдәге дөүлөт стандартлары таләпләренә жавап бирергә тиеш.

8.9.8.12. Урамнарның машиналар йөри торган өлешендә коймалар сыйфатында полимер материаллардан махсус билгеләнгән блоклар кулланыла ала. Эшләр башкару зонасын киртәләү сыйфатында бетон блоклар һәм тимер-бетон свай куллану тыела.

8.9.8.13. Эшләр башкаручы житештерү зонасын коймаларны урнаштырган (урнаштырган) вакытта ГОСТ 23407-78 таләпләрен үтәргә тиеш. Техник шартлар" дип аталган фәнни-гамәли конференция узачак, алар аның өчен мәжбүри булып тора. Коймалар зоналары эшләр ия булырга тиеш опрятный тышкы кыяфәте: буялган, чистартылган нче пычрак, юыну, түгел ия булырга тиеш проемов, поврежденных участковлары, отклонений нче вертикали, посторонних наклейки, игъланнар, язулар.

8.9.8.14. Коймалар һәм аларның элементлары яктылыкны кире кайтаручы материаллар кулланып башкарылырга һәм начар һава шартларына чыдам буяулар белән буяылырга тиеш.

8.9.8.15. Эшләр башкаручы траншея аша жәяүлелер корылмаларын тиешле тәртиптә тотуны тээмин итәргә тиеш.

8.9.8.16. Урам һәм тротуарларның машиналар йөрү өлешендә эшләр башкаручы эшләр житештерүче юл хәрәкәте иминлегенең кирәкле техник чаралары белән тээмин ителергә тиеш: яхшыртылган яктылык-техник характеристикалары булган юл билгеләре, импульс сигнал укчылары, фонарьлар, юл эшчеләре һәм проблескалы майчкалары өчен кызгылт сары төстәге махсус униформалар. Юл хәрәкәте иминлегенең техник чараларын урнаштыру ведомство төзелеш нормалары (ЗТН 37-84) һәм ГОСТ Р 52289-2004 таләпләре нигезендә башкарыла. Күрсәтелгән акчалардан башка эшне машиналар йөрү өлешендә башлау тыела.

Юл билгеләрен урнаштыру урыннары һәм саны Юл хәрәкәтен оештыруның расланган схемасына туры килергә тиеш. Стандарт булмаган һәм кулдан ясалган юл билгеләрен һәм яктылыкны чагылдыручы үзенчәлекләрдән башка киртәләренә куллану тыела. Импульсные атучылары булырга тиеш кертелгән булу-булмауга карамастан, тәүлек вакыт. Юл хәрәкәтен оештыруның техник чаралары һәм куркынычсызлык чараларының башка чаралары гамәлдәге дөүлөт стандартлары һәм әлеге продукцияне житештерүченең техник шартлары нигезендә үтәлергә тиеш.

8.9.8.17. Автомобиль транспорты һәм жәяүлелер хәрәкәте урыннарында коеларның түбәләрен ачу кирәк булганда люки киртәләне, сигнализация чаралары һәм вакытлыча кисәтү билгеләре белән ремонтлана.

8.10. Жирлекнең әйләнә-тирә мохитенә карата аерым таләпләр

8.10.1. Торак мохитне, урамнарны һәм юлларны төзекләндерү объектларын, мәдәни-көнкүреш хезмәте күрсәтү объектларын проектлаганда әлеге объектларны картлар һәм инвалидларны йөртүгә ярдәм итүче элементлар һәм техник чаралар белән тээмин итүне күздә тотарга кирәк.

1.1.2. Өлкән яшьтәге затларны һәм инвалидларны проектлау, төзү, йөртүгә ярдәм итүче техник чаралар һәм жиһазлар урнаштыру заказчы тарафыннан расланган проект документациясе нигезендә яңа төзелеш вакытында гамәлгә ашырыла.

8.11. Территорияне бәйрәмчә бизәү

8.11.1. Муниципаль берәмлек территориясен бәйрәмчә бизәү Олы Жәке башкарма комитеты карары белән дөүлөт һәм авыл жирлегә бәйрәмнәре, истәлекле вакыйгалар белән бәйле чаралар үткәрү чорында башкарыла.

Биналар, корылмалар муниципаль берәмлек территориясен бәйрәмчә рәсмиләштерү концепциясе кысаларында аларның хужалары тарафыннан рәсмиләштерелә.

8.11.2. Тантаналы һәм бәйрәм чараларын үткәрүгә бәйле эшләр оешмалар тарафыннан мөстәкыйль рәвештә үз акчалары, шулай ук Олы Жәке авыл жирлегә бюджетында бу максатларга каралган акчалар чикләрендә Олы Жәке башкарма комитеты белән килешүләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

8.11.3. Бәйрәмчә бизәләше флаглар элөп кую, лозунглар, гирлянд, панно, декоратив элементлар һәм композицияләр кую, стендлар, киосклар, трибуналар, эстрада урнаштыру, шулай ук бәйрәм иллюминациясе урнаштыру белән бәйле.

8.11.4. Бәйрәм бизәләше концепциясе чаралар программасы һәм объектларны урнаштыру схемасы һәм бәйрәм бизәләше элементлары белән Олы Жәке башкарма комитеты раслаган.

8.11.5. Бәйрәм бизәләше элементларын эзерләгәндә һәм урнаштырганда юл хәрәкәтен жайга салу техник чараларының күрүчәнлеген төшерергә, зыян салырга һәм начарайтырга ярамай.

8.12. Биналарның (бина аларда), корылма һәм корылмаларның милекчеләренең катнашу тәртибе якын-тирә территорияләренә төзекләндерүдә

8.12.1. Бина (бина аларда), корылма һәм корылмаларның милекчеләре әлеге кагыйдәләрнең үтәлешен, төзекләндерү буенча эшләр исемлеген системалы рәвештә үтәүне тээмин итәргә тиеш.

8.12.2 очракта, әгәр беркетелгән территориядә урнашкан берничә милек биналары (биналар аларда), төзелешләр һәм корылмалар, йөкләмәләр буенча аны төзекләндерү мөмкин распределәтә алар арасында килешү якларның.

1.1.3. Беркетелгән территорияләрдә төзекләндерү элементларын проектлау һәм урнаштыру буенча чаралар комплексын башкаручы оешмалар Олы Жәке авыл җирлегендә яшәүчеләрнең уңайлы яшәү тирәлеген булдыру, Олы Жәке авыл җирлеге территориясенә санитар һәм эстетик торышын яхшырту максатларында территориаль иҗтимагый үзидарә органнары белән тиешле территорияләрдә үзара хезмәттәшлек итәләр.

Кисәк 9. Инженерлык коммуналь чөлтәрләрнең эчтәлегә

9.1. Җир асты һәм җир өсте инженерлык коммуникацияләре (жылылык, су, газ, телекоммуникация һәм канализация чөлтәрләре) булган оешмалар үз эшләрен башкарырга тиеш:

9.1.1. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының " Биналар һәм корылмалар, күп фатирлы торак йортларны гомуми файдаланудагы элемент чөлтәренә җир асты юлы белән, асылмалы элемент линияләрен кулланмыйча Тоташтырырга;

9.1.2. Торак йортлар, биналар һәм корылмалар эчендә милекчеләр, шулай ук кызыксынган оешмалар белән килешү буенча абонент чөлтәрләре төзүне башкарырга.

9.2. Җир асты һәм җир өсте инженерлык коммуникацияләре (жылылык, су, газ, телекоммуникация һәм канализация чөлтәрләре) булган хужаларга рөхсәт ителми:

9.2.1. Элемент кабеле сыйфатында түбә фасадларын, бина диварларын, шулай ук башка корылмаларны һәм конструкцияләрне (төтен чыга торган, вентиляция конструкцияләрен, фронтоннар, козырькалар, ишекләр, тәрәзәләр, коллектив теле - һәм радиоприем антенналары, элемент системасы антенналары, биналарда урнаштырылган антенналар урнаштыру өчен мачталар) беркетүдән тыш, хосусый торак фондына караган биналарга элемент кабельләрен беркетүдән тыш куллану.

9.2.2. Элемент кабелен электр тапшыру линияләренә баганаларын һәм элементларын, урам яктырту системаларына караган урам утларын һәм конструкцияләрен, электрофикацияләнгән транспортның элемент чөлтәрләренә баганаларын һәм элементларын, реклама щитларын һәм башка реклама конструкцияләрен беркетү сыйфатында куллану.

9.2.3. Юл тамгаларын, светофорларны, мәгълүмат панельләрен урнаштыру өчен билгеләнгән корылмалар һәм конструкцияләрне беркетү сыйфатында юл чаты чикләрендә светофорлар һәм мәгълүмат панельләре белән идарә итү өчен билгеләнгән элемент кабельләреннән тыш куллану.

4.4. Юл хәрәкәте өчен ике полосадан артык юл булган урам элементәсе кабеле белән кисешү, биекләккә һәм кабель подвесына бәйсез рәвештә, һава юлы белән.

9.2.5. Элемент кабельләрен автомобиль транспорты хәрәкәте өчен юл йөрү өлеше булган урам буйлап биекләктән һәм кабель подвесына бәйсез рәвештә урнаштыру.

Кисәк 10. Әлегә кагыйдәләрнең үтөлешен контрольдә тоту һәм аларны бозган өчен җаваплылык

10.1. Әлегә кагыйдәләрне үтәмәгән өчен җаваплылык муниципаль берәмлек территориясендә даими яки вакытлыча яшәүче яисә үз эшчәнлеген башкаручы юридик, физик һәм вазыйфаи затларга йөкләнә.

1.2. Гражданның һәм вазыйфаи затларның әлегә кагыйдәләрне бозган өчен җаваплылыкка тарту административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе Кодексы, административ хокук бозулар турында Татарстан Республикасы кодексы һәм Россия Федерациясенә һәм Татарстан Республикасының башка закон чыгару һәм норматив хокукый актлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

1.3. Әлегә кагыйдәләрне бозган өчен административ хокук бозулар турында протоколларны рәсмиләштерү хокукынан Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы Административ хокук бозулар кодексы нигезендә дәүләт инспекциясе, контрольлек итүче, күзәтчелек һәм башка органнар хезмәткәрләре файдалана.

4.4. Административ хокук бозу турында беркетмәләр нигезендә әлегә кагыйдә бозучыларны административ җаваплылыкка тарту турында карар административ комиссия, шулай ук РФ һәм ТР Административ хокук бозулар кодексы белән билгеләнгән компетенция чикләрендә органнар һәм вазыйфаи затлар кабул итә.

Муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү өлкәсендә фото һәм кино төшерү, видеоизма функцияләренә ия махсус техник чаралар кулланып, транспорт чарасы йә милекчә яки җир кишәрлегенә яки башка хужасы тарафыннан башкарыла торган административ хокук бозу ачыкланган очракта яки фото чаралары- административ хокук бозу турындагы эш буенча карар административ хокук бозу турында эш кузгаткан зат катнашынан башка чыгарыла.

1.5. Административ җәза билгеләнмәгән өчен административ җәза билгеләү вазыйфасы үтөүдән азат итми, шулай ук аларга китерелгән матди зыянны каплау бурычы да билгеләнгән.

11. БИНАЛАРНЫҢ, КОРЫЛМАЛАРНЫҢ ФАСАДЛАРЫН КАРАП ТОТУ

11.1 биналарның, корылмаларның фасадларын карап тоту үз эченә ала:

11.1 конструктив элементларны һәм фасадларны, шул исәптән керү ишекләре һәм козырькларны, балкон һәм лоджия, карнизов, канат һәм аерым баскычлар коймаларын, төшерү һәм баскычларны, витрин, декоратив детальләрен һәм башка конструктив элементларны ремонтлау һәм торгызуны үз вакытында хуплаучы һәм аларны буяучы;

11.1.2. Водостокларның, водосточные торбаларның һәм сливларның төзек хәлдә булуын һәм эчтәлеген тәэмин итү;

11.1.3 герметизация, ялгану һәм капшау швов, ярыклар һәм выбоин;

11.1.4. Отмосткалар, цокольные тәрәзәләр һәм подвалларга керү юлларын торгызу, ремонтлау һәм үз вакытында чистарту;

11.1.5. Фасадта урнаштырылган электрошаткычны төзек хәлдә тоту һәм аны караңгылык башлану белән кертү;

11.1.6. Фасад өслекләрен эксплуатацияләүнең торышы һәм шартларына бәйле рәвештә вакытында чистартып һәм юып тору;

11.1.7. Үз вакытында юу тәрәзәләр һәм витрин, элмә такталар һәм күрсәткечләр;

11.1.8. Язулардан, рәсемнәр, игъланнар, плакатлар һәм башка мәгълүмати-басма продукциядән, шулай ук граффити китерелгән чистарту.

1.2. Бина фасадлары, корылма һәм корылма элементлары составына керә:

1) приямки, керү подвалных бүлмә һәм чүп-чар;

2) керү төркемнәре (баскычлар, мәйданчыклар, перила, керү юлында козырькалар, коймалар, диварлар, ишекләр һәм башкалар.);

3) цоколь һәм отмостка;

4) дивар плоскости;

5) чыгыш ясаучы фасад элементлары (балконы, лоджия, эркера, карнизы һ. б.);

6) түбә, шул исәптән вентиляция һәм төтен торбалары, рәшәткәләр, түбә һәм тд чыгу юллары.;

7) архитектур детальләр һәм тышлау (колонналар, пилястралар, розеткалар, каплагычлар, фризалар, пояскалар һ. б.);

8) водосточные торбалар, шул исәптән воронки;

9) парапет һәм тәрәзә коймалары, рәшәткәләр;

10) тәрәзәләрнең металл отделкасы, балкон, поясков, цоколь, свесов һәм тдп чыгышлары.;

11) элмә металл конструкцияләр (флажны тотып торучылар, анкеталар, янғын баскычлары, вентиляциян җиһазлар һәм тдп.);

12) панельләр һәм блоklar арасында горизонталь һәм Вертикаль швалар (зур панельле һәм эре блоклы биналарның фасадлары);

13) пъяла, рамнар, балконные ишекләр;

14) биналар янындагы стационар коймалар.

1.3. Милекчеләр, башка биналар, корылмалар хужалары һәм тиешле бурычлар йөкләнгән башка затлар бурычлы:

11.3.1. Кирәк булганда, әмма елына бер тапкырдан да ким түгел, махсус техниканы кулланып, фасадларны чистарту һәм юарга кирәк;

11.3.2. Кирәк булганда, әмма елга ике тапкырдан да ким түгел, язын (җылыту системаларын сүндергәннән соң) һәм көзен (җылыту сезоны башланганчы), химик чаралар, эчке һәм тышкы өслекләрен тәрәзәләрне, балкон һәм лоджий ишекләрен, подъездларга керү ишекләре чистартып, юарга һәм юарга;

11.3.3. Фасадның фактик торышын исәпкә алып, 5 - 6 ел эчендә агымдагы ремонт үткәрергә;

4.4. Фасадның аерым элементларына (цоколь, крылец, баскычлар, приямкалар, керү ишекләре, капкалар, цоколь тәрәзәләре, балконнар һәм лоджияләр, су-Көнчыгыш торбалары, подоконны култыклар, линия ачышлары һәм башка конструктив элементлар) ремонт ясауда булышлык итүче башкарырга.

Ярдәм итүче ремонт өч елга бер тапкырдан да ким булмаса тиеш. Конструктив элементлар һәм фасадларны бизәү аларның нормаль тузу яки аларны кинәт зыян китерү (һәлакәтләр, табигый бәла-казалар, янғын һәм һ. б.) килеп туган очракта, әлеге хәлләр туктатылган көннән ике ай эчендә яңадан торгызылырга тиеш;

11.3.5. Чыгыш ясаучы фасад конструкцияләрен җимерелү куркынычы янаган очракта сак-кисәтү чараларын (коймалар, сеткалар урнаштыру, элементның җимерелә торган өлешен демонтажлау) үтәргә.

4.4. Фасадларны кулланганда рөхсәт ителми:

11.4.1 биналарның һәм корылмаларның фасадлары өслегенә зыян китерү (пычрату): сумкалар, буяу Ефәк юлы, ярыклар булу, штукатурка эленгән, тышланган ярыклар булу, кирпич өемен зыян китерү, тимер-бетон конструкцияләрен саклану катламын каплау һәм тмпп.;

11.4.2. Биналар һәм корылмаларның архитектур һәм сәнгать-скульптура детальләре: капительләр, фризалар, тартмалар, барельефлар, лепешкалар, орнаментлар, мозаик, сәнгать рәсемнәре һәм т .п.;

11.4.3. Панельара оятларны герметизацияләүне бозу;

4.4. Штукатурка, тышлау, фасадларның аскы өлеше, биналар яки корылмаларның буяу катламын, шул исәптән тәрәзә, Керү приямкалары конструкциясенә төзек булмавы (катламлау, пычрату) ;

11.4.5. Чыгыш ясаучы биналарның һәм корылмаларның алгы якларына зыян китерү (пычрату): балконнар, лоджий, эркерлар, тамбурлар, карнизов, козырьков һәм т .п.;

- 11.4.6. Жимерелү (булмау, пычрату) балкон коймалары, лоджий, парапетов һәм тдп.;
- 11.4.7. Фасадны һәм аның элементларын бу бина өчен билгеләнгән бинаның төсө буенча аерып торучы материаллар, корылмалар проект колер паспорты белән бизәп, буяу;
- 11.4.8. Вәкаләтле орган белән килештермичә, проспект, урам, тыкрык, майдан исемнәре күрсәтүчеләрне урнаштыру һәм эксплуатацияләү;
- 11.4.9. Вәкаләтле орган белән килештерелгән проект булмаса, бинаның фасадында һәм (яки) түбәсендә, флаглар хужалары корылмаларында, флагштоктарда урнаштыру һәм эксплуатацияләү;
- 11.4.10. Исәптән төшерү, алыштыру яки урнаштыру, яңа архитектур детальләр яки урнаштыру гамәлдәге проемов, тәрәзә формасын үзгәртү, переоборудование яки урнаштыру яңа балконов һәм лоджий, эркеров, Төзелеш арасында пространство арасында балконнар килешмичә һәм билгеләнгән төрлө рәхсәт алу;
- 11.4.11. Биналарның, корылмаларның фасадларын (житештерү, склад, индивидуаль торак төзелешләреннән тыш) каплау өчен, территорияләренең (төзелешләрдән тыш) коймалары, гомуми кулланылыштагы территориянең фасадлары (шул исәптән майданнар, урамнар, йөрү урыннары, Яр Чаллы, гомуми файдаланудагы су объектларының яр буе полосулары, скверлар, бульварлар) өчен профнастил, металл битләр һәм башка шундый материаллар куллану, мәдәни мирас объектларыннан кала;
- 11.4.12. Раскраску фасад кадәр торгызу разрушенных яки поврежденных архитектура детальләрен;
- 11.4.13. Өлешчә фасадларны буяу (биналарның беренче катларының тулы буяуы искәrmә булып тора);
- 11.4.14. Төс чишелешен, рәсемне, артык очу калыңлыгын һәм башка элементларны ирекле үзгәртү фасадның гомум архитектур карарына туры килми торган тәрәзәләр һәм витриналар, ишекләр, балконнар һәм лоджий җайланмалары һәм җиһазлары;
- 11.4.15. Гамәлдәге козыреклар һәм элгечләрне өстәмә элементлар һәм биналарның һәм корылмаларның алгы якларын урнаштыру, аларны декоратив хәл итүне һәм тышкы кыяфәтен бозучы җиһазлар белән тәэмин итү;
- 11.4.16. Гомуми файдаланудагы территорияләрдән чыга һәм карап тикшерелә торган биналарда һәм корылмаларда Начар металл сөлгеләр урнаштыру, фасад архитектур хәленә туры килми торган ишек тутыргычлары урнаштыру, фасадта башка алымнарның төсләр һәм төсләр чишелешенә туры килми торган ишек тутыргычлар урнаштыру;
- 11.4.17. Үзгәртү урнаштыру ишек блогы бу проеме карата плоскости фасад;
- 11.4.18. Сыйфатсыз карар швов арасында тәрәзә һәм ишек тартмасы һәм проемом, начарайта торган тышкы кыяфәте фасадның;
- 11.4.19. Үтә күренмәлеклекне ирекле үзгәртү, пыяла өслеген буяу һәм декоратив элпәләр белән каплау, пыяла пыялаларын пыялалары белән алыштыру;
- 11.4.20. Фасадлар, түбәләр, бина стеналары (төтен чыга торган урыннар, вентиляция, телевидение һәм радио коллектив кабул итү системасы антенналары, чыбык үткәргечле радиотапшырулар чөлтөрә баганалары, фронтоннар, козырькалар, ишекләр, тәрәзәләр, парапетлар, янгынга каршы баскычлар, жир өсте һәм т .п.) асылма элемент линияләрен һәм һава-кабель кичүләрен беркетү сыйфатында куллану;
- 4.4.21. Балкон, лоджийларны тиешле рәхсәттән башка нинди дә булса үзгәрешләр җитештерү, келәmnәр, киём-салым, тышкы яктан балконнар, лоджияләр һәм бинаның төп фасадлары тәрәзәләрен элөп кую, шулай ук аларның өй әйләнешенә төрлө предметлары белән танышуы;
- 4.4.22. Тышкы кондиционерлар һәм антенналар урнаштыру, архитектура детальләре, декора элементлары, өслөгә белән ценной архитектур отделкой, шулай ук крепление, алып бара торган биналарга зыян китерү архитектура поверхностей;
- 4.4.23. Керү төркемнәре урнаштырганда фасадның декоратив, архитектура һәм сәнгать элементларын керү төркем элементлары, яңа бизәү һәм реклама элементлары белән ябу;
- 4.4.24. Бина диварларына, тышкы реклама һәм мәгълүмат чаралары корылмаларына рәхсәтсез (законсыз) беркетү;
- 4.4.25. Афишалар, игъланнар, плакатлар һәм башка мәгълүмати-басма продукция элөп кую, шулай ук биналарның, корылмаларның фасадларында граффити төшерү.

1.5. Антенналар урнаштыру рәхсәт ителми:

- 11.5.1. Төп фасадларда;
- 11.5.2. Урамнан каралучы түбәдә, ишегалды фасадларында һәм брендмауэрларда;
- 11.5.3. Бина түбәсендә, биналарның һәм корылмаларның (манараларның, гөмбәзләренең) этләрендә, парапетларда, түбә коймаларында, вентиляция торбаларында.
- 1.1. Телевизион антенналар урнаштыру баланс тотучы, идарәче оешма(МҚД) белән килешү буенча башкарылырга тиеш.
- 11.7. Тышкы күзәтү видеокамералары элмә такталар, козырькалар, балконнар, эркерлар астында, фасад участокларында, архитектура детальләреннән, декордан, бизәкләүнең кыйммәтле элементларыннан ирекле урнаштырыла.
- Колонналарда, фронтоннарда, карнизларда, пилястрах, порталларда, козырекларда, балконнарның цоколында тышкы күзәтү видеокамераларын урнаштыру рәхсәт ителми.

11.8. Кертү:

11.8.1. Подъездларга кергәндә мөгълүмати стендлар урнаштыру;

11.8.2. Йорт фасадлары ягыннан жирлек урамнары буенда урнашкан биналарда тышкы кондиционерлар һәм антенналар урнаштыру.

Кисәк 12. Шәхси торак төзелеше территорияләрен карап тоту

12.1. Шәхси торак төзелеше территориясен карап тоту гамәлдәге санитар кагыйдәләр һәм нормалар, шулай ук әлеге Кагыйдәләр нигезендә җаваплы затлар тарафыннан гамәлгә ашырыла. Шәхси торак төзелеше йортлары территорияләрен көндәлек җыештыру өчен җаваплылык территория хужаларына йөкләнә.

12.2. Шәхси торак йорт хужалары бурычлы:

- 1) шәхси торак йортларны һәм башка корылмаларны, шулай ук киртәләрне, шул исәптән йорт коймаларын төзәтү һәм аларның фасадларын һәм башка аерым элементларны (көрү ишеге һәм козыреклар, түбә һәм баскычлар) ремонтлау;
- 2) Олы Жәке башкарма комитеты белән биеклектәге, йортларның тышкы күренешен һәм коймасының төсле чишелешен килештергә;
- 3) яшел үсентеләрне карауны тәэмин итәргә;
- 4) Олы Жәке башкарма комитеты белән килешү нигезендә, Татарстан Республикасының ике дөүләт телендә проспект яисә урам исемнәре, тыкрыгы күрсәткечләре, шулай ук йорт номерлары урнаштыру;
- 5) су бирү канавы һәм торбаларын җиһазландырырга һәм чистартырга, язгы чорда кар сулары агызуны тәэмин итәргә;
- 6) җитештерү һәм куллану калдыкларын бары тик махсус билгеләнгән урыннарда гына (контейнер майданчыкларында) куярга.

Шәхси торак төзелеше территорияләрендә тыела:

- 1) йорт биләмәләре чикләрен коймаларны урнаштыру;
- 2) йорт биләмәләрендә һәм алар янәшәсендәге территорияләрдә яфракларны, теләсә нинди калдыкларны һәм чүп-чарны яндыру;
- 3) карны этәргә, чүп-чарны ташларга, йодрык ташларга, йорт яны территориясеннән сыек көнкүреш калдыклары агызырга;
- 4) муниципаль берәмлек Башкарма комитетының вәкаләтле органы биргән рөхсәтнән (килештерүеннән) башка йорт биләмәләре өчен күмер, тара, утын, печән, тирес, чүп-чар, төзелеш материаллары һәм башкалар. Вақытлыча складлау срогы ике айдан да артмаска рөхсәт ителә;
- 5) йорт биләмәләре өчен транспорт чараларын юу;
- 6) йорт салу территориясе өчен жир асты чокырларын урнаштыру, төзү, эксплуатацияләү. Йорт салу территориясе эчендә урнашкан урам чокырларын төзүне, эксплуатацияләүне гамәлгә ашырган затлар үз хисабына, демонтаж урынын алга таба төзекләндереп, урам чокырын сүтеп алырга тиеш;
- 7) әлеге территориянең урам йөрешләрендә махсус транспорт һәм урып-жыю техникасының үтемләгән кыенлаштыра торган яисә тоткарлый торган чит ил юлларын урнаштыру;
- 8) төзекләндерү объектларын, кече архитектура формаларын, яшел үсентеләрне җимерү һәм бозарга, территорияне җитештерү һәм куллану калдыклары белән пычрату, сулыкларны чүпләргә.

Кисәк 13. Инженер-коммуникация (Жир), төзелеш, ремонт һәм башка эшләр оештыру, үткөрү һәм җитештерү. Төзелеш, реконструкция (реставрация), капитал ремонт объектларын карап тоту.

1.1. Төзелеш майданчыкларын һәм алар янындагы территорияләрен карап тоту 12-04-2002, СНИП 12-03-2000, СанПиН 2.2.31384-03, шулай ук әлеге Кагыйдәләр нигезендә башкарыла.

4.2. Җаваплы затлар, генераль подрядчы оешмалар, башкаручылар бурычлы:

- 1) төзелеш майданчыгы территориясенә бөтен периметры буенча, казу һәм жир эшләре ясау урыннарын коймалар урнаштыру. Коймалар гамәлдәге дөүләт стандартлары, нормалары һәм кагыйдәләре таләпләренә туры килергә тиеш;
- 2) төзелеш майданчыгы коймасының гомуми тотрыклылыгын, ныклыгын, ышанычлылыгын, эксплуатацион иминлеген, казу урыннарын һәм жир эшләре җитештерүен тәэмин итәргә;
- 3) төзелеш майданчыгы коймасының техник торышын, жир эшләре өемнәре үткөрү һәм җитештерү урыннарын, аның чисталыгын, пычрактан, кардан, боздан вақытында чистартуны, шулай ук мөгълүмати басма продукцияне карап тору;
- 4) төзелеш майданчыгына якин тирә территорияне СНИП 12-04-2002, СанПиН 2.2.31384-03 таләпләре нигезендә төзекләндерү;
- 5) төзелеш майданчыгы территориясенә кергәндә, объект, генераль подрядчы, заказчы, җаваплы эш җитештерүчеләрнең фамилияләре, телефон номерлары, эшләрнең башлану һәм тәмамлану вақыты күрсәтелгән төзелеш объекты паспорты урнаштырырга һәм аны тиешле хәлдә тотарга;
- 6) төзелеш майданчыгына керү юлларын, урамнарның машиналар йөри торган өлешенә пычрак һәм чүп чыгармый торган транспорт чараларының тәгәрмәч юу пунктларын һәм майданчык эчендәге юлларны җиһазландырырга);

- 7) төзелеш майданчыгы территориясеннән чистартылган кар махсус жиһазландырылган чокырга чыгарырга;
- 8) һәр көнне пычрак һәм чүп-чардан, кардан һәм боздан тротуарлардан һәм төзелеш майданчыгына подъездлардан көндәлек жыештыруны тээмин итәргә;
- 9) төзелеш майданчыгы чикләреннән биш метрлы зона чикләрендә көн саен пычрак һәм чүп-чардан, кар һәм боздан көн саен жыештыруны тээмин итәргә (әгәр бу затларның калдыклар милекчеләре булып торулары расланган булса, яисә күрсәтелгән калдыклар аларга мөрәжәгать итеп алынган);
- 10) төзекләндерү объектларында инженер-коммуникация (Жир), ремонт һәм башка эшләр башкарганда норматив-хокукый актлар таләпләрен үтәргә;
- 11) төзелеш эшләре башкарганда тышкы яктырту чөлтәрдәренә, яшел утыртмалар һәм кече архитектура рәвешләренә сакланышын тээмин итәргә;
- 12) төзелеш эшләре башкарганда жиһимелгән һәм зыян күргән юл катламнарын, яшел үсентеләрне, газоннарын, тротуарларны, кече архитектура формаларын торгызуны тээмин итәргә;
- 13) жир эшләре үткәргән очракта грунтны чыгаруны тээмин итәргә;
- 14) төзелеш майданчыгы территориясендә каты коммуналь калдыклар жыю өчен контейнерлар һәм (яки) бункер-тупланмалар, эре габаритлы һәм төзелеш чүп-чары, шулай ук житештерү һәм куллануның башка калдыклары булуны тээмин итәргә;
- 15) төзелеш майданчыгы территориясеннән каты коммуналь калдыкларны, зур габаритлы һәм төзелеш чүп-чарын, шулай ук гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә житештерүнең һәм куллануның башка калдыкларын чыгаруны оештыруны тээмин итә.

3.3.Тыю:

- 1) гражданның шәхси һәм иҗтимагый иминлеген тээмин итүгә бәйлә коткару, авария-торгызу һәм башка кичектергесез эшләрдән тыш, торак зона янында 23.00 сәгаттән 6.00 сәгаткә кадәр төзелеш, ремонт, төягеч һәм башка эшләр башкарырга;
- 2) тиешле рәхсәттән башка жирлек урамнарының машиналар йөрү өлешен тарайту яисә ябу;
- 3) төзелеш майданчыгы территориясендә аның коймасының биеклегеннән артып киткән грунт урнаштырырга;
- 4) жиһазлар, төзелеш материаллары, чүп-чар, грунт, кар, төзелеш калдыклары, шулай ук төзелеш майданчыгы территориясә өчен көнкүреш вагоннары урнаштыру;
- 5) калдыкларны һәм төзелеш калдыкларын яндыру;
- 6) тиешле рәхсәт алынмыйча, төзелеш майданчыгы территориясә өчен гамәлгә ашырыла торган жир асты инженер коммуникацияләрен чыгару буенча эшләр башкарырга;
- 7) төрле чүплекләр һәм көнкүреш һәм төзелеш чүп-чары, кәгазь, житештерү һәм куллану калдыклары, савытлар, өлгергән агачлар, яфраклар, кар (махсус билгеләнгән урыннардан тыш) ташларга.
- 8) техник чаралар белән тээмин ителмәгән биналар, корылмалар һәм башка объектларны файдалануга тапшыру калдыкларны зарарсызландыру һәм куркынычсыз урнаштыру технологияләре.

Кисәк 13. Вазыйфаи затларның гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять биру

Вәкаләтле орган яисә аларның вазыйфаи затлары гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять белдерү турында гариза Россия Федерациясә законнарында билгеләнгән тәртиптә карап тикшереләргә тиеш.

Кисәк 14. Йомгаклау нигезләмәләре

Өлеге кагыйдәләргә кертелгән барлык үзгәрешләр һәм өстәмәләр Олы Жәке авыл жирлегә Советы карары белән кертелә.

1 нче кушымта

ТӨП ТЕРМИННАР ҺӘМ БИЛГЕЛӘУ

Ассимиляция потенциал (емкость) - экосистеманың үз-үзен чистартучы сәләте, вакыт берәмлеге өчен тупланырга мөмкин булган пычраткыч матдәләр санының максималь сыйдырышлылыгы күрсәткече аның нормаль эшчәнлеген бозмыйча экосистемадан читкә чыгарылган.

Бордюры таш түшәлгән яки киметелгән юл аркылы чыгу юлын тээмин итә торган бордюры пандус - корылма.

Вертикаль яшеллендерү-балкон, лоджия, галерея, терек диварлар һәм ТМП. ны керттеп, биналарның һәм корылмаларның алгы өслекләрен куллану.

Зональлек (типик зональлек) - территориянең табиғый-географик шартларына бәйле рәвештә үсемлекләрнең структурасын тасвирлау.

Түбә яшеллендерү-аларда архитектура-ландшафт объектлары (газоннар, чөчөк түтәлләре, бакчалары, агачлар һәм куаклар белән майданчыклар һ.б.) тәү өчен бина һәм корылмаларның түбәләрен куллану.

Ландшафт сәнгате объектларының күләмле-пространство структурасы-торақ пункт мохитен Ландшафт оештыру методы яки формасы; күләмле-пространство структурасы төрләре: ябык (боскетлар, массивлар, роци), ачык Алан, лужайки, партерлар, эре чөчөк түтәлләре, майданнар, сулыклар, ясси спорт корылмалары), ярымутрык (роци, төркемнәр, шулай ук ябык һәм ачык структураларның элементларын бергә кушу).

Жәяүлеләр зоналары-транзит хәрәкәт итү максатларында һәм билгеле бер характеристикаларга ия булган халык хәрәкәт итә торган торақ пункт территорияләрендәге участоклар: зур тизлекле һәм жир өсте жәмәгәт транспортының тукталышлары, хезмәт күрсәтү объектларының, тарих һәм мәдәният һәйкәлләренең, рекреацияләрнең һәм т.п.ның югары концентрациясе, жәяүлеләр агымының суммар тыгызлыгы. Жәяүлеләр зоналары эспланадаларда, жәяүлеләр урамнарында, торақ пункт майданы майданының жәяүле өлешләрендә формалашырга мөмкин.

Жәяүлеләр урамнары-ул, кагыйдә буларак, транспорт элементәсе өчен ябык һәм жәяүлеләр өчен жайлаштырылган торақ пунктның төрле территорияләре һәм районнары арасында тарихи яктан барлыкка килгән элементлар. Жәяүлеләр урамнарының оптималь озынлыгын, объектларны ике яклы кабул итүдән чыгып, 800 - 1200 метр, киңлеге - 10 метрдан да ким булмаган һәм 30 метрдан да артмаган (оптималь 12-20 метр) билгеләргә тәкъдим ителә.

Жәяүлеләр өчен билгеләнгән жир кишәрлекләре һәм киңлекләр барлык майданның (вәкилле һәм мемориаль) яисә аның бер өлеше (приобъектлы) территориясеннән гыйбарәт булырга мөмкин.

Рекреация потенциалы-территориянең табиғат тирәлеген деградацияләмичә генә ял итә торган психофизиологик комфорт һәм ял итү (спорт-ныгыта торган эшчәнлек) мөмкинлеге белән тәмин итү мөмкинлеге. Майдан берәмлеге өчен кешеләр саны (яки кеше-көн) белән чагылдырыла.

Агачлар утыртмасының шикле булуы - барлык катышларның горизонталь (вертикаль) проекциясе майданына мөгърифәтсез агачлар утыртуның горизонталь (вертикаль) майданының горизонталь (вертикаль) майданына мөнәсәбәте берәмлекнең унынчы өлешләрендә чагылдырыла.

Тактиль катлам-өслек катламының фактурасын сизелерлек үзгәртү белән катлам.

Эспландалар-халык йөреше, аеруча әһәмиятле объектларга якын килүне оештыру өчен билгеләнгән магистральләр буйлап киң жәяүле уза торган үтәүләр. Эспланада киңлеге жәяүлеләр агымын үткөрү өчен кирәкле тротуар киңлеге 1,5-2 тапкыр артырга тиеш.

Өлеге кагыйдәгә №4 кушымтасына карата терминнар һәм билгеләмәләр

Туфракның биологик пычрану-туфрак пычрану төре һәм дәрәжәсе, шул ук вакытта ул үсемлекләрнең нормаль эшләвен тәмин итү сәләтен югалта.

Табиғый һәм антропоген матдәләрдән торган Грунт - субстрат.

Минималь туфрак бүлеп бирү - трехмерный фрагмент туфрак сәләтле тәмин итәргә тулы кыйммәтле тормыш циклы агач.

Уңдырышлы катлам-табиғый туфракта бу гумуслы горизонт. Урбокоструктоземларда-20 см га кадәр уңдырышлы грунттан торган катлам (горизонт).

Минераль һәм органик материалдан ясалма рәвештә формалашучы һәм бирелгән физик, химик һәм биологик үзенчәлекләренә ия яисә табиғый - кабул итү горизонтларының бозылган субстратыннан торган уңдырышлы грунт-грунт. Уңдырышлы грунтта көнкүреш һәм төзелеш чүпчарының кушылуы булырга тиеш түгел. Физик балчык тоту (фракцияләр < 0,01 мм) - 30-40% тан да ким түгел, гумусны тоту - 3 - 4%, рН - 5,5 - 7,0.

Туфрак-грунт, туфрак процесслары белән үзгәртеп корылган һәм үсемлекләр эшчәнлеген тәмин итү өчен оптималь үзенчәлекләргә ия.

Пычратуның өстенлекле компоненты-матдәләр яки биологик агент, ул беренче чиратта контрольдә булырга тиеш.

Туфракның санитар торышы-туфракның физик-химик һәм биологик үзенчәлекләрен, аның эпидемия һәм гигиена мөнәсәбәтләрендә сыйфатын һәм куркынычсызлык дәрәжәсен билгели торган жыелмасы.

2 нче кушымта

ТӘКЪДИМ ИТЕЛӘ ТОРГАН ПАРАМЕТРЛАРЫ

Таблица 1. Яңгыр кирәк яраклары коеларын урнаштыру тәкъдим ителә урам һәм юл йөрү урыннарында

Урамның машиналар йөри торган өлешендә, яңгыр кирәк-яраклары арасындагы ераклык, М |
юеш | |

Кадәр 4 50	
5-10 60-70	
10-30 70-80	
30 дан артык түгел 60	

Искәрмә 1 - бер горизонталь Су кабул итүнең үткөрү мөмкинлеге |
решеткалар түбәндәге формула буенча билгеләнә: $H \leq 1,33 W / I Q = 1/5 IH$ куб. м/с, |
шул $H \geq 1,33 W / I Q = 2W h$ куб. м/с, анда: H - тулы напор, тигез |
 $H + V/2$; H-тирәнлеге агымы су якин килүне к решетке, м; V-тизлеге |
| 1 1 |

су алымнары, м/с; W-решетки мәйданы барлык отворстий, кв. м; I - озынлыгы |
су сибү фронты, М, рәшәткә периметрына тигез, ә примыкании вақытында |
лотка бортикасына бер як рәшәткәсе - аның өч якның озынлыгы. | |

Искәрмә 2 - торақ пунктларда яңгырлы климатлы ераклык |
өлеге метеокүзәтүләрнең жирле мөгълүматлары нигезендә төгәлләнергә мөмкин. | |

Таблица 2. Күләме комов, ям, траншея утырту өчен
агач һәм куаклар

Атамасы	Күләме	Ед.	Күләме	Күләме	Площ.	Кереме
агач төерле	м	куб	куб	куб	кв. м	жир каршындагы
	м	м	м	м	м	алыштыру
			50%	100%		
Үсентеләр булмаса						
кома: ылыслы-шт.	1,0 x 1,0 x 1,0	0,8	0,63	0,79	0,25	0,565
лиственные-шт.	0,7 x 0,7 x 0,6	0,27	0,38	0,11	0,241	
Агачлар өчен						
йомарлап:						
	0,8 x 0,8 x 0,5	0,25 шт.	1,5	0,85	1,50	1,76 0,48 1,08
	1,0 x 1,0 x 0,6	0,85	3,07	3,61	0,99	2,23
	1,3 x 1,3 x 0,6	1,01 шт.	2,2	2,2	0,85	4,11 4,84 1,24 2,97
	1,5 x 1,5 x 0,6	1,46 шт	2,4	0,85	5,18	5,76 1,49 3,35
	1,7 x 1,7 x 0,6	1,88 шт	2,6	0,85	6,08	6,76 1,68 3,79
	2,0 x 2,0 x 0,6	3,20 x 2,9	2,9	1,05	8,83	8,41 2,25 5,06
Куаклар:						
Йола.	тере - п. м.	0 0,5	0,25	0,5	0,1	0,225
б/комгород						
Икеяклы.	тере п. м.	0,7 x x 0,7	0,35	0,7	0,14	0,315
б/комгород						
Куаклар в - шт.	0 0,5	0,14	0,29	0,057	0,127	
б/ком төркемнәре						
Куаклар өчен						

Йомарлап: | | | | | | | | | |
 0,5 Н - 0,4 н-0.008 шт. 1,0 0,65 | 0,51 | 0,79 | 0,17 | 0,39 |
 Д - 0,8 Н - 0,5 н-0,25 шт. 1,5 0,85 | 1,50 | 1,76 | 0,48 | 1,08 |
 Д - 1,0 Н - 0,6 н-0,6 шт. 1,9 0,85 | 3,07 | 3,61 | 0,99 | 2,23 |

Таблица 3. Иң күп агач һәм куаклар
 1 гектарга яшелләндерелгән территория

Данә саны

Типы объектларын Агачлар Куаклар
Гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр
Шәһәр һәм район парклары 120 - 170 800 - 1000 Парки
Скверлар - 100 - 130 1000-1300 сквер
Шул бульварлар - 200-300 1200-1300
Төзелеш участкаларында яшелләндерелгән территорияләр
Типы объектларын Агачлар Куаклар
100 - 120 торак төзелеше участкалары 400 - 480 Участки
Балалар бакчалары һәм ясле участкалары 160 - 200 640 - 800 Участки
140 - 180 мәктәп участкалары 560 - 720 Участки
100 - 130 спорт комплекслары 400 - 520 комплексы
Хастаханәләр һәм дөвалау оешмалары 180-250 720-1000
Сәнәгать участкалары 150 - 180 <*> 600 - 720 предприятиеләрнең
Махсус билгеләнештәге яшелләндерелгән территорияләр
Яр Чаллы урамнары <*> 150 - 180 600 - 720
Зонаны яшелләндерү процентына карап, санитар-яклау зоналары Татарстан Республикасы Премьер-министры и. ш. Халиков катнаша.

| <*> Карап, профильле предприятие. |

< * > Үсентеләр рөхсәт ителгән очракта, 1 км.га. |

* > П.2.28 СанПиН 2.2.1/2.1.1.1031. |

Таблица 4. Яшеллэндерелгән территорияләрдә чөчәк түтәлләре өлеше
рекреация объектлары

Процентларда

Рекреация объектлары төрләре чөчәк түтәлләренең чагыштырма авырлыгы <*> майданнан
объектларны яшеллөндөрү

Парклар 2,0-2,5

Бакчалары 2,5-3,0

Скверлар 4,0 - 5,0

Бульварлар-3,0 - 4,0

<*> Шул исәптән Чөчәкле майданның яртысыннан да ким булмаска тиеш
формалаштыру берсе күпьяеллык үләннәр.

Таблица 5. Яшеллэндерелгән территорияләр белән тәэмин ителеш
жәмәгать, торак, житештерү төзелеше участкалары

Процентларда

Участок территорияләре

ижтимагый, торак,

житештерү төзелешләре территориясендә яшеллөндөрү

Балалар бакчалары - яслей кимендә 50

Мәктәп участкалары 40тан да ким түгел

Хастаханә участкалары 50-65

Мәдәни-агарту участкалары

20-30 нчы учреждениеләр

Югары уку йортлары территориясе 30-40

Техникум участкалары 40тан да ким түгел

Һөнәри техник училищелар участкалары 40 тан да ким түгел

40-60 торак төзелеше участкалары

10-15 <*>

<*> Житештерүнең тармак юнөлешенә карап.

Таблица 6. һаваның иң чик пычрануы
торак пункт территориясендә яшел үсентеләр өчен

Куб. метрга миллиграммалар

Фитотоксик мәдәният сараеның ингредиенты

Максималь

тәүлеклек уртача

Күкерт диоксиды 0,100 0,05

Азот диоксиды 0,09 0,05

0,35 0,17

0,47 0,24

0,65 0,14

Кыз газ 6,7 3,3

Бенз(а)пирен 0,0002 0,0001

Бензол 0,1 0,05

Үлчәүле матдәләр (пром. тузан,

цемент) 0,2 0,05

0,008 0,008

0,02 0,003 Формальдегид

Хлор 0,025 0,015

Таблица 7. Тавышны киметүнең көтелгән дәрәжәсе

Яшел үсентеләр полосасы киңлеге

полосалар, М кимү
 тавыш дәрәжәсе
 L Азел бу дБА
 Бер йола яки шахмат утырту 10 - 15 4 - 5
 Шул 16 - 20 5 - 8
 3 рәт арасында ике йола
 - 5 м; саф шундый ук беррядлы утырту 21 - 25 8 - 10
 Аралары арасында - ике яки өчрядлы
 рядами 3 м; рядами охшаш беррядной
 утырту 26 - 30 10 - 12
 Искәрмә-тавыш саклау үсемлекләрендә сайларга киңәш ителә
 ярашуы түбәндәге агачлар һәм куаклар: клен остролистный, вяз
 гади, юкә вак-төяк, бальзамика, татар бальзамикасы,
 калинолистная, жимолость татар, дерен Ак, акация сары,
 Себер боярышники

Таблица 8. Төрле категориядәге үсемлекләр төрләре

Үсемлекләренең исеме түбәндәге категорияләрдә кулланырга тәкъдимнәр

үсенте бакча,
 парклар скверлар,
 урамнар бульварлары һәм
 эчендәге юллар-
 квартал махсус
 1 2 3 4 5 6
 Яшеллек
 Чыршы+ -+ -+ -++++ - + + + + + +
 Карагай
 Урыс ++ ++++++++ - +
 Тая көнбатыш + + + + + гына +
 ур., с
 огр. +
 Ак аяк +++++ - + + + + + +
 Каен аек + + + + + + + + гына +
 ур., с
 огр. +
 Дүләнә
 даур + + + + -
 Боярыш + + + + + + + + + +
 Дүләнә
 канлы-Кызыл + + + - -
 Дүләнә
 Максимович + - - -
 Дүләнә
 кью + + + + + +
 Дүләнә
 ялган + + + + + + + + + +
 Чия
 гади ++ - + -
 Шома + + + + + + +
 Бөз + + + + + + + +
 Йөк
 гади + + Мөк. белән
 огр. +
 Йөк уссурий++ - + + + + + + + + + +
 Имән кызыл
 (Төньяк) + + + + +
 Сабакчалы имән + + + + - + ут белән. +
 Жостер
 зәгыйфь + + + + + + + +
 Тал ак + + + колт. с
 огр. + гына
 ур. +
 Тал ломкая + + белән огр. - - -
 Тал ломкая (ф.
 шарлавыклы + + + + +
 Гинналка Клен + + + белән огр. +

Клен остролистный
 һәм аның формалары + белән огр. + янғын белән. +
 Клен көмеш + + бульв. с
 огр. - +
 Клен татар + + + + +
 Ат каштан
 гади + + ут белән. + янғын белән. +
 Юкә Голланд + + + + +
 Юкә мелколистная + белән огр. + янғын белән. +
 Юкә крупнолистная + белән огр. + янғын белән. +
 Лох узколистный + белән огр. - +
 Маньчжур чикләвеге + + с бульвары
 огр. - +
 Рябина гибридная + + белән огр. - +
 Миләш
 гади + янғын. + янғын белән. +
 Миләш
 гади (ф.
 елау) + + ут белән. + (гына
 урамнар өчен) +
 Тирәк
 бальзамический - + белән огр. + янғын белән. + + янғын белән.
 Тополь Ак + + + колт. с
 огр. + гына
 ур., с
 огр. +
 Берлин Тополь + + + + +
 Канада + + + + +
 Кытай теле + + + бульв. с
 огр. + гына
 ур. +
 Совет дәвере
 (ф. пирамидалы + + + +
 Тополь кара + белән огр. - +огрдан. + янғын белән.
 Мамак Черемуха + + белән огр. - +
 Шомырт
 гади + + + + + - + янғын белән. + янғын белән.
 Өйдәге алма - + ут белән. - - -
 Алмагач
 Эзсез + - - -
 Алма жиләк + - - -
 Корычагач
 пенсильванский + + + + + +
 Корычагач
 гади + + + + + ут белән. +
 Куак
 Барбарис
 гади + + ут белән. - +
 Барбарис
 гади (ф.
 пурпурный) + + + + + янғын белән. +
 Барбарис Тунберг + + + + + + + + + +
 Бирючина
 гади + + + + + +
 Чия войлочная + + + с огр. +
 Ак+ - + + + + + + + + +
 Караган
 агачсыман
 (сары акация)+ - +
 Караган
 куаклык + + + + + + +
 Кизильник
 гади + + + +
 Зелпе
 (төрле төрләре) + белән огр. + янғын белән. +
 Карга (төрле
 төрләре) + белән огр. - +

Балина гордовина + янғын сүндөрүчеләр белән. + янғын белән. +
 Балан
 гади + бульв.
 янғын белән. - +
 Кизильник
 ялтыравыклы + + + + + +
 Куык
 калаклы +
 Роза (төрле
 төрлөрө) + + - + белән огр. +
 Сирень Венгрия + + белән огр. + янғын белән. +
 Сирень
 гади + + ут белән. + янғын белән. +
 Карлыган
 әлпия + + + + + + + +
 Карлыган
 алтынсу + + + ут белән. - +
 Карлык
 Ак + белән огр. + янғын белән. +
 Спирия (төрле
 төрлөрө) + + + белән огр. +
 Форзичия + + + с огр. + янғын белән. +
 Чыбык-венечный + белән огр. - +
 Лианы
 Йөзем + + + + +
 Искәрмә-кыскарту таблицасында: белән огр. - чикләнгән; скв. -
 сквер , урамнар, бульв. - бульвар.

Таблица 9. Параметрлары һәм таләпләр өчен сортировки эре агачлар

Атамасы	Таләпләр	Машиналарында
Зур Диңгез Ярлары	д. алдан Сортировка булырга тиеш	
<p>агачлар <*>пересажены ике тапкыр яки булырга тормышка ашырыла по (Кр. Д), көүсәсеннән (см) эләктереп алу белән тигез халәткә китерелгән: тиешле агроприемлар ярдәмендә яңадан утыртылган. ике тапкыр нинди чараларга карамастан алар мероприятий 8 - 10 <*>, (2 х Пер) "күчереп утыртылган ике кеше-10 < * > - 12 тапкыр". Алар туры килергә тиеш берсе сорт, ия турыдан-туры ствол үсемлек саны транспортлаштырганда белдерелгән һәм биеклеке 180 см ким булмаган см үзәк побег эчендә кроны пучках: 5 артык түгел (төшереп калдыру: шарообразная һәм Плакучая формалар). Кр. д. үстерергә тиеш на бер урында дүрттән дә ким түгел вегетацион чорлардан соң соңгы күчеп утыру </p>		
Зур Диңгез Ярлары	өч тапкыр күчереп утыртылган д. сортларга аерылырга тиеш	
<p>Агачлар бер урында үсә менее яңадан утыртылган дүрт вегетация чорында көүсәсеннән (см) тартып алганнан соң: өч тапкыр соңгы күчеп утыру. Көпшә биекlege (3 х-Пер), кимендә 200 см тәшкил итәргә тиеш. 10 - 12, 12 - 14, эре терпитные алга таба удаление сучьев тиеш удал 14 - 16, 16 - 18, агачлар, бара димәк, төре , 18 - 20, 20 - 25 яңадан утыртылган кешеләр мотовчатканың таралуына юл куярга тиеш түгел һәм алга таба интервал белән недопуст дүрт тапкыр яки аерылу (искәрмәләр: прививка 5 см, эләктергәндә һәм аннан да күбрәк штамба, шарообразная һәм плакучая 50 см - с артык формасы кроны). Крона даими рәвештә 10 см ара белән булырга тиеш киселү. Соңгы чөчүе булырга тиеш </p>		

булырга да соңга калмыйча карап проведена
тер, сортларның соңгы вегетация чоры предп
(искәрмә булырга мөмкин, мәсәлә, күләм менән мөмкин |
Роминия тәхәллүсе). | | Кисү күрсәтелгән |
өстәмә мәғлүматларга еллык үсеш буенча үткәрелә |
билгеләнгән срокларда. | | Гомуми биюктәгә һәм постав
капчыкка төрелгән һәм Крон киңлегендә төргәкләнгән. | |
металл сетку яки киңлегә кроны бу см: |
контейнерлар | | | 60 - 100, 100 - 150, |
| | | 150 - 200, 200 - 300, |
| | | 300 - 400, 400 - 600 |
Гомуми биюктәгә см: |
югарырак 300 см белән |
интервью 100 см |
югарырак 500 см белән |
интервью белән 200 см |
югарырак 900 см белән |
интервью 300 см |
Күчеп утыру саны |
үсемлекләрдән бирелә |
төрчәк |
сетке (4 х пер, |
5 х по һәм тд.) |

Аллеялы агачлар-бу сортлау |
агачлар (Кр. | агачлар ничек тормышка ашырыла |
Кр өчен чыгыш ясаучы ботаклар барлыкка килә. | ж. (3 х Пер) |
яшелләндерү эшләре чикләнгән. | Аларда булырга тиеш | |
йә Марьям, йә Марьям, йә Марьям, йә Марьям, йә Марьям, йә Марьям | |
соңгы көнгә кадәр үткәрелгән | |
вегетация чоры. | | Биюктәгә | |
кәүсәсеннән: 25 см. кадәр күтәрел алганда | |
220 см электергәндә 25 см артык түгел | |
кимендә 250 см | |

Кр. | д. с чөнки аларның сортировкасы турыдан туры үсенте юк |
шарообразной створки бу кроны, алар үстерелә белән ничек гамәлгә ашырыла |
вә елап, йолдызлар белән ант итәм. | ж. (3 х Пер) |
формасы куян | | |

Татарстан Республикасы Президенты р. н. Миңнеханов катнаша. | Д) - анык агач үсемлекләре |
Кәүсәр һәм агач арасында чик. | |
Татарстан Республикасы Премьер-министры р. н. Миңнеханов катнашында Татарстан
Республикасы Экология һәм табиғый байлыklar министрлыгының "2009 елда Татарстан
Республикасы Экология һәм табиғый байлыklar министрлыгы эше нәтижеләре һәм 2010 елга
бурычлар турында" коллегия утырышы |
күрсәткелләренң иң түбән төркемнә (мәсәлә: кәүсә электергәндә 10 см |
- 10-12 см түгел, ә 8-10 см интервалга) |

Таблица 10. Территорияне комплекслы төзекләндерү
рекреацион йөкләнешкә карап

Елгалар-
онная
йөк,
кеше/га территориядән файдалану режимы
төзекләндерү чарасына килүчеләр һәм
яшелләндерү
5кә кадәр ирекле куллану
бөтен территория
5-25 урта-
жайга салынулы хәрәкәт

күбесенчө
 юл буенча-
 тропиночной
 ау. Мөмкин
 куллану
 кыр-кыр
 агынты
 шарт
 махсус
 системалы
 аларны карау өчен 5-8% тыгызлыгы булган юл-сукмак челтәрен оештыру, экологик сукмак салу
 сукмак
 26-50 тыгызлыгы 12-15% булган юл-сукмак челтәрен оештыру, экологик сукмак салу, поляннарның
 кыргычларында буфер һәм туфрак саклаулы утыртмалар булдыру, урман-парк массивын кисеп
 үтеп, автомагистраль буйларында янучы сак полосалар булдыру
 51-100 катгый-
 жайга салынулы хәрәкәт
 буенча гына
 юлчыларга һәм
 аллеяга. Ял алу
 махсус
 жиһазлы
 мөйданчык,
 интенсив итеп карау
 үсентеләрне,
 шул исәптән
 актив яклау,
 чыкканчыга кадәр
 территорияне функциональ зоналаштыру һәм юл-сукмак челтәрен оештыру 20-25% тан да артык
 тыгызлык белән түгел, буферналар һәм
 автомагистраль чикләре буйлап кыр саклаучы куаклар утыртмалары булдыру. Су сибүне оештыру
 (шул исәптән су сибүнең һәм сугаруның автоматик системалары), дренаж, яңгыр канализациясе,
 тышкы яктырту, парк биналары һәм корылмалары - суүткөргеч һәм канализация, жылылык белән
 тәэмин итү, кайнар су белән тәэмин итү,
 телефонлаштыру. Чүп жыючылар, бәдрәфләр, МАФ урнаштыру
 артык
 100 гомуми тыгызлыгы 30-40% булган юл-сукмак челтәрен оештыру (керү юлларына һәм актив ял
 итү зоналарына якынарак), 51-100 кеше йөкләнеше өчен төзекләндерү дәрәжәсе, кыйммәтле
 үсентеләр булган участокларны киртәләү яисә гомумән декоратив оградлар белән әйләндереп алу
 Искәрмә. Йөкләнешләр артуны булдырмый калу мөмкинлеге булмаган очракта, рекреация
 объектын һәркем өчен мөмкин булган зоналарда формалаштыруны (11 таблица) күз алдында
 тотарга кирәк.

11 Таблица. Якынча чик дәрәжә
 рекреацион йөкләнеш

Рекреационный тип	Предельная радиусы хезмәт күрсәтү	
торак объекты рекреационная халык (һәркем өчен мөмкин булган зона)	йөкләнеш - Сан	
	килүчеләр уртача	
	объект буенча, кеше / га	
Урман	артык Түгел 5	-
Урман паркы	50дән артык түгел 15-20 мин.транспарк.	
керү.		
Бакчасы	артык түгел 100-400-600 м	
Парк	300дән артык түгел, 1,2 - 1,5 км	Парк
(күп функцияле).)	

Сквер, бульвар-100 һәм аннан да күбрәк 300 - 400 м м

Искәрмә:

1. Рекреация объекты территориясендә с зоналары бүленергә мөмкин
рекреацион йөкләнешнең төрле дәрәжәсе.
2. Чын рекреацион йөкләнеш йозаклар белән билгеләнә,
көтелгән- $R = Ni/Si$, кайда R-рекреационнаяуле
йөкләнеш, Ni-рекреация объектларына килүчеләр саны, Si - майдан
рекреацион территория. Килүчеләр саны, бер үк вакытта
рекреация территориясендә урнашкан, 10-15% кабул итергә киңеш ителә
һәркем өчен мөмкин булган зонада яшәүче халык саныннан объекта
рекреация.

Таблица 12. Пандус уклонының күтәрелеш биеклегеннән бәйлелеге

Миллиметрларда

Пандус уклоны (нисбәт) күтәрелеш биеклеге

1: 8 кадәр 1: 10 75

1:10,1 1: 12 150

1:12,1 1: 15 600

1:15,1 кадәр 1: 20 760

УЕН ҺӘМ СПОРТ ЖИҢАЗЛАРЫ

Таблица 13. Уен һәм спорт жиһазлары составы

балалар яшенә карап

Яше билгеләнеше тәкъдим ителә торган уен һәм Назначение
| жиһазлар | физкультурное жиһазлар |

Тыныч уеннар өчен-жырчылар |
мәктәп алды күнегүләре |
яшьсид

(1-3 ел) сабырлык, үсеш г.

хыял: | |

Б) тренировкалар өчен - домики, Пирамида, |
лазания, ходьбалар, гимнастик диварлар, чумалар, |
перешагивания, бревна, таулар |
подлезания, - кублар агач 20 x 40 x |

тигезлек: 15 см; |

- такталар 15, 20, 25 ши

см, озынлыгы 150, 200 һәм 250 см; |

агач такта - бер ахыры |

10 - 15 см биеклеккә күтәреләчәк; |

- поручнялы тау, баскычлы тау |

үзәк майдан да, озынлыгы да |

240 см, биекlege 48 см (в |

үзәк өлешендә), киңlege |

баскыч-70 см; |

баскычта-стремянка, биеклек |

100 яки 150 см, ераклык арасында |

кичмәләр-10 һәм 15 см. |

В) тренировкалар өчен - таган һәм качалка. | |

вестибулярного

аппараты, ныгыту | |

мышечной системасы | |

(арка мускуллары, корсак һәм | |

аяк), | |

| камилләштерү | |

тигезлек, чувства

ритма, ориентировкалар в | |

киңлек: | |

Балалар) өчен укыту һәм - Пирамида белән вертикальними һәм |
горизонталь перекладиналарны мәктәпкәчә камилләштерү; |
яше (3-7 лазания: - төрле Баскычлар лест
ел) конфигурации белән встроеными |
ярымсакчы, ярымсакчы; |
- тактасы биекләктә агач |
10-15 см (билгеләнә |
махсусставкалар). | | | |

Б) укыту өчен - бревно белән стесанным верхом, |
тигезлек проч
күчеш, жир, озынлыгы 2,5 - 3,5 м, киңлеге 2,5
сикереш, 20-30 см; |
сикерү: - "крокодил" бум, озынлыгы 2,5 |
м, киңлеге 20 см, биекләге 20 см; |
- гимнастик бүрәнәләр, |
горизонталь өлешенең озынлыгы 3,5 м, |
авышной-1,2 м, горизонталь м
өлешендә 30 яки 50 см, диаметр |
бревна-27 см; |
- гимнастик эскәмияләр, |
озынлыгы 3 м, киңлеге 20 см, калынлыгы |
3 см, биекләге 20 см. |

В) укыту өчен - Горка белән поручнями, озынлыгы 2 |
керү, лазань, м, биекләге 60 см; |
хәрәкәт бу - Горка белән лесенкой һәм скатом, |
дүртлек, озынлыгы 240, биекләге 80, озынлыгы 240
скатыванию: лесенки һәм ската - 90 см, киңлеге |
урман кызлары һәм СКАТ-70 см

Г) укыту өчен - гимнастик стенка, |
көч үсеше, биекләге 3 м, пролетларның киңлеге түгел |
гибкости, координацияләү кимендә 1 м, диаметр перекладины - |
хәрәкәтләр: 22 мм, ераклык арасында |
аркылы-25 см; |
- гимнаст баганалары |

Д) үстерү өчен - обручами белән стойкой өчен |
күзомера, төгәллек максаты белән ыргыту, биекләге 120 - 130 |
хәрәкәтләр, житезлек, см, диаметр обруча 40 - 50 см; |
метанияне укыту өчен - в ыргыту өчен жиһазлар |
максат: "чәчәк", "этәч", үзәк виде
мишеньлар 120 биекләктә урнашкан |
см (мл.дошк. | | |)- 150-200 см |
(мәктәпкәчә яшьтәге балалар тукталышы. | | |); |
- кольцеброслар - такта белән |
15 биекләге белән ныгытылган колышкалар | | |
- 20 см, кольцеброслар булырга мөмкин |
горизонталь һәм расположены
авыш; |
бытбылдык щ
рәвешендә дүрт концентрических |
диаметр белән 20, 40, 60, 80 даирәләр кругов
см, 110 биекләктәге мишень үзәге-см
120 см дәрәжәсе идән яки |
мәйданчыклар, әйләнәләр матурлана в
кызыл (үзәк), салат, сары |
зәңгәр дә; |
баскетбол щитлары ныгый |
ике агач яки |
металл стойках шулай булсын |
балдак 2 м дәрәжәдә була |
идән яки мәйдан өслеге. | | | |

<p>Балалар гомуни өчен-гимнастик стенка мәктәп физик үсеше: биеклегә кимендә 3 м, саны яше 4 - 6; пролет - чүп-чар, перекладина-эспандер өчен күнегүләр башкару эленеп; кульязма-төрле конфигурации укыту өчен төрле ысуллар белән йөрү эленеп тора, тартыла; спорт-гимнастик комплекслар - 5 - 6 горизонталь комплексы төрле ныгытылган перекладин биеклеккә, перекладиналарга мөмкин спорт снарядлары беркетелергә: кольца, трапеции, таган, колга һәм н. б.; - сусыл борычлар төрле биеклекләр: 1,5 - 2,2 - 3 м берәүләп урнашырга мөмкин линияләр яки "Г", "Т" хәрәфләре формасында яки елан. </p>
<p>Балалар төзекләндерү өчен-спорт комплекслары; олы мышечной көч, - спорт-уен комплекслары мәктәп укучыларына телекүпер һәм гомуни (микроскалодром, Велодром һәм и яше физик үсеш. </p>

Таблица 14. Уен жиһазларына таләпләр

Уен

жиһазлар таләпләр

Таган биеклегенә нче дәрәжәдәге жир кадәр утыргычлар качелей торышы тынгылык булырга тиеш кимендә 350 мм һәм артык түгел 635 мм. рөхсәт ителә түгел, ике утыргычлар бер рамка качелей. Икеләтә көчләрдә кечкенәләр өчен утыргычлар һәм зуррак балалар өчен яссы утыргычлар кулланылырга тиеш түгел.

Качалка биеклегенә нче жирнең кадәр утыргычлар торышы равновесия булырга тиеш 550-750 мм. максималь наклон утыргычлар каршындагы хәрәкәт артка һәм алга - түгел, артык 20 градус.

Качалканың конструкциясе анда утыручы баланың тирәкнең терәк өлеше астына элөгүенә юл куймаска тиеш, кискен почмак, аларның кабыну радиусы булырга тиеш түгел

1 Яңа материал-ны үзләштерү Дәрәслек, сүзлек белән эш итә белү

Карусели минималь ара жир дәрәжәсенән алып түбән вращающейся конструкцияләр карусель булырга тиеш кимендә 60 мм һәм артык 110 мм. Түбән өслеге вращающейся платформа булырга тиеш гладкой. Максималь биеклегенә нче түбән дәрәжәдәге карусели кадәр аның югары ноктасы тәшкил итә 1М.

Горки керү горке аша башкарыла лестницу, лазательную секцию яки башка жайланмалар. Аерым торган тауның скаты биеклегенә, керү төренә карамастан, 2,5 м дан артмаска тиеш. Старт мәйданчыгы-300 мм дан да ким түгел, ә 5 градуска кадәр озынлыктагы 300 мм дан да ким булмаска тиеш, ләкин, кагыйдә буларак, мәйданчык киңлегенә тайгаклау участогының горизонталь тишелешенә тигез булырга тиеш. Аерым торган тауда старт мәйданчыгында Ян коймасының биеклегенә 0,15 метрдан да ким булмаска тиеш. Скользяние участогы наклону теләсә кайсы ноктада 60 градустан артмаска тиеш. Соңгы участокта ската уртача наклон 10 градустан артмаска тиеш. Край ската горки тиеш подгибаться юнәлешенә буенча жиргә белән радиусом кимендә 50 мм һәм углом загиба кимендә 100 градус. Тау скаты кырыннан жиргә кадәр ераклык 100 мм. метрдан да артмаска тиеш. Тау-тоннель минималь биеклеккә һәм киңлегенә 750 мм булырга тиеш.

Таблица 15. Минималь ара куркынычсызлык

уен жиһазлары урнаштырганда

Уен

жиһазлар Минималь ераклык

Таган кимендә 1,5 м яктан нче боковых конструкцияләр һәм

кимендә 2,0 м алга (элек) нче крайних нокталары таган бу
наклон халәте
Качалки кимендә 1,0 м яклар нче боковых конструкцияләр һәм
кимендә 1,5 м алга нче крайних нокталары качалка
наклон халәте
Карусели кимендә 2 м яклар нче боковых конструкцияләр һәм түгел
ким 3 м өскә таба нче түбән вращающейся өслегенә
карусель
Таулар кимендә 1 м нче боковых яклар һәм 2 м алга нче
Түбән Як тау скаты

АГАЧ УТЫРТУ

Таблица 16. Тәкъдим ителә торган ераклык агач утырту
урам категориясенә карап

Бу метрда
Урам һәм юллар категориясе машиналар йөрүдән ераклык
өлешендә кадәр ствола
Шәһәр әһәмиятендәге магистраль урамнар 5-7
Район әһәмиятендәге магистраль урамнар-3-4
Жирле әһәмияттәге урамнар һәм юллар 2-3
Керү 1,5-2
Искәрмә. Утырту өчен иң кулай төр: юкә
бүген Татарстан Президенты Рөстәм Миңнеханов "Формула-1" Toro Rosso командасы житәкчесе
Франц Тост һәм аның пилоты Даниил Квят белән очрашты.
Берлин, клен татар, клен ясенелистый, ясень пенсильванский, тал
шаровидная, вяз шома, боярышники, акация сары.

3 нче кушымта

ЖӘЯҮЛЛӘР КОММУНИКАЦИЯЛӘРЕ КИҢЛЕГЕ ТӘКЪДИМ ИТЕЛӘ ТОРГАН ИСӘПЛӘҮ

Тротуарларның һәм башка жәяүлеләр коммуникацияләренең киңлеген исәпләүне түбәндәге
формула буенча житештерергә киңәш ителә:

$$B = b_i \times N \times k / p, \text{ кайда}$$

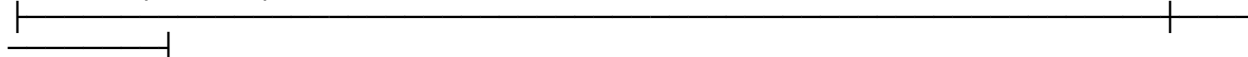
B - жәяүлеләр коммуникациясенә исәп-хисап киңлеге, м;
- жәяүлеләр хәрәкәтенең бер полосасының стандарт киңлеге 0,75 м га тигез;
N - «пик» сәгәтләрендә жәяүлеләр хәрәкәтенең факттагы интенсивлыгы, участка ике юнәлеш
буенча жәяүлеләр коммуникациясе, кеше/сәгәт (әлеге натураль тикшерүләр нигезендә
билгеләнә));
k-жәяүлеләр хәрәкәте интенсивлыгын перспектив үзгәртү коэффициенты (территориянең шәһәр
төзелеше үсеше анализы нигезендә билгеләнә));
p - жәяүлеләр коммуникациясенә бер стандарт полосасының норматив үткөрү сәләте,
кеше/сәгәт, аны таблицада билгеләргә киңәш ителә:

Жәяүлеләр коммуникацияләренең үткөрү сәләте

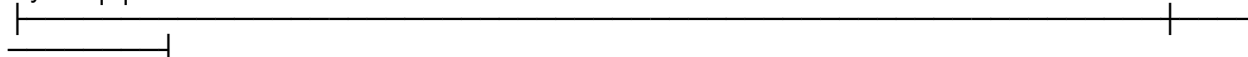
Кеше сәгатенә

Жәяүлеләр коммуникацияләре элементлары пропуск сәләте бер полосасының хәрәкәте	
700дән кызыл линия буенда урнашкан тротуарлар үсеш алган сәүдә челтәре	
800дән артык урамның Кызыл линиясе буенда урнашкан тротуарлар	

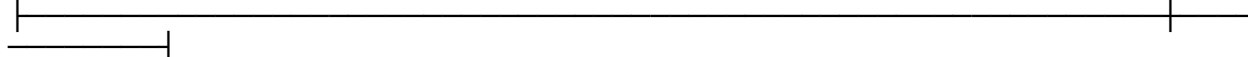
кечкенә сәүдә челтәрью

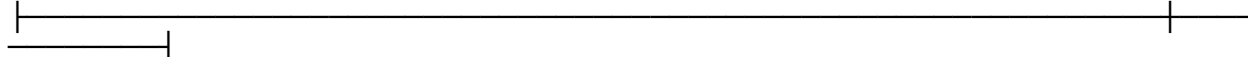
Урам һәм юлларның яшел утыртмалары чикләрендә 800 - 1000 тротуарлар | шулпа |

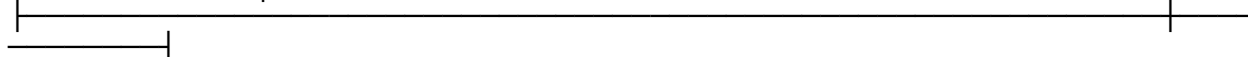
600-700 жәяүлеләр юлы дороги

Машиналар йөрү өлеше аша (жир өсте) 1200-1500 жәяүлеләр юлыходы

Баскычлар 500-600 |

Пандус (уклон 1: 10) 700 |

* > Билгеләгәндә кабул ителә торган чик үткәру сәләте |
максималь йөкләнеш - 1500 кеше/сәгать. |

Искәрмә. |
Жәяүлеләр хәрәкәтенең бер полосасының киңлегә-0,75 м. |

4 нче кушымта

ТУФРАК ПОКРЫТИЙ

Туфрак классификациясе

1. Муниципаль берәмлекләр шартларында туфрак покрыениң төрле генезисы бар. Туфрак тибына карап, аңа яшелләнדרү системасында файдаланыр алдыннан аның окультуривание алымнары кулланыла.

1.1. Табигый туфраклар-тиешле табигый шартларда формалашкан һәм тулы профильле туфрак (аларны формалаштыру шартларына туры килә торган генетик горизонтлар).

1.2. Өслекле итеп үзгәртеп корылган туфрак-профильнең өске өлешендәге (40 см га кадәр) генетик горизонтларны юкка чыгару яки алыштыруы аркасында барлыкка килгән туфрак.

1.3. Татарстан Республикасы буенча Россельхознадзор идарәсенең фитосанитар, ашлык сыйфаты һәм орлык тикшерү бүлегенең дәүләт инспекторы тарафыннан 2015елның 7 нче апрелендә Белгиядән килгән 3 партия карантин продукция (190 тонна) көнбагыш тикшерелде. Түбәндәге төрләрне аерып торалар:

гидрогеологик шартлардан чыгып бирелә торган вертикаль структуралы катламлы махсус жылытылган грунтларда барлыкка килгән урбаноземнар - конструктороземнар - туфрак;

урбаноземнар-антропоген бозыла торган (in situ) бөтен тирәнлеккә максатчан рекультивация ясамый торган һәм гумуссированный горизонтка ия (ясалма рәвештә булдырылган, яки формалашкан туфрак процесслары белән) туфракта барлыкка килгән туфраклар.

2. Атропоген эшчәнлек бозылган территорияләрдә яшел утыртмаларны формалаштырганда, барлык яшелләндрелә торган участка үсемлекләрнең туклану элементларында, дым һәм навада ихтыяжын канәгатьләндрерлек жир шарының иң соңгы калынлыгын булдырырга тәкъдим ителә. Яшел үсентеләрне булдыру һәм реконструкцияләү эшләрән башкарганда туфрак катламының төрле дәрәжә пычрану очраклары билгеләнгәндә, пычрану дәрәжәсе һәм сыйфаты параметрлары нигезендә, аны рекультивацияләү гамәлгә ашырыла.

3. Агачлар һәм куаклар утыртканда уңдырышлы грунт белән тулган утырту чокырлары ясала. Үсемлек өчен тискәре грунт салынган территориядә туфрак катламын формалаштырганда, аны механик һәм сорбцион геохимик барьер ролен башкаручы 0,5 м куәтле каты суглинк катламын изоляцияләргә тәкъдим ителә. Авыр металл белән пычранган вакытта грунтка авырлығы 6 проценттан да ким булмаган күләмдә углекислый известь кертергә киңәш ителә.

4. Туфрак өслеге һәм туфрак өемнәре бөтен куәт буенча көнкүреш һәм төзелеш чүп-чарыннан чистартылырга тиеш. Туфрак хасил итүче грунтны булдыру өчен кулланыла торган субстрат чүп үләннәренең чүпләнгән булу дәрәжәсе түбән булырга тиеш (өлеге кагыйдәләргә карата 4 нче кушымтаның 2 нче таблицасы).

5. Туфрак катламын проеклаганда туфракның химик пычрану дәрәжәсен исәпкә алырга тәкъдим ителә. Дәрәжәсе аның пычрану билгеләнә санитар һәм биологик аспекты. Кешенең һәм йорт

хайваннарының тормыш эшчәнлеге өлкәсенә керүче өслекле катлам өчен санитария халәтенәң характеристикасы бирелә. Әлеге катламның куәте 30 к. Биологик характеристика үсемлекләрнең нормаль үсешен тәэмин итүче һәм 2 м тәшкил итүче туфрак катламнары өчен бирелә (әлеге кагыйдәгә 4 нче кушымтаның 3, 5, 6 таблицалары).

6. Туфракның санитар бәясе рәхсәт ителгән концентрациясе (ЦСК) яки санитар-эпидемиологик күзәтчелек органнары тарафыннан билгеләнгән якинча рәхсәт ителгән концентрациясе белән пычраткыч матдәләрнең факттагы концентрациясе белән чагыштырыла. Туфракның пычрануы дәрәжәсен биологик бәяләү, гадәттә, пычраткыч матдәләрнең фитотоксик ПСКИ белән факттагы концентрацияләренең (4, 8 нче кушымтаның әлеге кагыйдәләргә карата 4 таблицалары) чагыштыруы белән үткәрелә.

7. Туфракның пычрануының биологик дәрәжәсе, гадәттә, анда минималь туфрак бүлөп биру цикләрендә пычратуның өстенлекле компоненты эчтәлегенең уртача дәрәжәсе буенча билгеләнә.

8. Каты фильтрлаучы грунтларда (ком, гравия, вак таш кертеләп, 40% тан артык) конструкторлар төзегәндә алар һәм конструкторлар арасында 20 см егәрлектәге урта һәм авыр Сугышлы су ташлардан торган катламын жәю тәкъдим ителә.° Озынлыктагы авышлыктарда конструкторларны 5 тән артык әйләндергән очракта, аларны агулы авыр көпшәле грунт белән тутырып, обрешетка үткәрергә кирәк.° Өелә торган грунтның куәте-15-20 см.

9. Өслек су астына киткән территорияләрдә 2-3 метр туфрак покрлары, гадәттә, кайма капилляр күтәрелү аермасын тәзү юлы белән, яшел утыртмаларның төрле типлары өчен тамыр жәю таләпләрен исәпкә алып, конструкцияләнә. Зурлыгы прослоя һәм аның тирәнлеге билгеләнә нигезендә таблицой. Жир асты суларын 2 метрдан да ким капилляр кайма жимерә торган территорияләрдә яшел үсентеләр системасын проектлаганда даими дренаж салырга киңәш ителә.

10. Жил эрозиясенә дучар ителгән территорияләрдә (жил тизлеге 3 м/с дан артык) яшел үсентеләр системасын проектлаганда, 80 - 90% тыгызлыгы белән Дернов Горизонт булдыруны күздә тотарга киңәш ителә. Спорт газоннарын урнаштыру өчен туфрак калынлыгы төзегәндә, гадәттә, подстилющий грунтның фильтрлау сәләтенә карап, дүрт төрле конструкция кулланыла (әлеге кагыйдәгә карата 4 нче кушымтаның 7 нче таблицасы).

11. Муниципаль берәмлек шартларында газоннар һәм откослар өчен грунтлар, кагыйдә буларак, тулысынча алыштыруга мохтаж. Үсемлек жирләре катламы газон өчен 20 см тәшкил итәргә тиеш, ул үсемлек грунтның механик составын яхшыртып, өстәлмәләр кертү һәм күп тапкырлар болгату зарури: ком - 25%, торф - 25%, үсемлек жире - 50%. Шулай ук үсемлек грунтның уңдырышлылыгын яхшыртуны минераль һәм органик ашламалар кертүне күздә тотарга тәкъдим ителә. Төзекләндерү эшләрен проектлаштырганда, канәгатьләндерелә торган газоннарның сыйфатын яхшыртуны яңа ысуллардан файдаланырга киңәш ителә: гидропосев, «пикс» һ.б. жирлек шартларында газоннар урнаштырганда орлыклар чөчү нормасы, проектта тиешле шартларны күрсәтеп, 40 кв. метрдан да ким булмашка тиеш.

Яшел үсентеләрне карап тотуны төзелеш һәм реконструкция житештерә торган субъектлар тарафыннан, төзелеш яки реконструкция чорында эксплуатацияләүче оешма объектны тапшырганчы гамәлгә ашырырга тәкъдим ителә.

Таблица 1. Туфрак сыйфатына таләпләр

Туфрак күрсәткечләре. катлам
вә катламнарның тирән офыклары, см
0 - 20 20 - 50 50 - 150
Физик үзлекләре
Физик эчтәлеге
балчык < 0,01 мм 30 - 40 20 - 40 30 - 40
Тыгызлык
г/см ³ 0,8 - 1,1 1,0 - 1,2 1,2 - 1,3
Химик үзлекләре
Кешелеклелек/о 4 - 5 1 - 0,5 0,5
pH 5,5 - 6,5 5,5 - 7,0 5,0 - 6,0
Эчтәлек ТМ мөнәсәбәт
к ОДК 1 1 1 1
Pb мкр зурлыгы/с <20 <20 <20
Мин. дәрәжә
минераль тәэмин ителеш
азот мг/100 гр туфрак 4,0 4,0 4,0
Эчтәлеге P ₂ O ₅ һәм K ₂ O
мг/100 г туфрак (мин.
мөмкин булган / оптимизм.) 10/40 һәм 35 10/20 һәм 15 10/15 һәм 10
Биологик үзлекләре
Патогенных зурлыгы
микроорганизмнар, шт./грамм
жирлек

Мезофаунаның төрлелеге,
 төрлере 4 3 2
 Фитылык,
 фонга кыскалык <1,1 1,1 - 1,3 1,1 - 1,3

Таблица 2. Чүп үләннәренәң пычрану дәрәжәсе

1 кв. метрга данәчеләр саны
 Дәрәжәсе пычрану чүп үләннәренә саны
 Көчсез 1-50
 Уртача 51-100
 Көчле 100 дән артык

Таблица 3. Биологик күрсәткечләр
 һәм аларның бәяләү критерийлары

Биологик Сув .	удовлет	Баш	Тарту-Баш	Тарту.			Эко-
күрсәткечләре	рельно	экологик	логич.				
удовлет-вәзгыять	ситуация						
ворит.							
		хәл					
Дәрәжәсе	<5	5 - 10	10 - 50	50 - 100	>100		
активлығын							
микробомассалар							
(кыскалык							
кимү)							
Саны	-	2 3	3 4	5 6	6		
патоген			10 - 10	10 - 10	10 - 10	>10	
микроорганизмнар							
1 граммга туфрак							
Тоту	-	кадәр 10	10 - 50	50 - 100	>100		
гельминт йомыркасы							
1 кг туфрак							
Коңгыз		>1,0	1,0 - 0,01	0,01 - 0,05	0,05 - 0,001	<0,001	
Фитыр	-	<1,1	1,1 - 1,3	1,3 - 1,6	1,6 - 2,0	>2,0	
агулы							
(кыска)							
Бүсер	-	<2	2 - 10	1 - 100	100 - 1000	>100	
агулы							
(Сан үсеше							
мутацияләр в							
белән чагыштырганда							
күзәтү)							

Таблица 4. Грунтларның фитотоксичлыгы, ОДК

Миллиграммнарда килограммын
 Cr Ni Zn Pb Cu As CL иона
 100 100 100 300 100 20 100

Таблица 5. Туфрак пычрану дәрәжәләре, шул ук вакытта туфракта ферментатив активлык бирелә

Миллиграммнарда 100 граммга
 Ферментлар <*> туфракта тоту
 кадмий кургаш цинк
 Каталаза 3 700 300
 Дегидрогеназа 5 300 700
 Инвертаза 10 >1000 10000
 50 >1000 > 10000
 Уреаза >100 >1000 > 10000
 <*> Төрле минерализация һәм синтез процессларында катнашучы ферментлар туфракта матдәләр.

Таблица 6. Туфрак пычрануның биологик дәрәжәсе покова өчен шартлар житештерү Миллиграммнарда килограммын

Дәрәжә
 пычрану элементлары мг/кг
 ТР мышьягы кургаш цинк кадмий бақыр никель хром
 Комлы һәм ашлы туфракта (тулай формалар)
 Әйбәт.
 <*> 1,0 - 2,0 1,0 - 2,1 16,0 - 32,0 27,1 - 55,0 0,26 - 0,5 16,1 - 33,0 10,1 - 20,0 50,0 - 100
 Уртача <*> 2,1 - 4,0 2,2 - 4,2 32,1 - 64,0 55,1 - 110 0,6 - 1,0 33,1 - 165 20,0 - 100 101 - 500
 Биек <*> 4,1 - 6,0 4,3 - 6,2 64,1 - 96 110,1 - 165 1,1 - 1,5 165,1 - 330 100,1 - 200 501 - 1000
 Өч. югары.
 <*> >6,0 >6,2 >96,0 >165 >1,5 >330 >200 >1000
 РН суглинистлы һәм глинистлы туфракларда 5,5 дән ким (тулай формалар)
 Әйбәт. 2,5 - 5,0 - 32 - 65 55 - 100 0,5 - 1,0 33 - 66 20 - 40 -
 Уртача 5,1 - 10,0 - 66 - 130 111 - 220 1,1 - 2,0 67 - 330 41 - 200 -
 Биек 10,1 - 15,0 - 131 - 195 221 - 330 2,1 - 3,0 331 - 660 201 - 400 -
 Өч. биек >15 - >195 >330 >3,0 >660 -
 Суглинистлы һәм глинистлы туфракта 5,5 тән артык (тулай формалар)
 Әйбәт. 5 - 10 - 65 - 130 110 - 220 1,0 - 2,0 66 - 132 40 - 80 -
 Уртача 11 - 20 - 131 - 260 221 - 400 2,1 - 4,0 133 - 660 81 - 400 -
 Биек 21 - 30 - 261 - 390 401 - 660 4,1 - 6,0 661 - 1320 401 - 800 -
 Өч. биек >30 - >390 >660 >6,0 >1320 >800 -
 Хәрәкәтчән формалары
 Әйбәт. -- 3,0 - 6,0 10,0 - 23,0 - 1,5 - 3,0 2,0 - 4,0 3,0 - 6,0
 Уртача - 6,1 - 12,0 24,0 - 46,0 - 3,1 - 15,0 4,1 - 20,0 6,1 - 30,0
 Биек -- 12,1 - 18,0 47,0 - 69,0 - 15,1 - 30 20,1 - 40,0 31,0 - 60,0
 Өч. биек - >18,0 >69 - >30,0 >40,0 >60,0
 <*> Нормаль дәрәжә-үсемлекләрнең нормаль үсеше, уртача алганда - орлыкның уңдырышлылыгын киметү, тамыр системасын жиңелү, үсемлекләрнең морфологиясен үзгәртү, үсемлекләрнең үлүе - бик зур.

Таблица 7. Типы Корылмалар урбоконтруктоземов спорт газоннары булдыру өчен

Сантиметрларда
 Тибы коренной токымлы тирәнлеге буенча профиль, см
 0 - 15 16 - 30 31 - 45 46 - 60
 Среднесуглинистые
 белән урта фильтрацией Гумуссированный
 төп токым катламы
 урта күкертле көрән
 токым
 уртача күкертле төп токым
 среднесуглинистая
 Комлылар Яхшы
 фильтрующие грунтлары Гумуссированный
 урта кат күкертле
 туфрак
 Комлы тамыр токымы
 ком
 Авыррак
 Начар фильтрующие
 Гумуслы грунт
 урта кат күкертле
 туфрак. Дөрлэткеч
 вак таш һәм
 ком көрән
 авыррак

Таблица 8. Авыр металлларның рөхсәт ителгән концентрациясе һәм тычканы торак пункт туфракларында

Миллиграммнарда килограммын
 Дәрәжә
 концентрация
 авыр металллар һәм
 эчтәлек мускуллары
 2 класс куркыныч 1 класс куркынычлык
 никель бал цинк кургаш кадмий мышьяк
 Фоновое
 эчтәлек
 комлы һәм
 суперчалы почвах 5-10
 СР. 6 5-12
 СР. 8 25-30
 СР. 28 4-9
 0,01 - 0,1
 0,05 0,9 - 1,7
 СР. 1,5
 Фоновое
 эчтәлек
 сугылучан һәм
 глинистых почвах 15 -
 Егерме биш
 СР. 20 12-30
 СР. 20 30-60
 СР. 45 12-30
 0,09 - 0,3
 0,22 1,2 - 3,2
 2,2

Алым
РЕКРЕАЦИОН БИЛГЕЛӘНЭШ ТЕРРИТОРИЯЛӘРЕНДӨ ТӨЗЕКЛӘНДЕРҮ

Таблица 1. Аллалар һәм юлларны, урман паркын оештыру
һәм башка эре рекреация объектлары

Төрләрен аллея киңлеге Назначение
юлларны да (м) төзекләндерү |

Төп 6-9-интенсив яшеллеккә рөхсәт ителә |
жәяүлеләр хәрәкәте аерым полосалар полосы
аллеялар һәм (300 дән артык сәгать). | | 2 м киңлектәге төртип аша |
юллар * һәр 25-30 метр саен йөрү рөхсәт ителә. | |
парк эчендәге аллея ярда булса |
транспорт. | | | сулыклар, аның аркылы |
Профиль соединяет булырга мөмкин хәл ителде |
төрле дәрәжәдәге функциональ зоналар |
жир кишәрлекләре да кагылышы, стеналары белән бәйлә |
вә баскычлар белән. | | | Йөгертмә | :
төп керү юллары. | | | каты плитка. |
асфальтобетон) белән |
бортлану белән обра
таш белән. | | | | Ботакрез
биеклек 2,5 м |

Икенче урында - 3-4,5 интенсив трасса буенча бара |
пенные аллеялар жәяүлеләр хәрәкәте матур урыннар ала могут
юллар да * (сәгатенә 300 сәгатькә кадәр). | | | кәкрәю |
Китү рөхсәт ителә. | | | Катлам: каты |
эксплуатация(плитка, асфальтобетон), |
транспорт. | | | вак таш белән эшкәртелгән |
| | | Соединяют | вяжущими. Ботакрез
икенче дәрәжәдәге керү юллары 2,0 - 2,5 м. садовый вход
парк объектлары да борт, чөчәк бордюралары һәм |
үзара. | | | үлән, су бирү лотоклары |
| | | яки башкалар |

Өстәмә - 1,5 - 2,5 Жәяүлеләр Өчен Бушлай Допол
кече трассировка хәрәкәте, һәр борылышешельные
жәяүлеләр ешлыгы. | | | акланган һәм теркәлгән |
Татарстан Республикасы Транспорт һәм юл хужалыгы министрлыгы объектом
рөхсәт ителә. | | | төркем белән яки ялгызными
Аерым үсентеләргә чыгарыла. | | | Буй |
парковым уклон рөхсәт ителә 80 |
корылмаларга. | | | | промилле. | Катлам: плитка, |
туфрак яхшыртылган |

Тропалар - 0,75-1,0 өстәмә трасса буенчаруется
прогулочная чөлтәре белән крутым склонам аша чыная, |
табигый чокырлар, инешләр. | | | |
характером катлам: Грунтое
Ландшафт. | | | | табигый. |

Велосипед-1,5-Велосипед Трассасы |
ные дорожки 2,25 прогул
этәч, сизгенчесе). | | | | |
| | | | Киңәш ителә пункты |
техник хезмәт күрсәтү. | | | | Йөгертмә |
каты. | | | | Ботакрез
биеклек 2,5 м |

Юллар өчен 4,0 - 6,0 прогул
ат чабышлары ,экипажларда, 60 промиллега кадәр бара. | | |
чана. | | | | Ботакларны кисәргә рөхсәт ителә |

керу юлы 4 м. Выс				
эксплуатация өслеге: грунт покры				
транспорт.				яхшыртылган.
Автомо-4,5-7,0 автомобиль трассасы буенчаруется				
бильная йөрү һәм юл периферии урман паркы " Пери				
парк эчендәге якта жәяүлеләр ягында дорога				
транспорт.			коммуникацияләр.	
				Иң зур
70 озынлыктагы уклон рөхсәт ителә				
йөрү тизлеге-промилле, максат-скорость				
40 км/сәг.эксплуат Радиусы				
транспорт-15 метрдан да ким түгел.				
Катлам: асфальтобетон,				
вак таш, вак таш,				
				эшкәртү вяжущими,
бордюры таш.				
Искәрмә: 1. Жәяүлеләр алкалары киңлегенә зоналар кертелә				
жәяүлеләр хәрәкәте, чикләмә Яшел полосалар, су бүлү юллары				
лотоклар һәм эскәмияләр урнаштыру өчен майданчыклар.				
Чикләү жайланмалары				
Яшел полосалар киңлеге 6 метрдан артык булганда кирәк.				
2. Аллы һәм тамгаланган юллар типларында " * " рөхсәт ителә				
ролик такталарында, тимераякта, самокатларда махсус шуудан кала кат				
жиһазландырылган территорияләр.				
3. Автомобиль юлларын с урман паркларында карарга кирәк				
территориянең зурлыгы 100 гектардан артык.				

Таблица 2. Парк майданчыкларын оештыру

Кв метрда

Парковые		Билгеләү		Элементлары		Күләме		Мин.	
майданы һәм		территорияләрне		норма					
майданчыгы		бүгенге							
йомыш - посет									
				теля					
Төп Үзәкләре, парк Бассейннар, фонтаннар, исәпкә алып, 1,5									
планлаштыру майданчыклары ,скульптура ,үткөрү урыннары									
партерлы яшеллеккә, Сәләткә урнаштырыла									
чигенү цветники, парадное отходящих									
аллей, керү ишеге янында һәм декоратив входа									
паркның бер өлеше, яктырту. аллей									
алдында катлам: плиточное									
корылмалар мощ									
		таш							
Майданда		Үткөрү		Осветительное		1200 - 5000		1,0 - 2,5	
массакүләм		концертлар,		жиһазлар					
чаралар бөйрәмнәр, (
зур күләме. прожекторлар).									
Утырту буенча формалаша									
рәвешендә лугового периметр.									
пространство яки катлам :газонное,									
майданы каты (плитка),									
		регуляр		комбинированное					
сызлау. Элемтә									
төп аллея буенча									
Майданчыгы		төрле		бөтен Жирдә:		20 - 200		5 - 20	
ял итү, парк өлешләрендә. яктырту, беседкалар,									
лужайки майданчыкларның төрләре : Пергола, трельяжи,									
- даими эскәмияләр, урналар.									
планлаштыру белән декоратив									
даими рәсмиләштерү үзәгендә									
яшелләндерү;									

Хор жырлау майданчыгы 6,0 1,0			
Майданы (терраса, зал) өчен 4,0 1,5 бию			
Ачык театры 1,0 1,0			
Жәйге кинотеатр (фойессыз) 5,0 1,2			
Жәйге цирк 2,0 1,5			
Күргөзмө павильоны 5,0 10			
Ачык лекторий 3,0 0			
Павильон өчен уку һәм тихих уеннар 6,0 3			
Кафе 6,0 2,5			
Сәүдә киоск 50,0 6			
Киоск-китапханә 50,0 60			
Касса < * > 120,0 (1 сәгать) 2,0			
Бәдрәф 20			
Беседкалар өчен ял 10,0 2,0			
Су-чаңгы станциясе 6,0 4			
Физкультура-тренажерлар залы 10,0			
Жәйге раздевалка 20,0 2,0			
Кышкы чишенү бүлмәсе			
Жәйге душ белән раздевалками 10,0 1,5			
Автомобиль кую урыннары < * > 4,0 машиналар 25,0			
Велосипед өчен тукталышлар < * > 12,0 машиналар 1,0			
Биллиардная (1 өстәл) 6 20			
Балалар автодромы < * > 100 10			
Каток < * > 100 x 4 51 X 24			
Корт өчен теннис (ябык) < * > 4 x 5 30 x 18			
Бадминтон майданчыгы < * > 4 x 5 6,1 x 13,4			
Баскетбол майданчыгы < * > 15 x 4 26 x 14			
Волейбол майданчыгы < * > 18 x 4 19 x 9			
Гимнастика майданчыгы < * > 30 x 5 40 x 26			
Шөһәрчекләр өчен майданчык < * > 10 x 5 30 x 15			
Балалар өчен майданчык 6 2			
Массакуләм	уеннар	өчен	майданчык
6			
Нст өчен майданчык. теннис (1 5 x 4 2,7 x 1,52			

өстәл)		
Теннис майданы < * > 4 x 5 40 x 20 Площадка		
Футбол кыры < * > 24 x 2 90 x 45 96 x 94		
Алгалы хоккей кыры < * > 20 x 2 60 x 30		
Спорт үзәге, стадион < * > 20 x 2 96 x 120		
Консультация пункты 5,4 <*> Майдан нормасы объектка бирелде. Объект парк территориясендә урнашкан.		

6 нчы кушымта

Алым
ЖИТЕШТЕРҮ БИЛГЕЛӘНЭШЕНДӨГЕ ТЕРРИТОРИЯЛӘРДӨ ТӨЗЕКЛӘНДЕРҮ

Житештерү объектларын төзекләндерү
төрле тармаклар

Тармак яклау чаралары тәкъдим ителә торган кабул итүләр предприятияләрнең әйләнә-тирә мохитне төзекләндерү		
Приборлар төзү-цехларны максималь рәвештә газоннан изоляцияләү яралар да-ярдәмче, склад катламнары, каты өслекләр генә электрон зоналары һәм урамнар; каты булмаган материаллардан. сәнәгать территорияне саклау сулыкларны, фонтаннарны һәм фронт тузан һәм башка су сибү торбасыннан. зарарсызлыктар, шулай ук саклагыч полсаларның тыгыз утырту кояш кызудан. массивлар һәм төркемнәр. Рядовые утырту буенда төп алым. Корылучы үсемлекләр уагаqsız дәхи алар гаурәтләрен зинадан саклаучылардыр. мамыклар. Тәкъдим ителә торган: жыләк-жимеш агачлары, чәчәкләр, розарийлар.		
Туку изоляциясе бизәү майданчылары урнаштыру читтә цехлар сәнәгәте; бизәкләү цехларының тәэсир итү зонасын булдыру. уңайлы шартлар бизәү тирәсендә яшелләндерү ял итү һәм хәрәкәт итү цехларының яхшы булуын тәэмин итә территориясе буенча; шумозащита чәчәк түтәлләрен киң куллану, фонтаннар, декоратив скульптуралар, уен жайланмалары, чаралары мәгълүмат. Майданчылар шаулапаш ял итү. Бакчалары плоских түбәләрендә корпуслар. Ассортиментта чикләүләр юк: ылыслы , ственные чәчәк атучы куаклар, лианнар һәм h. б.		
Май-изоляциясе-тотрыклы газон булдыру. дельная һәм житештерү тыгыз агач-куакковые инженерлык ятмаларыннан сөт цехлары 50% ка кадәр майданны били сәнәгать озелен коммуникацияләр; эреләндерелгән Однород төркемнәре үсентеләр тузаннан саклау территорияне "тондыра" бөтен яктан. Ассортиментта облад		

бактерицид үзлекләре: имән |
 кызыл, миләш ,ыкнов
 Европа карагач, чыршы ак, |
 сербская н. б. Серб
 Юл чыгымнарын каплау - монолит |
 бетон, бетон плитэләрдән тротуарлар. | | | |
 Икмәк пешерү зонасы-Изоляция округ
 сәнәгать-ул матур үсеп килүче төркемнәр белән янәшә на
 үзагач утыртмалары территорияләре ность
 торак пункты нче (юкә, клен, тополь Канада, |
 житештерү миләшләре гади, карагачница
 шау-шу; Себер, чыршы ак). | | | |
 Яхшы Предзавод зонасында - ялгызлар |
 агачларның декоратив нөсхәләрен жыллөтү | |
 | | территорияләренә | (чыршы колючая, сизая, серебристая, |
 Швед клены). | | | |

Ит комбинаты-селитебной саклау, ял майданчыклары янында урнаштыру |
 син территория нче Административ корпусы, у |
 ис үтеп керү; кеше күп йөри торган цехлар урыннарда да проник
 тузаннан саклану; эзер продукцияне читкә жибөрү. | | | |
 территориянең аэрациясе гади газон, ажуралы аз
 агач-куак утырту. | | | |
 Ассортиментта облад
 бактерицид үзлекләре белән. | | | | Утырту |
 цехларның визуаль изоляциясе өчен |

Төзелеш тавыш кимү, тыгыз саклагыч утырту из
 сәнәгать тизлек жил һәм зур живописных төркемнәре һәм |
 массивларга язылганлык. | | | |
 территорияләр; ял майданчыклары бизируются
 изоляция төсле. | | | |
 якин-тирәдәге чөчөк актив кертелә |
 төзелеш, транспорт корылмалары, территории
 торак пункты; кече архитектура формалары һәм башкалар |
 жанлану төзекләндерү элементлары. | | | |
 монотон һәм ассортимент: Клен, ясен, юкә, |
 төссез мохит вязы һәм тдп. |

7 нче кушымта

ТРАНСПОРТ ҺӘМ ЖҖАҮЛӨЛӨР КОММУНИКАЦИЯЛӨРЕН КАПЛАУ ТӨРЛӨРЕ

Таблица 1. Транспорт коммуникацияләрен каплау

Объект югары катламның комплекслы материалы норматив	Материал
документ проезж	
юл челтәрен	
Юллар һәм урамнар Асфальтобетон: ГОСТ 9128-97	
Магистраль урамнар - А һәм Б төрләре, 1 маркалы;	
гомумшөһәр әһәмияткә ия: - щебнемастичный; ТУ-5718-001-	
- белән өзлексез 001168-2000	
хәрәкәт - кою Тибы II. ТУ 400-24-158-89	
Татарстан Республикасы Президенты р. н. Миңнеханов катнаша.	
Кероховатых өчен ту 57-1841 смес	
катлау-катлау. 02804042596-01	
- белән регулируемым хәрәкәте шул ук	
Магистраль урамнар Б һәм ГОСТ 9128-97 типтагы Асфальтобетон типов	

район эһемиятэндәге В, 1 маркалы марки

Местного значения:			
- в жилой застройке и Д	Асфальтобетон типов В, Г	ГОСТ 9128-97	
в производственной и коммунально-складской зонах	Асфальтобетон типов Б и В	ГОСТ 9128-97	
Площади	Асфальтобетон типов Б и В.	ГОСТ 9128-97	
Представительские, приобъектные, общественно-транспортные	Пластбетон цветной. Штучные элементы из искусственного или природного камня.	ТУ 400-24-110-76	
Транспортных развязок	Асфальтобетон: - типов А и Б; - щебнемастичный	ГОСТ 9128-97 ТУ 5718-001-00011168-2000	
Искусственные сооружения	Асфальтобетон: Мосты, эстакады, путепроводы, тоннели	ГОСТ 9128-97 - тип Б; ТУ-5718-001 - - щебнемастичный; 00011168-2000 ТУ 400-24-158-89 <*>	
	- литой типов I и II. Смеси для шероховатых слоев износа	ТУ 57-1841-02804042596-01	

Таблица 2. Жәяүлеләр коммуникацияләрен каплау

Объект	Материал каплау:	комплексы
төзекләндерү тротуар жәяүлеләр зонасы дорожки бу пандусов озелененной территорияләрне техник зона		
Магистраль	Асфальтобетон-Штучные урам төрләре Г һәм Д. элементлары из гомумшәһәр һәм Штучные ясалма район эһемиятэндәге элементлар арасыннан яки табиғый элементы ясалма таш. яки табиғый сыпучих катнашмасы таш материаллары тоткарсыз яки укрепленные или аллы-артлы	
Урамнар жирле	шул ук - - Асфальтобетон эһемияттәге тибындагы в, г һәм Д. торак цементобетон. төзелеше	

| шул | Асфальтобетон | - | - | |
житештерү һәм типтагы Г һәм Д. | | | |
коммуналь-Цементобетон | | | |
склад зоналарында | | | | |

Жәяүле урам Штучные шт
элементлары бер	элементлары берсе -		
ясалма	ясалма		
яки табиғый	яки табиғый		
таш.			
Пластбетон			
төсле	төсле		

Мөйданнар Штучные Площади
представительские, элементлары арасыннан элементы
ясалма приобо, приоб
иҗтимағый - яки табиғый яки табиғый или
таш. | | | | |
Асфальтобетон Асфаль
типтагы г һәм д. типтагы Г һәм д. | | |
Пластбетон |
төсле. | | | | |

| | | | |
транспорт | Штучные | | | |
чишелеше | элементлары берсе - | | | |
| ясалма | | | | |
| яки табиғый | | | | |
таш. | | | | |
Асфальтобетон | | | | |
типтагы г һәм Д | | | | |

Жәяүлеләр дә шул ук хәл и
жир өсте юлы, проезд
| | | өлешендә яки | | | |
Ыштаные
		элементлары берсе -			
		ясалма			
		яки табиғый			
		таш			
жир асты һәм асфальтобетон: Асфальтобетон |
жир өсте типтагы в, г, д. типтагы в, Г, Д |
Элементлары штучные | | | |

		се			
		ясалма			
		яки табиғый			
таш. | | | | |

| Күперләр, эстакады, | Штучные | - | - | шул ук |
юлткәргечләр, элементлары берсе | | | | |
Тоннель ясалма | | | | |
| | | яки табиғый | | | | |
таш. | | | | |
Асфальтобетон | | | | |
типтагы г һәм Д | | | | |